

**UCHWAŁA NR XXXI/190/2013
RADY MIASTA LUBOŃ**

z dnia 25 kwietnia 2013 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 567, z 2013 r. poz. 153) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017” stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Luboń.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXIV/132/2008 Rady Miasta Luboń z dnia 15 października 2008 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 25 kwietnia 2013r.

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LUBOŃ
NA LATA 2008-2017
(AKTUALIZACJA OPRACOWANIA)

Redakcja i opracowanie Strategii: Lider Projekt Sp. z o.o.

Poznań 2013

www.LiderProjekt.pl

SPIS TREŚCI

I. Proces i metoda opracowania aktualizacji Strategii.....	7
1.1. Wstęp.....	7
1.2. Wprowadzenie.....	7
1.3. Metodyka opracowania dokumentu.....	7
II. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.....	10
2.1. Sfera przestrzenna.....	10
2.1.1. Położenie geograficzne.....	10
2.1.2. Zagospodarowanie przestrzenne.....	10
2.1.3. Środowisko przyrodnicze, obszary chronione.....	14
2.2. Infrastruktura techniczna i komunalna.....	18
2.2.1. Sieć drogowa, komunikacja i transport.....	18
2.2.2. Sieć wodociągowa, kanalizacyjna oraz oczyszczalnie ścieków.....	24
2.2.3. Sieć gazowa.....	28
2.2.4. Energia elektryczna.....	29
2.2.5. Gospodarka odpadami.....	30
2.2.6. Zasoby mieszkaniowe.....	34
2.3. Gospodarka.....	37
2.3.1. Podmioty gospodarcze.....	37
2.3.2. Rynek pracy.....	40
2.3.3. Bezrobocie.....	43
2.3.4. Instytucje otoczenia biznesu.....	46
2.4. Sfera społeczna.....	47
2.4.1. Charakterystyka demograficzna.....	47
2.4.2. Bezpieczeństwo publiczne.....	52
2.4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	58
2.4.4. Edukacja.....	64
Opieka nad dziećmi do lat 3.....	64
Wychowanie przedszkolne.....	64
Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.....	66
Szkolnictwo ponadgimnazjalne.....	77
2.4.5. Sport i rekreacja.....	78
2.4.6. Kultura i sztuka.....	81
2.4.7. Turystyka.....	85
2.5. System zarządzania strategicznego.....	87
2.5.1. Finanse publiczne.....	87
2.5.2. Aktywność promocyjna i marketingowa miasta.....	92
2.5.3. Stan i zarządzanie majątkiem.....	94
III. Analiza dokumentów strategicznych.....	96
3.1. Ocena oddziaływania i aktualności założeń dotychczasowej Strategii.....	96
3.1.1. Analiza realizacji projektów.....	101
3.1.2. Podsumowanie.....	104
3.2. Powiązanie Strategii i z innymi dokumentami.....	105

IV. Wyniki sondażu społecznego.....	107
4.1. Luboń w opinii mieszkańców.....	107
4.1.1. Proces i metoda przeprowadzenia ankietyzacji.....	107
4.1.2. Charakterystyka próby badawczej.....	107
4.1.3. Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Lubonia.....	108
4.1.4. Wnioski.....	114
4.2. Luboń w opinii przedsiębiorców.....	115
4.2.1. Proces i metoda przeprowadzenia ankietyzacji.....	115
4.2.2. Charakterystyka próby badawczej.....	115
4.2.3. Analiza wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród przedsiębiorców funkcjonujących na terenie Lubonia.....	117
4.2.4. Wnioski.....	123
V. Uwarunkowania rozwoju miasta.....	124
5.1. Analiza SWOT.....	124
5.1.1. Korelacje.....	131
5.1.2. Podsumowanie.....	136
VI. Struktura strategii, misja, wizja, cele, programy i projekty strategiczne.....	136
6.1. Deklaracji misji i wizji rozwoju.....	136
6.2. Cele strategiczne.....	139
6.3. Programy, projekty i zadania strategiczne.....	140
VII. System wdrażania strategii.....	141
7.1. Wprowadzenie.....	141
7.2. Definicja projektu.....	141
7.3. Fazy realizacji projektu.....	142
7.4. Poziomy zarządzania strategicznego.....	142
7.5. Inicjowanie zadania.....	143
7.6. Zatwierdzanie Pomysłu zadania.....	144
7.7. Planowanie zadania.....	145
7.8. Opracowanie szczegółowych założeń zadania.....	145
7.9. Zatwierdzanie szczegółowych założeń zadania.....	146
7.10. Realizacja Zadania.....	146
7.11. Organizowanie pracy zespołu zadaniowego.....	147
7.12. Zlecenie wykonania prac na zewnątrz.....	147
7.13. Monitorowanie realizacji i raportowanie postępów w zadaniu.....	147
7.14. Zarządzanie zmianami.....	148
7.15. Odbieranie poszczególnych produktów.....	149
7.16. Zamykanie zadania.....	149
VIII. Monitoring i ewaluacja.....	151
8.1. Definicja monitoringu.....	151
8.2. Poziomy monitoringu.....	151
8.3. Procedury monitoringu strategii.....	151
8.4. Definicja ewaluacji.....	152
8.5. Częstotliwość ewaluacji.....	152

8.6. Etapy ewaluacji.....	152
8.7. Pytania badawcze.....	155
8.8. Podejmowanie działań w przypadku negatywnych wniosków z przeprowadzonej ewaluacji.....	156

Szanowni Państwo,

Prace nad strategią rozwoju miasta, powiatu, województwa, kraju są wyzwaniem modernizacji i dorobkiem nowoczesnego podejścia w zarządzaniu i koordynacji rozwojem społecznym, przestrzennym, komunikacyjnym i infrastrukturalnym. Strategia to ważny dokument pokazujący nam pokonany dystans w rozwoju Lubonia, ale również kreślący nowe cele zrównoważonego rozwoju naszego miasta. Jej nowelizacja była konieczna, ze względu na zmianę podobnych dokumentów na szczeblu wojewódzkim i krajowym. Ich synchronizacja zaś jest czynnikiem podnoszącym skuteczność wnioskowania o środki zewnętrzne na rozwój ale również wpływa na wzrost spójności Lubonia, powiatu poznańskiego, metropolii poznańskiej i naszego województwa.

Wiele zadań jest już za nami. Zaliczam do nich uporządkowanie rozwoju przestrzennego miasta i polepszanie jego estetyki, wzmocnienie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w mieście, zakończenie budowy kilku ulic, zakup nowych autobusów, aktywizację szkół, zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach, czy też integrację komunikacji autobusowej i kolejowej w ramach ZTM czy też Kolei Wielkopolskich. Wykonanie tych, jak i innych zadań nie pozwala na odpoczynek. Luboń wymaga bowiem znacznie intensywniejszego wysiłku w nadrobieniu wielu opóźnień w rozwoju. Cieszy nas kanalizacja w Lasku, termomodernizacja szkół, rozstrzygnięcie przetargu na nowe chodniki czy też wzmożone zainteresowanie miastem nowych inwestorów.

John Updike sugerował, że sukces nie znosi ignorancji kogokolwiek. My w Luboniu o tym wiemy. Stąd też zachęcam Państwa do lektury i wyrażania opinii na temat Strategii Rozwoju Miasta. Jej pomyślność wymaga również Państwa aktywności. Chętnie spotkam się z każdym z Was i wysłucham Waszego pomysłu na nasze miasto.

Wasz Burmistrz,

/-/ Dariusz Szmyt

I. PROCES I METODA OPRACOWANIA AKTUALIZACJI *STRATEGII*

1.1. WSTĘP

Strategię Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017 jako dokument strategiczny, wytyczający kierunki rozwoju miasta przyjęto do realizacji Uchwałą nr XXIV/132/2008 Rady Miasta Luboń z dnia 15 października 2008 roku.

Po kilku latach funkcjonowania *Strategii* szereg istotnych dla miasta zmian, zarówno w mikro, jak i w makrooczeniu spowodował, że pojawiła się konieczność dokonania analizy, korekty i uzupełnienia dotychczasowego dokumentu. Zmiany te zostały spowodowane przede wszystkim przez fakty: dostosowania polityki lokalnej do zmieniających się uwarunkowań społecznych i gospodarczych w regionie, a także przygotowanie do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej w latach 2014-2020.

Opracowaniu aktualizacji *Strategii* towarzyszyła ewaluacja dotychczas obowiązującego dokumentu, mająca na celu określenie stopnia konieczności ingerencji w dokument, który funkcjonuje, poprzez ocenę aktualności, efektywności, trwałości, skuteczności i użyteczności zapisów *Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017*.

Zaktualizowanej formule dokumentu *Strategii* podporządkowana została nowa koncepcja zarządzania strategią Lubonia.

Prezentowany dokument został poddany weryfikacji i akceptacji mieszkańców, dokonanej w procesie konsultacji społecznych.

1.2. WPROWADZENIE

Dokument składa się z ośmiu części. We wstępie znajduje się krótkie uzasadnienie potrzeby aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Luboń*. Trzeci podrozdział skupia się na przybliżeniu i opisanu procedury opracowania dokumentu strategicznego, przedstawiono podbudowę metodologiczną dla opracowania strategii rozwoju.

W drugiej części przedstawiona została diagnoza stanu miasta. Scharakteryzowano w niej sferę przestrzenną, infrastrukturę techniczną i komunalną, gospodarkę, sferę społeczną, system zarządzania strategicznego.

W kolejnej części zaprezentowano analizę aktualnych dokumentów strategicznych, w szczególności ocenę oddziaływania i aktualności założeń dotychczasowej *Strategii*.

Czwarta część została poświęcona analizie wyników badań społecznych.

W części piątej opisane zostały uwarunkowania rozwoju miasta, czyli mocne i słabe strony Lubonia oraz możliwe szanse i zagrożenia.

Następna część przedstawia strukturę *Strategii*, misję samorządu i wizję rozwoju miasta w najbliższych latach. Zaprezentowany został również układ programów i projektów strategicznych.

Kolejne rozdziały opracowania to opis procesu systemu wdrażania, monitoringu i ewaluacji *Strategii*.

1.3. METODYKA OPRACOWANIA DOKUMENTU

Proces opracowywania aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Luboń* rozpoczął się w marcu 2012 roku podpisaniem umowy między Miastem Luboń a Wykonawcą dokumentu – firmą Lider Projekt Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. Proces formułowania *Strategii* rozwoju został podzielony zasadniczo na dwa etapy – analizę strategiczną oraz planowanie strategiczne.

W ramach analizy strategicznej zostały przeprowadzone następujące działania: badania desk-research na źródłach wtórnych, badania społeczne przeprowadzone wśród mieszkańców miasta oraz przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Lubonia, analiza SWOT. Wyniki wykonanych analiz zostały przedstawione w diagnozie społeczno-gospodarczej. W ramach diagnozy stanu została również przeprowadzona analiza porównawcza Lubonia z innymi miastami województwa wielkopolskiego oraz gminami tworzącymi aglomerację poznańską.

Planowanie strategiczne obejmowało: sformułowanie misji i wizji rozwoju, określenie celów strategicznych i priorytetów rozwoju miasta, zdefiniowanie zadań strategicznych, opracowanie zasad wdrażania *Strategii* oraz określenie trybu i zasad oceny efektywności, monitoring i ewaluacja *Strategii*.

Do udziału w pracach nad aktualizacją *Strategii* zaproszono przedstawicieli urzędu miasta oraz jednostek organizacyjnych. W ciągu kilku miesięcy w trakcie cyklu warsztatów strategicznych zostały wypracowane podstawowe założenia *Strategii*: misja, wizja, analiza SWOT, cele i zadania strategiczne.

Każde spotkanie warsztatowe prowadzone było urozmaiconymi technikami, takimi jak: mini wykłady z użyciem prezentacji multimedialnej, prace z formularzem, techniki pracy zespołowej, moderowana dyskusja.

W toku prac indywidualnych i zespołowych moderowanych przez Wykonawcę uczestnicy warsztatów rozważali główne kierunki działalności, wartości wyznawane przez społeczność lokalną. W ten sposób zidentyfikowano zasadnicze funkcje, które miasto chce pełnić w przyszłości, określono pożądany obraz gminy za 10 lat - zdefiniowano wizję.

TABELA 1. UCZESTNICY SPOTKAŃ WARSZTATOWYCH DOTYCZĄCYCH AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA LUBOŃ NA LATA 2008-2017.

Lp.	Imię i nazwisko	Instytucja
1.	Marian Walny	Urząd Miasta Luboń, Zastępca Burmistrza
2.	Mikołaj Tomaszak	Urząd Miasta Luboń, Doradca Burmistrza
3.	Renata Borzych	Urząd Miasta Luboń, Wydział Organizacyjny, kierownik
4.	Anetta Mostowa	Urząd Miasta Luboń, Wydział Oświaty, Zdrowia i Kultury
5.	Angelika Kurtys	Urząd Miasta Luboń, Wydział Organizacyjny
6.	Urszula Kasprzak	Urząd Miasta Luboń, Wydział Spraw Obywatelskich, kierownik
7.	Krystyna Ciszak	Urząd Miasta Luboń, Wydział Spraw Komunalnych, kierownik
8.	Małgorzata Biadała	Urząd Miasta Luboń, Wydział Spraw Komunalnych
9.	Mirosław Stromczyński	Urząd Miasta Luboń, Wydział Podatków i Opłat, kierownik
10.	Justyna Sobczyk	Urząd Miasta Luboń, Wydział Księgowości Budżetowej i Płac, kierownik
11.	Monika Nawrot	Urząd Miasta Luboń, Wydział Inwestycji, kierownik
12.	Roman Goliński	Urząd Miasta Luboń, Zarządzanie Kryzysowe i Sprawy Wojskowe
13.	Wiesława Voelkel	Urząd Miasta Luboń, Urząd Stanu Cywilnego, kierownik
14.	Anna Naworska	Urząd Miasta Luboń, Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska
15.	Tadeusz Urban	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "Komlub" Spółka z o.o., dyrektor
16.	Zbigniew Bernat	Przedsiębiorstwo Transportowe "Translub" Spółka z o.o., prezes zarządu
17.	Jolanta Włodarska	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu, dyrektor
18.	Regina Górniaczyk	Ośrodek Kultury w Luboniu, dyrektor
19.	Elżbieta Stefaniak	Biblioteka Miejska w Luboniu, dyrektor
20.	Michał Garstkiewicz	Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II
21.	Anita Plumińska-Mieloch	Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, dyrektor
22.	Hanna Marcinkowska	Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, wicedyrektor
23.	Anna Pawlak	Szkoła Podstawowa nr 4
24.	Ewelina Iglewska-Nowik	Szkoła Podstawowa nr 3 im. Gen. Tadeusza Kutrzeby
25.	Zbigniew Czekala	Szkoła Podstawowa nr 1
26.	Violetta Tomczak	Przedszkole nr 5 "Weseli Sportowcy", dyrektor
27.	Dorota Zielewicz	Przedszkole nr 1, dyrektor

Pierwsze warsztaty strategiczne odbyły się 27 czerwca 2012 roku z udziałem 25 przedstawicieli społeczności –pracowników Urzędu Miasta, radnych, oraz szefów większości jednostek i instytucji, działających na terenie Lubonia. Pierwsza część spotkania była poświęcona podsumowaniu diagnozy stanu sporządzonej dla Lubonia, zaprezentowanej przez konsultantów w podziale na poszczególne aspekty życia miasta. Na-

stępnie uczestnicy warsztatów debatowali nad misją miasta, która została uznana za właściwą i będzie utrzymana w niezmienionej formie.

Wykonawca aktualizacji *Strategii* przedstawił wstępne wyniki monitoringu realizacji projektów i zadań strategicznych. Analiza przedstawionych danych oraz wiedza posiadana przez uczestników warsztatów pozwoliły na ocenę trafności, skuteczności i aktualności poszczególnych celów i programów strategicznych.

W końcowej części warsztatów w trakcie pracy w grupach i przy wykorzystaniu techniki „burzy mózgów” sformułowane zostały hasła do wizji Lubonia w trzech wariantach: wizja zachowawcza, huraoptymistyczna i tzw. złoty środek.

Po pierwszych warsztatach konsultanci dokonali uporządkowania i ujednolicenia listy haseł do wizji.

Drugie warsztaty strategiczne odbyły się 16 sierpnia. W ich pierwszej części omówiono wyniki przeprowadzonej w międzyczasie ankietyzacji mieszkańców i przedsiębiorców, które dodatkowo wpłynęły na formułowanie struktury *Strategii*.

Na spotkaniu konsultanci przedstawili również uporządkowane propozycje haseł do wizji miasta, z których zostały wybrane te, które, zdaniem uczestników najlepiej odpowiadają charakterowi i aspiracjom Lubonia. W następnej części warsztatów konsultanci Lider Projekt Sp. z o.o. zapoznali uczestników z metodą opracowania analizy SWOT. Dotychczas zgromadzone informacje i dane pozwoliły na zidentyfikowanie zarówno silnych stron miasta, jak i pewnych braków i problemów, które zostały omówione i uzupełnione w trakcie plenarnej dyskusji.

Na podstawie wybranych w trakcie warsztatów haseł konsultanci zaproponowali pierwszą wersję wizji rozwoju. Propozycja ta została zweryfikowana, omówiona i wzbogacona o nowe kwestie, zgłoszone przez uczestników kolejnego spotkania.

Aktualizacja *Strategii* rozwoju została opracowana w oparciu o ewaluację mid-term (śródkresową) obowiązującego dokumentu pod względem skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości zaplanowanych i wdrażanych działań zgodnych z celami strategicznymi zapisanymi w *Strategii*. Celem ewaluacji była odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu należy ingerować w funkcjonujący dokument, czy zmiany wymagają cele i programy strategiczne, czy wystarczy dobrać tylko kolejne pakiety zadań do celów i programów, które zostały już postawione.

W kolejnym etapie prac konsultanci wraz z przedstawicielami magistratu w oparciu o monitoring wykonanych zadań uzasadnili wybór i opisali wszystkie programy i projekty strategiczne oraz do każdego projektu opracowali zestaw nowych zadań.

Jednym z kluczowych etapów prac były konsultacje społeczne. Przyjęta metodologia konsultacji umożliwiła włączenie w opracowanie dokumentu mieszkańców Lubonia oraz inne zainteresowane podmioty. Projekt *Strategii* został wyłożony do publicznego wglądu w siedzibie urzędu oraz został zamieszczony na stronie internetowej miasta przez okres dwóch tygodni.

Ostatnim etapem prac nad aktualizacją *Strategii* było przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny mając na uwadze, iż realizacja założeń aktualizacji *Strategii* wykonana zgodnie z przepisami ochrony środowiska nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, a prawidłowa realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu przyczyni się do poprawy jakości stanu środowiska zamieszkania dla mieszkańców miasta Luboń, pismem z dnia 30.01.2013 r. pozytywnie uzgodnił projekt aktualizacji *Strategii* Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko aktualizacji przedmiotowego dokumentu.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

2.1. SFERA PRZESTRZENNA

2.1.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Położony w centrum Wielkopolski Luboń jest jedną z 17 gmin powiatu poznańskiego. Od północy graniczy z Poznaniem, od południowego wschodu z gminą Mosina, a od południowego zachodu z gminą Komorniki. Miasto leży na lewym brzegu Warty, w sąsiedztwie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Powierzchnia miasta wynosi 13,5 km², jest to najmniejsza gmina powiatu poznańskiego.

Luboń jest jednym z najmłodszych miast województwa wielkopolskiego. Prawa miejskie otrzymał w drodze Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 października 1954 roku, w sprawie zaliczenia niektórych gromad w poczet miast. Dzisiejsze miasto powstało w wyniku połączenia w jedną jednostkę administracyjną trzech wsi: Lasku, Lubonia i Żabikowa.

Atutami Lubonia są sąsiedztwo Poznania oraz korzystne położenie komunikacyjne. Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 430, która łączy się węzłem drogowym z autostradą A2 Berlin-Warszawa. Ponadto, przez wschodnią część miasta przebiega linia kolejowa Poznań-Wrocław, ze stacją kolejową i torami przeładunkowymi. Miasto położone jest 10 km od centrum Poznania. W odległości 15 km od Lubonia znajduje się port lotniczy Poznań – Ławica.

RYSUNEK 1. POŁOŻENIE LUBONIA NA TLE AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ.

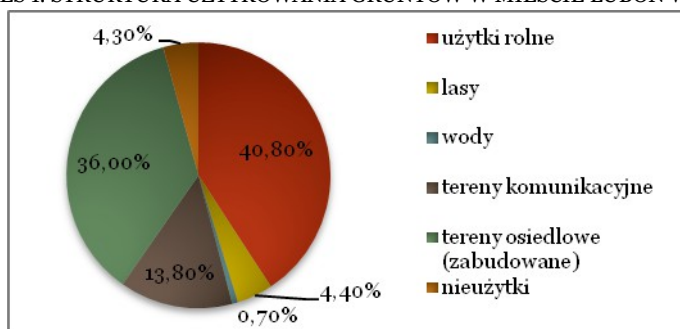
Źródło: opracowanie własne.

2.1.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Obszar gminy Luboń jest silnie zurbanizowany. Według ewidencji gruntów z końca 2011 r. (dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii w Warszawie) tereny osiedlowe i komunikacyjne stanowiły połowę po-

wierzchni miasta. Wschodnia część miasta, to tereny przemysłowe oraz poprzemysłowe, skoncentrowane wzdłuż ulicy Armii Poznań. We wschodniej części Lubonia, nad brzegiem rzeki Warty znajduje się jedyny w mieście kompleks leśny. Koncentracja gruntów ornych występuje w południowo-zachodniej części miasta.

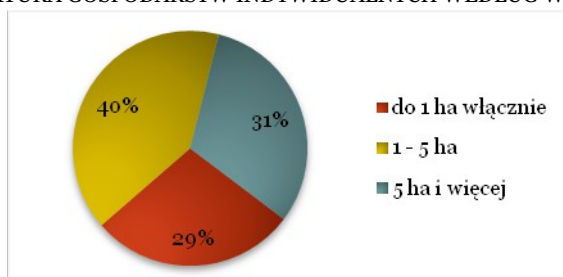
WYKRES 1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW W MIEŚCIE LUBOŃ W 2011 R.

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Luboń na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020.

Zmiany w użytkowaniu terenu w latach 2005-2011 wskazują na tendencję przyrostu terenów zabudowanych, zwłaszcza terenów osiedlowych, oraz proporcjonalnego spadku terenów użytkowanych rolniczo.

WYKRES 2. STRUKTURA GOSPODARSTW INDYWIDUALNYCH WEDŁUG WIELKOŚCI W 2010 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, Powszechny Spis Rolny 2010.

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego w 2010 r. w Luboniu było 67 gospodarstw indywidualnych o łącznej powierzchni użytków rolnych 426 ha. Średnia powierzchnia użytków rolnych wynosiła 6,4 ha. Użytki rolnicze na terenie miasta występują w jego południowo-wschodniej części. Charakter użytkowania ziemi w gminie Luboń jest wynikiem kilku czynników, m.in. wielkości gminy oraz bliskości Lubonia w stosunku do miasta Poznania.

Polityka przestrzenna w gminie realizowana jest poprzez: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W studium¹ została określona następująca struktura funkcjonalna miasta Luboń:

- a) funkcje wiodące: mieszkalnictwo, usługi lokalne i ponadlokalne (administracja, oświata, kultura, handel, zdrowie i opieka społeczna), funkcja przemysłowo-gospodarcza,
- b) funkcje uzupełniające: działalność gospodarcza o profilu drobnej wytwórczości, jak i wypoczynek i rekreacja.

Dokument zakłada rozwój funkcji mieszkaniowej z usługami towarzyszącymi w formie uzupełnienia zabudową terenów inwestycyjnych na obszarach już zurbanizowanych. Istotnym działaniem jest wzrost wskaźników nasycenia zielenią i infrastrukturą rekreacyjną. Głównym kierunkiem w rozwoju rynku pracy na terenie miasta Luboń powinny być usługi, przede wszystkim nieuciążliwe, towarzyszące zabudowie mieszkaniowej, w szczególności o charakterze prospołecznym, związane z ochroną zdrowia, opieką społeczną, edu-

¹ Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Luboń, na podstawie Uchwały Rady Miasta Luboń Nr XII/71/2011 z dnia 21 lipca 2011 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Luboń.

kacją, kulturą oraz drobne usługi komercyjne. Głównym obszarem rozwoju usług centrotwórczych jest centrum miasta.

Lokalizacja terenów przemysłowych będzie kontynuowana na zasadzie rozwoju dotychczasowej bazy gospodarczej. Nowe obiekty przemysłowe (produkcyjne, produkcyjno-usługowe) będą lokalizowane w szczególności w południowo-zachodniej części miasta, w tym w ciągu nowo projektowanej trasy południowej oraz w części południowo-wschodniej miasta. Rozwój działalności gospodarczej powinien opierać się o zaawansowane technologie nie mające negatywnego wpływu dla środowiska, które zminimalizują powstawanie sytuacji konfliktowych ze zlokalizowaną na terenie Lubonia zabudową mieszkaniową.

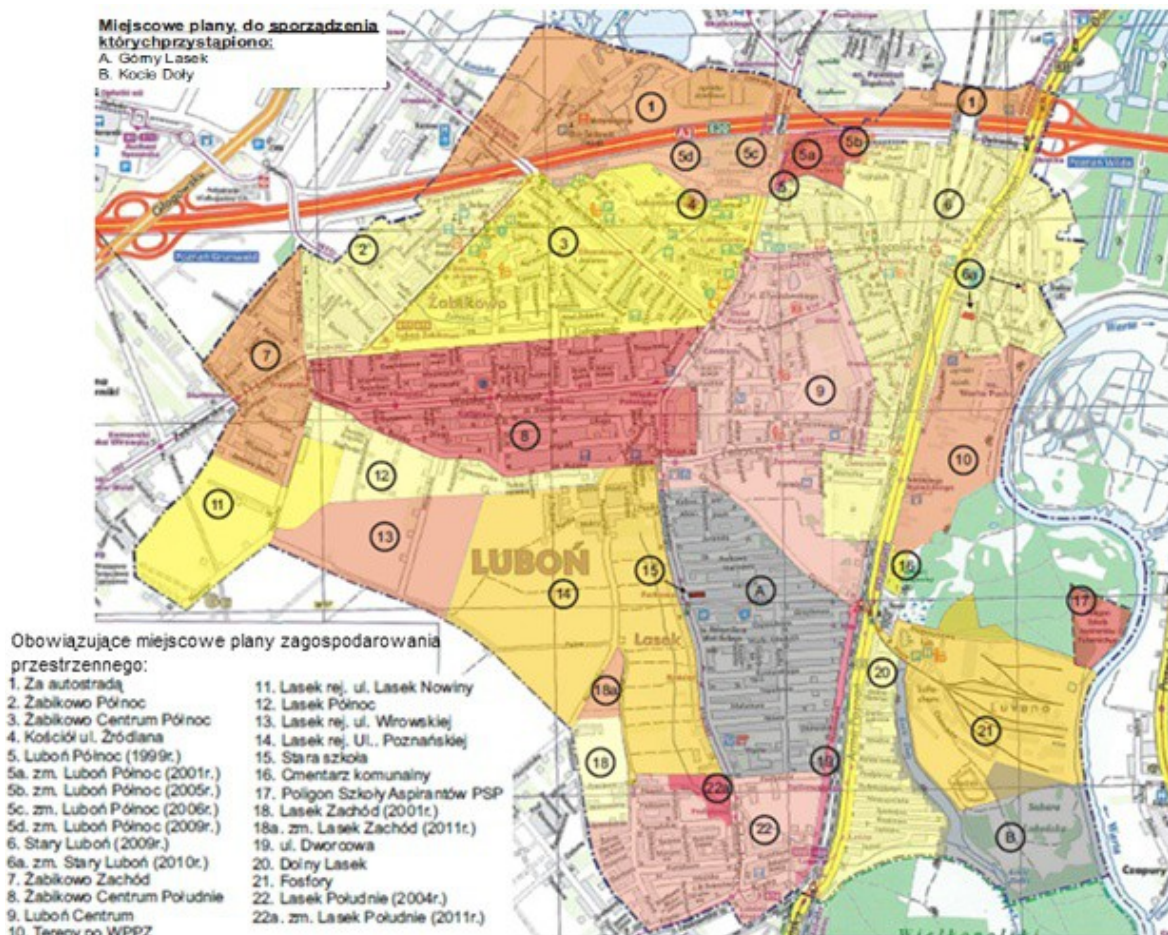
Tereny rozwojowe dla miasta Luboń zostały wyznaczone w uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w zatwierdzonych zmianach do tych planów. Przemysłane kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej jest w Luboniu bardzo istotne, ze względu na wysoki stopień urbanizacji miasta oraz niewielką już powierzchnię niezagospodarowanych terenów. Rozwiązania planistyczne muszą prowadzić do zapewnienia mieszkańcom godziwych warunków życia, na które składają się: wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz dostęp do terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, instytucji oświatowych, ochrony zdrowia, kultury, sportu itp.

W Luboniu łączna liczba planów obowiązujących² według danych GUS na koniec 2011 r. wynosiła 24. Powierzchnia pokrycia planami obowiązującymi w stosunku do całkowitej powierzchni Lubonia jest bardzo wysoka, stanowi prawie 92% (1238 ha). Ustawodawca nie narzuca obowiązku realizacji zadania własnego samorządu jakim jest uchwalenie planu miejscowego, gminy sporządzają je w zależności od potrzeb. Z tego względu w większości gmin udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w stosunku do powierzchni ogólnej jest dość niski (w 2011 r. w powiecie poznańskim było to ok. 20%, w województwie wielkopolskim ok. 16% powierzchni).

Poniższa mapa prezentuje obowiązujące i opracowywane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Luboniu.

RYSUNEK 2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODARWANIA PRZESTRZENNEGO.

² Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Źródło: www.bip.lubon.pl

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Luboń jest najmniejszą gminą w powiecie poznańskim. Atutami miasta są sąsiedztwo Poznania oraz korzystne położenie komunikacyjne. Czynniki te determinują charakter użytkowania gruntów. Luboń jest silnie zurbanizowany. Samorząd prowadzi aktywną politykę przestrzenną, prawie cały obszar miasta jest objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W granicach Lubonia jest mała ilość gruntów, na których istniałaby możliwość aktywizacji gospodarczej na szeroką skalę. Miasto jest w niewielkim odsetku właścicielem znaczących, strategicznych dla jego rozwoju terenów, które można by przeznaczyć na aktywizację gospodarczą. Znaczne obszary, wskazane w planach miejscowych na usługi, produkcję i inne funkcje gospodarcze są w większości własnością prywatną.

Polityka przestrzenna władz miasta opiera się na czterech kierunkach zrównoważonego rozwoju:

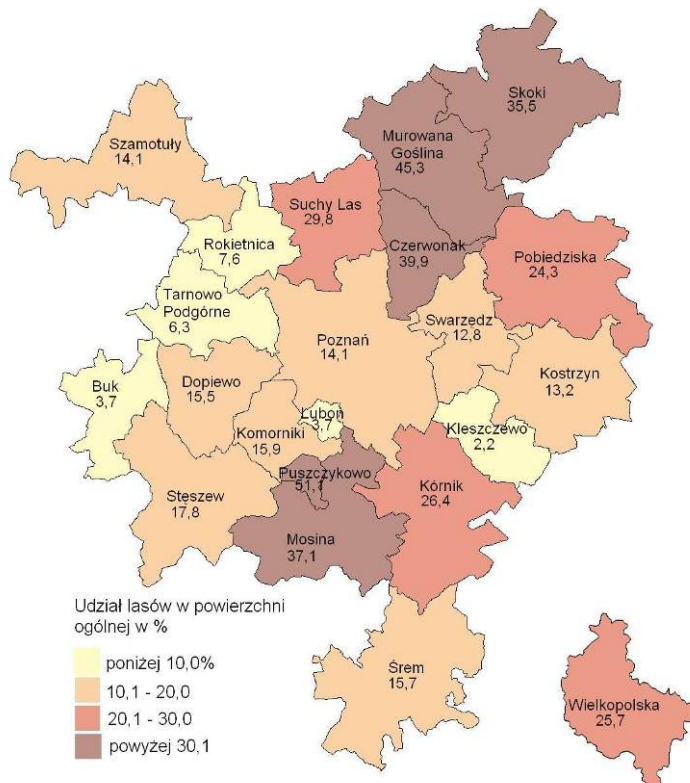
- kształtowania środowiska mieszkaniowego,
- budowa rynku pracy związanego z obsługą produkcji i usługami wraz z funkcjami towarzyszącymi,
- tworzenie oferty wypoczynku i sportu,

- ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego.

2.1.3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE, OBSZARY CHRONIONE

Obszar gminy Luboń jest silnie zurbanizowany, nie posiada wysokich walorów różnorodności biologicznej. Obszary prawnie chronione według danych GUS obejmowały powierzchnię 2,2 ha, tj. 0,2% powierzchni gminy Luboń. Jedyny kompleks leśny w gminie zlokalizowany jest w części południowo wschodniej nad brzegiem rzeki Warty. Lesistość gminy wynosiła w 2011 r. 3,7%, w porównaniu z średnią lesistością aglomeracji poznańskiej (20,6%) jest wartością bardzo małą. W 2011 roku powierzchnia lasów w Luboniu wynosiła 50,3 ha, w większości (47,4 ha) to lasy publiczne Skarbu Państwa będące w zarządzie Lasów Państwowych – Nadleśnictwo Babki.

RYSUNEK 3. LESISTOŚĆ GMIN AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ (% UDZIAŁ LASÓW W POWIERZCHNI OGÓLNEJ) W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Ze względu na ciągły rozwój miasta, intensyfikację zabudowy istotne znaczenie ma ilość i jakość zieleni, parków, skwerów, nekropoli oraz innych terenów zielonych w Luboniu. W 2010 r. powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej wynosiła 25,3 ha. Ponadto w mieście znajdują się dwa cmentarze o

łącznej powierzchni 5 ha. Przy ciągłym wzroście intensywności zabudowy cmentarze stanowią ważną funkcję krajobrazową, wzmacniają system terenów zielonych miasta.

Od południa miasto Luboń graniczy z Wielkopolskim Parkiem Narodowym (WPN), co stwarza konieczność proekologicznych działań na każdej płaszczyźnie gospodarczej. W Parku utworzono 18 obszarów ochrony ścisłej o łącznej powierzchni 260 ha. Tereny zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta włączone są w granice otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Najbliższym gminie Luboń obszarem ścisłej ochrony jest rezerwat „Zalewy Nadwarciańskie” graniczący z terenem gminy od strony południowo-wschodniej. Celem ochrony tego obszaru są naturalne zbiorowiska roślinne terenów podtapianych podczas wylewów Warty.

Jednym z elementów ekosystemu na terenie miasta jest dolina Strumienia Junikowskiego, która w obrębie Poznania objęta jest ochroną prawną jako „użytek ekologiczny”.

Na terenie Lubonia nie występują siedliska objęte ochroną w ramach sieci NATURA 2000 oraz obszary chronione zgodnie z przepisami o ochronie przyrody. Najbliższym takim terenem jest Ostoja Wielkopolska (PLH 300010), której granice w znacznej części pokrywają się z granicami WPN.

RYSUNEK 4. OBSZARY CHRONIONE W OKOLICACH LUBONIA.

Źródło: <http://natura2000.gdos.gov.pl>

W odległości około 1,3 km w kierunku południowym od południowo wschodniej granicy gminy Luboń znajduje granica obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB 300017. Na południe od południowo wschodniej granicy Lubonia w odległości około 1,8 km położony jest Rogaliński Park Krajobrazowy. Natomiast w odległości około 0,9 km w kierunku północnym od północno wschodniej granicy gminy Luboń znajduje się położony na Dębcu fort IXa (Witzleben) wchodzący w skład obszaru sieci Natura 2000 Fortyfikacje w Poznaniu PLH300005. Sąsiadujące forty IX (Brünneck) oraz I (Röeder) są położone w odległości około 2 km od granic gminy Luboń.

W Luboniu znajduje się 11 pomników przyrody. Są to głównie pojedyncze drzewa oraz aleja pomnikowa w ciągu ulic przy Placu Bojanowskiego i ul. 11 listopada, Poniatowskiego, Lipowej, Kołłątaja, Szkolnej i Klonowej.

Na terenie miasta Luboń zlokalizowanych jest pięć udokumentowanych złóż kruszyw naturalnych, zlokalizowanych w południowo-wschodniej części gminy, w obrębie terasy akumulacyjno-erozyjnej nadzalewowej:

- złożo „LUBOŃ I” - w eksploatacji,
- złożo „LUBOŃ II” - w eksploatacji,
- złożo „LUBOŃ III” - wyeksploatowane,
- złożo „LUBOŃ IV” - częściowo zasypane masami ziemnymi, częściowo w eksploatacji,
- złożo „LUBOŃ V” - wyeksploatowane.

Złoża będące w eksploatacji posiadają aktualne koncesje wydane przez właściwy organ. Wszystkie złoża posiadają decyzje rekultywacyjne.

Na północ od Lubonia w dolinie Warty zlokalizowane jest ujęcie „Dębina”, przepompowujące wodę z rzeki Warty do stawów infiltracyjnych oraz stawów naturalnych. Strefa ochronna wymienionego ujęcia przebiega w granicach administracyjnych Lubonia, obejmuje następujące tereny:

- a) teren ochrony bezpośredniej - obręb Luboń – arkusz 6 działka 107
- b) teren ochrony pośredniej – na terenie Lubonia ma powierzchnię 52 ha.

Luboń w całości leży w dorzeczu Warty, która stanowi wschodnią granicę gminy. Przez miasto przepływa również Strumień Junikowski z dopływem Żabinką, Strumień Kotówka i ciek Bocianka. Ten ostatni uległ całkowitemu osuszeniu w wyniku budowy autostrady A2. Ponadto na terenie miasta występuje ciąg stawów Kocie Doły i Kocie Dołki wypełniające starorzecze Warty.

Stan czystości wód rzeki Warty i Strumienia Junikowskiego na terenie miasta jest regularnie badany w ramach monitoringu regionalnego prowadzonego przez WIOŚ³. Najbliższy punkt pomiarowo-kontrolny na rzece Warcie jest zlokalizowany w 243,6 km, przy moście św. Rocha w Poznaniu. Wyniki badań⁴ elementów fizykochemicznych wskazują na I i II klasę wskaźnika jakości wód rz. Warty. Natomiast elementy biologiczne – fitoplankton stanowiły III klasę wskaźnika jakości wód rz. Warty. Na Potoku Junikowskim punkt pomiarowy położony jest w 0,2 km jego biegu. Wyniki ostatnich dostępnych badań⁵ WIOŚ z 2010 r. wykazały, słaby potencjał ekologiczny dla Potoku Junikowskiego – o ocenie zdecydował element biologiczny: fitobentos w IV klasie.

Zanieczyszczenia wód w rejonie Lubonia są związane na całym obszarze z zanieczyszczeniami antropogenicznymi wynikającymi z urbanizacji obszaru, jak również z funkcjonującymi Zakładami Chemicznymi (obecnie spółka Luvena). Dla poprawy stanu czystości wód powierzchniowych w Luboniu niezbędne jest dalsze rozbudowywanie sieci kanalizacyjnej. Tereny nieskanalizowane miasta w większości wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe, które w dużej części nie są szczelne, a zanieczyszczenia wydobywające się z nich stanowią poważne zagrożenie dla wód podziemnych i powierzchniowych.

Oceny stanu jakości powietrza atmosferycznego⁶ dokonuje corocznie WIOŚ w strefach z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Luboń należy do strefy *wielkopolska*.

³ WIOŚ, „Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2011”, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Poznań 2012.

⁴ Wyniki badań potencjału ekologicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym Warta – Poznań, most św. Rocha na podstawie wyników badań z 2011 r.

⁵ Wyniki badań potencjału ekologicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym Potok Junikowski - Luboń na podstawie wyników badań z 2010 r.

⁶ Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, powinno być zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowe.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim sporządzona przez WIOŚ za rok 2011 z uwzględnieniem klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia wykazała, że strefa *wielkopolska* (w tym Luboń) została zaklasyfikowana do klasy C pod kątem zanieczyszczenia pyłem PM₁₀, ozonem i benzo(a)pirenem. Przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ dotyczą wyłącznie stężeń 24-godzinnych, nie odnotowano natomiast przekroczeń stężenia średniego rocznego pyłu PM₁₀. Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego). Nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu powiększonego o margines tolerancji dla pyłu PM_{2,5} ocenianego jako stężenie średnie dla roku, strefę *wielkopolska* zaliczono do klasy B (uzyskane stężenie pyłu 27,5 µg/m³).

Spśród istniejących źródeł emisji największym źródłem emisji SO₂ i PM₁₀ do atmosfery jest tzw. „niska emisja” zanieczyszczeń do powietrza pochodząca najczęściej z instalacji grzewczych, związana ze stosowaniem paliw o gorszej jakości w paleniskach domowych⁷.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Luboń charakteryzuje bardzo niska lesistość i niewielka powierzchnia terenów zielonych. Na terenie gminy brak siedlisk objętych ochroną w ramach sieci NATURA 2000 oraz obszarów chronionych zgodnie z przepisami o ochronie przyrody. Atrakcyjnym obszarem przyrodniczym jest sąsiadujący z miastem WPN.

Ze względu na ubogie zasoby przyrodnicze w Luboniu ważnym zadaniem jest utrzymanie wysokiego poziomu jakości środowiska. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego na terenie miasta Luboń są niezadowalające. Do głównych czynników obniżających jakość poszczególnych komponentów środowiska należą:

- negatywne oddziaływanie zakładów chemicznych,
- nieskanalizowane tereny miasta,
- emisja zanieczyszczeń związana z ruchem samochodowym,
- „niska emisja”.

2.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNALNA

2.2.1. SIEĆ DROGOWA, KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Ogólna długość dróg w Luboniu w 2010 r. wynosiła 97 km, w tym 90 km to drogi gminne, 4 km krajowe i 3 km wojewódzkie. Stan techniczny około 40% dróg jest zły. Brakuje utwardzonej nawierzchni na wielu drogach osiedlowych. Władze miasta sukcesywnie podejmują działania planistyczne i budowlane w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej. W ostatnich latach oddano do użytku nowe bądź zmodernizowane ulice i skrzyżowania m.in. tzw. wewnętrzną obwodnicę miasta (ul. Poznańska, Polna, Kręta), ul. ks. Nogali, Ziemiaczana, skrzyżowanie ul. Poniatowskiego z ul. Kościuszki, Cmentarna, Traugutta i inne. W budżecie miasta na 2013 r. zostały zarezerwowane środki na opracowanie projektu dróg m.in. w Nowym Centrum Lubo-

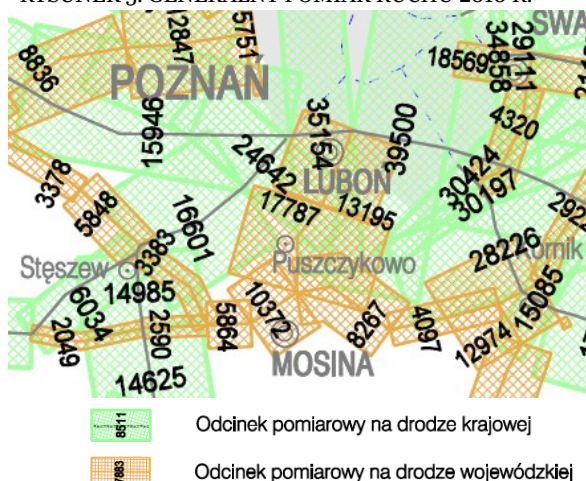
⁷ W wyniku spalania odpadów w instalacjach domowych do powietrza emitowane są szkodliwe dla zdrowia ludzkiego oraz środowiska związki chemiczne: nieorganiczne związku chloru i fluoru, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, pyły zawierające związki metali ciężkich.

nia, jak również ul. Paderewskiego (w związku z inwestycją inwestora prywatnego), czy też ul. Westerplatte i 1 Maja. Stan dróg poprawi się również po zakończonej budowie kanalizacji.

Podstawowy układ komunikacyjny Lubonia stanowią trasy przelotowe pełniące równocześnie funkcje dróg głównych miejskich (droga wojewódzka 430 oraz ulice Żabikowska, Sobieskiego, Kręta, Kościuszki, Unijna i Dębiecka). Ruch tranzytowy odbywa się drogą wojewódzką 430 (ul. Armii Poznań) oraz drogą obejmującą ulice Żabikowską, Sobieskiego i Kręta.

Przez północną część gminy przebiega fragment autostrady A-2. W granicach miasta zlokalizowany jest zjazd z autostrady (węzeł Poznań Luboń). Drogi gminne tworzą gęstą sieć drogową na zurbanizowanym terenie miasta przyczyniając się do dobrej dostępności komunikacyjnej w obrębie Lubonia.

RYSUNEK 5. GENERALNY POMIAR RUCHU 2010 R.

Źródło: <http://www.wzdw.pl>

Ze względu na lokalizację gminy Luboń największe negatywne oddziaływanie stwarzają przede wszystkim hałas lotniczy (związany z działalnością lotniska wojskowego w Krzesinach) i komunikacyjny (m.in. autostrada A2, droga wojewódzka nr 430), a w dalszej kolejności kolejowy (linia kolejowa nr 271) i w mniejszym stopniu przemysłowy oraz komunalny.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku, określonych wymogami rozporządzenia Ministra Środowiska⁸, tj. wartości 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej oraz odpowiednio 61 dB w dzień i 56 dB w nocy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, stwierdzono w większości punktów pomiarowych. Szczególnie duże przekroczenia stwierdzone w porze dziennej występują przy ul. Żabikowskiej 40, w rejonie szkoły (wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego⁹ prowadzonych przez WIOŚ w roku 2011).

Monitoring akustyczny otoczenia autostrady prowadzony jest w punktach wskazanych przez zarządcę drogi. Trasa pomiędzy węzłem Komorniki i węzłem Krzesiny jest aktualnie zdecydowanie najbardziej obciążonym odcinkiem autostrady. Warunki akustyczne w otoczeniu odcinka węzeł Komorniki – węzeł Krzesiny są niekorzystne. W porze dziennej przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu w środowisku stwierdzono w rejonie ul. Niepodległości i ul. Kościuszki. W porze nocnej klimat akustyczny nie spełnia wymogów obowiązujących przepisów¹⁰.

Na podstawie art. 179 ustawy Prawo ochrony środowiska¹¹ zostały opracowane mapy akustyczne między węzłami Komorniki i węzłem Debina od km 159,4 do km 163,8 oraz odcinka drogi wojewódzkiej nr 430 od km 3+400 do 16+100, obejmującego w całości odcinek drogi nr 430 w granicach administracyjnych miasta Lubonia, które dokumentują przekroczenia dopuszczalnych wartości długookresowych wskaźników hałasu drogowego na terenie miasta. Mapa akustyczna sporządzona została również dla odcinka linii kolejowej nr 271 na terenie miasta Lubonia. Linia ta stanowi kolejne źródło niekorzystnych oddziaływań akustycznych z uwagi na fakt, iż na znacznym dystansie przebiega w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Miasto znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu lotniczego związanego z funkcjonowaniem lotniska wojskowego Poznań - Krzesiny. Zgodnie z raportem¹² dotyczącym hałasu lotniczego w Luboniu wykona-

⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012 r., poz. 1109).

⁹ *Monitoring hałasów drogowych w wybranych punktach na terenie województwa w roku 2011*, <http://www.poznan.pios.gov.pl/>

¹⁰ Na podstawie *Raportu o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2010 roku, Wyniki badań akustycznych prowadzonych przez zarządcę w otoczeniu autostrady A2 w roku 2010 - odcinek węzeł Komorniki – węzeł Krzesiny (poziom hałas w otoczeniu tego odcinka autostrady kształtują autostrada i ulice lokalne, w związku z tym podane wartości natężenia ruchu pojazdów zapisano w układzie: autostrada/ulica lokalna)*

¹¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 1, poz. 8

¹² *Hałas lotniczy w Luboniu*, opracowanie pod kierownictwem prof. dr hab. Rufina Makarewicza, Poznań, wrzesień 2007 r.

nym w 2007 roku wynika, że znaczna część powierzchni miasta Lubonia narażona jest na hałas przekraczający dopuszczalne normy.

Przez wschodnią część miasta przebiega linia kolejowa E-59 relacji Świnoujście-Szczecin-Poznań-Wrocław-Opole-Chałupki. Linia E-59 stanowi istotny element krajowej sieci kolejowej i odgrywa ważną rolę w transporcie pasażerskim i towarowym.

Miasto posiada stację kolejową towarową i pasażerską. Dworzec kolejowy w Luboniu zmodernizowany został ze środków budżetu państwa oraz środków własnych PKP S.A. Wartość inwestycji wyniosła 1,3 mln złotych. W ramach prac m.in. naprawiono fundamenty i dach, odnowiono elewację, wymieniono okna i drzwi, odmalowano wnętrze budynku, wymieniono wszystkie instalacje sanitarne, elektryczne i teletechniczne. Przed dworcem pojawiły się nowe ławki i tablice informacyjne. Modernizacja dworca w Luboniu to przykład bardzo dobrej współpracy między PKP S.A. a samorządem terytorialnym. Część pomieszczeń wyremontowanego dworca służyć będzie jednostkom budżetowym Miasta Lubonia. Swoją siedzibę ma tu Komenda Straży Miejskiej¹³.

Postępująca degradacja infrastruktury kolejowej spowodowała, że wprowadzono liczne ograniczenia prędkości pociągów, co wydłużyło czas jazdy pociągów pospiesznych pomiędzy Wrocławiem i Poznaniem o 15%, a pociągów ekspresowych o 31%¹⁴. Do końca 2015 roku planowane jest zakończenie realizacji projektu POIiŚ 7.1-5.1 „Modernizacja linii kolejowej E-59 na odcinku Wrocław-Poznań, etap III, odcinek Czempin-Poznań”, co umożliwi poprawę bezpieczeństwa, komfortu oraz standardu podróżowania. Projekt polega na przebudowie odcinka linii kolejowej E-59 (271) od stacji Czempin do stacji Poznań Główny (długość około 32,4 km) we wszystkich elementach infrastruktury kolejowej.

W Luboniu znajduje się także początkowy odcinek linii kolejowej do Sulechowa nr 357 (dalej prowadzący do Zielonej Góry). W 2011 r. rozpoczęła się realizacja projektu „Modernizacja linii kolejowej nr 357 Sulechów-Luboń na terenie województwa wielkopolskiego, mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską, na odcinku Wolsztyn-Luboń”. Projekt wpłynie na poprawę dostępności także Lubonia dla ludności z regionów peryferyjnych do miejsc nauki i pracy w aglomeracji poznańskiej, przyczyni się do rozwoju aktywności gospodarczej miejscowości wzdłuż modernizacji linii kolejowej, poprawę dostępności dla osób niepełnosprawnych, skrócenie czasu podróży dla pasażerów.

Komunikacja autobusowa w Luboniu obsługiwana jest przez Przedsiębiorstwo Transportowe "Translub" funkcjonujące od 1 lipca 1991 r. jako jednoosobowa spółka Miasta LUBOŃ, realizując usługi w zakresie komunikacji miejskiej Lubonia. Dodatkowo komunikacja autobusowa na terenie Lubonia realizowana jest przez:

- Eko-Rondo – firmę przewozową z Puszczykowa, której linia Puszczykowo – Poznań przebiega ulicą Armii Poznań w Luboniu;
- Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Komornikach, który prowadzi działalność usługową m.in. w zakresie komunikacji podmiejskiej – dwie linie Komorniki – Poznań Górczyn przebiegają ulicami Jana III Sobieskiego w Luboniu oraz Żabikowską- Poniatowskiego w kierunku Kotowo.

Obecnie trwa proces integracji transportu zbiorowego w aglomeracji poznańskiej, który opiera się na porozumieniach międzygminnych. W dniu 9 listopada 2010 r. Radni Miasta Poznania oraz Radni Miasta Lubo-

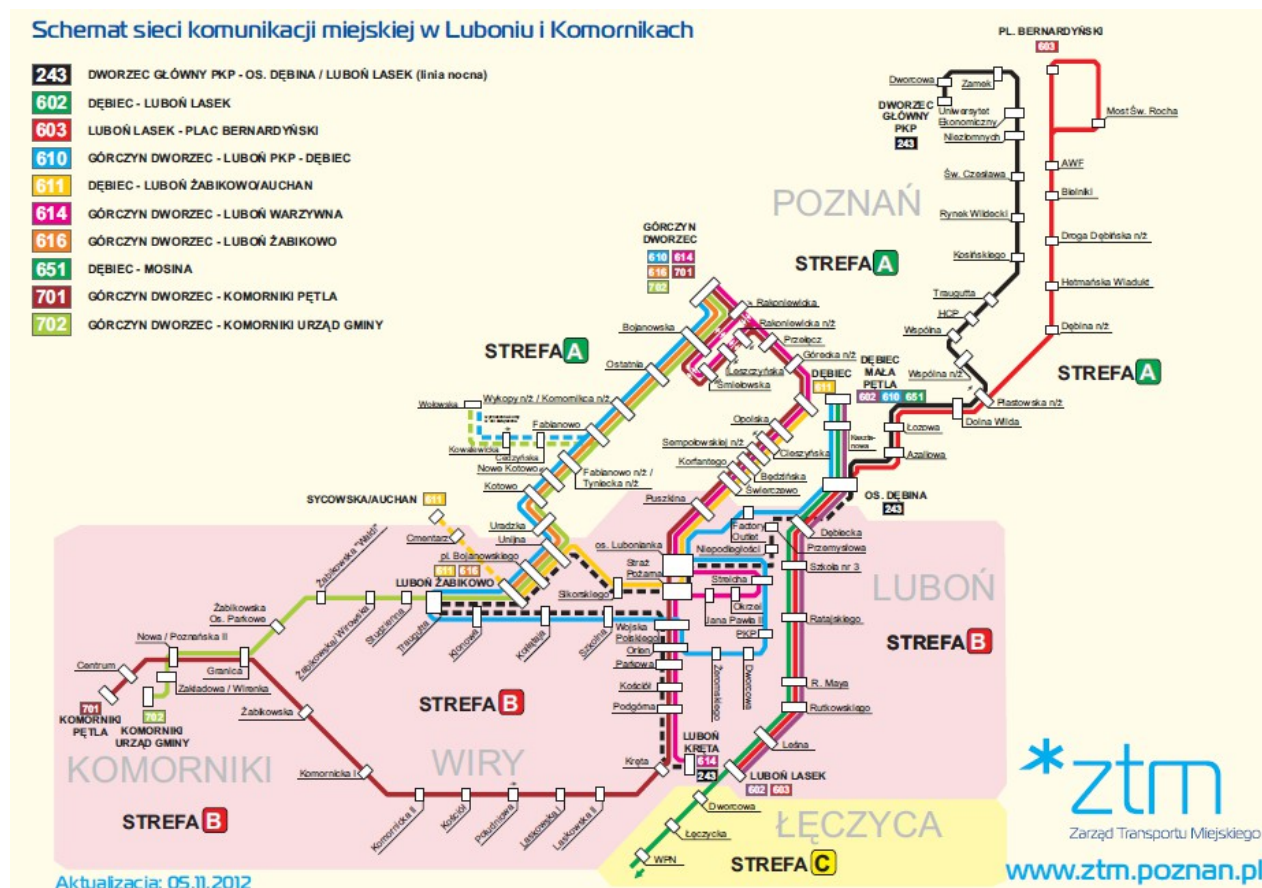
¹³ Na podstawie informacji zawartych w serwisie internetowym www.pkp.pl

¹⁴ Dane PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

nia podjęli uchwały o utworzeniu Związku Międzygminnego pod nazwą "Transport Aglomeracji Poznańskiej" (ZM „TAP”) oraz o przyjęciu jego Statutu. Powstanie ZM „TAP” jest następstwem podpisanego w dniu 26 października 2009 r. listu intencyjnego pomiędzy Prezydentem Miasta Poznania oraz Burmistrzami: Lubonia, Puszczykowa, Mosiny i Murowanej Gośliny. Zadania wykonywane dotychczas przez Zarząd Transportu Miejskiego oraz inne gminy poprzez swoich przewoźników (planowanie tras linii, układanie rozkładów jazdy, sprzedaż biletów, informacja pasażerska) zostaną przejęte przez Związek.

Od 1 lipca 2010 roku w ramach porozumienia międzygminnego z dnia 16 kwietnia 2010 roku zawartego pomiędzy Miastem Poznań a Miastem Luboń w zakresie lokalnego transportu zbiorowego Przedsiębiorstwo Transportowe „Translub” świadczy usługi jako operator wewnętrzny Zarządu Transportu Miejskiego w Poznaniu. System komunikacji autobusowej Lubonia, Komornik i Poznania został w pełni zintegrowany w październiku 2011 r. Wszystkie linie komunikacji miejskiej w Luboniu zostały włączone do systemu komunikacji miejskiej Miasta Poznania. Oznacza to, że na liniach tych obowiązuje jedna taryfa biletowa (wspólny bilet). Luboń znajduje się w strefie taryfowej B. Integracja sieci komunikacyjnej umożliwia m.in.: podróż z jednym biletem dla podróżujących z Lubonia do Poznania, całonocną nocną komunikację autobusową, więcej kursów po tej samej trasie różnych linii autobusowych różnych przewoźników na tym samym bilecie.

RYSUNEK 6. SCHEMAT SIECI KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ LUBONIA I OKOLICY OD 5 LISTOPADA 2012 R.

Źródło: <http://www.ztm.poznan.pl/assets/Uploads/Mapy/2012.11.05/2012.11.05SchematLubonGorczyn.pdf>

Częstotliwość kursów jest różna w zależności od linii, trasy oraz pory dnia. W godzinach szczytu w dni robocze autobusy kursują przeważnie co 15 minut, a w pozostałym okresie co 20-30 minut, natomiast w soboty i niedziele kursy odbywają się średnio co 40-60 minut.

Według informacji zawartych na stronie internetowej przewoźnika¹⁵ Spółka Translub dysponuje 20 autobusami miejskimi i 1 autobusem turystycznym, w tym:

- Neoplan 13 szt.
- MAN 5 szt.
- Jelcz 1 szt.
- Volvo 1 szt.
- Solaris 6 szt.

Średnia wieku pojazdów wynosi około 16 lat. W związku z tą sytuacją gmina w 2011 r. pozyskała środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu II – Infrastruktura komunikacyjna, działanie 2.5. Rozwój miejskiego transportu zbiorowego¹⁶ na zakup nowego taboru – 6 autobusów niskopodłogowych.

Pod koniec 2012 r. Przewozy Regionalne Sp. z o.o. wspólnie z Kolejami Wielkopolskimi Sp. z o.o. oraz Zarządem Transportu Miejskiego w Poznaniu wprowadziły nowy rodzaj biletu miesięcznego pod nazwą „Bus-Tramwaj-Kolej – Jeden Bilet”, który obowiązywać będzie w pociągach regionalnych w promieniu ok. 30 km od Poznania oraz w tramwajach i autobusach komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu.

¹⁵ <http://www.translub.pl>

¹⁶ Projekt pt. „Wzmocnienie potencjału transportu publicznego w Luboniu poprzez zakup nowych autobusów miejskich” nr WND-RPWP.02.05.02-30-015/10

Ważną dla Wielkopolski drogą wodną jest rzeka Warta, która przebiega przez samo centrum regionu. Droga ta na odcinku od Kanału Ślesińskiego do Lubonia jest drogą klasy technicznej Ia (154,6 km), natomiast od Lubonia do zachodniej granicy województwa ma parametry klasy Ib (135 km).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Lubonń ze względu na wprowadzenie systemu komunikacji aglomeracyjnej z poszerzeniem jej zakresu o dojazd kolejowy do stolicy województwa, jak również dostęp do dróg krajowych, wojewódzkich i autostrady jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania.

Obecnie proces integracji transportu zbiorowego w aglomeracji poznańskiej opiera się na porozumieniach międzygminnych. Wszystkie linie komunikacji miejskiej w Luboniu są włączone do systemu komunikacji miejskiej Miasta Poznania – obowiązuje jedna taryfa biletowa.

Gmina inwestuje w infrastrukturę komunikacyjną – zmodernizowano dworzec kolejowy, przy pomocy dofinansowania ze środków UE zakupiono nowe autobusy.

Istotnymi problemami w Luboniu są duży ruch pojazdów oraz ponadnormatywny poziom hałasu samochodowego i lotniczego.

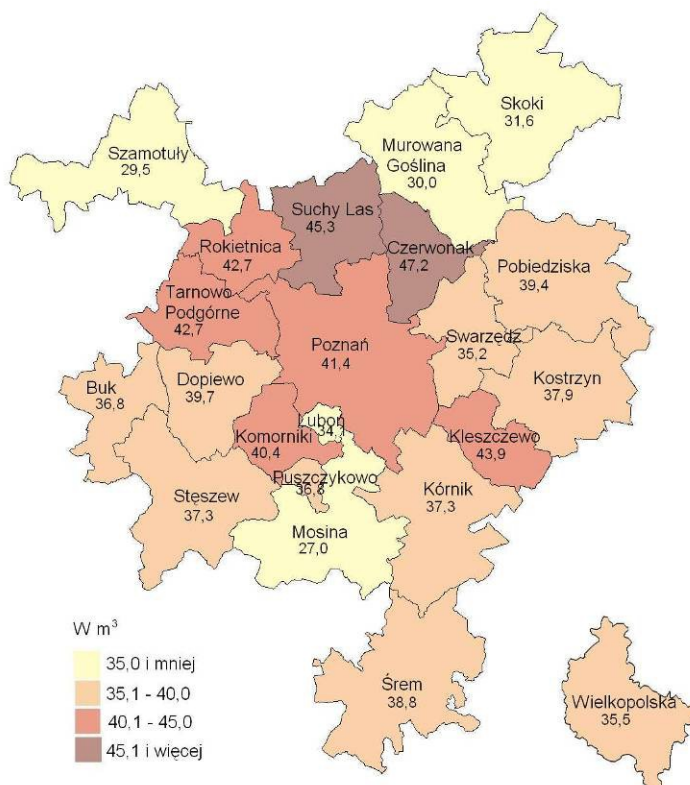
2.2.2. SIEĆ WODOCIĄGOWA, KANALIZACYJNA ORAZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

W Luboniu usługi związane ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków świadczy przedsiębiorstwo Aquanet S.A., woda jest dostarczana w ramach Poznańskiego Systemu Wodociągowego.

Według danych GUS¹⁷ w 2011 r. długość sieci wodociągowej rozdzielczej wynosiła 65 km, liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych wynosiła 4759. Wskaźnik zwodociągowania określający udział ludności korzystającej z sieci wynosi 94,9%. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (łącznie 1017,6 dm³) na 1 mieszkańca wynosiło 34,1 m³.

¹⁷ Na podstawie danych z publikacji GUS *Województwo Wielkopolskie. Podregiony – Powiaty – Gminy*, Poznań 2012

RYSUNEK 7. ZUŻYCIE WODY Z WODOCIĄGÓW W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2011 R. NA 1 MIESZKAŃCA W M³.

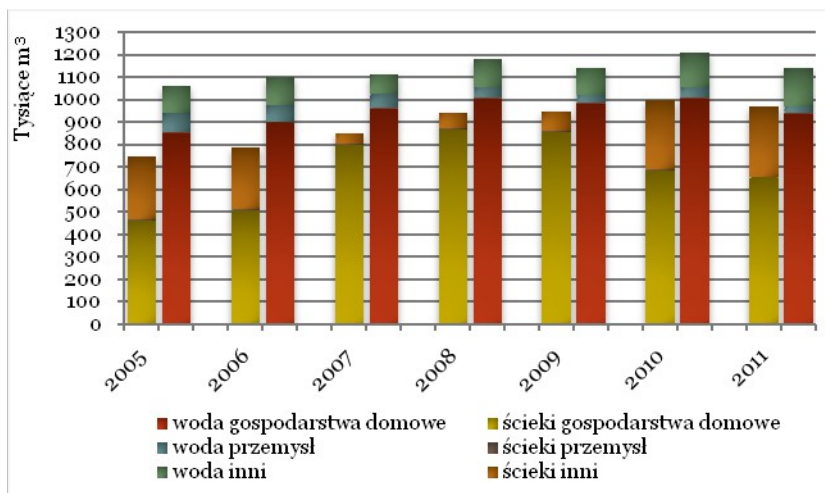
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Luboniu zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest zbliżone do średniej dla województwa wielkopolskiego.

Ścieki z miasta są doprowadzane do Poznańskiego Systemu Kanalizacyjnego przez kolektor junikowski. Długość sieci kanalizacyjnej¹⁸ w Luboniu wynosiła w 2011 r. 43,2 km, a liczba przyłączy kanalizacyjnych 2884. W latach 2005-2011 długość czynnej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 18,7%, tj. 6,8 km. Natomiast liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej w ostatnich 5 latach wzrosła o 35%.

WYKRES 3. WIELKOŚĆ ROCZNEJ SPRZEDAŻY WODY I ODPROWADZONYCH ŚCIEKÓW W LUBONIU Z PODZIAŁEM NA TYP ODBIORCY.

¹⁸ Na podstawie danych z publikacji GUS *Województwo Wielkopolskie. Podregiony – Powiaty – Gminy*, Poznań 2012

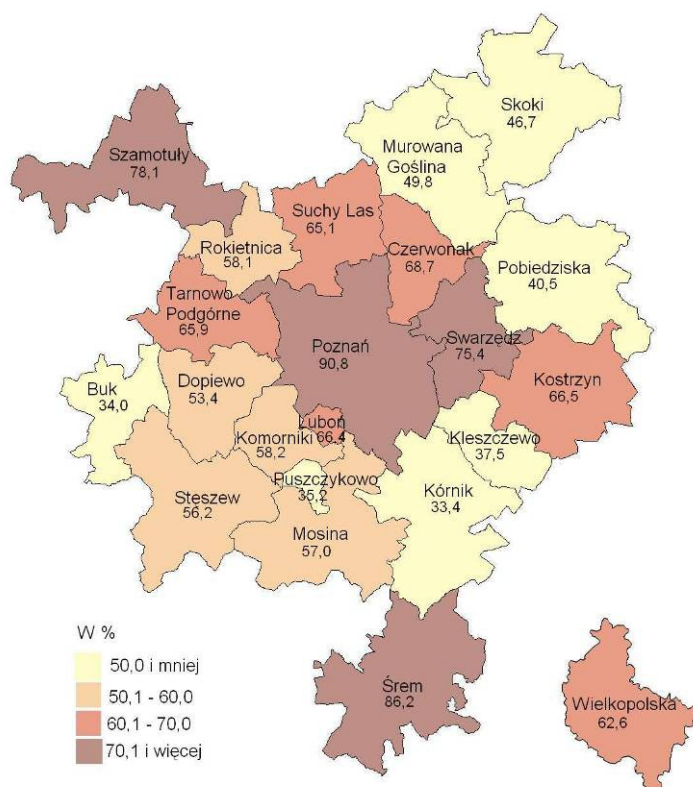
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Aquanet S.A.

Miasto Luboń oraz Aquanet S.A., inwestują w budowę sieci kanalizacji na terenie Lubonia, korzystając ze wsparcia finansowego instytucji zewnętrznych, co obliguje je do uzyskania tak zwanego „efektu ekologicznego”, czyli włączenia do wybudowanej sieci wszystkich położonych wzdłuż niej nieruchomości¹⁹.

Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej stale rośnie. Według danych GUS w Luboniu w 2005 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 12,1 tys. osób (45,5% mieszkańców), a w 2011 r. prawie 20 tys. osób (około 66% mieszkańców).

RYSUNEK 8. UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW KORZYSTAJĄCYCH Z KANALIZACJI W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI W 2011 R.

¹⁹ Na podstawie informacji dotyczących uzyskania kredytu na realizację przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej zamieszczonych na stronie www.lubon.pl

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W III kwartale 2014 roku nieskanalizowana do tej pory południowa część Lubonia zyska nowoczesną sieć sanitarną („Budowa kolektora Wirskiego i kanałów w zlewni wraz z przyłączami w Luboniu”) ²⁰, co pozwoli mieszkańcom zrezygnować z przydomowych szamb i korzystać z kolektora. Obszar działania obejmie cztery zlewnie: na ul. Dworcowej, ul. Armii Poznań, ul. Podgórnej oraz ul. Krętej i Kwiatowej.

Miasto Luboń obsługiwane jest przez Centralną Oczyszczalnię Ścieków (COŚ) oraz lewobrzeżną (LOŚ).

Ilość odprowadzanych ścieków wymagających oczyszczenia (odprowadzanych do wód i do ziemi) systematycznie rośnie, w 2011 r. wynosiła 1114 dam³. Spowodowane jest to podłączaniem do systemu terenów nie objętych dotąd kanalizacją sanitarną, zwiększającą się liczbą mieszkańców oraz rozwojem gospodarczym. Według danych GUS 95% ścieków wymagających oczyszczenia w 2011 r. zostało oczyszczone biologicznie, chemicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów. Z oczyszczalni w 2011 r. korzystało około 62% mieszkańców miasta.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Mieszkańcy Lubonia posiadają stosunkowo dobry dostęp do mediów komunalnych. System kanalizacji sanitarnej jest stale rozbudowywany.

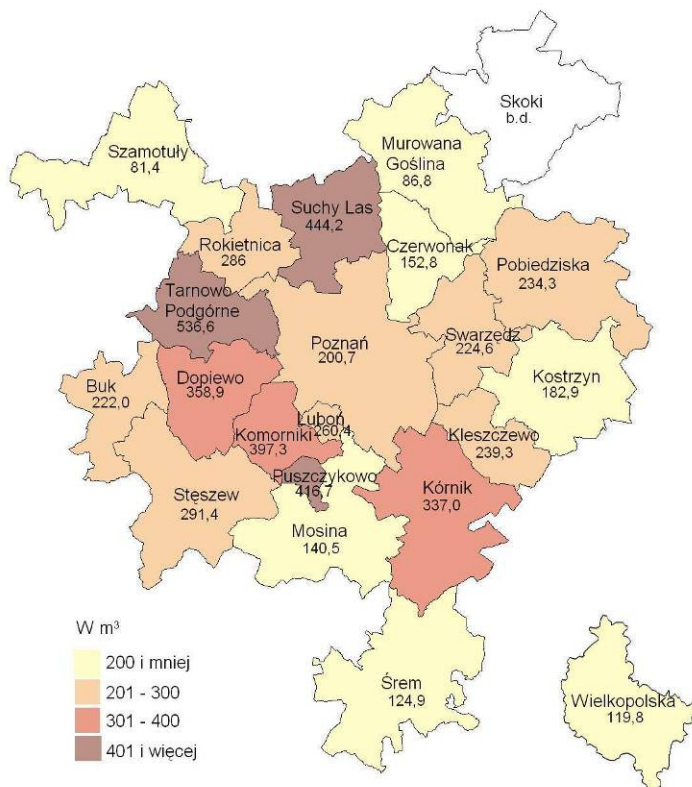
²⁰ W ramach projektu pt. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach – etap I” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności z Programu Infrastruktura i Środowisko.

2.2.3. SIEĆ GAZOWA

Według stanu na 31.08.2011 r. na terenie miasta Luboń²¹ znajduje się sieć gazowa o łącznej długości 82,5 km oraz 3,87 tys. sztuk przyłączy gazowych o łącznej długości 65,4 km. Ogólna liczba odbiorców gazu w 2011 r. wynosiła 8780, w tym 8533 to odbiorcy indywidualni, 25 stanowili odbiorcy grupowi (spółdzielnie mieszkaniowe, szkoły, przedszkola) i 222 to odbiorcy na potrzeby technologiczne lub działalności gospodarczej (40 zakładów produkcyjnych, 73 obiekty przemysłowe i 109 obiektów usługowych, handlowych)²². Stopień gazyfikacji miasta wynosił 73,1%.

Na koniec 2011 r. z gazu ziemnego korzystało prawie 81% mieszkańców Lubonia. Według danych GUS w 2011 r. zużycie gazu wyniosło 7783 tys. m³, w stosunku do 2005 r. wzrosło o 9,4%. Średnie zużycie gazu w Luboniu na 1 mieszkańca wynosiło w 2011 r. 260,4 m³, a na 1 korzystającego 319,9 m³.

RYSUNEK 9. ŚREDNIE ZUŻYCIE GAZU NA 1 MIESZKAŃCA W AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R. W M³.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2011 r. odbiorcami gazu było 8,7 tys. gospodarstw domowych, z których 28,5% ogrzewało mieszkania gazem.

Mieszkańcy Lubonia są zaopatrywani w gaz przez gazociągi średniego ciśnienia od gazociągów w ul. Czechosłowackiej, Leszczyńskiej oraz gazociągu o średnicy 600 mm wylotowego ze stacji wysokiego ciśnienia przy ul. Głogowskiej w Poznaniu. Eksploatacją i dystrybucją gazu zajmuje się Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. W 2009 r. zakończona została akcja przestawiania gazu na terenie aglomeracji poznań-

²¹ Dane otrzymane od Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Poznaniu.

²² Dane otrzymane od Gazowni Poznańskiej, Biuro Obsługi Klienta Poznań.

skiej i we wschodniej Wielkopolsce, wskutek czego sieciami przesyłowymi i dystrybucyjnymi obecnie roz-
prowadzany jest gaz ziemny wysokometanowy grupy E (GZ-50).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Sieć gazowa w zadowalającym stopniu pokrywa obszar miasta Luboń. Systematyczna modernizacja i roz-
budowa pozwala zapewnić praktycznie bezawaryjne i ciągłe zasilanie.

2.2.4. ENERGIA ELEKTRYCZNA

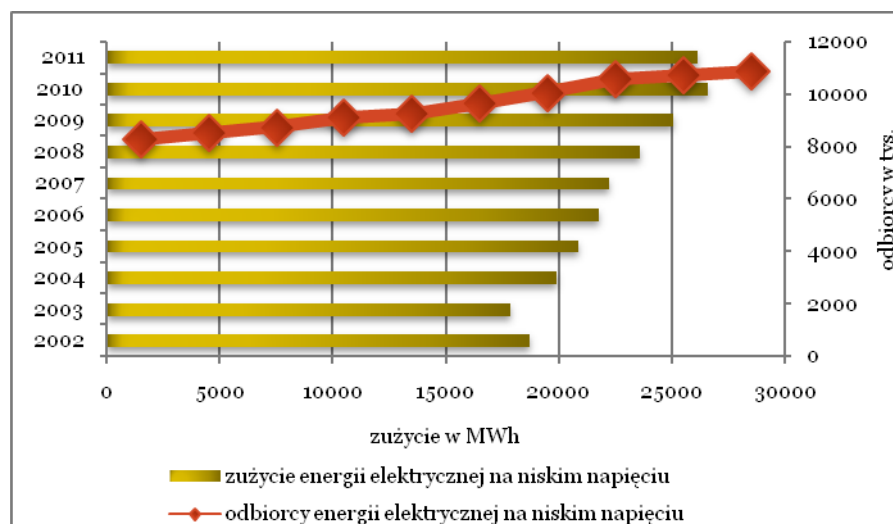
Jednym z zadań własnych gminy, w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe na
obszarze gminy jest planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
W związku z powyższym zostało uchwalone opracowanie „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, ener-
gię elektryczną i paliwa gazowe miasta Luboń” (Uchwała nr XXXII/189/2009 Rady Miasta Luboń z dnia
25 czerwca 2009 r.).

Systemem elektroenergetycznym miasta Luboń dysponuje ENEA S.A. - jednoosobowa spółka Skarbu Pań-
stwa. Luboń jest w całości zelektryfikowany. Miasto zasilane jest w energię elektryczną ze stacji transfor-
matorowej GPZ „Luboń” zlokalizowanej w sąsiedztwie ulicy Nowiny, na trasie dwutorowej linii napo-
wietrznej 110kV relacji Poznań – Południe (Czapury), Luboń, GPZ Plewiska oraz ze stacji GPZ pół-
noc-południe i GPZ „Górczyn”. Większość istniejących na terenie miasta stacji transformatorowych śred-
niego napięcia 15/0,4 kV jest powiązanych ze sobą liniami napowietrznymi SN-15kV.

Na terenie Lubonia przez południowe krańce obrębu Lasek przebiega dwutorowa linia napowietrzna 2*15
kV łącząca GPZ Poznań – Południe (Czapury) i Mosinę.

Zaopatrzenie w energię elektryczną nie stanowi bariery rozwojowej dla miasta. Stan urządzeń technicznych
jest dość dobry. Napowietrzna sieć 110kV ogranicza możliwości inwestycyjne w południowej części Lubo-
nia i utrudnia lokalizację zabudowy na części pozostałego, niewielkiego już niezagospodarowanego obszaru
gminy.

WYKRES 4. LICZBA ODBIORCÓW I ZUŻYCIE ENERGII W LUBONIU W LATACH 2002-2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Energię elektryczną dla całej aglomeracji dostarcza Enea S.A. Luboń jest w całości zelektryfikowany. System elektroenergetyczny w mieście zapewnia w wystarczającym stopniu bezpieczeństwo zaopatrzenia w energię elektryczną.

2.2.5. GOSPODARKA ODPADAMI

Miasto Luboń jest członkiem Związku Międzygminnego „Centrum Zagospodarowania Odpadów - SELEKT” (CZO SELEKT) z siedzibą w Czempiniu, który przejął od Lubonia wszystkie kompetencje w zakresie gospodarowania odpadami. Zadaniem Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, niezbędne do utrzymania czystości i porządku na terenie zrzeszonych gmin²³. W połowie 2011 r. działalność w imieniu Związku Międzygminnego „CZO SELEKT” rozpoczęła Spółka SELEKT. Spółka realizuje zadania i cele w zakresie tworzenia warunków niezbędnych do utrzymania porządku i czystości na terenie 21gmin zrzeszonych w związku.

W miejscowości Piotrowo Pierwsze w gminie Czempień Spółka wybudowała i oddała do użytku Centrum Zagospodarowania Odpadów, które dzięki nowoczesnej technologii przetwarzania odpadów komunalnych oraz surowców wtórnych, zapewnia osiągnięcie w/w celów oraz nałożonych przepisami standardów w gospodarowaniu odpadami²⁴. Zakład jest instalacją, służącą do tzw. mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, posiada status instalacji regionalnej, jednej z pięciu funkcjonujących w całym województwie wielkopolskim. Zakład zbudowany jest z dwóch niezależnych linii technologicznych: jedna do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych a druga do doczyszczania i przetwarzania odpadów z selektywnej zbiórki.

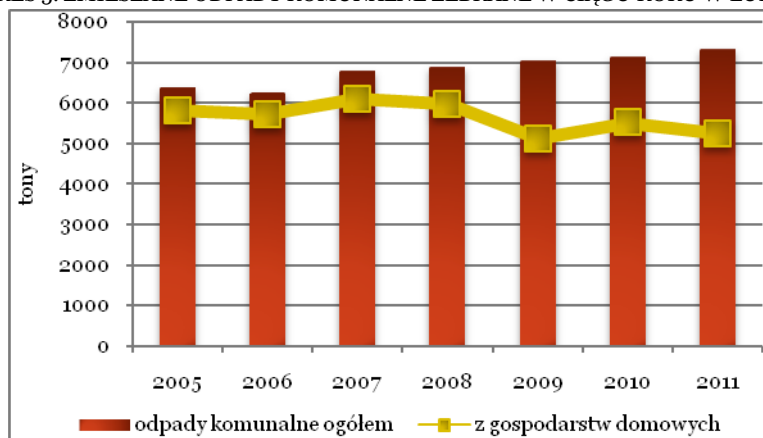
Dnia 22 października 2012 r. opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego uchwała nr XXV/441/12 z dnia 27 sierpnia 2012 w sprawie wykonania *Planu gospodarki odpadami*

²³ Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 września 2012 r. w sprawie zmiany Statutu Związku Międzygminnego "Centrum Zagospodarowania Odpadów SELEKT" z siedzibą w Czempiniu, §6 (Dz. U. Woj. Wlkp. nr 126, poz. 4068)

²⁴ Na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej <http://selekt.toensmeier.pl>

dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, zgodnie z jej treścią województwo wielkopolskie zostało podzielone na 10 regionów, w obrębie których firmy zajmujące się wywozem odpadów komunalnych są zobowiązane do wywożenia odpadów dla właściwej dla siebie Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Zgodnie z powyższym właściwą Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla Lubonia jest instalacja w Piotrowie Pierwszym (region IV). Firmy odbierające odpady z obszaru gmin przypisanych do regionu IV-tego mają obowiązek przekazywać zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Piotrowie Pierwszym.

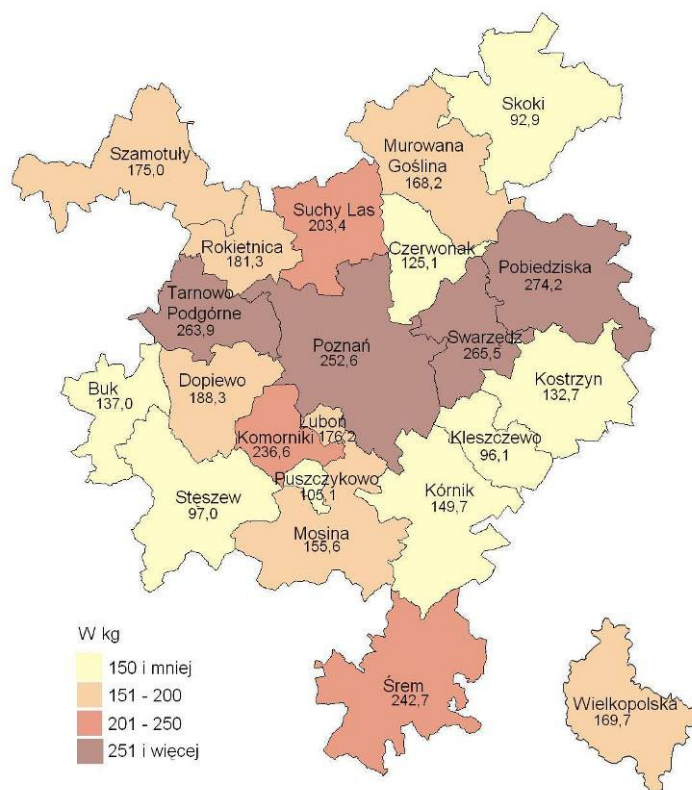
WYKRES 5. ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE W CIĄGU ROKU W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w 2011 r. w Luboniu odebrano od właścicieli nieruchomości 7354,01 ton odpadów komunalnych²⁵, tj. o 2,7% więcej niż w roku 2010. Zmniejszyła się natomiast o 4,76% ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu 2011 roku (5265,19 t) z gospodarstw domowych w stosunku do roku poprzedniego (5528,24 t). Liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych wynosiła w 2011 r. 4823. Średnio na 1 mieszkańca przypadało 176,2 kg odpadów zebranych z gospodarstw domowych.

²⁵ Zmieszane odpady komunalne to odpady zebrane w ciągu roku bez odpadów zebranych selektywnie i wyselekcjonowanych z frakcji suchej.

RYSUNEK 10. ODPADY KOMUNALNE Z GOSPODARSTW DOMOWYCH PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA W GMINACH
AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R. (W KG).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według stanu na koniec 2011 r. 17 przedsiębiorstw posiadało decyzje w sprawie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, są to m.in. następujące firmy:

- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „EKO-RONDO” s.c. Halina i Zenon Guźniczak
- „KOM-LUB” Sp. z o. o.
- „REMONDIS-SANITECH” Poznań Spółka z o. o.

Usługi komunalne dla miasta Lubonia i jego mieszkańców świadczy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "KOM-LUB" Spółka z o.o. Firma „KOM-LUB” m.in. obsługuje punkty z pojemnikami na selektywną zbiórkę odpadów oraz zajmuje się wywozem odpadów w ramach Powszechnego Systemu Segregacji. Program zbiórki selektywnej obejmuje większość mieszkańców miasta. Opłata pobierana przez KOM-LUB za wywóz nieczystości od początku lat 90-tych jest naliczana na mieszkańca, a nie za kubel jak w większości przedsiębiorstw, co odpowiada standardom jakie zostaną wprowadzone od połowy roku 2013 w wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości.

Poza wywozem odpadów komunalnych firma „KOM-LUB” wykonuje w Luboniu następujące usługi komunalne: czyszczenie kanalizacji deszczowej, naprawy nawierzchni dróg, naprawy uszkodzonych studni kana-

lizacyjnych, równanie dróg gruntowych, naprawy infrastruktury drogowej, porządkowanie terenu miasta, pielęgnację zieleni miejskiej oraz przeglądy telewizyjne rurociągów kanalizacyjnych.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

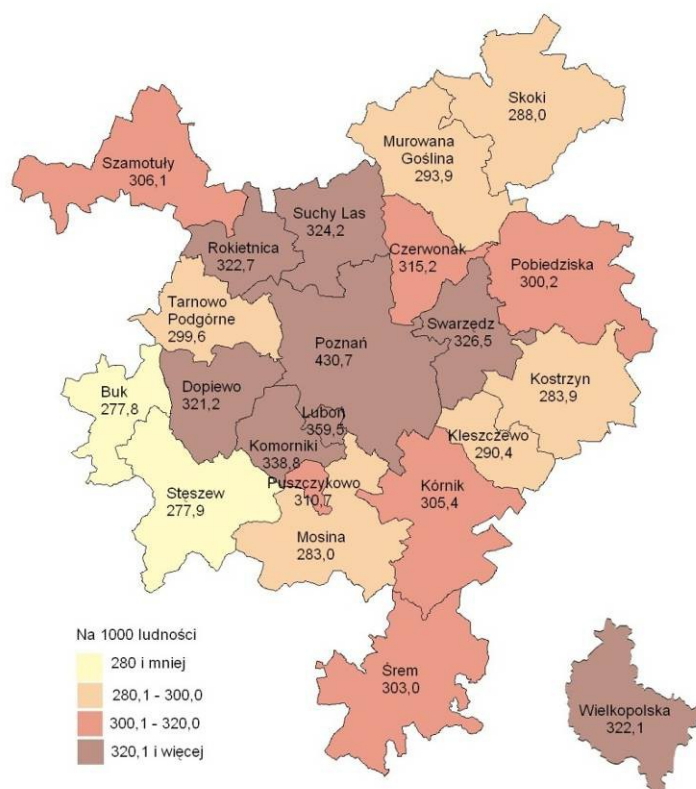
Luboń posiada rozwinięty system gospodarowania odpadami komunalnymi. Podstawowym elementem gospodarki odpadami jest ich selektywna zbiórka oraz recykling.

2.2.6. ZASOBY MIESZKANIOWE

Na zasoby mieszkaniowe miasta Luboń w końcu 2010 r. składało się 10611 mieszkań, na które przypadało 39,4 tys. izb o łącznej powierzchni użytkowej 812,2 tys. m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2010 r. wyniosła 76,5 m².

W porównaniu ze średnimi wartościami dla poszczególnych gmin aglomeracji poznańskiej w mieście Luboń jest dużo niewielkich powierzchniowo mieszkań, które jednak w przeliczeniu na liczbę mieszkańców miasta dają stosunkowo dobre statystyki. Wskazują one, że na statystyczne mieszkanie w Luboniu przypada mniej osób niż w pozostałych gminach aglomeracji poznańskiej, a powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę wynosiła w 2010 r. 27,5 m² i niemalże dorównuje wartości średniej dla aglomeracji poznańskiej, która wynosiła 28,9 m². Powyższe dane statystyczne odnoszą się do liczby ludności zameldowanej, natomiast liczba ludności faktycznie zamieszkałej w Luboniu jest wyższa, dlatego wskaźniki powierzchni mieszkania na 1 osobę są realnie niższe.

RYSUNEK 11. ZASOBY MIESZKANIOWE GMIN AGLOMERACJIN POZNAŃSKIEJ NA 1000 LUDNOŚCI W 2010 R.

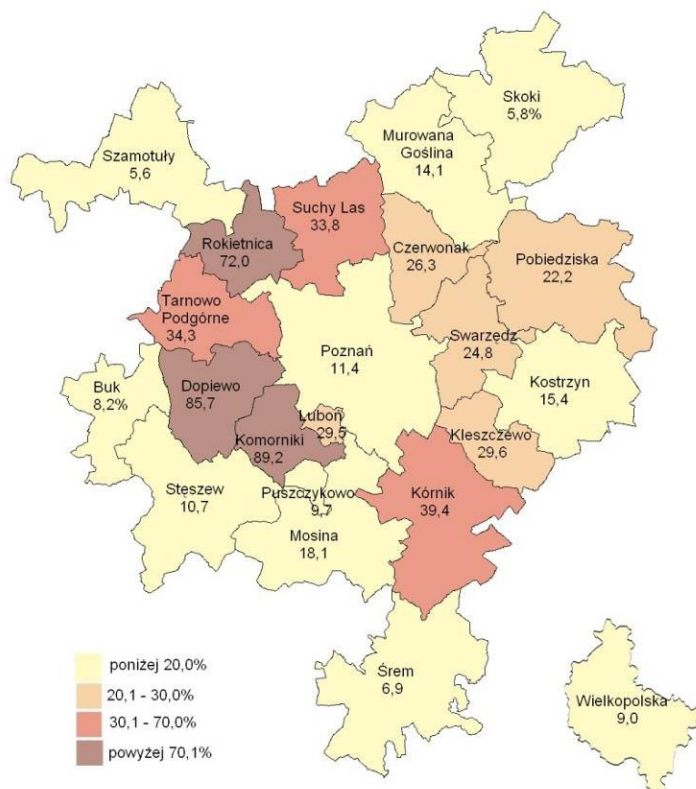
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2002-2010 w mieście Luboń wybudowano łącznie 2873 mieszkania. Największą liczbę mieszkań oddano do użytku w 2008 roku (575 lokali). Dominującą część oddanych mieszkań stanowiły lokale prze-

znaczone na sprzedaż lub wynajem. W 2011 r. do użytkowania oddano 165 mieszkań, o przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania 110,7 m².

Na terenie miasta Lubonia funkcjonują 2 spółdzielnie mieszkaniowe: „Lubonianka”, która posiada 2304 mieszkania zamieszkałe przez 5226 osób oraz „Swarzędz” dysponująca 127 lokalami zamieszkałymi przez 333 osoby.

RYSUNEK 12. DYNAMIKA PRZYROSTU LICZBY MIESZKAŃ W AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W LATACH 2002-2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Mieszkaniowy zasób gminy według stanu z dnia 30.11.2011 r. tworzą 23 budynki, w których znajduje się 207 lokali mieszkalnych zamieszkałych przez 646 osób. Ponadto miasto posiada udziały w 1 budynku należącym do wspólnoty mieszkaniowej w liczbie 452/14404000. Stan techniczny budynków jest zróżnicowany, większość budynków pochodzi z okresu międzywojennego, jeden został wybudowany w latach 70-tych, a 5 pochodzi z lat 2000-2008. Budynki te wyposażone są w instalację wodociągową sieciową, trzy budynki w instalację gazową dla potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Z całego zasobu 7 budynków posiada przyłącza gazowe. Budynki wybudowane w latach 2006-2008 przy ul. Źródlanej 3”a” i 3 „b” (52 lokale mieszkalne) wyposażone są w piece elektryczne – akumulacyjne oraz bojler elektryczne dla potrzeb ciepłej wody.

Spośród 222 lokali 16 to pustostany ze względu na zły stan techniczny i wysokie koszty kapitalnych remontów. *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Luboń na lata 2010-2014* zakłada docelowy standard lokali oraz priorytety remontowe.

Ponadto *Program* określa źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej tj. czynsze za lokale mieszkalne i użytkowe, dochody ze sprzedaży (program zakłada sprzedaż 9 lokali do końca 2014 roku), dotacje, kredyty

i pożyczki oraz odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokali. Średnio corocznie wpływają 52 wnioski o przydział mieszkania z zasobu gminnego. Miasto nie jest w stanie sprostać tym potrzebom.

Realizacja planowanej inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego wyposażonego w minimum 18 lokali mieszkalnych jest uzależniona od pozyskania środków ze sprzedaży innych budynków użytkowanych jako komunalne.

Dążąc do zapewnienia równowagi pomiędzy potrzebami, a możliwościami wynajmujących, wielkość mieszkaniowego zasobu Miasta Lubonia nie powinna być mniejsza niż 2% ogólnej liczby mieszkań w mieście.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

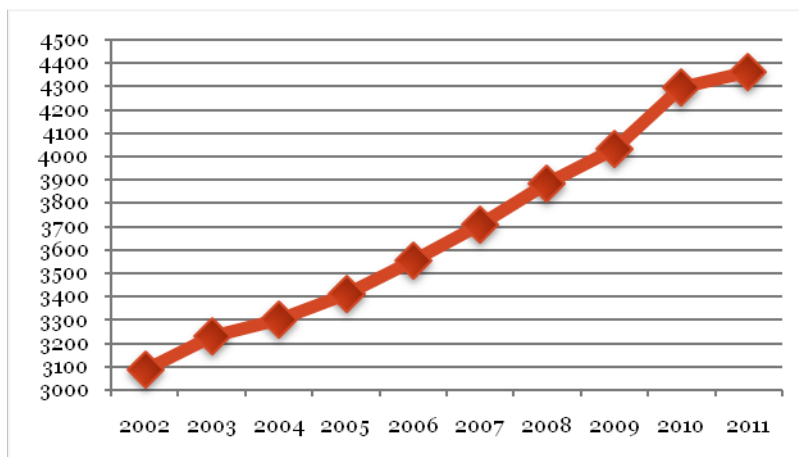
W Luboniu dominuje funkcja mieszkaniowa. Małe zagęszczenie osób w mieszkaniach wynika z faktu, że niewielki odsetek nowych mieszkańców melduje się w Luboniu. Miasto inwestuje w remonty i budowę nowych mieszkań komunalnych i socjalnych.

2.3. GOSPODARKA

2.3.1. PODMIOTY GOSPODARCZE

Według danych GUS w Luboniu na koniec 2011 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wynosiła 4362. Od 2002 r. liczba podmiotów wzrosła o 41%. W 2011 r. zarejestrowano 379 nowych jednostek gospodarczych.

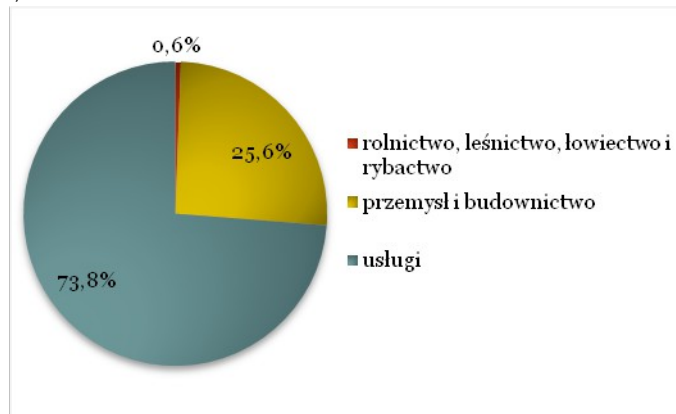
WYKRES 6. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Podstawowy sektor gospodarki w Luboniu stanowią usługi, które wyraźnie przeważają nad funkcją przemysłową. Usługi rynkowe nieznacznie przeważają nad usługami nierynkowymi²⁶. Na koniec 2010 r. wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Luboniu co trzecia jednostka prowadziła działalność w sekcji handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów (30%), co siódma działała w branży budowlanej (13,7%), co ósma w przemyśle (12%).

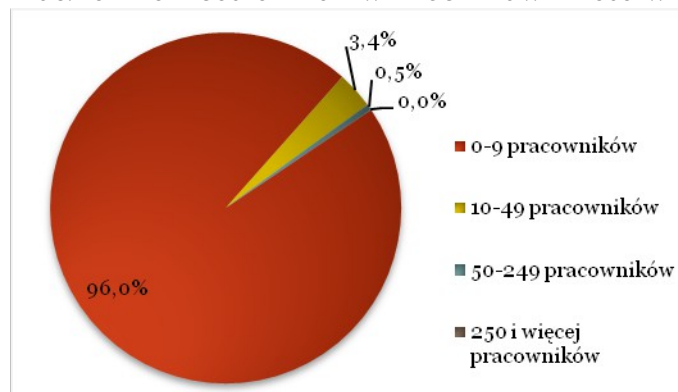
WYKRES 7. STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH WEDŁUG BRANŻ W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

²⁶ Usługi dzielą się na dwie grupy: rynkowe i nierynkowe. Do pierwszej zalicza się handel, naprawy, działalność hotelarską i gastronomiczną, transport, gospodarkę magazynową i łączność, pośrednictwo finansowe i usługi finansowe a także obsługę nieruchomości i firm. Do drugiej grupy należą usługi wynikające głównie z funkcji państwa, a mianowicie: ochrona zdrowia i opieka społeczna, edukacja, obrona narodowa i administracja publiczna.

WYKRES 8. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI W 2011 R.

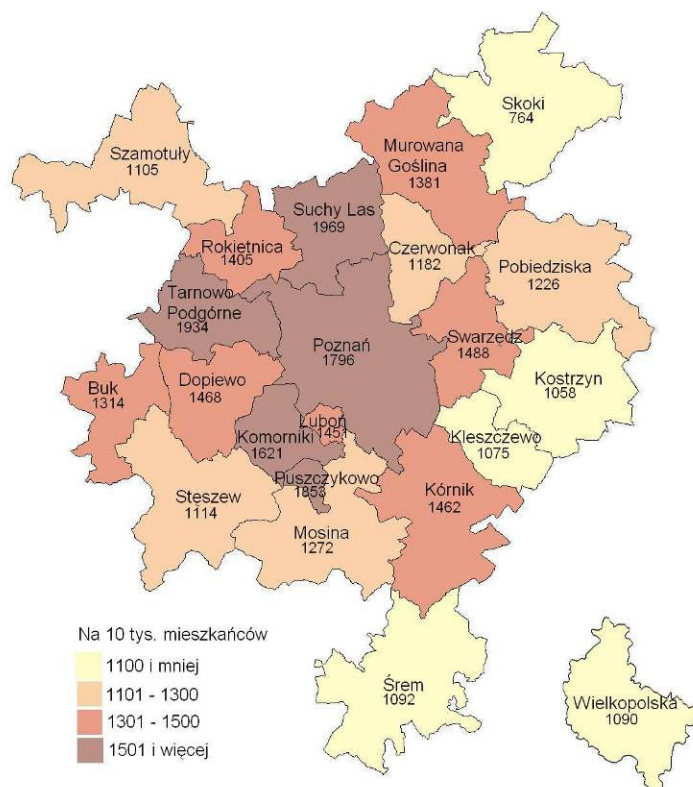
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wśród podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w Luboniu przeważają jednostki mikro, tj. z liczbą pracujących mniejszą od 10. W rejestrze REGON dla Lubonia w końcu 2011 r. ujęte były także dwa tzw. podmioty duże, tj. o liczbie pracujących powyżej 250 osób.

Najwięcej firm (81,8%) stanowiło własność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Znaczącą grupę wśród podmiotów gospodarczych stanowiły spółki handlowe (6,4%). Na koniec 2011 r. w Luboniu zarejestrowanych było 39 spółek z udziałem kapitału zagranicznego (0,9% ogółu podmiotów gospodarczych).

O poziomie przedsiębiorczości w danym rejonie świadczy liczba podmiotów przypadająca na 10 tys. ludności zamieszkałej na tym terenie. Średnio w powiecie poznańskim na 10 tys. ludności przypadają w 2011 r. 1434,8 podmiotów gospodarki narodowej. Wskaźnik dla Lubonia wyniósł 1451.

RYSUNEK 13. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON W PRZELICZENIU NA 1000 MIESZKAŃCÓW W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

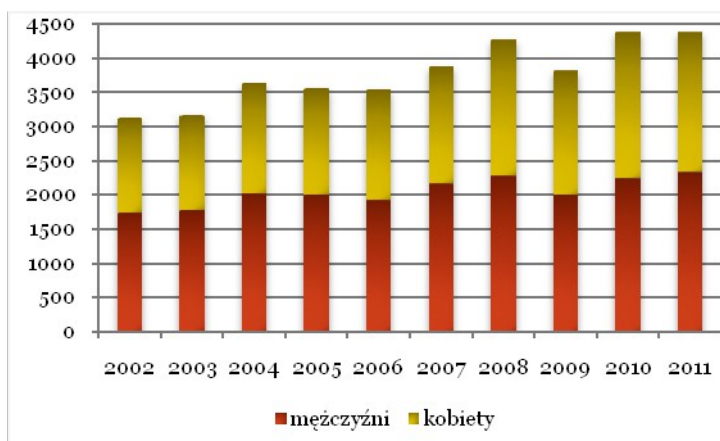
Luboń posiada korzystne warunki do rozwoju drobnej przedsiębiorczości i usług dla ludności zamieszkującej wielorodzinne osiedla mieszkaniowe. Liczba podmiotów gospodarczych w mieście systematycznie wzrasta.

2.3.2. RYNEK PRACY

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2011 roku na terenie miasta liczba pracujących²⁷ wynosiła 4,4 tys. osób, w tym 2 tys. kobiet (46,5%). Należy zaznaczyć jednak, że dane statystyczne nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

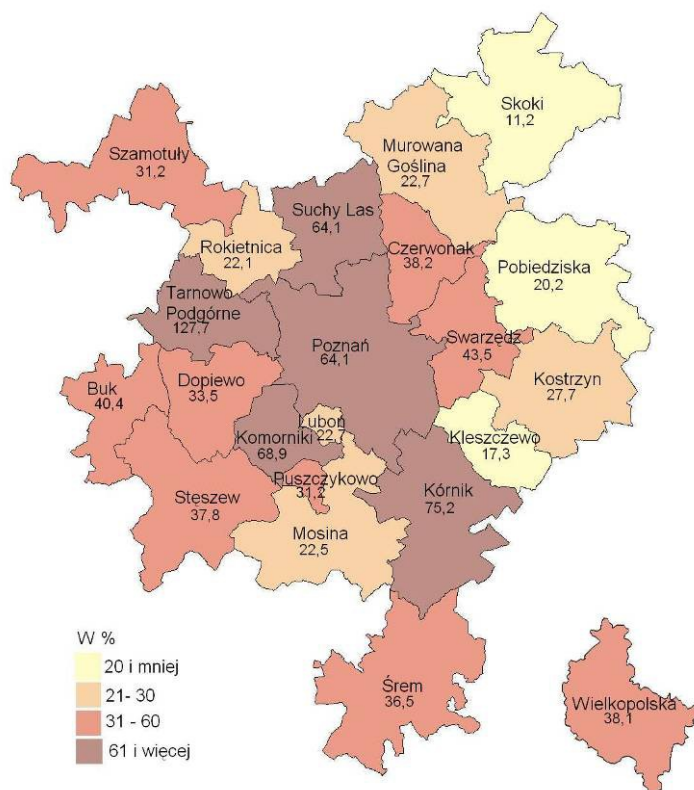
WYKRES 9. PRACUJĄCY W LUBONIU WEGŁUG PŁCI.

²⁷ wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności, bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Udział pracujących wśród osób w wieku produkcyjnym (zgodnie z nomenklaturą GUS przyjęto, że wiek ten zawiera się w przedziale od lat 15 do 59 dla kobiet i 64 dla mężczyzn) wyniósł w 2011 r. dla Lubonia prawie 23%, natomiast średni wskaźnik dla aglomeracji poznańskiej to 54,3%. W Tarnowie Podgórnym zatrudnionych było więcej osób w wieku 15-64 lata niż było tam zameldowanych, co oznacza, że dużo osób dojeżdżało do pracy do gminy z okolic.

RYSUNEK 14. UDZIAŁ PROCENTOWY OSÓB PRACUJĄCYCH W GRUPIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM (15-64 LATA)
W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Luboń jest jedną z czterech gmin (wraz z Poznaniem, Swarzędzem i Czerwonakiem) województwa wielkopolskiego o największej liczbie wyjeżdżających do pracy²⁸. W 2006 r. liczba wyjeżdżających do pracy z Lubonia wynosiła 4,3 tys. Najwięcej osób dojeżdża do pracy do Poznania – ponad 30% mieszkańców w Luboniu pracowników najemnych. Natomiast do pracy w Luboniu przyjeżdżało od 0,11% do 0,50% ogólnej liczby zamieszkałych w Poznaniu pracowników najemnych (około 1,6 tys. osób).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

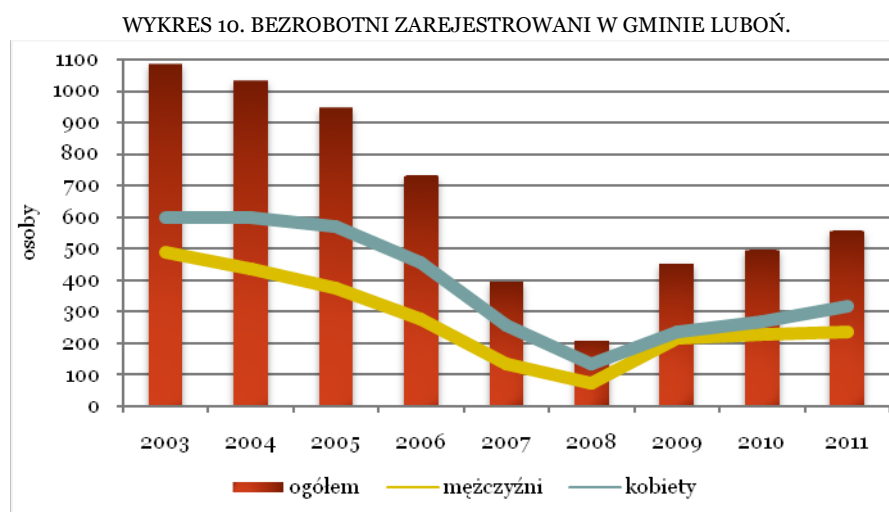
Charakter gospodarczy Lubonia determinuje jego położenie w aglomeracji poznańskiej - znaczna część ludności dojeżdża do pracy i szkół ponadgimnazjalnych w Poznaniu. Trudno oszacować całkowitą liczbę

²⁸ Na podstawie opracowania GUS *Dojazdy do pracy w Polsce. Terytorialna identyfikacja przepływów ludności związanych z zatrudnieniem*. Urząd Statystyczny w Poznaniu. Badane były przepływy osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII 2006. W badaniu za dojeżdżającego do pracy uważa się osobę spełniającą następujący warunek: gmina zamieszkania różna od gminy miejsca pracy oraz podwyższone koszty uzyskania przychodu z tytułu dojazdów do pracy. Z uwagi na metodykę badania oraz jego eksperymentalny charakter wartości liczbowe należy traktować jako szacunkowe.

osób pracujących w Luboniu, ze względu na wysoką liczbę małych podmiotów gospodarczych, w których zatrudnienie nie jest ewidencjonowane przez GUS.

2.3.3. BEZROBOCIE

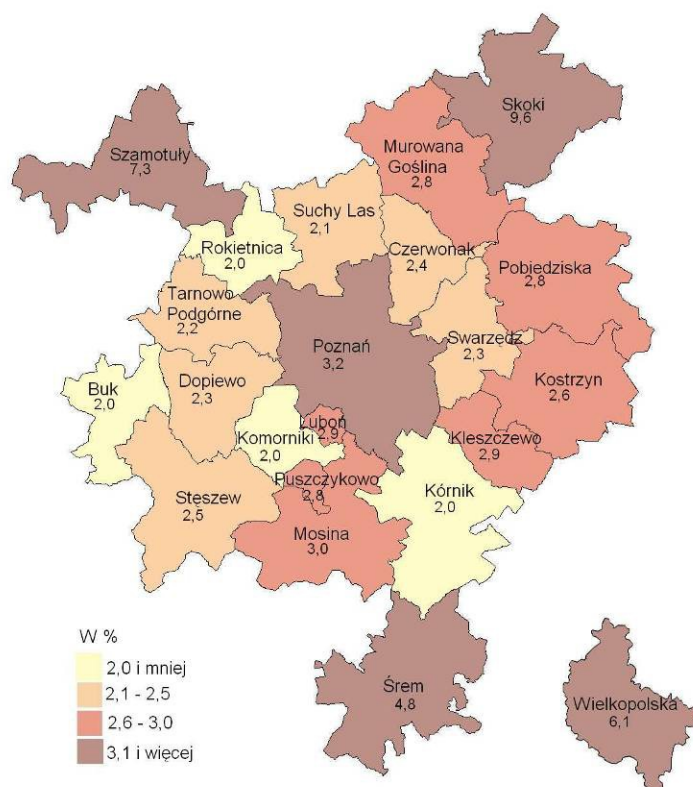
Wysoki poziom bezrobocia od 2003 r., kiedy to na koniec grudnia w mieście zarejestrowanych było 1086 osób bez pracy, zaczął stopniowo się obniżać i w ciągu następnego pięciu lat liczba ta spadła do 208 osób na koniec 2008 r. Jednak ogólnosiwiatowe załamanie gospodarcze, które nastąpiło w 2008 r. w negatywny sposób odbiło się na rynku pracy i w kolejnych dwóch latach liczba osób bezrobotnych wzrosła ponad dwukrotnie do 557 osób w 2011 r. Udział kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w analizowanym okresie najwyższą wartość osiągnął w 2007 r. (65,7%), w 2011 r. wyniósł 57%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2011 r. osiągnął w Luboniu 2,9%, przy czym w aglomeracji poznańskiej było to 3,2%. W województwie wielkopolskim wskaźnik ten był dwukrotnie wyższy.

RYSUNEK 15. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R.

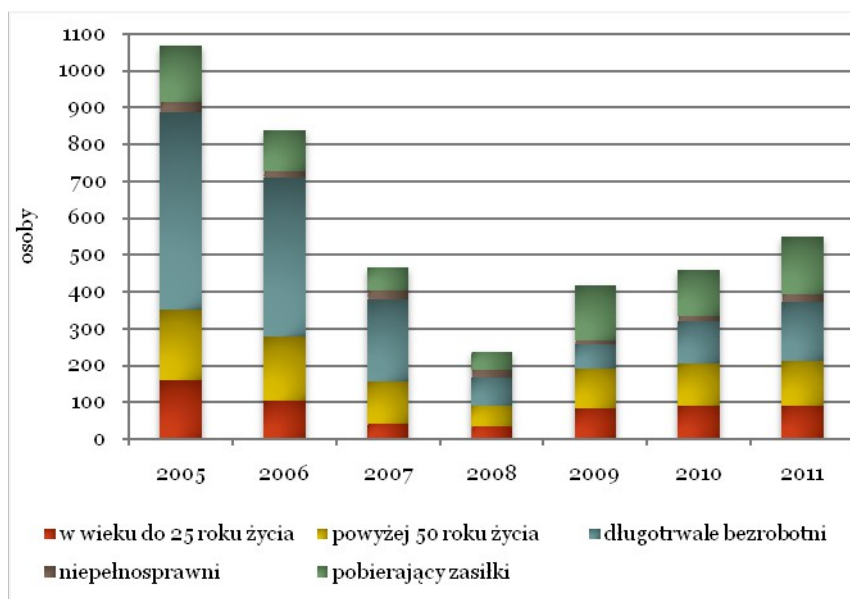

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura osób bezrobotnych przedstawiona na poniższym wykresie pokazuje, że wśród bezrobotnych utrzymuje się wysoka liczba osób bezrobotnych w wieku przedemerytalnym. Osoby młode bez doświadczenia zawodowego, które dopiero wchodzi na rynek pracy ze względu na brak doświadczenia mają trudności w zdobyciu pracy. Kwalifikacje absolwentów nie zawsze są cenione rynkowo, co jest wynikiem braku dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.

Zdecydowanie korzystnym zjawiskiem w Luboniu jest spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych – pozostających bez pracy powyżej roku.

WYKRES 11. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Niewystarczająca ilość ofert pracy wynika głównie z postaw pracodawców, którzy charakteryzują się już od 2010 roku, dużą ostrożnością i wstrzemięźliwością w tworzeniu nowych miejsc pracy. Wyniki badań i analiz rynku pracy²⁹ przeprowadzonych w 2010 r. wskazują, że przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie aglomeracji poznańskiej posiadają niski potencjał do tworzenia nowych miejsc pracy - tylko 7% przedsiębiorstw zwiększyło zatrudnienie w ciągu 2008 roku. O niskim potencjale w tworzeniu nowych miejsc pracy świadczy także ich struktura ze względu na staż pracowników (dominują głównie pracownicy związani z firmą od 5 do 10 lat i więcej).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Bezrobocie w Luboniu jest na stosunkowo niskim poziomie. Zauważalnym problemem jest niski potencjał pracodawców w aglomeracji poznańskiej w tworzeniu nowych miejsc pracy, co wpływa na jakość i stabilność zatrudnienia.

²⁹ Na podstawie publikacji *Raport końcowy. Prognoza. Potrzeby kadrowe przedsiębiorców aglomeracji poznańskiej na tle kierunków społeczno-gospodarczego rozwoju regionu – diagnoza, prognoza monitoring* współfinansowanej ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

2.3.4. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Na stan gospodarki w dużym stopniu wpływa działalność prywatnych i publicznych podmiotów otoczenia biznesu (finansowych, doradczo-szkoleniowych, badawczo-rozwojowych). Instytucje otoczenia biznesu (IOB) oferują przedsiębiorcom pomoc związaną z tworzeniem, prowadzeniem i rozwojem przedsiębiorstwa. Aglomeracja poznańska posiada zróżnicowaną sieć tego typu jednostek. Należą do nich m.in.: parki naukowo-technologiczne, parki przemysłowe, inkubatory technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, ośrodki wspierania przedsiębiorczości. Zdecydowana większość tych instytucji ma swoją siedzibę w Poznaniu.

Na początku 2008 r. w Luboniu otwarto pierwszą halę magazynową Parku Przemysłowego LUVENA Sp. z o.o. - spółki zależnej Luveny S.A.³⁰ Hala o powierzchni 8400 m² przeznaczona jest pod wynajem. Docelowo Park Przemysłowy zaoferuje do wynajęcia w Luboniu przestrzeń biurową o powierzchni 15 tys. m² oraz magazynową o powierzchni 75 tys. m². Oferta handlowa Parku skierowana jest przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw handlowych oraz produkcyjnych z terenu województwa wielkopolskiego oraz leżących w jego najbliższym otoczeniu.

Park zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie (2 km) autostrady A2 stanowiącej paneuropejski korytarz transportowy. Teren posiada własne bocznice kolejowe połączone z liniami objętymi Transeuropejską Siecią Towarowego Transportu Kolejowego. Odległość od ścisłego centrum Poznania wynosi około 8 km w kierunku północnym. W odległości 15 km znajduje się Lotnisko Poznań Ławica.

Park Przemysłowy LUVENA otrzymał dotację na realizację budowy drugiej hali w wysokości ponad 7 mln zł. Projekt realizowano w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, działanie 1.4. „Wsparcie przedsięwzięć powiązanych z Regionalną Strategią Innowacji”. Przedmiotem projektu była budowa infrastruktury Parku Przemysłowego Luvena w ramach restrukturyzacji przemysłowych terenów należących do Luvena S.A. (dawniej Zakłady Chemiczne Luboń S.A.). Dzięki realizacji projektu Park Przemysłowy LUVENA zyskał drugą nowoczesną halę usługowo-magazynowo-biurową, umożliwiającą zapewnienie powierzchni dla przedsiębiorstw, które chcą wdrażać innowacje w procesach logistycznych oraz kompleksowe wsparcie doradcze towarzyszące rzeczywistej działalności odbiorców parku. Inwestycja została zakończona na początku 2012 roku. Nowa hala oferuje 4670 m² powierzchni magazynowej, 1694 m² powierzchni biurowej oraz 503 m² - usługowej.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

³⁰ Na podstawie informacji zawartych w serwisie internetowym <http://www.luvena.pl>

Aglomeracja poznańska posiada zróżnicowaną sieć jednostek wspierających innowacyjność, przedsiębiorczość i transfer technologii. Do tych jednostek należy Park Przemysłowy LUVENA, który odgrywa ważną rolę we wspieraniu rozwoju lubońskich firm.

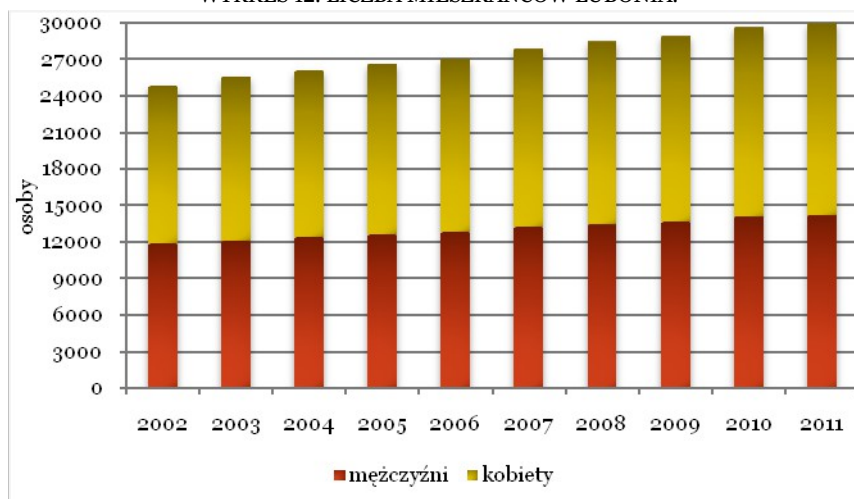
2.4. SFERA SPOŁECZNA

2.4.1. CHARAKTERYSTYKA DEMOGRAFICZNA

W mieście Luboń na koniec 2011 r. mieszkało nieco ponad 30 tys. osób, spośród których ponad połowę stanowiły kobiety (blisko 53%). Wskaźnik feminizacji utrzymuje się na poziomie 110 kobiet/100 mężczyzn. Według danych GUS gęstość zaludnienia jest bardzo wysoka (2225 osób na 1 km²), wyższa niż w Poznaniu (2114 osób na 1 km²). Faktyczny wskaźnik gęstości zaludnienia w Luboniu jest znacznie wyższy, bowiem wielu mieszkańców nie jest zameldowanych.

Analiza dynamiki liczby ludności Lubonia wykazuje wzrost w latach 2002-2011 o ponad 20%. Największy wzrost odnotowano w roku 2007 – o 3%, najmniejszy w roku 2011 – o 1%.

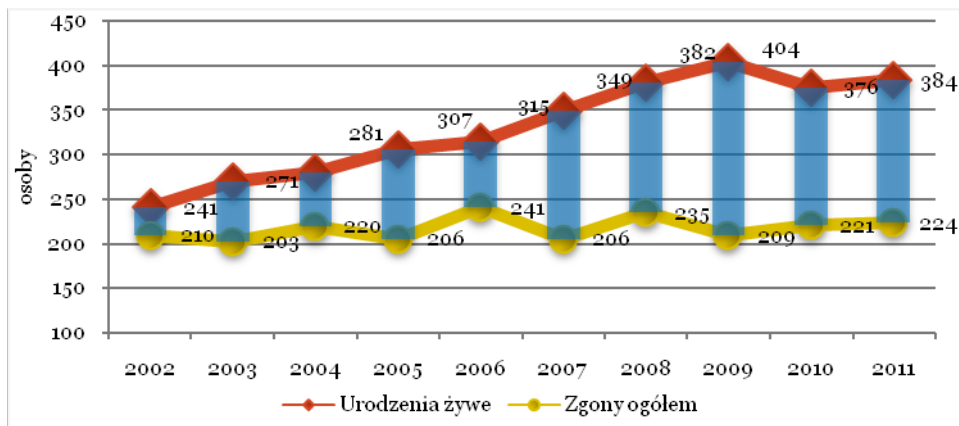
WYKRES 12. LICZBA MIESZKAŃCÓW LUBONIA.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2002-2011 w mieście Luboń odnotowano pozytywne tendencje w zakresie ruchu naturalnego. Utrzymuje się dodatni przyrost naturalny, najwyższą wartość (195) osiągnął w 2009 r. (przyrost naturalny obrazują na wykresie nr 13 niebieskie pionowe słupki między liniami urodzenia żywe i zgony ogółem).

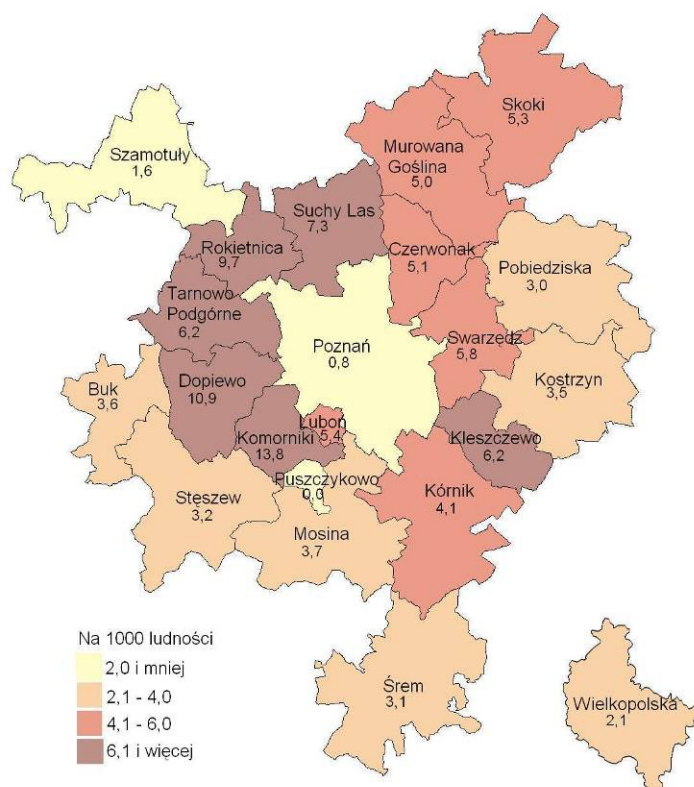
WYKRES 13. RUCH NATURALNY W LUBONIU W LATACH 2002-2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

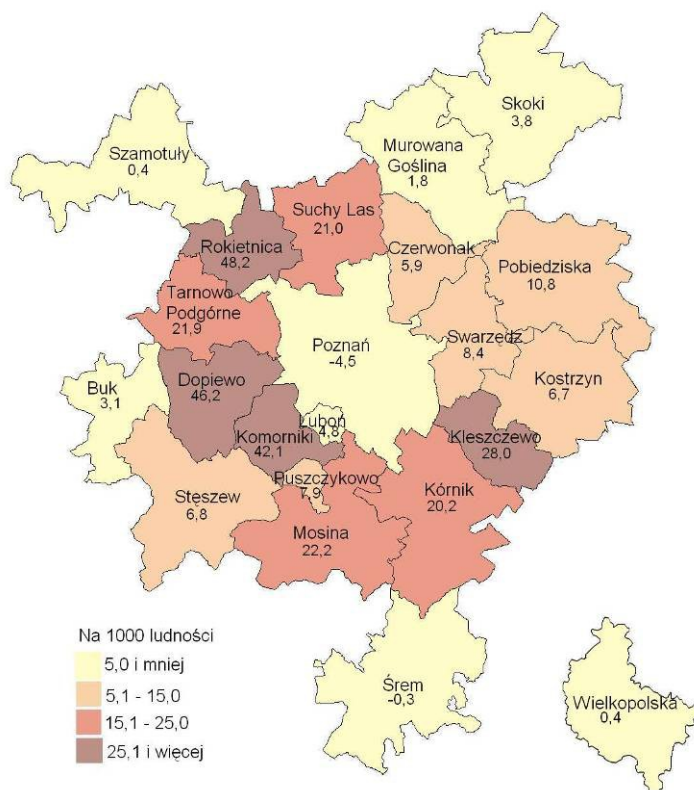
Wartość przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wyniosła w 2011 r. w Luboniu 5,35 i była ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla województwa wielkopolskiego (2,12). Jest to spowodowane napływem do Lubonia młodych małżeństw.

RYSUNEK 16. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

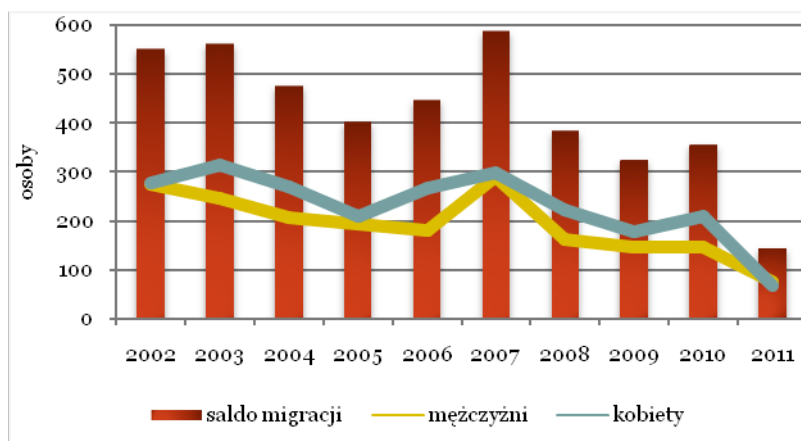
Dodatnie saldo migracji jest głównym czynnikiem wpływającym na wzrost liczby mieszkańców miasta. W latach 2002-2011 liczba osób, które zameldowały się na pobyt stały w mieście Luboń wyniosła łącznie 4,2 tys. osób. Rocznie w mieście osiedla się kilkaset osób, głównie za sprawą budowy nowych osiedli domów wielorodzinnych i jednorodzinnych.

RYSUNEK 17 SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH I ZAGRANICZNYCH NA POBYT STAŁY W GMINACH AGLOMERACJI
POZNAŃSKIEJ W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Analiza salda migracji według płci ujawnia większą mobilność kobiet niż mężczyzn. W analizowanym okresie łączna liczba kobiet, które zameldowały się na pobyt stały w mieście wyniosła 2,3 tys. osób i była wyższa od liczby imigrujących mężczyzn (1,9 tys. osób). Liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami wśród ludności napływającej do gminy zaznaczyła się wyraźnie w 2006.

WYKRES 14. SALDO MIGRACJI NA POBYT STAŁY - LUBOŃ.

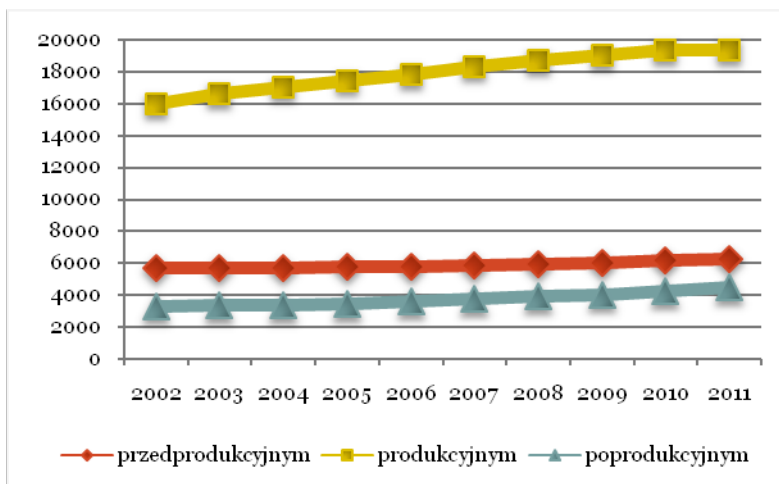
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura ludności miasta Luboń według wieku w 2011 r. na tle województwa wielkopolskiego i aglomeracji poznańskiej charakteryzowała się podobnymi odsetkami ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i nieprodukcyjnym. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 20,7% ogółu mieszkańców Lubonia. W porównaniu z 2002 r. udział tej grupy ludności w ludności ogółem spadł o 2 punkty procentowe. W analizowanym okresie udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym wzrósł w sumie o 2 punkty procentowe. Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły w 2011 r. 64,4% ogółu populacji Lubonia, a ludność w wieku poprodukcyjnym 14,9%.

Wartość wskaźnika obciążenia demograficznego³¹ dla Lubonia w 2011 r. wyniosła 55,3 (w województwie wielkopolskim 55,1).

WYKRES 15. STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU W LUBONIU W LATACH 2002-2011.

³¹ Wskaźnik obciążenia demograficznego to liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym danej populacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Uszczegółowiona analiza struktury ludności miasta Luboń według wieku pozwala stwierdzić stosunkowo wysoki odsetek ludności w wieku od 25 do 34 lat oraz ludności w wieku od 35 do 44 lat (środkowa strefa roczników w wieku produkcyjnym). Roczniki te wraz z ludnością znajdującą się na początku wieku produkcyjnego (20-24 lata) stanowiły w 2011 r. 41% ludności ogółem. Fakt ten świadczy o korzystnej wiekowej strukturze ludności w mieście.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

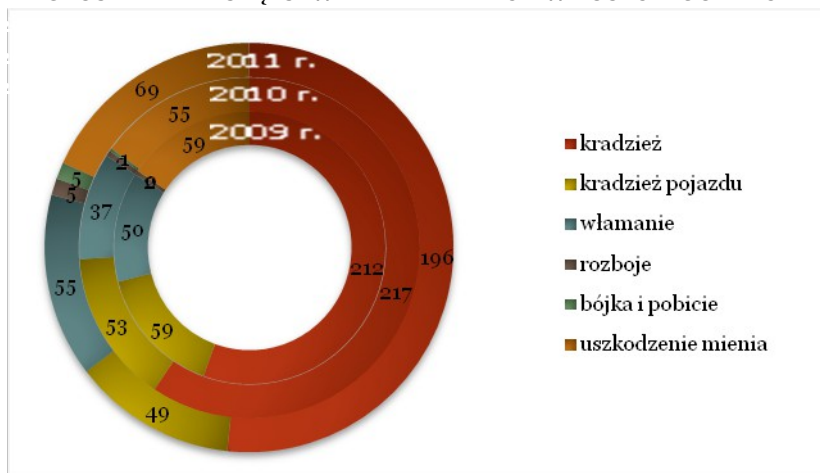
Dodatnie saldo migracji, zmiany w strukturze demograficznej mieszkańców Lubonia, jak i będący na jednym z wyższych poziomów w Wielkopolsce przyrost naturalny wpływają na utrzymywanie się korzystnej struktury wiekowej ludności. W porównaniu z innymi gminami regionu Luboń jest najgęściej zaludnionym obszarem w Wielkopolsce. W Luboniu dominuje funkcja mieszkaniowa przy znaczącym niedorozwoju funkcji inwestycyjnej.

2.4.2. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Jednym z warunków wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy miasta jest poczucie bezpieczeństwa. Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, duży udział inwestycji w poprawę bezpieczeństwa, poczucie

bezpieczeństwa zarówno indywidualnych mieszkańców, jak i przedsiębiorców, przekłada się na stały napływ inwestorów i ludności, szukających bezpiecznego miejsca do życia i pracy.

WYKRES 16. LICZBA ZGŁOSZEŃ PRZESTĘPSTW KRYMINALNYCH W POSZCZEGÓLNYCH KATEGORIACH.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z opracowania *Ocena stanu zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Lubonia oraz pracy Komisariatu Policji w Luboniu w roku 2011*.

Na terenie miasta funkcjonuje Komisariat Policji w Luboniu. Stan etatowy Komisariatu Policji na listopad 2011r wynosi 38 policjantów, z czego 28 pełni służbę w Ogniwie Prewencji. W 2011 roku została wzmocniona struktura kadrowa Komisariatu w Ogniwie Prewencji o 4 etaty, co pozwoliło na wydzielenie 6 rejonów dzielnicowych. Miasto jest podzielone na 6 dzielnic, dzielnice posiadają swoich dzielnicowych - średnio na 1 dzielnicowego przypada około 5000 mieszkańców. Komisariat Policji w Luboniu prowadzi około 500 postępowań rocznie.

Według danych Komisariatu Policji w Luboniu³² liczba zgłoszonych przestępstw w kategorii 17x7 (kradzież, kradzież z włamaniem, rozboje, bójki, pobicia, uszkodzenia mienia) w latach 2009-2011 wynosiła odpowiednio 323, 312 i 330.

Wśród zgłoszonych przestępstw najczęściej było kradzieży, których wykrywalność wynosiła 25%. Najwyższą wykrywalność odnotowano dla rozbojów 96%, bójek i pobic 50%.

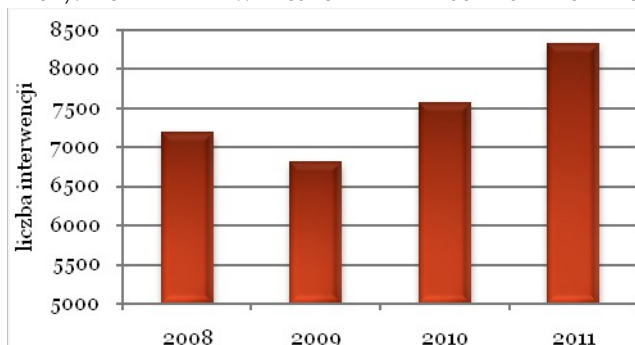
W 2011 roku na terenie miasta ujawniono 21 nieletnich (w roku 2010 liczba ta wynosiła 12) dokonujących czynów karalnych, co stanowi 9,2% udziału nieletnich w ogólnej liczbie ustalonych sprawców przestępstw.

³² Dane na podstawie opracowania *Ocena stanu zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta Lubonia oraz pracy Komisariatu Policji w Luboniu w roku 2011*.

Ustaleni nieletni popełnili łącznie 79 czynów karalnych (w roku 2010 liczba ta wynosiła 32). Czyny te dotyczyły głównie naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - 40 czynów, a także dopuszczenia się przestępstw z tzw. kategorii 17x7 - 33 czyny.

W 2011 r. Straż Miejska Miasta Luboń zatrudniała 10 strażników miejskich. Straż Miejska podjęła 8315 różnego rodzaju interwencji, co w odniesieniu do roku poprzedniego stanowi wzrost o 9,9%. Jest to najwyższa liczba interwencji w całej 20-letniej historii Straży Miejskiej Miasta Luboń³³.

WYKRES 17. LICZBA INTERWENCJI STRAŻY MIEJSKIEJ MIASTA LUBOŃ.

Źródło: na podstawie *Sprawozdania z działalności Straży Miejskiej Miasta Luboń w 2011 roku*.

Na podstawie prowadzonej przez Straż Miejską rejestracji wykroczeń drogowych polegających na przekraczaniu dozwolonej prędkości przez kierujących pojazdami mechanicznymi na ulicach Lubonia można stwierdzić wzrost bezpieczeństwa na drogach (spadek liczby zarejestrowanych wykroczeń).

Najbardziej niebezpieczne skrzyżowania w mieście to: skrzyżowanie ulicy Wojska Polskiego z Kołłątaja, 11 Listopada ze Szkolną, 11 Listopada z Klonową, Kościuszki/Poniatowskiego/Unijna i Sobieskiego z Fabryczną. W tych miejscach dochodzi do największej liczby zdarzeń drogowych.

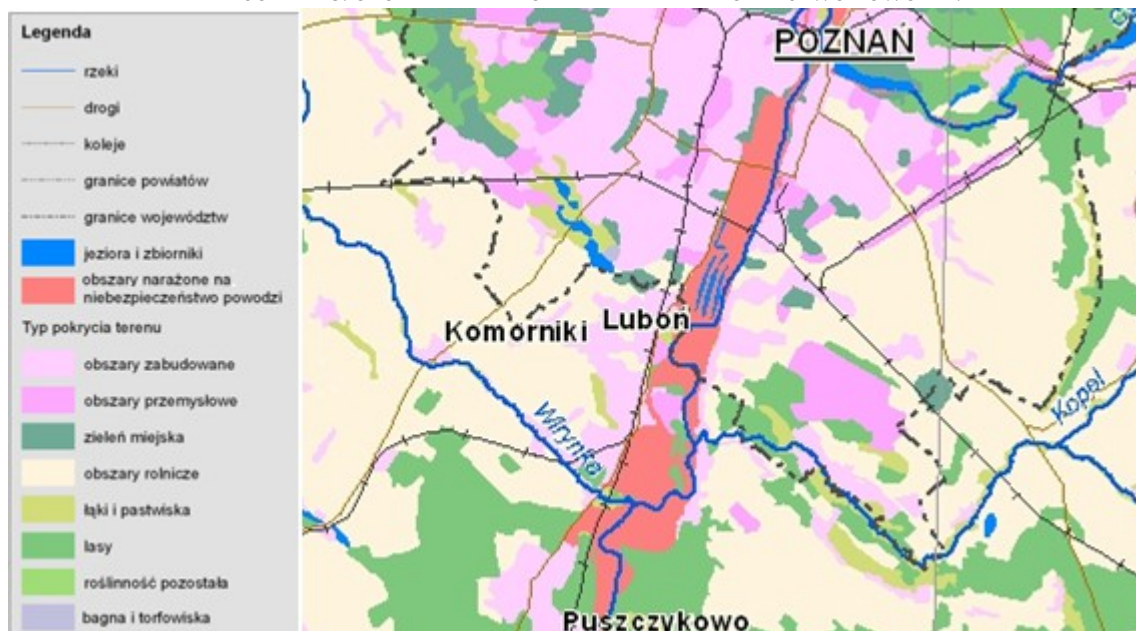
Przy wszystkich zdarzeniach drogowych ze Strażą Miejską w Luboniu i Policją w Luboniu współpracuje Ochotnicza Straż Pożarna w Luboniu. Lubońska OSP jest jednostką włączoną do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego.

Według danych Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (stan na 31 grudnia 2011 r.), w Luboniu występują obszary zagrożone zalewaniem woda-

³³ Dane na podstawie *Sprawozdania z działalności Straży Miejskiej Miasta Luboń w 2011 roku*.

mi powodziowymi lub podtopieniami. Szczególne zagrożony jest teren od Warty do osi ulicy 3 Maja (na odcinku pomiędzy Armii Poznań i Dąbrowskiego).

RYСУNEK 18. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.

Źródło: Wstępna ocena ryzyka powodziowego. Mapa obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w woj. Wielkopolskim (<http://www.kzgw.gov.pl>).

Studium określające obszar szczególnego zagrożenia powodzią dla rzeki Warty wykonane przez RZGW w Poznaniu określa, zasięg zalewu powodziowego o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $p = 1\%$. Zasięg obejmuje głównie niezurbanizowane tereny rejonu Kocich Dołów oraz lasów Nadleśnictwa Babki. W północno-wschodniej części miasta tereny zalewowe obejmują niewielkie obszary zabudowy w rejonie ul. 3 Maja na północ od ul. Dąbrowskiego. Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego w mieście Luboń ograniczają rzędne zwierciadła wody 1% od 58,52 m n.p.m. w km 250,98 do 59,11 m n.p.m. w km 254,00.

TABELA 2. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI ZLEWNI RZEK I WIĘKSZYCH CIEKÓW NA TERENIE MIASTA LUBOŃ.

Powierzchnia jednostki administracyjnej [km ²]	Zlewnia rzeki	Powierzchnia zlewni na obszarze gminy [km ²]	Powierzchnia zlewni na obszarze gminy [%]	Urządzenia przeciw-powodziowe	Wały przeciwpowodziowe
13,39	Bezpośrednia zlewnia rzeki Warty	7,76	57,95	-	750,0m część wału w granicach m. Poznania
	Strumień Junikowski	4,72	35,25	-	-
	Wirenka	0,91	6,8	-	-

Źródło: Operat przeciwpowodziowy dla powiatu poznańskiego (Plan operacyjny ochrony przed powodzią powiatu poznańskiego), Poznań lipiec 2010 r.

Jednym z małych cieków na obszarze powiatu poznańskiego, w zlewni którego występowały w ostatnich latach lokalne podtopienia w trakcie występowania krótkotrwałych opadów deszczowych o dużym natężeniu (deszcze nawalne) spowodowane znaczącym zurbanizowaniem i uszczelnieniem terenów jego zlewni jest Strumień Junikowski wraz z dopływami Plewianką i Skórzynką. Strumień Junikowski jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Warty o długości 11,70 km, płynącym prawie w całości przez teren miasta Poznania. Jedynie ujściowy odcinek długości 3,30 km znajduje się w granicach miasta Lubonia. Szczególnie podatny na wylewy i lokalne podtopienia spowodowane deszczami o charakterze nawalnym jest jego odcinek od ulicy Głogowskiej i Autostrady A-2, aż do ujścia do rz. Warty, przebiegający na terenie miasta Luboń.

Znacząca część spływu wód z deszczy nawalnych przejmowana jest przez tereny zielone Lasu Marcelińskiego oraz przez stawy położone w dolnym biegu Strumienia Junikowskiego, co chroni w znacznym stopniu koryto Strumienia Junikowskiego w dolnym biegu, między innymi na terenach m. Lubonia przed nadmiarem wód odpływających do tego ciek jego głównymi dopływami (Skórzynka , Plewianka, Ceglanka).

Wały przeciwpowodziowe opasujące rzekę Wartę znajdują się przy ul. Rzecznej. Obszarami chronionymi przez obwałowania na terenie Lubonia są: część zabudowań dawnego obszaru wiejskiego Stary Luboń, stadion sportowy, dom kultury, ujęcie wody dla miasta Poznania, zadrzewienia. Całkowita długość obwałowania wynosi 750 m, z której część (650 m) leży w granicy miasta Poznania ³⁴.

Potencjalne zagrożenie bezpieczeństwa mieszkańców Lubonia i Czapur wynika ze skutków działania zakładów chemicznych Luvena S.A. Mieszkańcom dokuczają uciążliwe zapachy, jednak obecnie według informacji uzyskanych od Dyrekcji Luveny, nie istnieje rozwiązanie techniczne, które wprost zlikwidowałoby nieprzyjemny zapach powstający przy produkcji nawozów fosforowych.

Spółka zajmuje się wytwarzaniem nawozów fosforowych pylistych i granulowanych, mieszanek nawozowych, chemikaliów Polifosu i Glifosu oraz impregnatów do drewna i tkanin. Produkcja nawozów w ogólnej masie produkcji stanowi 90%. Zakład istniejący od 1914 r. zaliczony został do zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z wymogiem zawartym w rozporządzeniu ministra gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535, z późn. zm.) ze względu na magazynowanie w zakładzie kwasu fluorowodorowego (zaliczanego do grupy substancji bardzo toksycznych) w ilości powyżej 20 Mg. Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, z późn. zm.), zakład Luvena S.A. w Luboniu kontrolowany jest przez wielkopolskiego wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska co najmniej raz w roku³⁵. Jest to jedyny w Luboniu zakład posiadający obowiązujący *Wewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy* (maj 2011) i *Raport o bezpieczeństwie* (maj 2011).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Do podstawowych zagrożeń bezpieczeństwa osobistego w Luboniu zalicza się kradzieże mienia, demoralizację i przestępczość nieletnich oraz przestępczość i wykroczenia na drogach.

W Luboniu występują obszary zagrożone zalewaniem wodami powodziowymi lub podtopieniami.

³⁴ Na podstawie Operatu przeciwpowodziowego dla powiatu poznańskiego, Poznań, lipiec 2010 r.

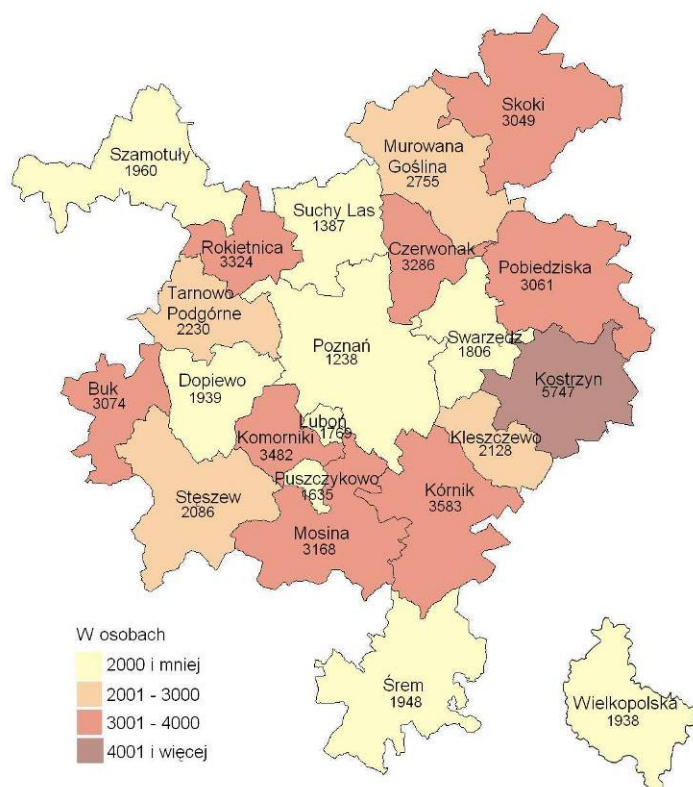
³⁵ Na podstawie opisu sprawy „Odpowiedź zastępcy głównego inspektora ochrony środowiska - z upoważnienia ministra - na interpelację nr 24293 w sprawie rozwiązania problemu uciążliwych i potencjalnie niebezpiecznych dla mieszkańców Czapur i Lubonia skutków działania zakładów chemicznych Luvena SA” <http://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/1FB4FF87>

Na terenie Lubonia istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych awarii przemysłowych w zakładzie dużego ryzyka (ZDR), za który uznano firmę Luvena S.A. ze względu na wykorzystywanie substancji niebezpiecznych.

2.4.3. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA

Jednym z ważnych czynników wpływających na poziom i warunki życia ludności jest jakość i dostępność świadczonych usług zdrowotnych. Wśród podstawowych form świadczenia usług zdrowotnych znajduje się ambulatoryjna opieka zdrowotna, czyli lecznictwo otwarte. W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielane są świadczenia specjalistycznej oraz podstawowej opieki zdrowotnej. Lecznictwo otwarte realizowane jest przede wszystkim przez takie zakłady opieki zdrowotnej, jak przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia i ambulatoria. Według danych GUS w 2011 r. w Luboniu funkcjonowało 17 zakładów opieki zdrowotnej, lekarze udzielili 143,5 tys. porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

RYSUNEK 19. LICZBA LUDNOŚCI PRZYPADAJĄCA NA 1 ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Luboniu funkcjonuje także specjalistyczny Zespół Ratownictwa Medycznego (ZRM) w ramach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (systemu PRM). Dysponentem lubońskiego ZRM-u jest Rejonowa Stacja Pogotowia Ratunkowego przy ul. Rycerskiej w Poznaniu. Mediana czasu dotarcia zespołu (licząc od chwili przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora medycznego do przybycia ZRM) na miejsce zdarzenia wynosi 8 minut, a maksymalny czas dotarcia zespołu na miejsce zdarzenia to 22 minuty. Średni czas interwencji ZRM od przyjęcia zgłoszenia o zdarzeniu do przekazania pacjenta do szpitala wynosi 29 minut (maksymalnie 66 minut)³⁶.

³⁶ Czasy dotarcia zespołów ratownictwa medycznego w 2011 r. (dane zbiorcze, stan na 30 marca 2011 r.), *Wojewódzki plan działania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne dla województwa wielkopolskiego*, Poznań, październik 2012 r.

Ponadto w zakresie usług specjalistycznych miasto oferuje szeroki dostęp do lekarzy specjalistów. Mieszkańcy Lubonia mogą na terenie swojego miasta skorzystać z porad: kardiologa, ginekologa, neurologa, ortopedy, chirurga, laryngologa, okulisty, dermatologa, alergologa, stomatologa, psychiatry, urologa.

Według danych lubońskich przychodni w ostatnich 5 latach u osób dorosłych, w przedziale wiekowym 35-60 lat zauważono wzrost zachorowań na³⁷:

- chorobę niedokrwienną serca,
- nadciśnienie tętnicze,
- cukrzycę,
- POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc),
- zespoły depresyjne.

Zdaniem lekarzy wpływ na wzrost zachorowań na powyższe schorzenia ma zły styl życia: błędy żywieniowe, stres, mała aktywność fizyczna, niktynizm, nadużywanie alkoholu, zanieczyszczenie środowiska oraz sytuacja na rynku pracy – utrata pracy lub przeciążenie zawodowe.

U dzieci natomiast obserwuje się:

- wzrost alergii pokarmowych, oddechowych i skórnych
- otyłość.

Dostępność jest podstawowym warunkiem efektywnej działalności opieki medycznej. Przeprowadzone przez Centrum Badań Metropolitalnych³⁸ postępowanie badawcze dostępności przestrzennej podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) wykazało że wszyscy mieszkańcy Lubonia mieszkają w odległości mniejszej niż 4 km do lekarza POZ. Z uwagi na możliwość dowolnego wyboru lekarza POZ relatywnie dużo mieszkańców Lubonia zapisuje się do lekarza pierwszego kontaktu prowadzącego działalność w innej (sąsiedniej) gminie, najczęściej w poznańskich placówkach.

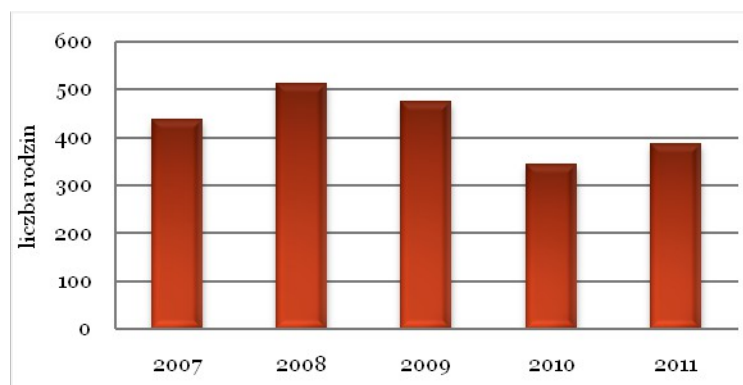
Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu (MOPS). MOPS realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2011 r. udzielił pomocy finansowej 386 rodzinom, obejmujących 943 osoby w tych rodzinach.

WYKRES 18. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY W LATACH 2007-2011.

³⁷ Na podstawie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Luboń na lata 2012-2017* stanowiącej załącznik do uchwały Nr 1 do Uchwały Nr XXI/141/2012 Rady Miasta Luboń z dnia 31 maja 2012 r.

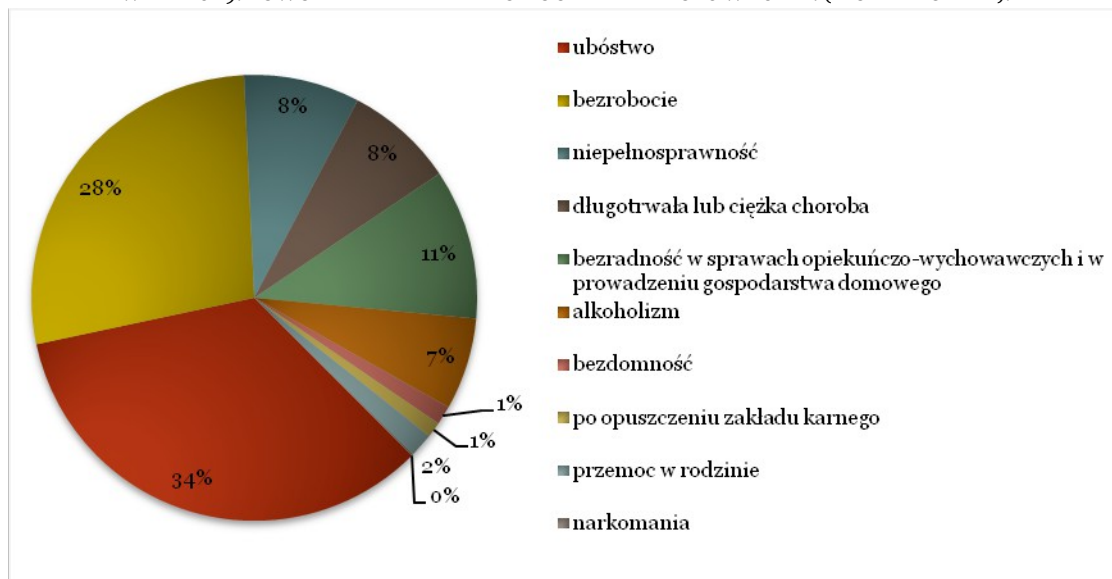
³⁸ Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej. Nr 17 *Usługi zdrowotne i socjalne w aglomeracji poznańskiej*, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, Poznań 2011

Źródło: Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2011.

Ogólna liczba rodzin wynikająca z wykresu jest wyższa niż liczba rodzin, które skorzystały z pomocy w 2011 roku. Różnica wynika z tego, że w niektórych rodzinach występuje wiele znaczących problemów, które są podstawą przyznania pomocy wobec czego na wykresie jedna rodzina może być ujęta kilka razy.

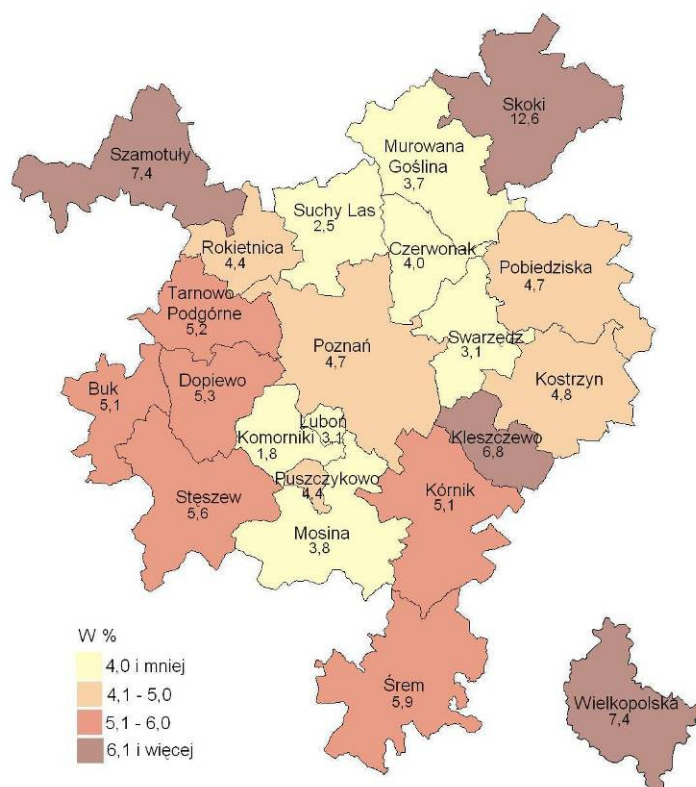
WYKRES 19. POWODY PRZYZNANIA POMOCY PRZEZ MOPS W 2011 R. (LICZBA RODZIN).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze *Sprawozdania z działalności Ośrodka za 2011 rok*.

W wielu przypadkach w jednej rodzinie występowały dwie lub więcej przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną. Najczęstszą przyczyną przyznawania świadczeń było niewątpliwie bezrobocie, jednak wśród podopiecznych Ośrodka występowało zjawisko pozornego bezrobocia, dotyczące osób niezainteresowanych pracą lub pracujących „na czarno”.

RYSUNEK 20. UDZIAŁ OSÓB W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ W LUDNOŚCI OGÓLEM W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Od września 2011 r. w ramach struktury organizacyjnej MOPS działa wolontariat „Bank Wzajemnej Pomocy”, którego działalność stanowi uzupełnienie pracy socjalnej dla mieszkańców Lubonia. Ośrodek realizuje też projekty dofinansowane ze środków UE np. "Razem damy Radę!", czy też projekt autorski MOPS i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pt. "Teraz ja" dedykowany dla młodzieży w wieku 14-16 lat.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Mieszkańcy Lubonia mają stosunkowo dobry dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz aptek. W ostatnich kilku latach zaobserwowano wzrost zachorowań ludności na tzw. choroby cywilizacyjne.

Do najczęstszych powodów przyznania pomocy społecznej należą: ubóstwo połączone z bezrobociem, niezaradnością życiową, chorobą w rodzinie i spożywaniem alkoholu. Należy zauważyć fakt współistnienia wielu problemów w jednej rodzinie.

2.4.4. EDUKACJA

Prowadzenie racjonalnej i skutecznej polityki edukacyjnej ma szczególne znaczenie dla rozwoju kapitału ludzkiego. Z tego względu coraz większego znaczenia nabiera konieczność dostosowania sektora edukacji do potrzeb rynku pracy.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Rozwój gospodarczy i zmiana modelu życia rodziny, które dokonały się w ostatnich latach warunkują potrzebę zapewnienia opieki nad najmłodszymi dziećmi. Coraz więcej kobiet po urodzeniu dziecka wraca do pracy powierzając opiekę nad dzieckiem opiekunom, żłobkom czy klubom malucha.

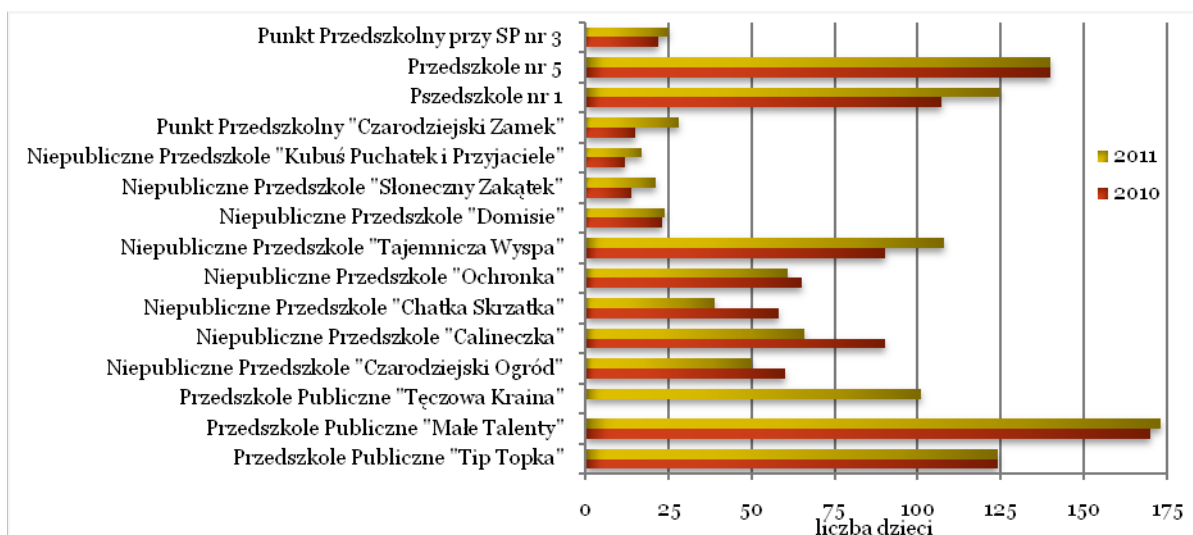
Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Luboniu w 2011 r. było 913 dzieci w wieku do 3 lat. W mieście funkcjonują 4 żłobki niepubliczne. Od 2011 r. istnieje *Rejestr żłobków i klubów dziecięcych działających w mieście Luboń*. Miesięcznie średnio 46 dzieci³⁹ uczęszcza do żłobków niepublicznych, co stanowi około 5% ogółu dzieci w wieku do 3 lat.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W Luboniu mieszka łącznie 1529 dzieci w wieku 3-6 lat. (stan na 30.06.2011 r.). Łącznie do przedszkoli i punktów przedszkolnych na terenie miasta Luboń w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało 1102 dzieci. Liczba dzieci w przedszkolach wzrosła o 11% w stosunku do roku poprzedniego.

WYKRES 20. LICZBA DZIECI W PRZEDSZKOLACH PUBLICZNYCH, NIEPUBLICZNYCH ORAZ PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO LUBOŃ.

³⁹ Dane Wydziału Oświaty, Zdrowia i Kultury Urzędu Miasta Luboń. Miasto dotuje pobyt dzieci w żłobkach zgodnie z ustawą.

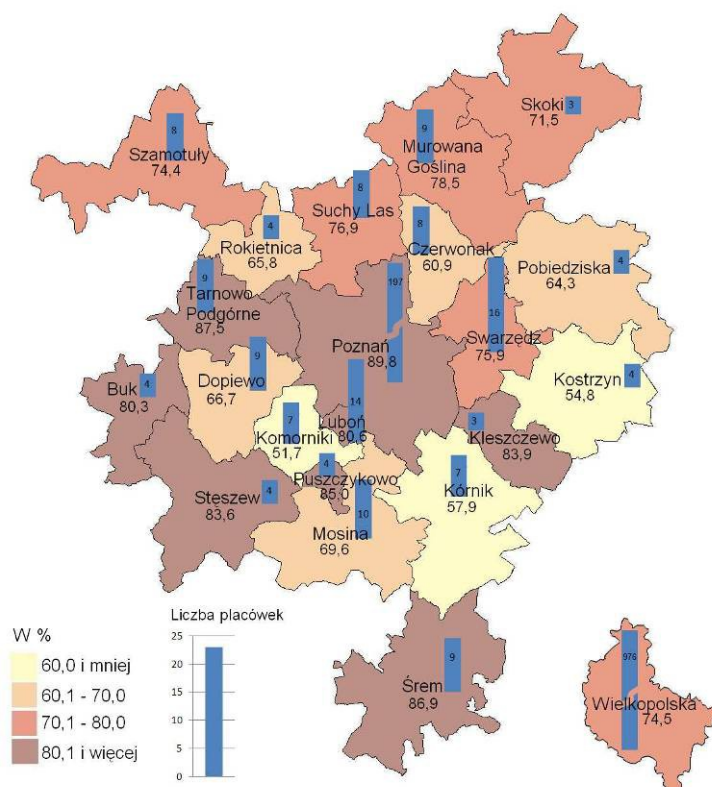

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych miasta Luboń za rok szkolny 2010/2011*.

Zapotrzebowanie na miejsca w przedszkolach publicznych jest zdecydowanie wyższe i z uwagi na to gmina dopłaca⁴⁰ do miejsc przedszkolnych i żłobkowych w sąsiednich gminach. Stan taki spowodowany jest tym, że większość rodziców chce posyłać dzieci do przedszkoli publicznych z uwagi na niższe opłaty (156 dzieci w 2010 r. i 102 dzieci w 2011 r. uczęszczało do przedszkoli poza miastem Luboń - spadek liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli w innych gminach wynika z faktu zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach na terenie miasta Luboń).

RYSUNEK 21. ODSETEK DZIECI W WIEKU 3-6 LAT OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJW 2011 R.

⁴⁰ Stopniowo wygasa stosowanie takich dopłat ze względu na stały wzrost liczby miejsc w przedszkolach oraz wyższe aniżeli w Lubońiu dopłaty do przedszkoli w innych gminach.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

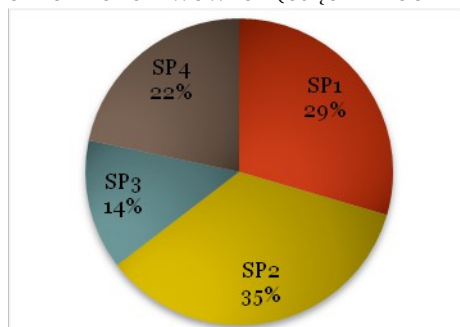
SKOLNICTWO PODSTAWOWE I GIMNAZJALNE

W Luboniu funkcjonują cztery szkoły podstawowe oraz dwie gimnazjalne:

- Szkoła Podstawowa nr 1 przy ul. Poniatowskiego 16
- Szkoła Podstawowa nr 2 ul. Żabikowskiej 40
- Szkoła Podstawowa nr 3 przy ul. Dąbrowskiego 2a
- Szkoła Podstawowa nr 4 przy ul. 1 Maja 10
- Gimnazjum nr 1 przy ul. Armii Poznań 27
- Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II przy ul. Kołłątaja 1

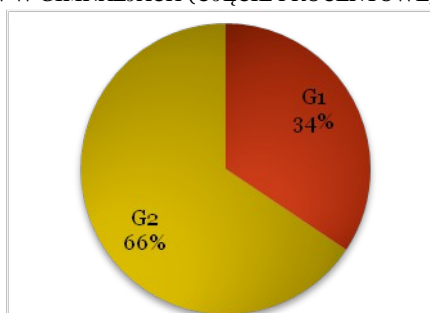
W roku szkolnym 2010/2011 do szkół podstawowych uczęszczało 1866 uczniów (80 oddziałów), a do szkół gimnazjalnych 899 uczniów (38 oddziałów).

WYKRES 21. LICZBA UCZNIÓW W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH (UJĘCIE PROCENTOWE) W ROKU SZKOLNYM 2010/2011.

Źródło: Dane na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych miasta Luboń za rok szkolny 2010/2011*.

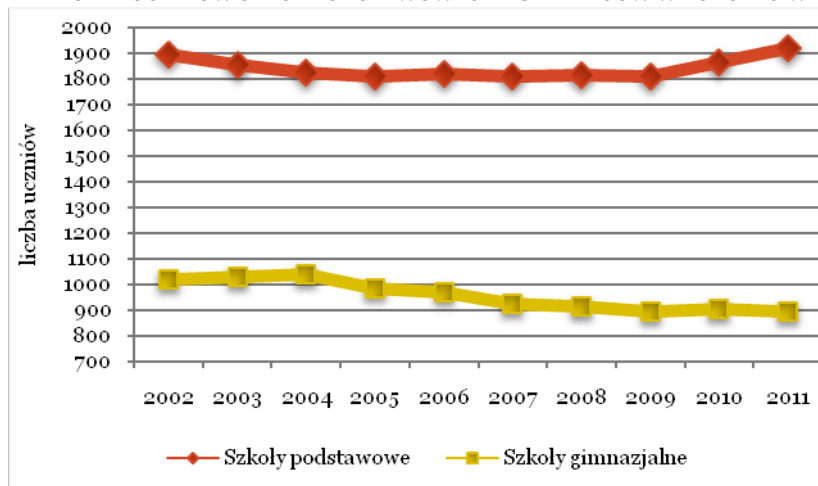
WYKRES 22. LICZBA UCZNIÓW W GIMNAZJACH (UJĘCIE PROCENTOWE) W ROKU SZKOLNYM 2010/2011.

Źródło: Dane na podstawie *Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych miasta Luboń za rok szkolny 2010/2011*.

Sytuacja w sektorze szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego miasta Luboń, podobnie jak całej aglomeracji poznańskiej nie jest stabilna. W latach 2002-2010 zanotowano spadek liczby uczniów (z 2,9 tys. w 2002 r. do 2,76 tys. w 2010 r., tj. o 5,1%). Skala spadku była różna w przypadku szkół podstawowych i gimnazjów. W gimnazjach spadek był relatywnie większy – wyniósł 11,2%. Było to konsekwencją rozpoczęcia nauki szkolnej coraz mniej licznych roczników dzieci urodzonych w okresie niżu demograficznego lat 90. XX wieku. Liczba uczniów w szkołach podstawowych spadła nieznacznie – o 1,8%. Wynikało to zwłaszcza z faktu, że Luboń przez kilkanaście lat był jednym z głównych obszarów suburbanizacji Poznania⁴¹, która wiąże się z przeprowadzaniem się na teren miasta m.in. wielu osób w wieku 25-40 lat, które już wychowują dzieci bądź będą je najpewniej wychowywać w najbliższych latach⁴².

WYKRES 23. ZMIANY LICZBY UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I GIMNAZJÓW W LUBONIU W LATACH 2002-2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dość powszechnym zjawiskiem w aglomeracji poznańskiej jest coraz większa liczba dzieci uczęszczających do szkół poza obwodami swojego zamieszkania, a także zlokalizowanych w innych gminach. Zjawisko mi-

⁴¹ W latach 1995-2011 liczba ludności w Luboniu wzrosła o 45%.

⁴² Na podstawie opracowania Biblioteki Aglomeracji Poznańskiej nr 14. *Organizacja przestrzenna i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej*.

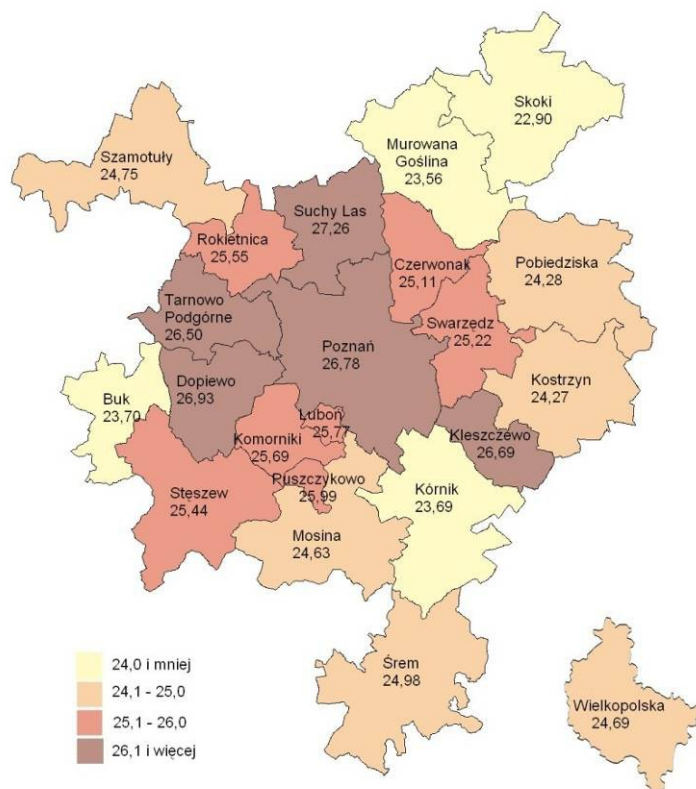
gracji uczniów między obwodami szkolnymi występuje w różnym stopniu w gminach aglomeracji poznańskiej. Według danych z 2008 r. w Luboniu było 12,3% uczących się w szkole podstawowej poza obwodem zamieszkania i 24,7% uczących się w szkołach gimnazjalnych poza obwodem zamieszkania⁴³.

W roku szkolnym 2010/2011 liczba dzieci w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w Luboniu w stosunku do liczby klas lekcyjnych nie przekraczała wskaźnika dwuzmianowości. Tak jak w poprzednim roku szkolnym trudną sytuację lokalową miała Szkoła Podstawowa nr 1.

W kwietniu 2011 r. na koniec nauki w szkole podstawowej do sprawdzianu przystąpiło 286 uczniów z czterech szkół podstawowych. Sprawdzian badał poziom umiejętności uczniów w standardach: czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji, wykorzystywanie wiedzy w praktyce. Najlepsze wyniki osiągnęła Szkoła Podstawowa nr 4 im. prof. Adama Wodźniczki, wynikiem 27,93 znacznie przewyższając średni wynik województwa wielkopolskiego.

RYSUNEK 22. ŚREDNIE PUNKTOWE WYNIKI SPRAWDZIANU KLAS VI W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R.

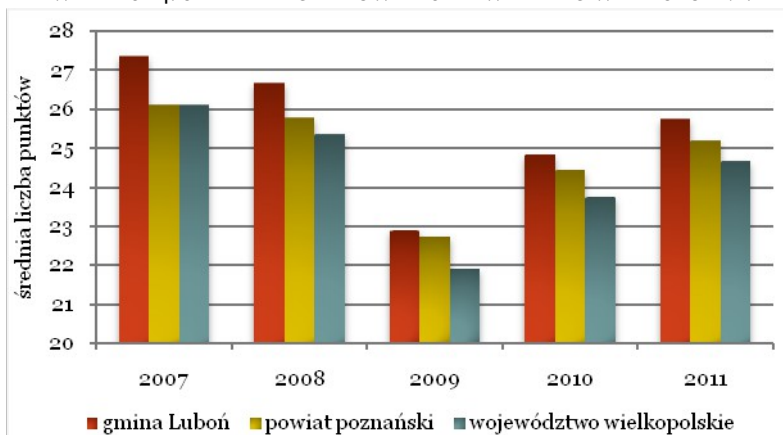
⁴³ Na podstawie opracowania Biblioteki Aglomeracji Poznańskiej nr 14. *Organizacja przestrzenna i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

W latach 2007-2011 średnie wyniki sprawdzianu w klasach VI lubońskich szkół podstawowych były wyższe od średniej dla powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego, co może świadczyć o wysokim poziomie nauczania w lubońskich szkołach.

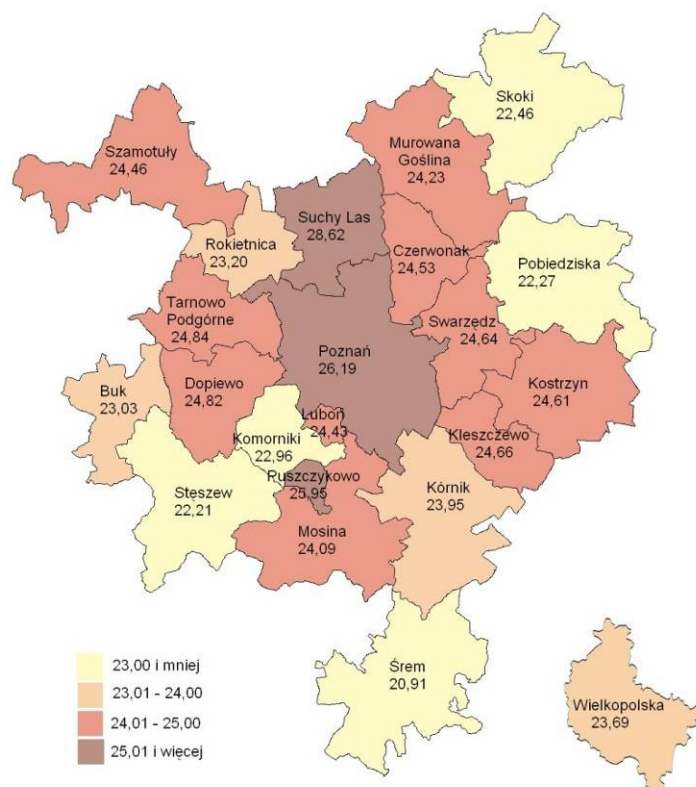
WYKRES 24. ŚREDNIA PUNKTÓW ZE SPRAWDZIANU W KLASACH VI.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

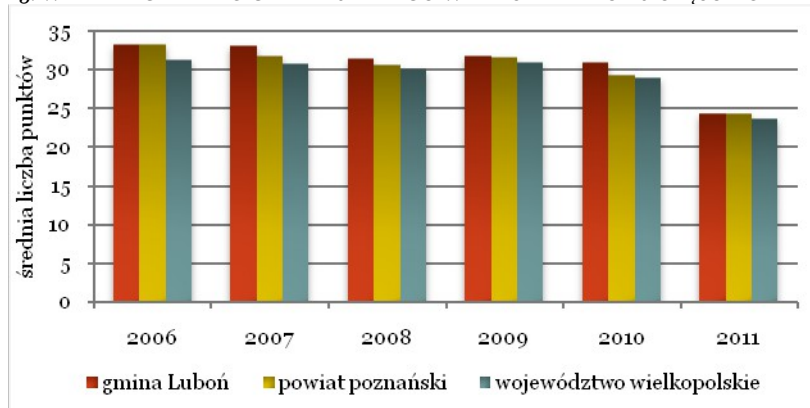
Egzamin gimnazjalny w 2011 r. w Luboniu zdawało 295 uczniów, w tym 104 w Gimnazjum nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego i 191 w Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II. Uczniowie Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II z każdej części egzaminu (część humanistyczna, matematyczno-przyrodnicza, język angielski, język niemiecki) osiągnęli wyższe wyniki od średniej dla powiatu poznańskiego i województwa wielkopolskiego.

RYSUNEK 23. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KLASIE TRZECIEJ W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R. CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA.

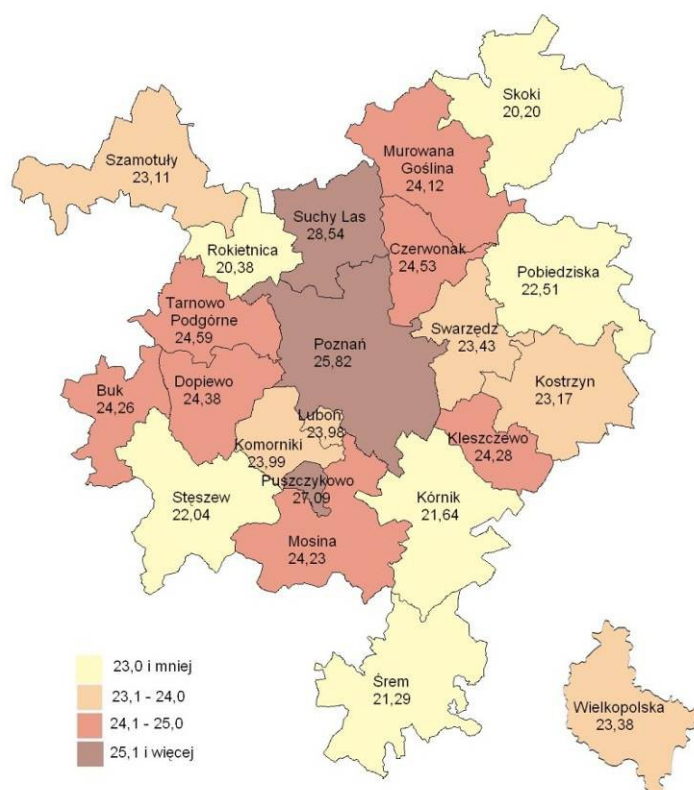
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

WYKRES 25. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KLASIE TRZECIEJ CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA.

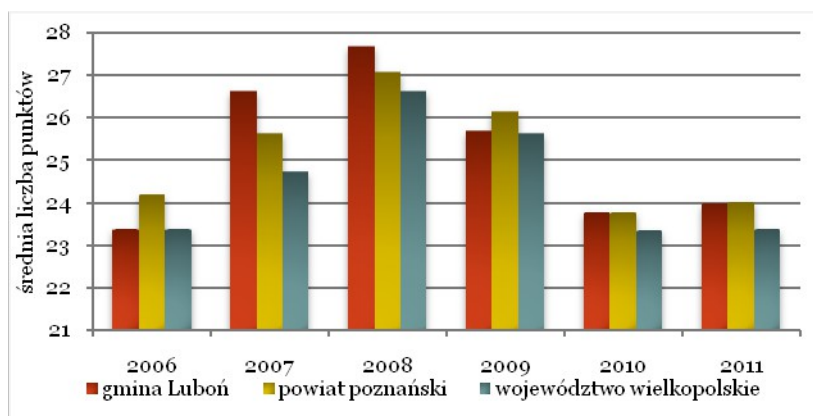
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

RYSUNEK 24. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KLASIE TRZECIEJ W GMINACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W 2011 R. CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

WYKRES 26. WYNIKI EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KLASIE TRZECIEJ CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu.

Poniżej przedstawiono prognozę liczby dzieci w wieku szkolnym w 2016 r. w poszczególnych gminach aglomeracji poznańskiej⁴⁴. Przy prognozie przyjęto, że liczba dzieci w wieku 7-12 lat i 13-15 lat w 2016 r., które będą zamieszkiwać w gminie Luboń, uzależniona jest od:

- liczby dzieci w wieku lat 1-6 i 7-9 w 2010 r.; będą one miały w 2016 r. odpowiednio 7-12 lat i 13-15 lat, co odpowiada wiekowi kształcenia w szkole podstawowej i gimnazjum,
- salda migracji dzieci i młodzieży w latach 2010-2016 oszacowanego na podstawie zmian w latach 2004-2010 – założono, że taka sama dynamika i kierunek zmian wystąpią w latach 2010-2016.

TABELA 3. PROGNOZA LICZBY DZIECI W WIEKU 7-12 LAT NA 2016 R.

jednostka terytorialna	2004		2010		liczba dzieci w wieku 1-6 lat	2016		dynamika liczby dzieci	
	liczba dzieci w wieku		b/a	b-a		c	prognoza A		
	1-6 lat	7-12 lat						prognoza A/b	prognoza B/b
	a	b	b/a	b-a		c	c*(b/a)	c+(b-a)	prognoza A/b
Wielkopolska	207521	207725	1,00	204	224761	224982	224965	1,08	1,08
Skoki	616	624	1,01	8	623	631	631	1,01	1,01
Luboń	1795	1899	1,06	104	2201	2329	2305	1,23	1,21

⁴⁴ Na podstawie metodyki przeprowadzenia prognozy liczby dzieci w wieku szkolnym oraz obciążenia infrastruktury edukacyjnej zawartej w opracowaniu Biblioteki Aglomeracji Poznańskiej nr 14. *Organizacja przestrzenna i funkcjonowanie usług edukacyjnych w aglomeracji poznańskiej.*

Puszczykowo	490	564	1,15	74	528	608	602	1,08	1,07
Buk	817	836	1,02	19	810	829	829	0,99	0,99
Czerwonak	1413	1547	1,09	134	1809	1981	1943	1,28	1,26
Dopiewo	831	1320	1,59	489	1580	2510	2069	1,90	1,57
Kleszczewo	420	480	1,14	60	621	710	681	1,48	1,42
Komorniki	880	1300	1,48	420	1798	2656	2218	2,04	1,71
Kostrzyn	1030	1143	1,11	113	1206	1338	1319	1,17	1,15
Kórnik	1157	1467	1,27	310	1710	2168	2020	1,48	1,38
Mosina	1586	1757	1,11	171	1895	2099	2066	1,19	1,18
Murowana Goślina	911	952	1,05	41	1057	1105	1098	1,16	1,15
Pobiedziska	1051	1175	1,12	124	1256	1404	1380	1,20	1,17
Rokietnica	592	883	1,49	291	1074	1602	1365	1,81	1,55
Stęszew	919	965	1,05	46	975	1024	1021	1,06	1,06
Suchy Las	795	1072	1,35	277	1224	1650	1501	1,54	1,40
Swarzędz	2492	2770	1,11	278	3236	3597	3514	1,30	1,27
Tarnowo Podgórne	1131	1439	1,27	308	1756	2234	2064	1,55	1,43
Szamotuły	1713	1764	1,03	51	2067	2129	2118	1,21	1,20
Śrem	2509	2507	1,00	-2	2735	2733	2733	1,09	1,09
Poznań	26892	24206	0,90	-2686	30924	27835	28238	1,15	1,17
aglomeracja poznańska	50040	50670	1,01	630	61085	61854	61715	1,22	1,22

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Znaczny wzrost liczby dzieci w wieku szkoły podstawowej będzie wynikiem wkraczania do szkół podstawowych dzieci osób urodzonych w wyższym demograficznym przełomie lat 70. i 80. XX wieku. Z tego względu wzrostu liczby uczniów w gimnazjach należy spodziewać się dopiero w kolejnym okresie, tj. 2016-2022.

TABELA 4. PROGNOZA LICZBY DZIECI W WIEKU 13-15 LAT NA 2016 R.

jednostka terytorial- na	2004	2010	b/a	b-a	2010	2016		dynamika liczby dzieci	
	liczba dzieci w wie- ku				liczba dzieci w wieku				
	7-9 lat	13-15 lat			7-9 lat	prognoza A	prognoza B		
	a	b			c	c*(b/a)	c+(b-a)	prognoza A/b	prognoza B/b
Wielkopolska	116600	116690	1,00	90	100559	100637	100649	0,86	0,86
Skoki	337	348	1,03	11	323	334	334	0,96	0,96
Luboń	924	957	1,04	33	932	965	965	1,01	1,01
Puszczykowo	263	281	1,07	18	266	284	284	1,01	1,01
Buk	461	456	0,99	-5	409	405	404	0,89	0,89
Czerwonak	854	923	1,08	69	763	825	832	0,89	0,90
Dopiewo	484	633	1,31	149	638	834	787	1,32	1,24
Kleszczewo	216	234	1,08	18	231	250	249	1,07	1,06
Komorniki	509	635	1,25	126	675	842	801	1,33	1,26
Kostrzyn	569	592	1,04	23	576	599	599	1,01	1,01
Kórnik	599	723	1,21	124	732	884	856	1,22	1,18
Mosina	849	909	1,07	60	810	867	870	0,95	0,96
Murowana Goślina	619	624	1,01	5	449	453	454	0,73	0,73
Pobiedziska	583	627	1,08	44	569	612	613	0,98	0,98
Rokietnica	337	451	1,34	114	442	592	556	1,31	1,23
Stęszew	499	529	1,06	30	472	500	502	0,95	0,95
Suchy Las	434	496	1,14	62	530	606	592	1,22	1,19
Swarzędz	1384	1458	1,05	74	1346	1418	1420	0,97	0,97
Tarnowo Podgórne	649	762	1,17	113	749	879	862	1,15	1,13
Szamotuły	912	928	1,02	16	879	894	895	0,96	0,96
Śrem	1428	1399	0,98	-29	1222	1197	1193	0,86	0,85
Poznań	13624	12855	0,94	-769	11972	11296	11203	0,88	0,87
aglomeracja poznańska	26534	26820	1,01	286	24985	25254	25271	0,94	0,94

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

SZKOLNICTWO PONADGIMNAZJALNE

W Luboniu funkcjonowało Liceum Ogólnokształcące im. ppłk. Zbigniewa Kiedacza, które w dniu 31 sierpnia 2011 r. zostało wykreślone z ewidencji szkół i placówek niepublicznych i tym samym zakończyło działalność.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Do przedszkoli uczęszcza prawie 81% dzieci w wieku 3-6 lat. Wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego dla dzieci jest uwarunkowany potrzebami społeczności lokalnej. W analizowanych latach gmina Luboń osiągała bardzo dobre wyniki egzaminów zewnętrznych, w szczególności ze sprawdzianu w klasach VI szkoły podstawowej.

Według prognozy liczby dzieci w wieku szkolnym oraz obciążenia infrastruktury edukacyjnej wzrostu liczby uczniów w gimnazjach należy spodziewać się w latach 2016-2022.

2.4.5. SPORT I REKREACJA

Głównym animatorem sportu powszechnego na terenie miasta jest Luboński Ośrodek Sportu i Rekreacji (LOSiR). Jednym z obiektów LOSiR-u jest hala widowiskowo-sportowa w Luboniu, dostępna dla mieszkańców oraz odwiedzających miasto gości. Sala główna (1204,46m²) łączy w sobie boisko do piłki nożnej halowej, koszykowej, siatkowej oraz ręcznej, które w razie potrzeby można podzielić na trzy segmenty oddzielając je kotarami (powstają wtedy np. trzy boiska do piłki siatkowej lub koszykowej). Druga część sali głównej oddzielona barierkami to widownia z pojedynczymi krzeselkami mieszcząca do 306 osób.

W obrębie hali znajdują się również:

- sala do indoor cyclingu wyposażona w 22 rowery (I piętro 71,89m²),
- sala gimnastyczna wyposażona w materace oraz maty przeznaczona do aerobiku, jogi, tekwondo, judo itp. (132,96 m²),

Kolejnym obiektem wchodzącym w skład LOSiR jest kompleks dwóch nowoczesnych boisk sportowych „Orlik 2012”, na które składają się:

- boisko piłkarskie ze sztuczną trawą wypełnione granulatem gumowym, (wymiary 54x30 m) wyposażone w dwie bramki o wymiarach 5x2 m,
- boisko wielofunkcyjne – do gry w koszykówkę i siatkówkę i innych gier zespołowych,

- budynek sanitarno-szatniowy,
- parking na 30 samochodów.

W dni powszednie od godziny 8:00 do 16:00 na boisku odbywają się zajęcia w ramach wychowania fizycznego prowadzone przez nauczycieli ze szkoły podstawowej nr 4 w Luboniu. W dni powszednie od godziny 16:00 do godziny 22:00 oraz w soboty i niedziele w godzinach od 9:00 do 22:00 na boisku odbywają się zajęcia sportowe prowadzone przez doświadczonych animatorów sportu oraz trenerów osiedlowych.

Obiektem LOSiR jest także boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej nr 2 z trawy syntetycznej wypełnione piaskiem kwarcowym. Boisko jest przystosowane do prowadzenia następujących zajęć:

- piłki nożnej (wymiary boiska 46x26),
- piłki ręcznej (wymiary boiska 46x26),
- piłki siatkowej,
- koszykówki.

LOSiR organizuje m.in. następujące imprezy sportowe o charakterze otwartym:

- Halowy Turniej Piłki Nożnej LUBOŃ CUP<35 dla pracowników firm lubońskich i okolic, urodzonych przed 1976 rokiem,
- Amatorską Ligę Tenisa Stołowego Luboń-CUP, współorganizowaną razem z Lubońskim Klubem Tenisa Stołowego i Urzędem Miasta Luboń,
- Amatorski Turniej o Puchar Dyrektora LOSiR w Piłce Siatkowej,
- Turniej Kibiców Lecha Poznań.

W działalności LOSiR dominują imprezy propagujące gry zespołowe.

W 2011 r. w Luboniu został otwarty basen „Na Fali” udostępniony dla mieszkańców. Basen o wymiarach 12 x 6 m i głębokości od 0,9 do 1,4 m idealnie nadaje się do nauki pływania oraz zabawy w wodzie dla małych dzieci. Dorośli natomiast oprócz nauki pływania mogą uczestniczyć w różnych zajęciach rekreacyjnych.

Przy autostradzie A2 położony jest całoroczny Ośrodek Szkoleniowy MW Tenis Luboń. Pod ogrzewaną halą pneumatyczną znajdują się w okresie zimowym dwa korty ceglane, natomiast w okresie letnim ośrodek dysponuje łącznie trzema kortami ziemnymi. Cały obiekt jest ogrodzony i otoczony zielenią. Ponadto na terenie ośrodka znajduje się kawiarnia oraz pełne zaplecze sanitarne (szatnie, toalety, prysznice), a przed ośrodkiem usytuowane są miejsca parkingowe dla klientów.

W Luboniu działają różne stowarzyszenia i kluby sportowe, m.in.:

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Sportowy Luboń, w ramach którego działa Lubońska Amatorska Liga Siatkówki, która organizuje amatorskie rozgrywki siatkówki w formie ligi,
- Akademia Reissa, czyli szkółka piłkarska, która została stworzona dla młodych miłośników futbolu w wieku 4-11 lat,
- Luboński Klub Tenisa Stołowego Lubanta Luboń,
- Towarzystwo Młodzieży Sportowej „Stella” Luboń,
- Luboński KS Fogo.

Obszarem o największym potencjale rekreacyjnym jest korytarz rzeki Warty wraz ze zlokalizowanymi tam terenami zielonymi: lasami Nadleśnictwa Babki oraz zalewami „Kocie Doły” i „Kocie Dołki”. Obszar ten stanowi ciąg tranzytowy łączący miasto Poznań z Wielkopolskim Parkiem Narodowym oraz zaspokaja potrzeby mieszkańców Lubonia w zakresie wypoczynku po pracy i weekendowego. Czynnikiem obniżającymi wartość tego rejonu są zlokalizowane tu zakłady przemysłowe o profilu produkcyjnym - głównie zakłady chemiczne Luvena S.A. Likwidacja Wielkopolskich Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego umożliwiła wprowadzenie w planach miejscowych nowych funkcji, dostosowanych do uwarunkowań przyrodniczych, mieszkaniowych, usług, usług sportu oraz terenów zielonych.

Podstawowym problemem w wykorzystaniu istniejącego potencjału rekreacyjnego gminy jest brak infrastruktury towarzyszącej wypoczynkowi weekendowemu i „po pracy” takiej jak: zróżnicowanej bazy gastronomicznej, miejsc biwakowych, miejsc wędkowania i przystani wodnych, wypożyczalni sprzętu wodniackiego i turystycznego oraz aktualnej informacji i oznakowania szlaków turystycznych. Ponadto na terenie miasta wyraźnie zaznacza się brak spójnej sieci ciągów pieszych i rowerowych, które zapewniłyby dostępność do istniejących obiektów sportowych i terenów zielonych. Dodatkowe utrudnienie stanowią istniejące bariery komunikacyjne, które utrudniają swobodny przepływ pomiędzy obiektami : autostrada A-2, linia kolejowa oraz droga wojewódzka nr 430⁴⁵.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Luboń nieustannie rozwija bazę rekreacyjno-sportową. W strukturze lubońskich obiektów sportowych zdecydowanie dominują boiska sportowe, które są najpowszechniej wykorzystywanymi obiektami sportowymi, przede wszystkim do sportu amatorskiego oraz rekreacji. Nowoczesna hala widowiskowo-sportowa po-

⁴⁵ Na podstawie *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Luboń z 2008 r.*

zwała przyjmować zarówno małe grupy osób chcących aktywnie spędzać czas, jak również zapewnia dużej liczbie osób możliwość oglądania zawodów sportowych lub występów artystycznych.

Publiczne tereny zieleni w mieście są znikome i nie powiązane ze sobą w żaden sposób. Duży potencjał rekreacyjny posiadają obszary nadwarciańskie.

Rozwoju wymaga infrastruktura i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe dla mieszkańców rozmieszczone w różnych dzielnicach miasta.

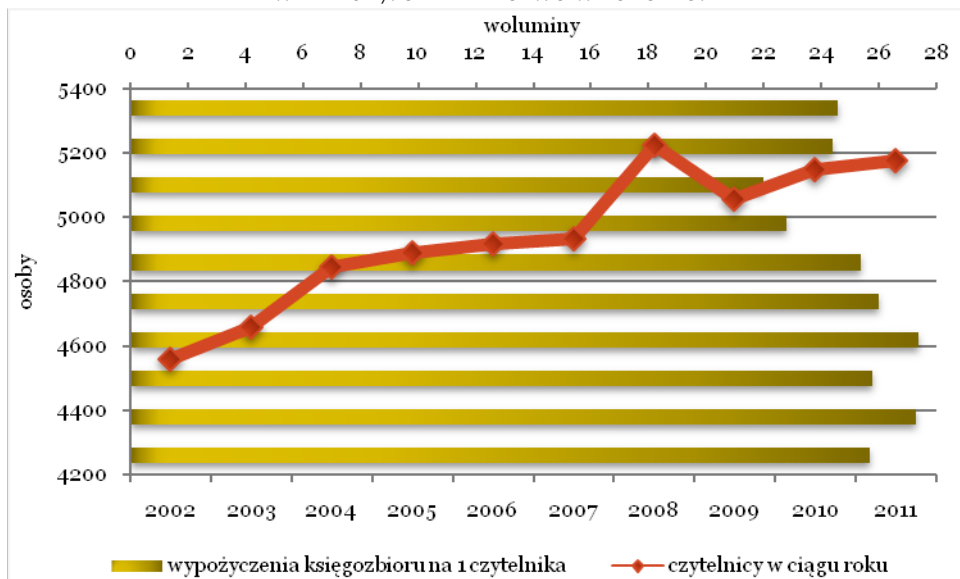
2.4.6. KULTURA I SZTUKA

Usługi z zakresu kultury w mieście Luboń świadczone są przez placówki będące w gestii samorządu miejskiego, do których należą Biblioteka Miejska z 3 filiami, Ośrodek Kultury oraz przez Muzeum Martyrologii w Żabikowie-Luboniu, które podlega Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego.

Bibliotekę Miejską tworzą: biblioteka centralna (z wypożyczalnią dla dorosłych, oddziałem dla dzieci i młodzieży, czytelnia) oraz trzy filie. Biblioteka Miejska w Luboniu gromadzi i udostępnia książki ze wszystkich dziedzin, służy oświacie i nauce, upowszechnia i promuje wzorce kulturowe.

Dzięki systematycznym zakupom książek, biblioteka dysponuje atrakcyjnym i aktualnym księgozbiorem. Na koniec 2011 r. księgozbiór biblioteki liczył około 63 tys. woluminów. W 2011 r. zarejestrowano 5176 użytkowników, 127176 wypożyczeń książek. Statystyczny mieszkaniec Lubonia wypożyczył 4,2 książki w ciągu roku.

WYKRES 27. CZYTELNICTWO W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Biblioteka centralna jest dostępna dla czytelników przez 6 dni w tygodniu. Jako wielofunkcyjna placówka kultury nie ogranicza swojej działalności tylko do codziennej obsługi czytelnika. Prowadzi kursy nauki języków obcych, lekcje biblioteczne, warsztaty plastyczne dla dzieci a także różnorodne cykliczne imprezy literackie, teatralne, muzyczne i plastyczne. Propagując różne dziedziny kultury i sztuki, metody i formy jej uprawiania integruje środowisko, skupiając wokół siebie grono wrażliwych odbiorców. Organizowane są wieczory literacko-poetyckie i teatralne, spektakle, wieczory muzyczne, wernisaże i wystawy plastyczne, spotkania z politykami, spotkania ze znanymi osobowościami.

W bibliotece działa „Galeria na Regale”, Sala Historii Miasta Luboń (gromadzi dokumenty dotyczące życia społecznego, posiada zbiory militariów, sztandary, eksponaty wyposażenia mieszkań z okresu międzywojennego), oraz Klub Ludzi Niewidomych i Słabo widzących „Promyk”. W Oddziale dla dzieci i w holu na I piętrze funkcjonuje „Galeria Dziecięca”, prezentująca efekty pracy z dziećmi; dorobek różnych konkursów, warsztatów.

Ośrodek Kultury w Luboniu prowadzi wielokierunkową działalność zaspokajającą i rozwijającą potrzeby kulturalne mieszkańców. Instytucja proponuje stały program zajęć dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Działalność podstawowa prowadzona jest m.in. w pracowniach: rytmicznej, plastycznej i modelarskiej.

Pod patronatem Ośrodka Kultury działają zespoły i grupy muzyczne wykonujące bardzo różnorodną muzykę: Młodzieżowy Zespół Wokalny Formoza, Chór Bard, Dziecięcy Zespół Flażoletowy, Zespół instrumentalno-wokalny Ton, Zespół In Twilight's Embrace, Zespół Śpiewaczy Szarotki.

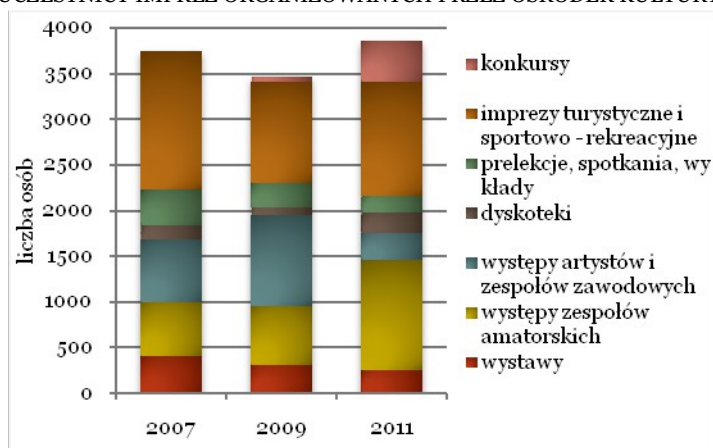
Swoją działalność prowadzi też szkoła tańca towarzyskiego dla dzieci oraz tańców latynoamerykańskich dla dorosłych i młodzieży. Prowadzone są lektoraty j. angielskiego oraz pomoc w nauce j. niemieckiego i j. polskiego. Dzieci mogą skorzystać z indywidualnej nauki gry na instrumentach muzycznych, a najmłodszy z zajęć w Klubie Przedszkolaka. Młodzież zainteresowana sportem może zapisać się do drużyny Futbolu Amerykańskiego: „Red Bulls”.

Ośrodek Kultury skupia również wokół siebie liczne stowarzyszenia i organizacje, nad którymi sprawuje opiekę. Organizacje te mają charakter otwarty. Są to: grupa AA "Avanti", Koło Emerytów i Rencistów, Lubońskie Stowarzyszenie Historyczne, Związek Hodowców Gołębi, Towarzystwo Miłośników Miasta Luboń, Sekcja Historyczna TMML.

W Luboniu odbywa się wiele imprez cyklicznych organizowanych i współorganizowanych przez Ośrodek Kultury wraz z Urzędem Miasta Luboń oraz innymi wielkopolskimi instytucjami kulturalnymi. Są to m.in.: Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, balik przebierańców dla dzieci, Turniej o Puchar Burmistrza Miasta Luboń w Boules, Święto Niezapominajki, festyn z okazji Dnia Dziecka, Przegląd Piosenki Przedszkolnej, zakończenie roku kulturalnego – powitanie lata, Dni Lubonia, zakończenie lata – rozpoczęcie roku kultu-

ralnego, Triathlon Osób Niepełnosprawnych, Biba w Lasku, Festiwal Piosenki im. Czesława Niemena „Dziwny jest ten świat” (od roku 2012 r. zmiana nazwy na Ogólnopolski Festiwal Piosenki Luboń 2012), zabawa andrzejkowa, imprezy otwarte dla wszystkich dzieci z okazji grudniowych Mikołajek, a także Wigilia w Ośrodku Kultury w Luboniu.

WYKRES 28. UCZESTNICY IMPREZ ORGANIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK KULTURY W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Co roku organizowany jest wypoczynek dla dzieci w czasie ferii zimowych i wakacji letnich - półkolonie dla dzieci w wieku szkolnym.

Organizowane są również warsztaty o różnym charakterze przeznaczone zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Podczas zajęć uczestnicy mogą nauczyć się wielu przydatnych rzeczy i doskonalić swoje umiejętności. Organizowane warsztaty są w większości bezpłatne.

Ośrodek Kultury w Luboniu jest organizatorem i współorganizatorem licznych koncertów, odbywających się na terenie miasta. W Luboniu gościło wielu artystów, m.in. Hanka Bielicka, Stare Dobre Małżeństwo, Piotr Szczepanik, Władysława Borkowska, Kabaret Afera, orkiestra kameralna z Hannoveru, itp.

Ośrodek Kultury prowadzi również wymianę kulturalną z miastami partnerskimi. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Jeden Świat odbywają się corocznie młodzieżowe obozy wolontariackie „Work Camp Żabikowo”. Są to dwutygodniowe obozy organizowane na przełomie lipca i sierpnia, podczas których młodzi ludzie z całego świata angażują się w lokalne przedsięwzięcia. Podczas pierwszych trzech Workcampów młodzi ludzie oczyszczali macewy pochodzące z dawnego poznańskiego cmentarza żydowskiego. W latach 2009-2010 wolontariuszy pracowali na wykopaliskach prowadzonych na terenie byłego obozu żabikowskiego, dzięki czemu odsłonięto fragmenty zabudowań obozowych i przedmioty z czasów, gdy teren ten był miejscem męczeństwa tysięcy ludzi.

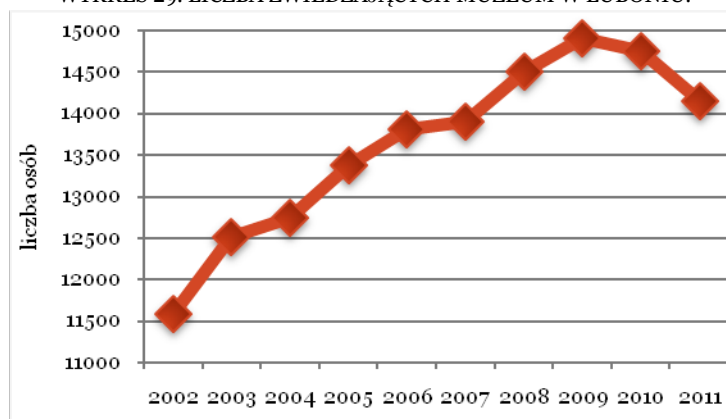
Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie, istniejące od 1979 r., usytuowane jest na terenie byłego niemieckiego więzienia policji bezpieczeństwa i obozu karno-wychowawczego. Jest instytucją kultury samorządu województwa wielkopolskiego. Sprawuje na obszarze swego działania statutową opiekę nad Miejscami Pamięci, którymi są tereny i obiekty będące pozostałościami po obozach hitlerowskich funkcjonujących w latach 1941–1945, jak i nad obiektem byłego obozu dla internowanej w latach 1945–1948 cywilnej ludności niemieckiej.

Przestrzeń muzealna to około 3 ha terenu o długości prawie 0,5 km bezpośrednio wzdłuż autostrady A2. Umieszczone są tu pomniki związane z martyrologią Polaków, Żydów, Luksemburczyków, obywateli byłego Związku Radzieckiego oraz innych narodowości.

Rozbudowany gmach muzeum na bazie baraku poobozowego i pozostałości byłej willei komendanta obozu hitlerowskiego spełnia wszystkie warunki zachowania i upamiętniania substancji muzealnej; jak również dla celów edukacyjnych udostępnia przestrzeń do funkcjonowania Międzynarodowego Miejsca Spotkań Młodzieży⁴⁶.

⁴⁶ Na podstawie serwisu internetowego <http://www.zabikowo.home.pl>

WYKRES 29. LICZBA ZWIEDZAJĄCYCH MUZEUM W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Muzeum prowadzi działalność edukacyjną, która jest uzupełnieniem programu edukacyjnego realizowanego w szkołach na różnych szczeblach nauczania, a także wspomaga nauczycieli w upowszechnianiu wiedzy o II wojnie światowej, okupacji hitlerowskiej w Polsce i Holocauście. Muzeum uczestniczy także w międzynarodowych projektach edukacyjnych dla młodzieży, w ramach współpracy z partnerskimi krajami związkowymi Niemiec, jak np. *Wielkopolska und Hessen – Partner in Europa*, a także uczelniami Niemiec i Kanady. Muzeum jest członkiem Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM) z siedzibą w Paryżu i włączone wraz z innymi muzeami do powołanego w Barcelonie – Międzynarodowego Komitetu Muzeów Pamięci Ofiar Zbrodni przeciw Ludzkości (IC MEMO), których celem jest uczczenie pamięci ofiar zbrodni popełnianych przez nazistów oraz zbrodni motywowanych względami ideologicznymi. Natomiast w kraju placówka korzysta z wyników stałej współpracy z Państwowym Muzeum Auschwitz- Birkenau⁴⁷.

W 2010/2011 roku w Luboniu rozpoczął działalność Luboński Uniwersytet Trzeciego Wieku (LUTW). LUTW jest inicjatywą społeczną środowiska lubońskiego, służącą i wspomagającą osoby starsze pragnące pogłębić swoją wiedzę, pracować twórczo wykorzystując różne formy aktywizacji psychofizycznej i intelektualnej. Ponad 100 słuchaczy uczestniczy regularnie w płatnych i bezpłatnych zajęciach, które odbywają się na terenie całego miasta, m.in. w Bibliotece Miejskiej, obiektach LOSiR-u, Ośrodku Kultury, szkołach podstawowych, na basenie *Na Fali*. Projekt LUTW jest adresowany do wszystkich zameldowanych mieszkańców Lubonia w wieku 50+, którzy wypełnią formularz zgłoszeniowy oraz wpłacą semestralną opłatę członkowską. Dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia z informatyki, lektoratu j. angielskiego i j. niemieckiego oraz zajęcia sportowe realizowane przez LOSiR.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Lubońskie instytucje kultury prowadzą wielokierunkową działalność propagując różne dziedziny kultury i sztuki, metody i formy jej uprawiania. Organizowane są różnorodne zajęcia, warsztaty, kursy rozwijające potrzeby kulturalne mieszkańców, a także cykliczne imprezy literackie, teatralne, muzyczne i plastyczne.

Institucją kultury o znaczeniu ponadlokalnym jest Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie, upamiętniające wydarzenia okupacji hitlerowskiej w Polsce oraz Holocaust. Istotnym obszarem działalności muzeum jest edukacja, w tym udział w międzynarodowych projektach edukacyjnych dla młodzieży.

Funkcjonowanie instytucji kultury uwarunkowane jest odbiorem społecznym, zgodnym z oczekiwaniami, dlatego wychodząc naprzeciw temu zapotrzebowaniu utworzono Uniwersytet Trzeciego Wieku z ofertą skierowaną dla osób starszych.

⁴⁷ Na podstawie Statutu Muzeum Martyrologicznego w Żabikowie.

2.4.7. TURYSTYKA

Na terenie Lubonia znajduje się kilka obiektów o wartości historycznej oraz zabytkowych⁴⁸.

Do najwartościowszych zabytków na terenie Lubonia zalicza się zabudowę przemysłową. Po wschodniej stronie torów kolejowych, w południowej części miasta, znajduje się rozległy kompleks Zakładów Nawozów Fosforowych wraz z kolonią mieszkalną. Obiekty te w swej zasadniczej części zostały wybudowane w latach 1909-1914 według projektów światowej sławy wrocławskiego architekta Hansa Poelziga. Kompleks został wpisany do rejestru zabytków. Obiekty te zaliczają się do wybitnych dzieł wczesnego modernizmu.

Po wschodniej stronie torów, w północnej części miasta znajduje się zespół zabudowań Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego. Obiekty w dwóch zespołach zabudowań fabrycznych zostały wpisane do rejestru zabytków w 1983 roku.

Przy pl. Edmunda Bojanowskiego znajduje się zespół dawnego kościoła ewangelickiego z pastorówką, obecnie kościół parafialny p.w. Św. Barbary. Budynek powstał w latach 1908-1912 przy ówczesnym Placu Wolności, wzniesiony przez społeczność wyznania ewangelicko-augsburskiego. Po II wojnie światowej przekazano go rzymskokatolickiej parafii św. Barbary. Do tego czasu parafia mieściła się w przyklasztornej kaplicy Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP. W trakcie remontu przeprowadzonego w 1951 roku, w głównym ołtarzu umieszczono obraz przedstawiający św. Barbarę, a sklepienie pokryto malowidłami. Kościół wpisany jest do rejestru zabytków.

Przy ulicy ks. Streicha zlokalizowany jest kościół katolicki p.w. św. Jana Bosko. Budowę świątyni rozpoczęto w 1935 roku. W kolejnych latach rozbudowano i wykończono wnętrze kościoła, a w 1939 roku powstała dzwonnica. Przez lata okupacji niemieckiej w murach kościoła magazynowano materiały sanitarne. Po wyzwoleniu, latem 1945 roku rozpoczęto odbudowę spalonej przez hitlerowców i zniszczonej działaniami wojennymi świątyni. W październiku 1946 roku odprawiono w niej, pierwsze po zakończeniu wojny, nabożeństwo. W latach 1976–1981 przeprowadzono przebudowę wnętrza kościoła. Obecnie znajduje się w bardzo dobrym stanie.

Przy ul. Armii Poznań 27 znajduje się budynek dawnej szkoły podstawowej wpisany do rejestru zabytków, o zachowanej pierwotnej bryle oraz elewacjach utrzymanych w nieotynkowanej cegle. Obiekt nadal jest użytkowany jako budynek szkolny.

W zachodniej części miasta przy ul. Niezlomnych znajduje się teren dawnego hitlerowskiego obozu karno – śledczego, pełniący obecnie funkcję muzeum i miejsca pamięci narodowej. Z zabudowań zachował się skromny budynek wartowni, pełniący funkcję izby muzealnej. Teren ten jest wpisany do rejestru zabytków.

W Luboniu znajduje się także budynek (obecnie mieszkalny) pozostający w gminnej ewidencji zabytków, w którym została utworzona pierwsza wyższa szkoła na ziemiach polskich pod zaborem pruskim. 21 listopada 1870 z inicjatywy Centralnego Towarzystwa Gospodarczego Wielkiego Księstwa Poznańskiego została powołana do życia Szkoła Rolnicza, która po trzech latach została przekształcona w Wyższą Szkołę Rolniczą z trzyletnim programem studiów.

Zabudowa mieszkaniowa miasta, poza wspomnianymi wyżej obiektami sakralnymi, zespołami fabrycznymi oraz zabudową stacji kolejowej i pojedynczymi budynkami gospodarczymi ma charakter mieszkaniowy. Najstarsza zabudowa mieszkalna Lubonia powstawała w drugiej połowie XIX wieku i była związana z rolniczym charakterem miejscowości. Na początku XX wieku, równoległe do tworzącej się struktury urbanistycznej (w części wschodniej – przemysłowej, w części zachodniej w charakterze „miasta ogrodu”) powstawało odpowiednio zróżnicowane budownictwo mieszkalne – we wschodniej części wielorodzinne, w części zachodniej willowe. W okresie międzywojennym XX wieku przestrzeń między tymi dwoma ośrodkami wypełniono okazałymi willami. Do dzisiaj zróżnicowanie to, które powstało w wyniku tamtych procesów, jest wyraźnie widoczne.

W 2010 r. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków uznał, że historyczny układ urbanistyczny miasta Luboń podlega ochronie i opiece prawnej. Do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego pod numerem 794/Wlkp/A został wpisany teren w granicach:

⁴⁸ Na podstawie *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Dla Miasta Lubonia na lata 2010-2013*.

1. Obszar układu urbanistycznego Luboń-Żabikowo obejmujący: Plac Bojanowskiego z odcinkami ulic Poniatowskiego, Szkolnej, Agrestowej, Kołłątaja i Lipowej

2. Obszar układu urbanistycznego Luboń obejmujący:

- układ ulic Powstańców Wielkopolskich, Okrzei, Kościelnej, Jagiełły, Konopnickiej, Matejki, Cieszkowskiego, Skargi, Streicha, Kozińskiego, Dworcowej oraz Armii Poznań, Słonecznej i Ratajskiego
- zespół dworca kolejowego z torowiskiem
- część obszaru dawnych Wielkopolskich Zakładów Przemysłu Ziemniaczanego
- zabudowę mieszkalną (ul. Kolonia PZNF), park Jordana i część układu przestrzennego Zakładów Przemysłowych im. Romana Maya.

Najcenniejszym zabytkiem ruchomym gminy Luboń, wpisanym do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego jest rzeźba Siewcy autorstwa Marcina Rożka, wykonana z brązu i granitu, przedstawia postać słowiańskiego rolnika siejącego zboże. Pomnik stojący przy wjeździe do kolonii przy zakładach fosforowych nawozów sztucznych wpisano na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w porozumieniu z Urzędem Gminy w Luboniu do rejestru zabytków.

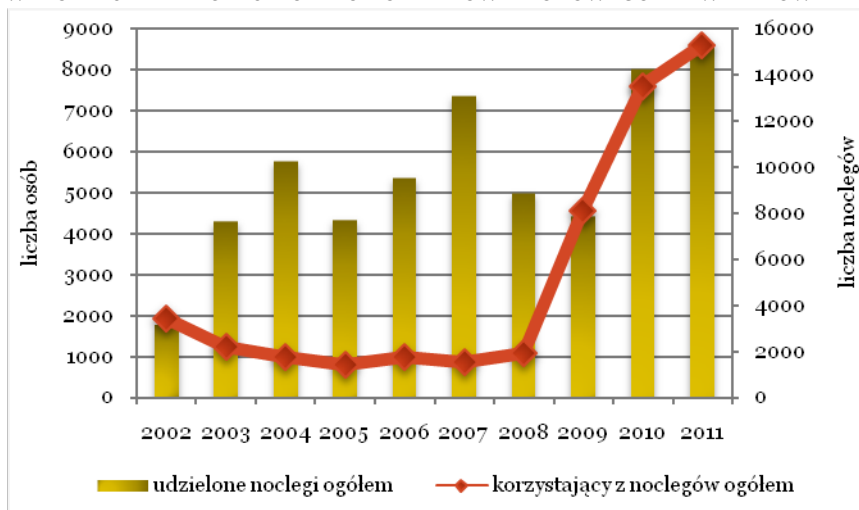
Zabytki ruchome na terenie gminy Luboń ograniczają się jedynie do występowania w wyposażeniu kościoła p.w. św. Barbary oraz kaplicy w Domu Prowincjalnym Sióstr Służebniczek.

W 2006 r. została otwarta ścieżka dydaktyczna „Śladami przyrody i historii”, która eksponuje walory przyrodnicze i historyczne Lubonia. Ścieżka powstała z inicjatywy Stowarzyszenia Ekologicznego „Luboń dla Środowiska” przy współudziale Nadleśnictwa Babki. Trasa ścieżki jest oznaczona 13 tablicami i biegnie nad rzeką Wartą lasami Leśnictwa Sasinowo i Wielkopolskiego Parku Narodowego w sąsiedztwie zakładów przemysłowych. Długość ścieżki wynosi około 7 km i można ją podzielić na krótsze odcinki w zależności od potrzeb zwiedzających. Trasa ścieżki dydaktycznej zaczyna się przy pomniku siewcy, później prowadzi w pobliżu Zakładów Chemicznych, nad Wartę, Kocie Doły, lasem w kierunku Kątnika i z powrotem w kierunku Kocich Dołów, by pętlę zakończyć ponownie przy ul. Romana Maya i pomniku siewcy.

Przez Luboń przebiega Ziemiański Szlak Rowerowy, który łączy najważniejsze miejscowości Wielkopolski. Nazwa szlaku nawiązuje do licznych dworów ziemiańskich, które można zobaczyć na jego trasie. Szlak został oznakowany w 2004 roku i należy do Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych. Przebieg szlaku pokrywa się częściowo z przebiegiem międzynarodowego szlaku EuroVelo 9 (Szlak Bursztynowy).

Na terenie miasta istniejące ścieżki rowerowe zlokalizowane są wzdłuż dróg obsługujących, zrealizowanych podczas budowy autostrady. Dodatkowo krótki odcinek łączy tereny po obu stronach autostrady wzdłuż linii kolejowej.

WYKRES 30. WYKORZYSTANIE TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Według danych GUS w Luboniu w 2011 r. baza noclegowa obejmowała 4 obiekty zbiorowego zakwaterowania dysponujące 141 miejscami noclegowymi, w tym 74 miejscami w dwóch hotelach. Udzielono 14110 noclegów rezydentom (Polakom) oraz 1113 noclegów turystom zagranicznym. Najwięcej turystów zagranicznych przyjechało z Niemiec.

Największym obiektem noclegowym w Luboniu jest Hotel Poznański, który posiada 100 komfortowych pokoi standardowych oraz 7 pokoi o wyższym standardzie. Ponadto Hotel dysponuje kompleksem 5 nowoczesnie wyposażonych sal konferencyjnych, z których największa może pomieścić do 200 osób.

Hotel MAX posiada 32 pokoje o różnym standardzie, w tym 8 pokoi jednoosobowych, 17 pokoi dwuosobowych, 2 pokoje trzyosobowe oraz 4 apartamenty.

Pozostałe obiekty to małe, kameralne hotele oraz noclegi w budynkach prywatnych.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Na terenie miasta znajdują się wartościowe układy urbanistyczne oraz cenne architektonicznie zespoły zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej. Historyczny układ urbanistyczny miasta Luboń podlega ochronie i opiece prawnej.

Walory przyrodnicze i historyczne Lubonia eksponuje wyznaczona ścieżka dydaktyczna „Śladami przyrody i historii”. Istniejące ścieżki rowerowe wymagają uzupełnienia i połączenia z siecią ścieżek rowerowych w regionie.

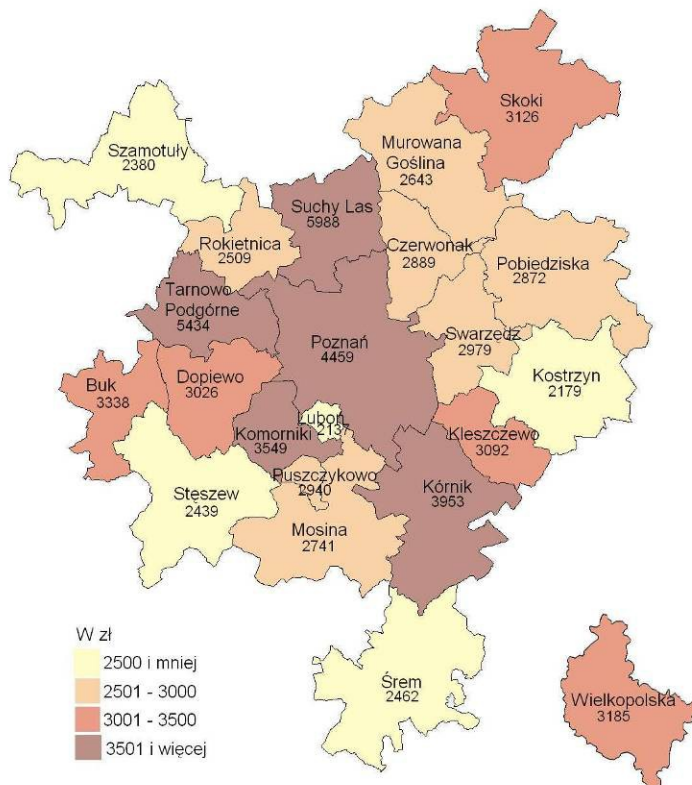
Wsparcia wymaga rozwój infrastruktury hotelowej i gastronomicznej.

2.5. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

2.5.1. FINANSE PUBLICZNE

Na dochody budżetu gminy składają się: dochody własne (udział w podatkach od osób fizycznych i prawnych, podatek od nieruchomości i inne podatki lokalne), dotacje oraz subwencja ogólna. Gminy o wysokich dochodach własnych *per capita* to gminy dobrze rozwinięte, o wysokim potencjale gospodarczym. Zróżnicowanie dochodów budżetowych *per capita* poszczególnych gmin w aglomeracji poznańskiej jest duże, co potwierdza zróżnicowanie przestrzenne potencjału gospodarczego.

RYSUNEK 25. DOCHODY BUDŻETÓW GMIN AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ PER CAPITA W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Średni dochód na 1 mieszkańca aglomeracji poznańskiej w 2011 r. wynosił 3844 zł. Gminą o najwyższych dochodach budżetu *per capita* jest stale Suchy Las (dane GUS w latach 2002-2011), na drugim miejscu znajduje się gmina Tarnowo Podgórne, a dopiero na trzecim Poznań. Najniższe dochody *per capita* występują w Luboniu, dynamika wzrostu dochodów była w badanych latach w tej gminie najniższa w całej aglomeracji i niższa niż średnio w województwie. Należy podkreślić, że powodem niskich dochodów miasta *per capita* jest brak zrównoważenia funkcji mieszkalnych i gospodarczych przy jednoczesnym braku terenów umożliwiających rozwój funkcji gospodarczych - niewielka powierzchnia miasta oraz niski udział samorządu we własności gruntów (pod tym względem gminy wiejskie i miejsko-wiejskie są w nieporównanie lepszej sytuacji). Zapisy ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴⁹ oraz zasady opodatkowania nieruchomości⁵⁰ powodują, że każda gmina, niezależnie od swojego charakteru, aby osiągać odpowiednio wysokie dochody musi posiadać rozwinięte funkcje gospodarcze.

Gminy o niskim poziomie dochodów mogą być traktowane jako potencjalne miejsca przyspieszania wzrostu gospodarczego w aglomeracji i być może właśnie one najbardziej skorzystają z utworzenia związku aglomeracyjnego⁵¹.

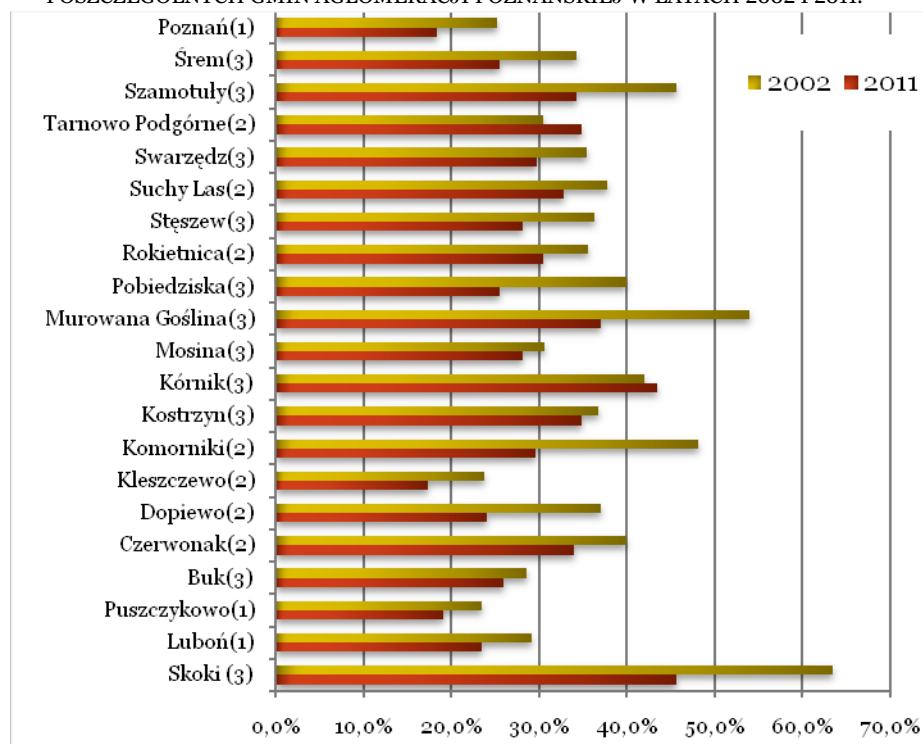
Jednym ze źródeł dochodów własnych budżetu gmin jest podatek od nieruchomości. W latach 2002-2011 ujawnia się powolny spadek przewagi centrum aglomeracji przy obserwowanym wzroście znaczenia gmin ościennych. Udział podatku od nieruchomości z Poznania w dochodach z tego tytułu w aglomeracji spadł o ponad 9 punktów procentowych (z 62,7% w 2002 r. do 53,6% w 2011 r.). Największe wzrosty udziału w podatku od nieruchomości (o ponad 2 punkty procentowe) wystąpiły w latach 2002-2011 w gminach Suchy Las, Kórnik, Tarnowo Podgórne. Wiązało się to z procesami inwestycyjnymi oraz bardzo intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenach gmin podmiejskich. Udział podatku od nieruchomości z Lubonia w dochodach z tego tytułu w aglomeracji w analizowanym okresie utrzymywał się na poziomie 1,8%. Najwyższe udziały w 2011 r. osiągnęły gminy: Tarnowo Podgórne (5,8%), Kórnik (4,9%), Swarzędz (4,8%), Suchy Las (4,1%).

⁴⁹ Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010 r. nr 80, poz. 526).

⁵⁰ Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z 12 stycznia 1991 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 9, poz. 31).

⁵¹ Na podstawie opracowania Biblioteki Aglomeracji Poznańskiej nr 11 *Potencjał gospodarczy aglomeracji poznańskiej*.

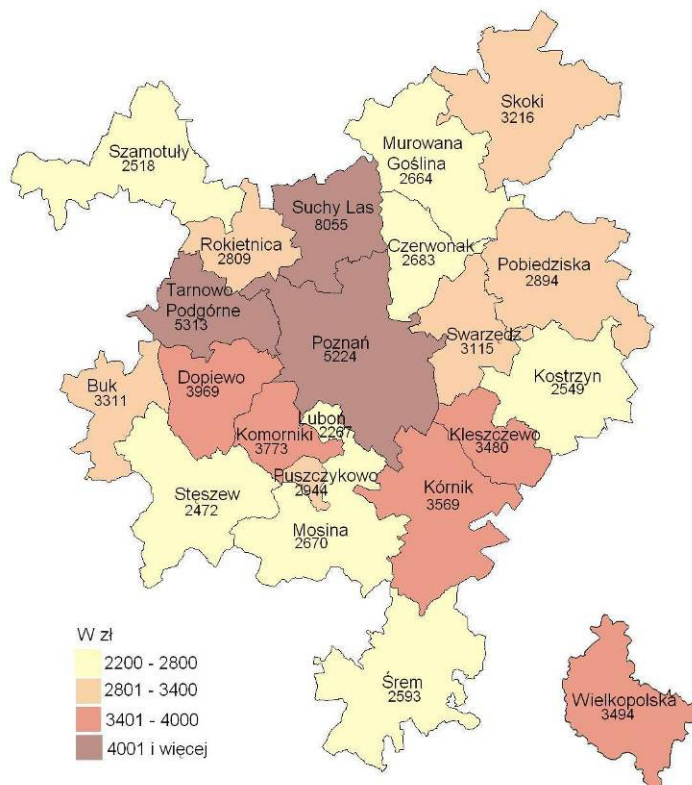
WYKRES 31. ZESTAWIENIE UDZIAŁÓW DOCHODÓW Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI W DOCHODACH WŁASNYCH POSZCZEGÓLNYCH GMIN AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ W LATACH 2002 I 2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Cyfry przy nazwach gmin oznaczają: 1 – gmina miejska, 2 – gmina wiejska, 3 – gmina miejsko-wiejska.

Udział dochodów z podatku od nieruchomości w dochodach własnych miasta Luboń wynosił w 2011 r. 23,4% (w 2002 r. 29,1%). Tylko w dwóch gminach (Tarnowo Podgórne i Kórnik) aglomeracji poznańskiej udział dochodów z podatku od nieruchomości w dochodach własnych wzrósł w stosunku do 2002 r.

RYSUNEK 26. WYDATKI BUDŻETÓW GMIN AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ *PER CAPITA* W 2011 R.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

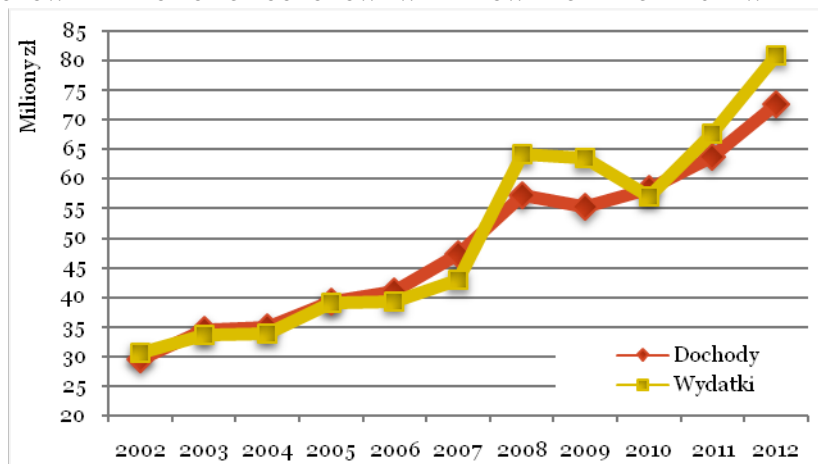
Wydatki budżetowe w gminach aglomeracji poznańskiej, podobnie jak dochody, wykazują zróżnicowanie przestrzenne. Średnie wydatki w aglomeracji poznańskiej na 1 mieszkańca w 2011 r. wynosiły 4523 zł. Najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca występowały w Luboniu.

Istotne znaczenie z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gmin mają wydatki przeznaczane na działalność inwestycyjną. Udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków budżetowych ogółem jest jednym z ważniejszych mierników, pozwalających wyciągnąć wnioski o swobodzie gospodarowania gminnymi środkami finansowymi. Udział ten w poszczególnych gminach w 2011 r. był zróżnicowany i znacznie się wahał (od 10,3% w Czerwonaku do 45,4% w Dopiewie). W Luboniu wyniósł 16,6%.

Wydatki inwestycyjne *per capita* określają intensywność proinwestycyjną w gminach. Gminy o wysokich wydatkach inwestycyjnych *per capita* to także te o wysokim udziale wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem: Dopiewo (45,4%) Suchy Las (42,7%), Komorniki (42,2%). Gminy w bliskim sąsiedztwie Poznania notowały wyższe wydatki inwestycyjne na mieszkańca niż gminy peryferyjne. Wyjątkiem był Luboń, w którym mimo sąsiedztwa Poznania wydatki inwestycyjne *per capita* w 2011 r. były na bardzo niskim poziomie i wyniosły 373 zł.

Najwyższy deficyt budżetowy występował w latach 2008-2009. W 2012r. wyniósł 37,16% przy dopuszczalnym ustawowym wskaźniku 60%.

WYKRES 32. POROWNANIE POZIOMU DOCHODÓW I WYDATKÓW Z BUDŻETU MIASTA W LATACH 2002-2012⁵².

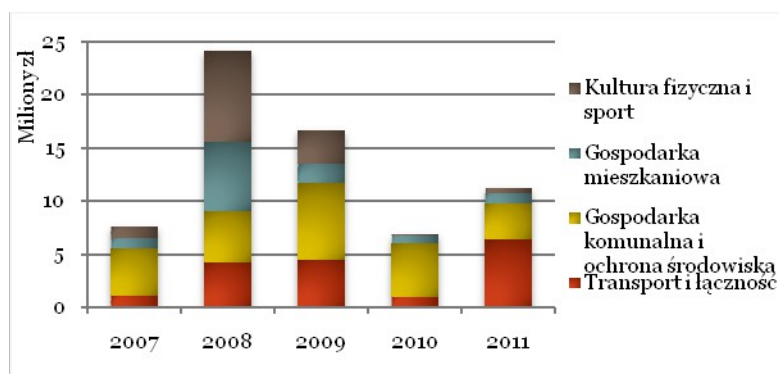

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Największy udział w ogólnej kwocie zrealizowanych wydatków majątkowych skupiają działy⁵³:

- gospodarka komunalna i ochrona środowiska,
- transport i łączność,
- gospodarka mieszkaniowa,
- kultura fizyczna i sport.

WYKRES 33. STRUKTURA WYBRANYCH WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH INWESTYCYJNYCH W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wydatki majątkowe w ramach działu kultura fizyczna i sport w latach 2007-2011 związane były z: budową boiska sportowego przy SP nr 3, budową parku sportowo-rekreacyjnego w mieście Luboń, budową hali widowiskowo-sportowej oraz budową boisk sportowych „Orlik 2012”.

Wysokie wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska dotyczyły głównie budowy kanalizacji sanitarnej w mieście (budowa kolektora w ul. Dworcowej i zlewni ulicy Fabrycznej, budowy kanalizacji sanitarnej w zlewni ul. Ogrodowej oraz w rejonie ul. Polnej), utrzymania zieleni w mieście, zagospodarowania terenu w rejonie zbiornika „Kocie Doły”.

Wydatki w dziale transport i łączność pokrywały głównie utrzymanie i budowę dróg miejskich (m.in. obwodnicy), dopłaty na pokrycie utraconych przychodów z tytułu bezpłatnych i ulgowych przejazdów w komunikacji miejskiej, zakup nowych autobusów miejskich.

⁵² Dane za rok 2012 na podstawie *Informacji Burmistrza Miasta Luboń o przebiegu wykonania budżetu miasta za I półrocze 2012 roku, informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury za I półrocze 2012 roku*. Budżet Miasta Luboń na rok 2012 uchwalony został przez Radę Miasta Luboń uchwałą nr XVII/113/2012 z dnia 26 stycznia 2012 roku. Uchwała oraz wprowadzone zmiany budżetu określiły dochody na kwotę 72.638.207,00 zł, a wydatki na kwotę 80.956.192,00 zł, zaś planowany deficyt to 8.317.985,00 zł.

⁵³ Budżet skupił się na wydatkach tutaj wskazanych, co było konieczne z punktu widzenia uzupełnienia brakującej infrastruktury sportowej, wod.-kan. i in.

W dziale gospodarka mieszkaniowa najwyższe wydatki poniesiono w 2008 r. związane z wybudowaniem budynków socjalnego oraz budynku komunalnego. Realizowane były także wykupy gruntów i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Luboniu.

Według najnowszego rankingu „Wspólnoty” pisma samorządu terytorialnego Urząd Miasta Luboń znalazł się w ścisłej czołówce miast, które w przeliczeniu na 1 mieszkańca przeznaczają najmniej środków na administrację. Należy podkreślić, że najniższe nakłady nie oznaczają najgorszej obsługi. Według ostatnich badań zadowolenia satysfakcji z obsługi w lubońskim magistracie mieszkańcy wypełnili ponad 430 ankiet. Wynika z nich, że 90% badanych oceniło pozytywnie funkcjonowanie urzędu. W porównaniu z ubiegłymi latami od 2006 roku Luboń pnie się w rankingu w górę utrzymując w ścisłej czołówce. W latach 2006-2011 były to kolejno miejsca 5; 2; 3; 4; 2.⁵⁴

W 2011 r. na administrację publiczną wydatkowano z budżetu miasta ponad 4,9 mln zł, z czego większość (ok. 87%) to wydatki związane realizacją zadań własnych związanych z funkcjonowaniem Urzędu Miasta, pozostała kwota to wydatki związane z działalnością Rady Miasta oraz realizacją zadań z zakresu administracji rządowej zleconych Miastu. Na koniec 2011 r. Urząd Miasta Luboń zatrudniał 64 osoby tj. 61,2 w przeliczeniu na pełne etaty.

Wydatki na funkcjonowanie Straży Miejskiej wyniosły w 2011 r. ponad 605 tys. zł, w tym 80% stanowiły wynagrodzenia i składki od nich naliczone. Pozostałe 20% wydatkowane zostało m.in. na utrzymanie samochodu, zakup umundurowania, odpis na zakładowy fundusz socjalny, opłatę za czynsz i media oraz wydatki na zakup wyposażenia w związku ze zmianą siedziby od 01.09.2011 roku przy ul. Dworcowej 1.

KONKLUZJE STRATEGICZNE

Procesy urbanizacyjne powodują zanik funkcji rolniczej oraz rozwój terenów mieszkaniowych, komunikacyjnych i terenów pod działalność gospodarczą, co wpływa na stan finansów miasta.

Dochody i wydatki budżetowe per capita Lubonia w porównaniu do pozostałych gmin aglomeracji poznańskiej są na bardzo niskim poziomie, w 2011 r. wynosiły odpowiednio 2137 zł i 2267 zł (połowa gmin aglomeracji poznańskiej osiąga dochody i wydatki per capita przekraczające 3 tys. zł). Sytuacja ta związana jest z dużym wzrostem liczby mieszkańców, z których większość nie dopełnia obowiązku rejestracji w stosownym Urzędzie Skarbowym, przy jednoczesnym korzystaniu z usług, które miasto świadczy mieszkańcom np. dofinansowania komunikacji miejskiej, dofinansowywania szkół, przedszkoli, żłobków, budowy nowych dróg i kanalizowania kolejnych ulic.

Jednocześnie Urząd Miasta Luboń jest jednym z najtańszych urzędów w Polsce.

2.5.2. AKTYWNOŚĆ PROMOCYJNA I MARKETINGOWA MIASTA

Działania promocyjne i marketingowe obejmują udział w specjalistycznych targach i konferencjach, a także dystrybucję wydawnictw promocyjnych i informacyjnych.

W ramach struktur Urzędu Miasta Luboń wyodrębnione zostało samodzielne stanowisko ds. promocji miasta, w ramach którego podejmowane są działania stymulujące aktywność gospodarczą i popularyzujące Luboń jako dogodne i atrakcyjne miejsce dla podejmowania działalności inwestycyjnej, lokowania kapitału i organizacji różnego rodzaju imprez. Wśród podejmowanych zadań promocyjnych i marketingowych znajdują się w szczególności:

- 1.opracowywanie i dystrybucja materiałów informacyjnych i promocyjnych o Luboniu, w tym także internetowych (strony www),
- 2.podejmowanie działań na rzecz obsługi informacyjnej osób przyjezdnych,
- 3.organizacja różnego rodzaju imprez promujących Luboń w kraju i za granicą,

⁵⁴ Na podstawie informacji zawartych w serwisie internetowym <http://e-lubon.pl/news/urzed-miasta-lubon-jednym-z-najtanszych-urzadow-w-polsce-2743>

4. udział w targach i wystawach branżowych w celu promocji potencjału gospodarczego, kulturalnego i turystycznego Lubonia,
5. opracowanie i realizacja kampanii promocyjnych Miasta,
6. utrzymywanie kontaktów i współpraca z poznańskim środowiskiem gospodarczym, naukowym i badawczym w celu podejmowania wspólnych działań promujących Luboń,
7. podejmowanie działań z zakresu public relations, nastawione na: wszechstronne i obiektywne informowanie opinii publicznej o polityce i działaniach realizowanych przez władze miasta oraz na analizowaniu badań postaw społecznych,
8. prowadzenie kampanii społecznych, kształtujących pozytywny wizerunek miasta oraz imprez z udziałem władz miasta (w tym imprezy dla mieszkańców),
9. bieżąca obsługa działań władz miasta,
10. opracowanie i wdrażanie systemu identyfikacji graficznej wydawnictw miejskich oraz linii graficznych upominków miasta,
11. obsługa kontaktów zagranicznych miasta, czyli organizacja współpracy miasta w ramach umów partnerskich oraz przynależności miasta do stowarzyszeń i organizacji międzynarodowych,
12. inicjowanie współpracy z zagranicą z zakresu kontaktów z miastami partnerskimi i pozapartnerskimi,

Funkcjonalność strony internetowej Miasta Luboń ma zachęcić użytkowników do odwiedzin. Nowoczesna grafika i czytelny układ aktualnej witryny pomagają w szybszym dotarciu do wiadomości. Kolorystyka strony nawiązuje do barw herbowych Lubonia. Informacje na pierwszej stronie serwisu zostały podzielone na działy oraz sprofilowane pod kątem konkretnych grup docelowych. Na stronie znajdują się przewodniki dla turystów, mieszkańców, osób niepełnosprawnych oraz inwestorów. Strona internetowa została opracowana z myślą o obcokrajowcach, w aktualnej wersji dostępne są 3 wersje językowe – angielska, niemiecka i francuska.

Kompleksowy system identyfikacji wizualnej jest jednym z ważniejszych instrumentów kreowania wizerunku jednostki terytorialnej. Luboń nie posiada programu promocji gospodarczej, strategii promocji, ani systemu jednolitej identyfikacji wizualnej w postaci logo i hasła. Symbole graficzne identyfikujące samorząd gminny tworzą elementy kształtowania tożsamości wizualnej i wpływają na podniesienie atrakcyjności.

Luboń jest członkiem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski, które działa na rzecz integracji poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego. Stowarzyszenie jest forum wymiany doświadczeń i inicjatyw skierowanych na rozwój Wielkopolski. Do podstawowych zadań Stowarzyszenia należy⁵⁵:

- reprezentowanie interesów wielkopolskich gmin i powiatów na forum krajowym i europejskim;
- inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć w dziedzinach społeczno – gospodarczych;
- prowadzenie działalności doradczej i szkoleniowej dla zrzeszonych gmin i powiatów;
- wspieranie rozwoju gospodarczego regionu oraz promocja gmin i powiatów;
- promocja Wielkopolski i umacnianie tożsamości regionalnej.

Luboń jest także członkiem Stowarzyszenia "Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych" (WOKiSS), którego generalnym celem jest wspieranie idei samorządu terytorialnego. Luboń jako członek stowarzyszenia może korzystać z jego usług w ramach siedmiu programów:

- 1) Edukacja Samorządowa (szkolenia bieżące, konferencje, seminaria, spotkania klubów zawodowych),

⁵⁵ Na podstawie informacji ze strony internetowej <http://www.sgipw.wlkp.pl/>

- 2) Doradztwo Prawne (telefoniczne i bezpośrednie porady, opracowywanie opinii i ekspertyz prawnych dla samorządów),
- 3) Informatyzacja Administracji Samorządowej (instalacje programów, doradztwo i serwis techniczny, tworzenie i udostępnianie baz danych, dostęp do usług sieciowych),
- 4) Współpraca z Zagranicą (staże i praktyki zagraniczne, pozyskiwanie partnerów zagranicznych dla samorządów),
- 5) Regionalny Ośrodek Informacji Europejskiej (porady i informacje dotyczące funkcjonowania Polski w strukturach UE, kształcenie specjalistów w zakresie pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych),
- 6) Zintegrowane Zarządzanie Gminą/Powiatem (opracowywanie raportów i strategii rozwoju dla gmin i powiatów, wieloletnich planów inwestycyjnych i finansowych, programów rozwoju lokalnego, studium wykonalności inwestycji, gminnych planów ochrony środowiska).

KONKLUZJE STRATEGICZNE

W strukturze Urzędu jest wyodrębnione samodzielne stanowisko ds. promocji miasta. Aktywność promocyjna i marketingowa miasta ogranicza się do udziału w specjalistycznych targach i konferencjach oraz dystrybucji wydawnictw promocyjnych i informacyjnych.

Luboń nie posiada programu promocji gospodarczej, strategii promocji, ani systemu jednolitej identyfikacji wizualnej w postaci logo i hasła

2.5.3. STAN I ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM⁵⁶

Miasto Luboń jest właścicielem majątku zwanego mieniem komunalnym⁵⁷. Właściwe zarządzanie tym majątkiem stanowi jedno z wielu źródeł dochodów własnych miasta i związane jest ze skutecznym i efektywnym pobieraniem i gromadzeniem tych dochodów.

Korzystanie z mienia oraz zarządzanie nim polega na dokonywaniu bieżących czynności oraz na decydowaniu o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania jego składników. Miasto Luboń dysponuje zasobem majątkowym w sposób bezpośredni oraz pośredni – przy pomocy jednostek organizacyjnych.

Jednostki organizacyjne Miasta Luboń to:

1. Jednostki budżetowe:

- Urząd Miasta
- Placówki oświatowe obejmujące:
 - Szkołę Podstawową nr 1
 - Szkołę Podstawową nr 2
 - Szkołę Podstawową nr 3
 - Szkołę Podstawową nr 4
 - Gimnazjum nr 1
 - Gimnazjum nr 2
 - Przedszkole nr 1
 - Przedszkole nr 5
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Zakłady budżetowe

- LOSiR

⁵⁶ Na podstawie dokumentu *Informacja o stanie i gospodarowaniu mieniem komunalnym*. Informacja o stanie mienia komunalnego Miasta Luboń obejmuje dane o majątku wykazane w sprawozdaniach finansowych i księgach rachunkowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r.

⁵⁷ Gminy zgodnie z art.45 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142/2001 r. ze zm.) mogą samodzielnie decydować o przeznaczeniu i sposobie wykorzystania składników majątkowych tworzących mienie komunalne. Ustawa o samorządzie gminnym definiuje pojęcie mienia komunalnego jako własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych komunalnych osób prawnych, w tym spółek.

- Biuro Majątku Komunalnego
3. Instytucje Kultury
- Biblioteka Miejska
 - Ośrodek Kultury
4. Spółki ze 100% udziałem Miasta Luboń
- PUK Kom-Lub Sp. z o. o.
 - PTE Translub Sp. z o. o.

Wartość majątku Miasta Luboń ogółem w okresie 01.01.2011 – 31.12.2011 r. uległa zwiększeniu o kwotę 19.224,00 tys. zł.

TABELA 5. KSZTAŁTOWANIE SIĘ MAJĄTKU W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH NA DZIEŃ 31.12.2011 R.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2011r. w tys. zł	Stan na 31.12.2011r. w tys. zł
1	Grunty	122.141,3	121.316,9
2	Budynki i obiekty	13.529,5	30.661,7
3	Infrastruktura komunalna	83.692,7	84.883,0
4	Środki transportowe	173,3	1.864,3
5	Środki pozostałe	8.539,9	8.574,8
	RAZEM	228.076,7	247.300,7

Źródło: Informacja o stanie i gospodarowaniu mieniem komunalnym

W kategorii „Grunty” wartość majątku zmniejszyła się o kwotę 824,4 tys. zł wskutek sprzedaży gruntów, przekazania aportem firmie „Translub” oraz z tytułu przekształceń gruntów w użytkowanie wieczyste. Mienie komunalne Miasta Luboń stanowi 210,81 ha. W stosunku do ogólnej powierzchni Miasta Luboń tj. 1.350 ha jest to około 15,6 % powierzchni.

W kategorii „Budynki i obiekty” nastąpił wzrost wartości majątku o kwotę 17.132,20 tys. zł. Na koniec 2011 r. gmina posiadała: 27 budynków mieszkalnych, 10 budynków niemieszkalnych, 1 obiekt przedszkolny, 1 budynek Biblioteki Miejskiej, 2 budynki Ośrodka Kultury, 3 obiekty Służby Zdrowia, 1 stację zlewczą, boisko sportowe przy SP nr 2, plac zabaw przy ul. Fornalskiej, 2 zlewnie ciek Bocianka. Ponadto w 2011 r. przyjęto na stan środków trwałych plac zabaw przy ul. Chopina, boisko sportowe przy SP nr 3, a także przyjęto na stan budynek MOPS i halę widowiskowo-sportową (LOSIR) jako rozliczenie inwestycji zakończonych w poprzednich latach.

W kategorii „Infrastruktura komunalna” nastąpił wzrost wartości majątku o kwotę 1.190,30 zł z tytułu zakończonej budowy chodnika przy ul. Poniatowskiego oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Polnej. Pozostałe inwestycje realizowane w roku 2011 nie zostały zakończone i pozostają na koncie jako inwestycje w toku.

W kategorii „Środki transportowe” w roku 2011 stan majątku powiększył się o zakup 2 autobusów współfinansowanych ze środków unijnych.

Miasto Luboń jest jedynym udziałowcem w spółkach z o.o. o łącznym kapitale zakładowym na dzień 31.12.2011 r. 5.527,5 tys. zł. w tym:

- w spółce „Translub” - 4.745,5 tys. zł. (aportem wniesiono budynki wraz z gruntem)
- w spółce „Kom - Lub” - 782,00 tys. zł

Miasto Luboń posiada także 3% udziałów w kapitale zakładowym Aquanet Sp. z o.o. w Poznaniu.

III. ANALIZA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

3.1. OCENA ODDZIAŁYWANIA I AKTUALNOŚCI ZAŁOŻEŃ DOTYCHCZASOWEJ STRATEGII

Strategia Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017 powstała w 2008 roku. Zapisano wówczas, że *Strategia* jest dokumentem otwartym. Projekty zapisane w *Strategii* nie są zamknięte, wraz ze zmieniającymi się warunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi w dokumencie przewidziano możliwość aktualizowania i poszerzania *Strategii* na każdym poziomie planowania. Częsta aktualizacja *Strategii* umożliwi utrzymanie jej aktualności przez szereg nadchodzących lat.

„Zapisane w *Strategii* zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – raz w roku powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu *Strategii* powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków) bądź zgłaszanych potrzeb”.

Takie zapisy narzucają konieczność weryfikacji aktualności *Strategii* każdego roku od momentu uchwalenia. Coroczna nowelizacja *Strategii*, zmiany w zapisach celów strategicznych, misji czy też wizji to trudne i czasochłonne zadanie. Od uchwalenia *Strategii* w październiku 2008 roku minęły ponad 4 lata, w trakcie których nastąpiły zmiany mikro- i makroekonomiczne determinujące rozwój miasta. Pojawiły się nowe wyzwania rozwojowe.

„Misją miasta Lubonia jest dążenie do zrównoważenia rozwoju najistotniejszych jego funkcji – mieszkalnej, gospodarczej oraz związanej z kulturą i wypoczynkiem”.

Z powyższej deklaracji misji wynika, że głównym priorytetem samorządu gminy jest uregulowanie kwestii gospodarki przestrzennej miasta oraz wyrównanie zachwianych obecnie funkcji miasta, które powinny być realizowane w sposób zaplanowany i zrównoważony (z położeniem nacisku na zachowanie i lepsze wykorzystanie pozostałych do zagospodarowania obszarów przestrzeni miejskiej).

W trakcie warsztatów strategicznych uczestnicy rozważali następujące kwestie:

- Czy misja jest zrozumiała dla mieszkańców miasta?
- Czy misja jest łatwa do zapamiętania?
- Czy jasno i jednorodnie określa główne działania samorządu prowadzące do rozwoju miasta?

Na wszystkie pytania w wyniku dyskusji panelowej uzyskano pozytywną odpowiedź. Uczestnicy warsztatów strategicznych zgodnie uznali, że misja miasta pozostaje aktualna i może być nadal kontynuowana.

Misja z punktu widzenia metodyki i opracowania *Strategii* ma znaczenie jako informacja dla mieszkańców, mówi jakie wartości przyświecają samorządowi. Ewaluacja nie powinna ingerować w misję, w podstawowe, generalne założenia *Strategii*.

W *Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017* wizja nie została określona. Obecnie rzadko spotyka się dokumenty strategiczne bez wizji. Częściej występują dokumenty bez misji, a wizja zwykle występuje w dokumentach strategicznych. Wizję określa się jako stan docelowy, jako miejsce do którego dążymy realizując *Strategię Rozwoju*.

W *Strategii* sformułowano trzy strategiczne cele rozwoju miasta Lubonia:

- rozwój infrastruktury technicznej,
- wspieranie rozwoju gospodarczego miasta,
- rozwój usług dla mieszkańców.

Cele te realizowane były za pomocą programów i projektów, przedstawionych w poniższej tabeli.

TABELA 6. ANALIZA WYKONANIA ZADAŃ W RAMACH CELÓW STRATEGICZNYCH I PROJEKTÓW W LATACH 2008-2011.

Programy	Projekty	Stan realizacji	Zadania wykonane poza zapisami w Strategii
Cel 1. Rozwój infrastruktury technicznej			
1.1 Rozwiązania komunikacyjne	1.1.1 Budowa i modernizacja głównych dróg na terenie miasta	częściowa realizacja	tak
	1.1.2 Organizacja ruchu na najważniejszych ciągach komunikacyjnych miasta	częściowa realizacja	tak
	1.1.3 Modyfikacja systemu organizacji ruchu lokalnego w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców, budowa i modernizacja dróg lokalnych na terenie miasta, zwiększenie dostępności miejsc parkingowych	częściowa realizacja	tak
	1.1.4 Poprawa stanu taboru komunikacji publicznej, organizacja nowych linii komunikacji autobusowej	zrealizowano	tak
	1.2.1 Uzupełnienie sieci wodociągowej	częściowa realizacja	nie
	1.2.2 Rozwój systemu kanalizacji deszczowej miasta, w tym zwiększenie bezpieczeństwa na wypadek ulewnych deszczy i powodzi	częściowa realizacja	tak
	1.2.3. Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej miasta	częściowa realizacja	tak
	1.2.4. Rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej i gazowej	brak konieczności realizacji	tak
	1.2.5. Rozwój telekomunikacji, systemów informatycznych i powszechnego dostępu do Internetu, światłowody	poza kompetencjami UM Luboń, częściowa realizacja	tak
	1.2 Infrastruktura podziemna	1.3.1. Objęcie terenu całego miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	częściowa realizacja
1.3.2. Regulacja cieków wodnych		nie zrealizowano	nie
1.3.3. Gospodarka mieszkaniem komunalnymi		zrealizowano	tak
1.3.4 Kreowanie kształtu urbanistycznego i architektonicznego centrum Lubonia, rozwój funkcji usługowych		częściowa realizacja	tak
1.3.5. Tworzenie terenów zielonych i terenów rekreacyjnych w mieście, wykorzystanie rekreacyjne brzegu rzeki Warty i Starorzecza		częściowa realizacja	tak
1.3.6. Termomodernizacja budynków będących własnością miasta oraz wykonanie audytów energetycznych		w trakcie realizacji	tak
1.3 Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa	2. Wspieranie rozwoju gospodarczego miasta		
2.1. Wspieranie rozwoju pożądanego branż na terenie miasta	2.1.1. Wspieranie rozwoju infrastruktury hotelowej i gastronomicznej	częściowa realizacja	tak
	2.1.2. System oznakowania i identyfikacji wizualnej miasta	częściowa realizacja	tak
	2.1.3 Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy	nie zrealizowano	tak

2.2. Wspieranie rozwoju gospodarczego i tworzenie miejsc pracy na terenie miasta	2.2.1. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości, zapewnienie warunków dla rozwoju drobnego rzemiosła usytuowanego na terenie miasta	częściowo w trakcie realizacji	tak
	2.2.2 Tworzenie warunków dla rozwoju rynku usług dla mieszkańców całej aglomeracji poznańskiej	w trakcie realizacji	tak
	2.2.3 Program promocji gospodarczej miasta	częściowa realizacja	tak
3. Rozwój usług dla mieszkańców			
3.1. Oświata, kultura, sport	3.1.1. Budowa hali widowiskowo-sportowej	zrealizowano	tak
	3.1.2 Budowa boisk przyszkolnych oraz boisk ogólnodostępnych	zrealizowano	tak
	3.1.3. Rozwiązanie problemów lokalowych Ośrodka Kultury i Biblioteki	w planach	nie
	3.1.4. Rozwój sieci, rozbudowa i budowa przedszkoli i szkół o uprawnieniach publicznych	częściowa realizacja	tak
	3.1.5. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i klubów sportowych	zrealizowane	tak
	3.1.6. Rozwój tras rowerowych i promocja ciekawych miejsc	częściowa realizacja	nie
3.2. Bezpieczeństwo mieszkańców	3.2.1. Organizacja systemu monitoringu wizyjnego na terenie miasta	zrealizowano	tak
	3.2.2. Rozwój Straży Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej	nie zrealizowano	tak
	3.2.3. Utworzenie systemu zarządzania kryzysowego, monitoring klimatu akustycznego	częściowo w trakcie realizacji	nie
3.3. Usługi społeczne i komunalne	3.3.1. Organizacja noclegowni dla bezdomnych na terenie miasta	nie zrealizowano	nie
	3.3.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	w trakcie realizacji	tak
	3.3.3. Rozszerzenie zakresu usług pomocy społecznej	częściowa realizacja	tak
	3.3.4. Rozszerzanie zakresu i poprawa jakości świadczonych na rzecz mieszkańców usług komunalnych	częściowa realizacja	nie

Opracowanie na podstawie *Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017*, analizy sprawozdań budżetowych za lata 2008-2011 oraz danych Urzędu Miasta Luboń.

Szczegółowa analiza wykonania zadań zapisanych w *Strategii* została zamieszczona w załączniku nr 1.

Jednym z elementów opracowania aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017* jest ewaluacja mid-term (śródkresowa) obowiązującej *Strategii* pod względem skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości zaplanowanych i wdrażanych działań zgodnych z celami strategicznymi zapisanymi w dokumencie. Ewaluacja powinna odpowiedzieć na takie pytania badawcze jak:

- **Trafność:** Czy ujęte w *Strategii* cele oraz zadania strategiczne zostały trafnie określone, czy odpowiadają potrzebom mieszkańców, czy realizowane projekty przyczyniły się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz czy są zgodne z obraną *Strategią Rozwoju*?
- **Skuteczność:** W jakim stopniu realizowane zadania i projekty strategiczne przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów *Strategii* i rozwoju miasta?
- **Efektywność:** Jaki jest stosunek zasobów realizowanych zadań i projektów strategicznych oraz nakładów na nie do osiągniętych produktów i rezultatów?
- **Użyteczność:** Czy osiągnięte produkty i rezultaty realizowanych projektów są użyteczne, funkcjonalne dla mieszkańców, czy mieszkańcy z nich korzystają oraz czy pojawiły się pozytywne lub negatywne efekty uboczne?
- **Trwałość:** czy na poziomie użyteczności realizowanych projektów pozostały trwale zmiany i czy zmiany te są użyteczne przez długi czas?

Ewaluacja dotychczasowej *Strategii Rozwoju* została wykonana różnymi metodami: poprzez zestawienie zadań, które były wykonane podczas *Strategii*, za pomocą badań ankietowych wśród mieszkańców i przedsiębiorców, gdzie wśród postawionych pytań znalazły się pytania ewaluacyjne. Ze względu na fakt, że wielu mieszkańców najczęściej nie wie, że taki dokument jak *Strategia* istnieje, niewielu miało styczność z tym dokumentem, pytania zostały sformułowane w taki sposób, żeby mieszkańcy mogli ocenić efekty wykonywanych w ramach *Strategii* zadań.

Podczas warsztatów strategicznych uczestnicy zostali poproszeni o ocenę realizacji celów i programów strategicznych:

a) pod względem **trafności**:

- Czy cele i programy zostały sformułowane trafnie?
- Czy odpowiadały na istniejące potrzeby?
- Ocena w skali od 1(całkowicie nietrafny) do 6 (w pełni trafny).

b) pod względem **skuteczności**:

- Czy cele i programy zostały osiągnięte, w jakim stopniu?
- Ocena w skali 6 - stopniowej (6 – całkowicie zrealizowany; 1 – w ogóle nie zrealizowany)

c) czy cele i programy są **aktualne** dziś, czy mogą być kontynuowane w latach 2013-2017?

- Ocena w skali od 1(nieaktualny) do 6 (aktualny).

TABELA 7. OCENA REALIZACJI CELÓW I PROGRAMÓW STRATEGICZNYCH.

LP.	CEL, PROGRAM	TRAFNOŚĆ	SKUTECZNOŚĆ	AKTUALNOŚĆ
1	Rozwój infrastruktury technicznej	6	3,5	6
1.1	Rozwiązania komunikacyjne	6	3,25	6
1.2	Infrastruktura podziemna	6	3,5	5,8
1.3	Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa	5,75	3	5,5
2	Wspieranie rozwoju gospodarczego miasta	5	2,75	4,8
2.1	Wspieranie rozwoju pożądanego branż na terenie miasta	5	2,75	4,8
2.2	Wspieranie rozwoju gospodarczego i tworzenie miejsc pracy na terenie miasta	5,25	2,5	5,3
3	Rozwój usług dla mieszkańców	5	3,5	5
3.1	Oświata, kultura, sport	5,5	4	5,5
3.2	Bezpieczeństwo mieszkańców	5	3,25	5

3.3	Usługi socjalne i komunalne	5,25	3	5,3
-----	-----------------------------	------	---	-----

Zródło: opracowanie własne na podstawie wyników wypracowanych podczas warsztatów strategicznych.

Ad. a). trafność

Zasadniczo cele obowiązującej *Strategii Rozwoju Lubonia* odpowiadają potrzebom. Główny nacisk w dokumencie postawiono na inwestycje infrastrukturalne. Mieszkańcy Lubonia mają bardzo słabą wiedzę o celach, założeniach i sposobie wdrożenia aktualnie obowiązującej *Strategii*. Zauważają jednak efekty działań związanych ze *Strategią*, zrealizowane inwestycje.

Ad. b). skuteczność

Na 34 określone w *Strategii* projekty udało się zrealizować w całości tylko 6. Większość projektów została zrealizowana częściowo lub są w trakcie realizacji. Wśród projektów niezrealizowanych znajdują się: organizacja noclegowni dla bezdomnych, w części rozwój Straży Miejskiej i OSP, rozwój gospodarki opartej na wiedzy, regulacja cieków wodnych.

W przypadku sieci energetycznej i gazowej stwierdzono aktualnie brak konieczności rozbudowy i modernizacji. Natomiast rozwój telekomunikacji i systemów informatycznych znajduje się poza kompetencjami Urzędu Miasta. W planach pozostaje rozwiązanie problemów lokalowych Ośrodka Kultury i Biblioteki.

Największym sukcesem przyjętej *Strategii* jest budowa hali widowiskowo-sportowej oraz boisk przyszkolonych i ogólnodostępnych.

W opinii uczestników warsztatów strategicznych zrealizowane w najmniejszym stopniu są projekty dotyczące wspierania rozwoju gospodarczego miasta.

Ad. c). aktualność

Cele i programy strategiczne zostały uznane przez uczestników warsztatów strategicznych za aktualne. Mimo realizacji części zadań cele jako całość nie zostały jeszcze osiągnięte. Dotychczas zrealizowane projekty nie pozwoliły w pełni osiągnąć także wyodrębnionych w ramach celów programów strategicznych, dlatego powinny być kontynuowane i uzupełnione o nowe zadania.

Na podstawie analizy obowiązującej *Strategii Rozwoju Lubonia* zbadano pozostałe kryteria ewaluacyjne:

- Efektywność

Część zadań ze *Strategii* (np. budowa obwodnicy miejskiej, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, zakup nowych autobusów miejskich) była realizowana w ramach polityki regionalnej Unii Europejskiej przy jej wsparciu finansowym. W konsekwencji Miasto w ramach wymienionych inwestycji ponosiło mniej niż połowę całkowitych kosztów. Ponadto Gmina jest zobowiązana do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, co gwarantować powinno realizację zadań najniższym możliwym kosztem.

- Użyteczność/ oddziaływanie

Około 65% ankietowanych mieszkańców miasta uważa, że Luboń na przestrzeni ostatnich 4-5 lat rozwinął się, że w mieście żyje się lepiej, a 13% respondentów zauważa istotne zmiany na lepsze, docenia postęp i efekty rozwoju miasta. Powyższe dane świadczą niezbicie o tym, że mimo nieznanności założeń obowiązującej *Strategii Rozwoju Miasta Luboń*, mieszkańcy zauważają rozwój miasta wywołany wystarczająco konsekwentną realizacją założeń lokalnego dokumentu strategicznego.

- Trwałość

Wzrost liczby mieszkańców, w szczególności młodych powoduje stale zwiększające się zapotrzebowanie na rozwój infrastruktury technicznej, drogowej, miejsca pracy, usługi, kulturę, sport, oświatę itd. Stąd ciągle narasta potrzeba podjęcia realizacji różnych inwestycji.

3. 1.1. ANALIZA REALIZACJI PROJEKTÓW

W programie **1.1. Rozwiązania komunikacyjne** ujęto projekty związane bezpośrednio z rozwojem infrastruktury niezbędnej dla dalszego rozwoju gospodarczego gminy i poprawy warunków życia mieszkańców. Większość projektów dotyczy bezpośrednio inwestycji drogowych: budowy dróg tranzytowych przez miasto, budowy dróg lokalnych, poprawy stanu dróg, poprawy bezpieczeństwa na drogach (budowy chodników i tras rowerowych), likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych, rozbudowy oświetlenia oraz systematycznej wymiany taboru komunikacji miejskiej.

Cele projektów wchodzących w skład programu 1.1.:

- zapewnienie właściwej przepustowości na najważniejszych odcinkach dróg, zwłaszcza tranzytowych;
- poprawa płynności ruchu pojazdów;
- poprawa jakości nawierzchni na terenie miasta, co wpłynie na obniżenie poziomu hałasu komunikacyjnego;
- zapewnienie właściwych warunków komunikacji samochodowej między Luboniem a Poznaniem;
- zapewnienie zbiorowego transportu pasażerskiego wewnątrz miasta;

zostały częściowo osiągnięte. Część głównych dróg na terenie miasta została przebudowana lub zmodernizowana. Opracowano koncepcję docelowego w wieloletniej perspektywie, układu drogowego oraz wykonano nowy projekt organizacji ruchu bazujący na pomiarach jego natężenia. Istotne znaczenie dla poprawy skomunikowania Lubonia miało wprowadzenie zintegrowanego systemu komunikacji miejskiej z Poznaniem. Systematyczna wymiana autobusów na nowsze i zakup nowych pojazdów wpłynęły na wzrost jakości świadczonych usług komunikacji publicznej. Nie wykonano przebudowy ul. Żabikowskiej, Dworcowej, odłożone w czasie zostało zadanie opracowania nowej hierarchii ważności dróg do realizacji nawierzchni utwardzonych ulic lokalnych oraz uzupełnienia oświetlenia ulicznego.

Szczegółowe zestawienie wykonanych inwestycji zawiera załącznik nr 3.

W kolejnym programie **1.2. Infrastruktura podziemna** ujęto również projekty związane z rozwojem infrastruktury niezbędnej dla poprawy warunków życia mieszkańców i dalszego rozwoju gospodarczego gminy. Większość projektów dotyczy bezpośrednio inwestycji w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Jeden z projektów odnosi się do nowoczesnej gospodarki opartej o technologie teleinformatyczne.

Częściowo osiągnięte zostały następujące cele projektów:

- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez podłączenie gospodarstw domowych i przedsiębiorstw do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej;
- zabezpieczenie obszaru miasta przed zalaniem w wyniku opadów;
- odprowadzanie całości ścieków bytowych do sieci kanalizacji miejskiej w celu poprawy warunków życia i ochrony środowiska.

W zasadniczej części została dokończona rozbudowa sieci kanalizacyjnej, zbudowano system kanalizacji sanitarnej w zlewniach ul. Fabrycznej i ul. Ogrodowej oraz odcinek w rejonie ulicy Polnej i kilka innych brakujących odcinków. Podobnie zrealizowano budowę kilku niewielkich odcinków sieci wodociągowej. Rozpoczęta została budowa 24 km sieci kanalizacji sanitarnej w Dolnym Lasku, którą prowadzi Aquanet S.A. przy wsparciu finansowym funduszu spójności. Przez cały omawiany okres Miasto, we współpracy z Aquanet S.A. prowadziło akcję informacyjną mającą na celu zachęcenie mieszkańców, którzy dotąd nie podłączyli swoich nieruchomości do istniejącej kanalizacji sanitarnej by to uczynili. W ramach zabezpieczenia miasta przed skutkami zalania nieruchomości wodami opadowymi doprowadzono do podjęcia przez ZDM odbudowy i zwiększenia przepustowości dotąd nie przebudowanego dolnego odcinka Strumienia Junikowskiego. Problematyka ta znalazła również swoje odzwierciedlenie w projekcie nowego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*. Wykonano również koncepcję, a projekt jest realizowany, przebudowy newralgicznego odcinka cieku Żabinka na odcinku od ulicy Przejazd do ulicy Ko-

ściuszki. Celem umożliwienia odprowadzenia wód opadowych z terenu nowego Centrum Miasta wprowadzono do planów inwestycyjnych budowę kanalizacji deszczowej w ulicy Wschodniej, i dalej poprzez ul. Cieszkowskiego do ul. Dworcowej i Potoku Junikowskiego.

Z kolei cele:

- Zapewnienie dostępności wszystkich mediów umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój budownictwa mieszkaniowego
- Zapewnienie możliwości rozwoju miasta w oparciu o nowoczesne technologie teleinformatyczne

nie zostały osiągnięte, ponieważ zaplanowane zadania nie były realizowane.

Program 1.3. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa w związku z dominacją funkcji mieszkaniowej zakłada uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego konieczność wprowadzenia w większym zakresie funkcji gospodarczych oraz rekreacyjno-wypoczynkowych. Ponadto w celu wyeliminowania konieczności wydawania decyzji o warunkach zabudowy założono, że w okresie kadencji cały obszar miasta zostanie pokryty planami miejscowymi.

Realizowane zadania pozwoliły częściowo osiągnąć następujące cele:

- możliwie racjonalne w danych warunkach zagospodarowanie obszaru miasta i ograniczenie konieczności wydawania decyzji lokalizacyjnych;
- poprawa dostępności usługi mieszkaniowej;
- stworzenie centrum miasta pełniącego funkcje miastotwórcze;
- powstanie terenów rekreacyjnych dla mieszkańców;
- kreacja nowego oblicza rekreacyjnego miasta Lubonia;
- docieplenie budynków użyteczności publicznej.

Dla prawie całego obszaru miasta zostały opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na początku 2013 r. przyjęto program rewitalizacji (Uchwała Nr XXIX/182/2013 Rady Miasta Luboń z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Rewitalizacji dla Miasta Lubonia”). W mieście powstały nowe mieszkania socjalne i komunalne, a istniejące miejskie zasoby mieszkaniowe zostały wyremontowane. Rozpoczęto termomodernizację budynków użyteczności publicznej, a także zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych w mieście.

Nie wykonano zadań wchodzących w skład projektu 1.3.2. Regulacja cieków wodnych, tym samym poniższe cele nie zostały osiągnięte:

- racjonalizacja i uporządkowanie gospodarki wodami powierzchniowymi na terenie miasta;
- poprawa estetyki terenów miejskich.

Na program **2.1. Wspieranie rozwoju pożądaných branż na terenie miasta** składają się trzy projekty, obejmujące zadania z zakresu wspierania określonej aktywności w wybranych dziedzinach. Cele zaplanowanych projektów:

- stworzenie miejsc pracy;
- powstanie wyraźnej oferty hotelowo-gastronomicznej dla obsługi ruchu targowego i konferencyjnego w ramach aglomeracji Poznańskiej;
- łatwy dojazd do wszystkich ważnych punktów na terenie miasta;
- tworzenie pozytywnego wizerunku miasta ;
- stworzenie nowoczesnej gospodarki opartej na wiedzy;

zostały osiągnięte w małym stopniu. W Luboniu liczba miejsc pracy jest ciągle niewystarczająca, podobnie jak oferta hotelowo-gastronomiczna. W największym stopniu zrealizowano jednolity system oznakowania

obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta, drogowskazów kierunkowych, identyfikacji wizualnej publikacji drukowanych.

W programie **2.2. Wspieranie rozwoju gospodarczego i tworzenie miejsc pracy na terenie miasta** ujęto projekty konieczne do stworzenia odpowiednich warunków organizacyjnych, wykorzystania walorów przyrodniczych, a także prowadzenia aktywnej polityki promocyjnej Lubonia.

Zdefiniowane cele projektów zostały częściowo zrealizowane:

- umożliwienie rozwoju produkcji i usług realizowanych przez MŚP na terenie miasta Lubonia;
- rozwój gospodarczy Lubonia;
- tworzenie miejsc pracy;
- tworzenie dobrego wizerunku miasta.

Opracowano miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych przy ul. Wirowskiej, podjęto działania mające na celu promocję miasta, Parku Technologicznego ZCH Luboń, terenów inwestycyjnych. Brak środków uniemożliwił opracowanie strategii promocji miasta, logo gminy oraz jednolitej identyfikacji wizualnej.

Projekty ujęte w programie **3.1. Oświata, kultura, sport** dotyczą dalszego rozwoju infrastruktury oświatowej, sportowej i rekreacyjnej oraz rozwoju aktywności kulturalnej na terenie Lubonia. Dla osiągnięcia tego stanu wyznaczono następujące cele:

- zapewnienie infrastruktury sportowej dla mieszkańców i miejsca dla organizacji imprez widowiskowych;
- dostosowanie standardu obiektów sportowych i rekreacyjnych do wymagań i potrzeb ich użytkowników;
- zapewnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta;
- zapewnienie usługi przedszkolnej dla mieszkańców;
- umacnianie i zwiększanie roli organizacji pozarządowych w życiu publicznym;
- zapewnienie warunków do rozwoju transportu i turystyki rowerowej.

W ostatnich latach miasto inwestowało w rozwój infrastruktury sportowej. Dokończono budowę hali widowiskowo-sportowej, powstały boiska wielofunkcyjne oraz piłkarskie przy szkołach podstawowych i gimnazjach.

W przypadku zadań z zakresu rozwoju kultury w Bibliotece Miejskiej powstała Sala Historii Miasta, w planach pozostaje budowa nowego budynku Ośrodka Kultury.

Na jakość kształcenia oprócz wykwalifikowanej kadry pedagogów wpływa też liczebność oddziałów szkolnych. W mieście prowadzone są działania mające na celu wspieranie inicjatyw tworzenia prywatnych i publicznych przedszkoli oraz szkół na terenie miasta.

Systematycznie rozszerzana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie (i nie tylko), także na rzecz seniorów.

Nakładów inwestycyjnych wymaga dalszy rozwój tras rowerowych oraz zagospodarowania ciekawych obiektów turystycznych na terenie miasta.

W programie **3.2. Bezpieczeństwo mieszkańców** przewidziano działania zmierzające do poprawy poczucia bezpieczeństwa przy użyciu rzeczywistych, możliwych do wprowadzenia działań.

Realizacja zadań pozwoliła na osiągnięcie następujących celów:

- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i ograniczenie przestępczości

- poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta
- lepsza koordynacja działania służb porządkowych i ratowniczych

Została opracowana koncepcja budowy Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta, wykonano także instalację systemu. Utworzenie Miejskiego Ośrodka Reagowania, w którym funkcjonują systemy powiadamiania Straży Pożarnej, Policji, Straży Miejskiej i Pogotowia Ratunkowego przyczynia się do lepszej koordynacji działań wszystkich służb oraz skrócenia czasu dojazdu do miejsca zdarzenia.

Dotychczas nie udało się wykonać projektu zakładającego społeczne wsparcie i upublicznienie działań Policji i Straży Miejskiej

Program **3.3. Usługi socjalne** grupuje usługi publiczne, są to projekty uwzględniające społeczne potrzeby mieszkańców. Jak dotąd częściowo osiągnięte zostały następujące cele:

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług publicznych
- organizacja pełnego wachlarza usług w zakresie pomocy społecznej
- usprawnienie organizacji zbiórki odpadów oraz utrzymania zieleni, dróg i kanalizacji
- usprawnienie organizacji transportu miejskiego

Nadal na terenie Lubnia nie ma zorganizowanej noclegowni dla bezdomnych, usługa ta jest realizowana dla osób z Lubonia w placówkach miasta Poznania.

3. 1.2. PODSUMOWANIE

Strategia Rozwoju Miasta Luboń została opracowana na lata 2008-2017, co oznacza, że w 2012 roku jest w połowie okresu realizacji. W wyniku podejmowanych przez ostatnie 5 lat działań całkowicie zrealizować udało się zaledwie kilka projektów. Większość z nich dotyczy celu 3. Rozwój usług dla mieszkańców. Należy jednak zaznaczyć, że jeżeli chodzi o realizację głównych celów, na pewno należy uznać, że nie zostały one osiągnięte. Można tutaj raczej mówić o podejmowanych działaniach w kierunku realizacji tych celów. Trzeba mieć też na uwadze, że samorząd ma ograniczoną liczbę środków finansowych w stosunku do lokalnych potrzeb.

Celem pierwszym wymienionym w *Strategii* jest rozwój infrastruktury technicznej. Zarówno budowa dróg i chodników, wymiana taboru miejskiego przewoźnika, integracja komunikacji miejskiej z Poznaniem, a także budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dobrze świadczą o staraniach w realizacji tego celu. Przy budowie i modernizacji dróg trzeba jednak mieć na uwadze wzrastające natężenie ruchu drogowego. W ostatnich latach znacznie wzrosły też inwestycje w rozwój gospodarki mieszkaniowej, powstały nowe mieszkania socjalne i komunalne. Jeżeli chodzi o zagospodarowanie przestrzenne, ważne jest tutaj precyzyjne określenie rozwoju różnych funkcji miejskich.

Drugim celem jest wspieranie rozwoju gospodarczego miasta. W Luboniu funkcjonują głównie małe firmy, działające w sektorze usług. Wsparcia wymaga rozwój branży hotelowej i gastronomicznej. Na uwagę zasługuje utworzenie w 2008 roku Parku Przemysłowego LUVENA oferującego powierzchnie usługowe, magazynowe i biurowe dla przedsiębiorstw, które chcą wdrażać innowacje.

Miasto Luboń posiada niewiele wolnych terenów, z tego względu istotne jest wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów inwestycyjnych oraz ich promocja.

Trzeci cel *Strategii* to rozwój usług dla mieszkańców, czyli zapewnienie mieszkańcom miasta możliwie jak najlepszych warunków życia oraz poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego, społecznego i ekologicznego.

W okresie realizacji *Strategii* wybudowano nowoczesne obiekty sportowe, zainstalowano system monitoringu wizyjnego, utworzono Miejski Ośrodek Reagowania oraz udzielono wsparcia organizacjom pozarządowym. Trwają prace nad rozbudową tras rowerowych oraz likwidacją barier architektonicznych. Nie roz-

wiązane pozostają problemy lokalowe Ośrodka Kultury i Biblioteki, kwestia przyjęcia *Programu poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego*, organizacja noclegowni oraz usług dla osób w podeszłym wieku.

Szczegółowa analiza wykonania zadań zapisanych w *Strategii* została zamieszczona w załączniku nr 1.

3.2. POWIĄZANIE STRATEGII I Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategia Rozwoju Miasta Luboń została przygotowana w oparciu o dokumentację oraz analizę danych, jakich dostarczyły spotkania warsztatowe z przedstawicielami wszystkich środowisk miasta. *Strategia* jest wyrazem oczekiwań, potrzeb oraz ambicji mieszkańców Lubonia.

Uwarunkowania zewnętrzne rozwoju miasta Luboń określone są przez opracowania i dokumenty wyższego rzędu krajowe, wojewódzkie i powiatowe oraz relacje z bliższym i dalszym otoczeniem. *Strategia Rozwoju Miasta Luboń* została skonstruowana tak, by zachować spójność z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi - cele *Strategii* zgodne są z najważniejszymi dokumentami strategicznymi na poziomie kraju i województwa, a także powiatowymi i gminnymi.

Dokument jest zgodny z założeniami *Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020*, *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.*, *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego*, *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*.

Przedmiotowy dokument opracowany został przez firmę Lider Projekt Sp. z o.o. w oparciu o materiały dostarczone przez Urząd Miasta Luboń:

- *Strategię Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017*
- *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla terenu gminy Luboń*
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Luboń - aktualizacja w 2012 r.*
- zapisy planów miejscowych pokrywających 85% powierzchni miasta
- *Wieloletnią Prognozę Finansową Miasta Luboń na lata 2012-2022*
- *Gminny Program Opieki nad Zabytkami Dla Miasta Lubonia na lata 2010-2013*
- *Ewidencję zabytków*
- *Zintegrowany plan rozwoju transportu publicznego na terenie miasta Luboń na lata 2010-2014*
- *Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Luboń (Uchwała nr XXXII/189/2009 Rady Miasta Luboń z dnia 25 czerwca 2009 r.)*
- *Program ochrony środowiska Miasta Luboń na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020*
- *Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego*
- *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Mieście Luboń na lata 2012-2016*
- *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2012*
- *Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Luboń na 2012 rok*
- *Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi organizacjami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2012*
- *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Luboń na lata 2012-2017*

Ponadto korzystano z następujących dokumentów sprawozdawczych:

- *Raport o stanie miasta Luboń z 2007 r.*
- *Sprawozdań Burmistrza Miasta Luboń z wykonania budżetu Miasta za lata 2008-2011*
- *Sprawozdania z działalności Straży Miejskiej Miasta Luboń w 2011 r.*

Do opracowania *Strategii* wykorzystano również informacje pochodzące z następujących źródeł:

- Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych
- Urząd Statystyczny w Poznaniu
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu
- Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- *Monitoring hałasu samochodowego w porze nocnej, w 4 punktach pomiarowych, wzdłuż autostrady A-2, na jej odcinku w mieście Luboń* pod redakcją Prof. dr. hab. Rufina Makarewicza, Centrum Badań Akustycznych Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
- *Hałas lotniczy w Luboniu* pod redakcją Prof. dr. hab. Rufina Makarewicza, Centrum Badań Akustycznych Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

IV. WYNIKI SONDAŻU SPOŁECZNEGO

4.1. LUBOŃ W OPINII MIESZKAŃCÓW

4.1.1. PROCES I METODA PRZEPROWADZENIA ANKIETYZACJI

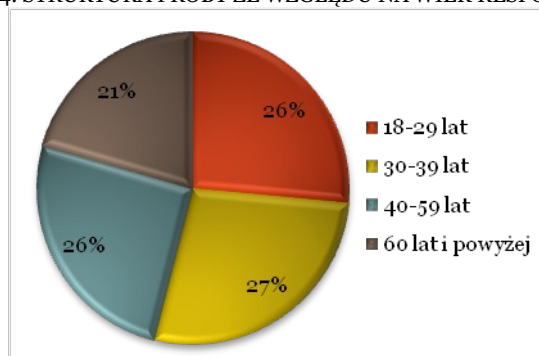
Zagadnienia dotyczące postaw społecznych wobec kluczowych aspektów rozwoju Lubonia opracowano na podstawie źródeł pierwotnych, tj. wyników własnych badań ankietowych. W celu pozyskania opinii mieszkańców na temat jakości życia w Luboniu zastosowano technikę PAPI (Paper and Pencil Interview). Jest to najbardziej tradycyjna technika stosowana przy realizacji badań ilościowych, polegająca na przeprowadzaniu wywiadów bezpośrednich z respondentami z wykorzystaniem papierowej ankiety/kwestionariusza. Ankieterzy w dniach 25-31 lipca 2012 r. przeprowadzili badanie ankietowe w głównych, najbardziej uczęszczanych punktach miasta (rejon ul. Żabikowskiej, Wawrzyniaka, Powstańców Wielkopolskich, przy Centrum Handlowym Pajo oraz Factory Outlet), zgodnie z przyjętą metodą doboru próby. Udział w badaniu kwestionariuszowym był dobrowolny i anonimowy. Wypełnienie ankiety nie zajmowało więcej niż kilka minut, nie było kłopotliwe.

Badania społeczne zostały przeprowadzone celem wsparcia procesu opracowania aktualizacji *Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017*. Wyniki badań pozwalają określić poziom zadowolenia mieszkańców z poszczególnych obszarów funkcjonowania miasta, identyfikacji najważniejszych problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy Lubonia oraz opinie mieszkańców na temat realizacji różnych zadań.

4.1.2. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY BADAWCZEJ

Badanie zostało przeprowadzone wśród 200 dorosłych mieszkańców Lubonia (w tym 51% kobiet i 49% mężczyzn). W strukturze wieku uczestników badania można zauważyć równomierny udział osób w każdej z czterech grup wiekowych.

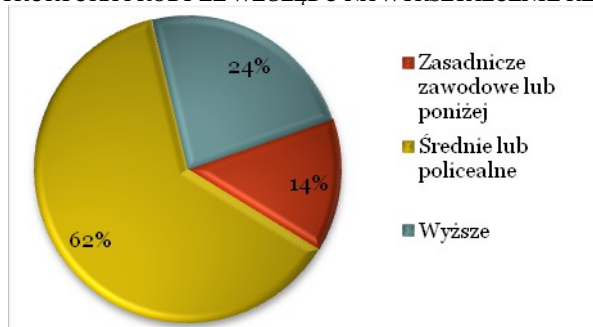
WYKRES 34. STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA WIEK RESPONDENTÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Struktura przebadanych osób pod względem wykształcenia została przedstawiona na wykresie poniżej. Dominowały osoby z wykształceniem średnim lub policealnym.

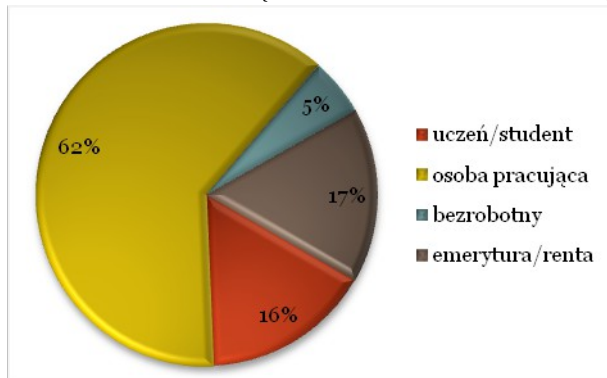
WYKRES 35. STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wśród uczestników badania większość stanowiły osoby aktywne zawodowo.

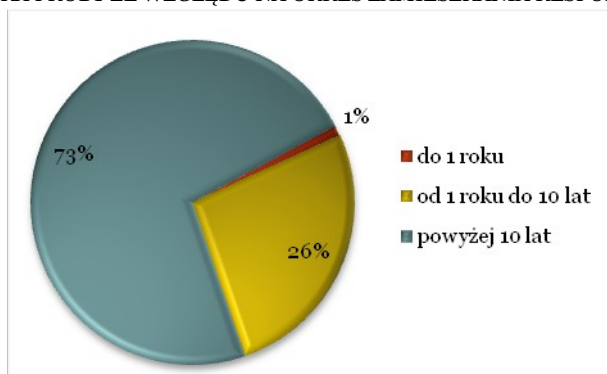
WYKRES 36. STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA AKTYWNOŚĆ ZAWODOWĄ RESPONDENTÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W strukturze próby największą część respondentów stanowiły osoby, które mieszkają w Luboniu dłużej niż 10 lat.

WYKRES 37. STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA OKRES ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW W LUBONIU.

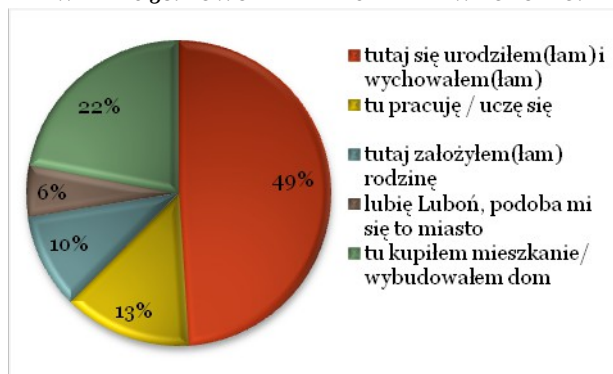

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

4. 1.3. ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW LUBONIA

Prawie połowa respondentów mieszka w Luboniu od urodzenia. Wśród osób, które mieszkają w Luboniu mniej niż 10 lat 53% sprowadziło się tu ze względu na kupno mieszkania/ budowę domu, 23% ze względu na miejsce pracy/nauki i 17% ze względu na założenie tu rodziny.

WYKRES 38. POWODY ZAMIESZKANIA W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Drugie pytanie miało charakter ewaluacyjny. Zadaniem respondentów było określenie całokształtu działań rozwojowych miasta, w stosunku do stanu sprzed 2008 r., czyli okresu objętego obowiązującą *Strategią Rozwoju Miasta Luboń*.

WYKRES 39. OCENA OBECNEJ SYTUACJI LUBONIA – ROZWOJU MIASTA, JEGO ZAMOŻNOŚCI, JAKOŚCI ŻYCIA W MIEŚCIE – W PORÓWNANIU ZE STANEM SPRZED 4-5 LAT.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

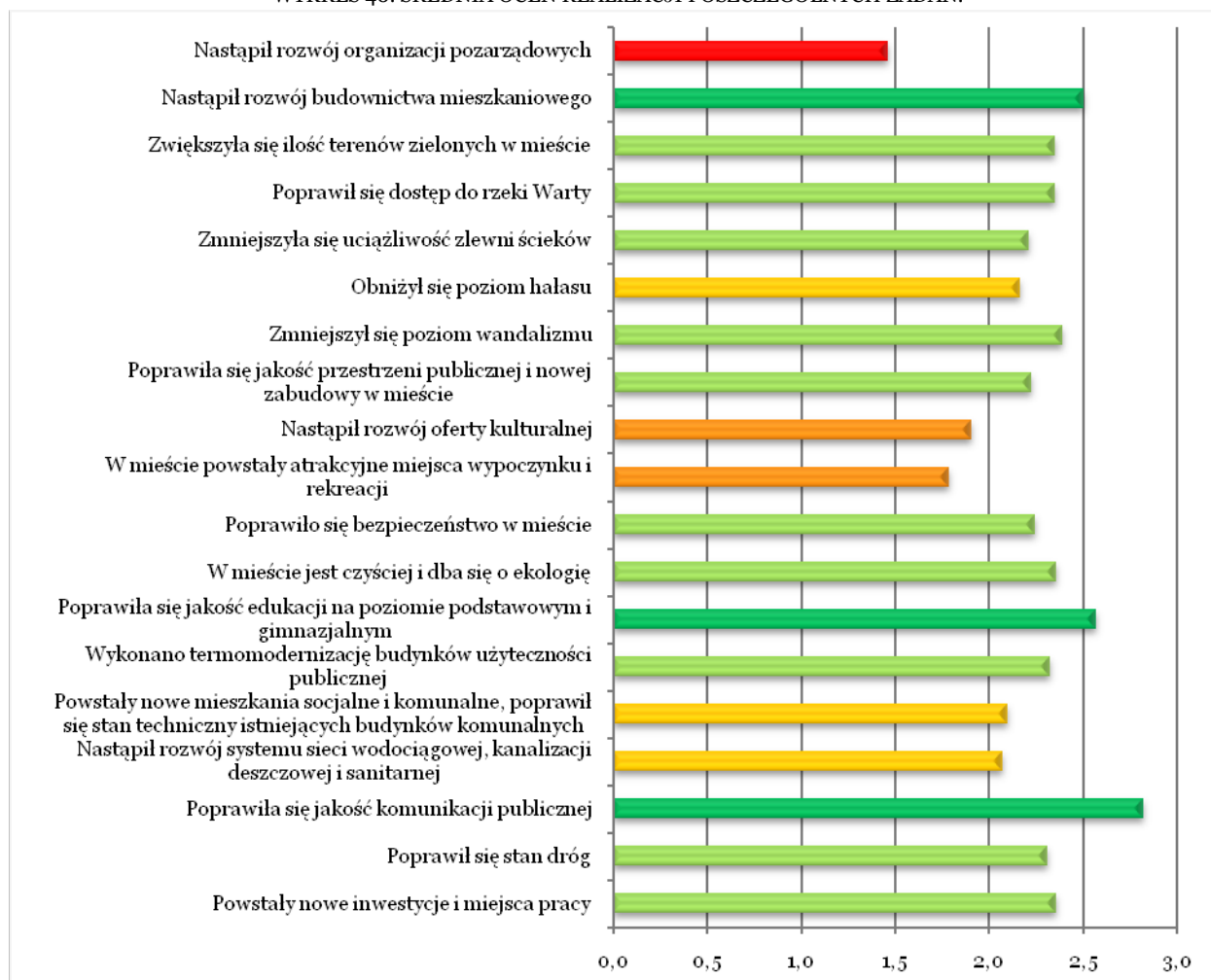
Większość ankietowanych, uważa że Luboń na przestrzeni ostatnich 4-5 lat rozwinął się, że w mieście żyje się lepiej. 13% respondentów zauważa istotne zmiany na lepsze, docenia postęp i efekty rozwoju miasta. Stosunkowo wielu ankietowanych, bo aż 20% uważa, że jakość życia w mieście nie zmieniła się. Analizując odpowiedzi respondentów w korelacji z okresem zamieszkania w Luboniu można zauważyć, że większy odsetek⁵⁸ osób mieszkających w Luboniu poniżej 10 lat zauważa znaczny rozwój miasta, a nieznaczną poprawę sytuacji wskazywał większy odsetek⁵⁹ osób mieszkających powyżej 10 lat. Większe niezadowolenie z obecnej sytuacji miasta wskazywała najmłodsza grupa ankietowanych, tj. w wieku 18-29 lat. Na znaczną poprawę w rozwoju miasta wskazywało najwięcej respondentów z grupy wiekowej 40-59 lat.

Trzecie pytanie badania kwestionariuszowego mieszkańców miasta Luboń również miało charakter ewaluacyjny. Respondenci wskazywali sfery życia, w których ich zdaniem miasto zanotowało największy rozwój. Zadaniem ankietowanych była ocena w skali od 1 do 5 poszczególnych zagadnień w zależności od stopnia realizacji, gdzie 1 oznaczało zadanie najmniej zrealizowane, a 5 najbardziej zrealizowane.

⁵⁸ o 10 punktów procentowych więcej niż w przypadku osób mieszkających powyżej 10 lat.

⁵⁹ o 9 punktów procentowych więcej niż osób mieszkających w Luboniu poniżej 10 lat.

WYKRES 40. ŚREDNIA OCEN REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

W opinii respondentów najmniejsze pozytywne zmiany zaszły wśród organizacji pozarządowych. Niska ocena rozwoju sektora pozarządowego wynika w dużej części z braku zdania na ten temat – wielu respondentów nie ma wiedzy na temat zadań i funkcjonowania organizacji pozarządowych w Luboniu. Zaangażowanie mieszkańców w działania obywatelskie powoli wzrasta, przejawia się głównie w formie wsparcia finansowego, składania rocznych zeznań podatkowych tj. możliwości przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Natomiast władze miasta aktywnie współpracują⁶⁰ z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, poprzez organizacyjne i prawne wspieranie działań organizacji społecznych, opracowanie systemu dofinansowania w postaci grantów na realizację określonych zadań, pomoc w pozyskiwaniu funduszy na działalność społeczną i organizację imprez różnego typu.

Ankietowani bardzo nisko oceniali rozwój w ostatnich latach oferty kulturalnej oraz miejsc do wypoczynku i rekreacji. Niższe oceny dla tych dwóch sfer typowały kobiety, osoby powyżej 60 roku życia oraz z wykształceniem zawodowym i poniżej. Niewielka część ankietowanych zauważa w mieście atrakcyjne miejsca do wypoczynku i rekreacji (5%) oraz pozytywne zmiany w obszarze rozwoju kultury (8%). Badani wymieniali w tym zakresie budowę hali widowiskowo-sportowej, nowe boiska przy szkołach, różne działania podejmowane przez Bibliotekę oraz Ośrodek Kultury.

⁶⁰ Wyrazem dążenia władz samorządowych Miasta Luboń do szerokiej współpracy ze środowiskiem podejmującym działania na rzecz społeczności lokalnej są roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program określa zakres i formy współpracy Miasta Luboń z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (ze zmianami), zwanej w dalszej części programu ustawą.

W trakcie realizacji *Strategii Rozwoju Miasta* w latach 2008-2012 rozpoczęto wyznaczanie nowych tras rowerowych i budowę infrastruktury dla rowerzystów, w kolejnych latach planowana jest dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, budowa nowego budynku ośrodka kultury, tworzenie terenów zielonych i rekreacyjnych w mieście.

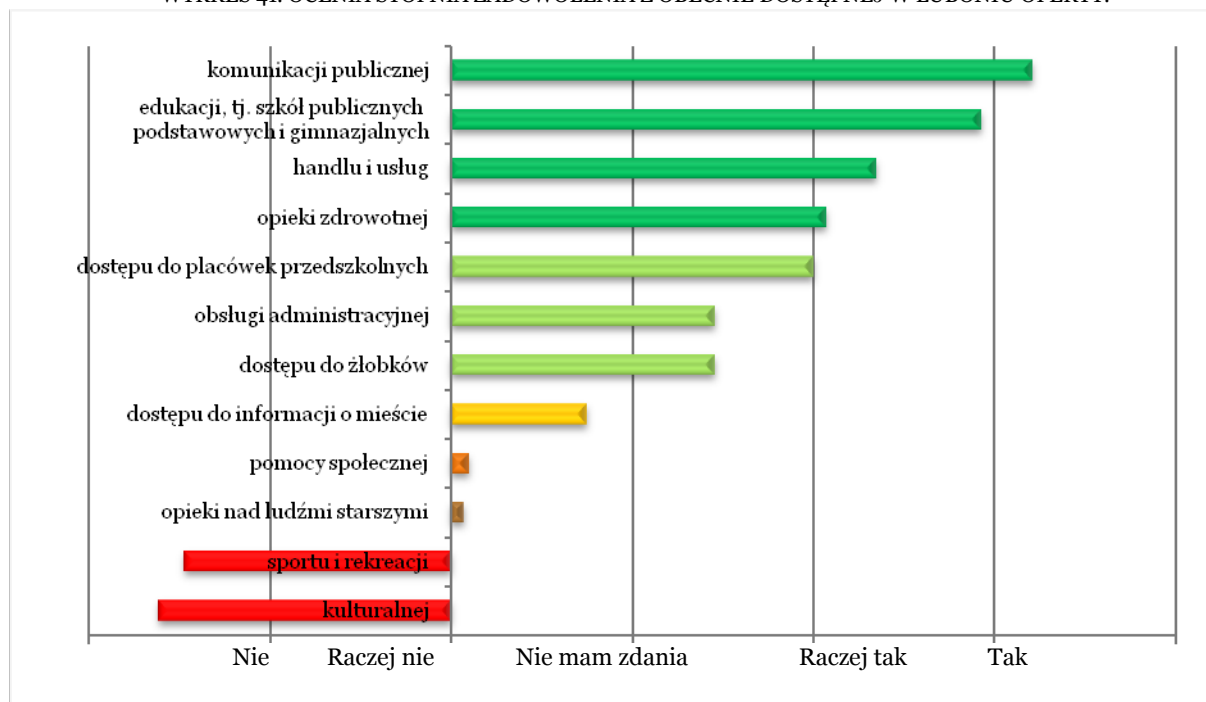
Większość respondentów nisko oceniła stopień realizacji systemu sieci wodociągowej, kanalizacji deszczowej i sanitarnej. W przypadku budowy mieszkań socjalnych i komunalnych oraz poprawy ich stanu technicznego 60% badanych określiło to zadanie jako najmniej zrealizowane przyznając po 1-2 punkty, natomiast 16% osób przyznało po 4-5 punktów, uznając je za zrealizowane w wysokim stopniu. Realizację wszystkich koniecznych inwestycji, rozbudowę i uzupełnianie infrastruktury podziemnej, budowę budynków socjalnych i komunalnych warunkuje ograniczony budżet miasta. Poszczególne zadania wykonywane są etapowo, w zależności od dostępnych środków.

Okolo 90% respondentów stwierdziło, że poziom hałasu w mieście jest nadal problemem i zadanie to zostało najmniej zrealizowane (1-3 punktów). Zgodnie z raportem Najwyższej Izby Kontroli pt „Informacja o wynikach kontroli przygotowania lotniska w Poznaniu-Krzyszczakach do bazowania samolotów F-16” poziom hałasu w Luboniu jest wysoki. Władze miasta planują podjęcie stałego monitoringu hałasu w tym rejonie, którego wyniki pozwolą na opracowanie nowych stref ograniczonego użytkowania.

Najlepiej ankietowani oceniają poprawę jakości komunikacji publicznej, jakości edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Kolejne pytanie miało charakter czysto diagnostyczny. Respondenci oceniali stopień zadowolenia z jakości usług świadczonych na terenie miasta Luboń w poszczególnych obszarach, co zobrazowane zostało na poniższym wykresie.

WYKRES 41. OCENIA STOPNIA ZADOWOLENIA Z OBECNIE DOSTĘPNEJ W LUBONIU OFERTY.

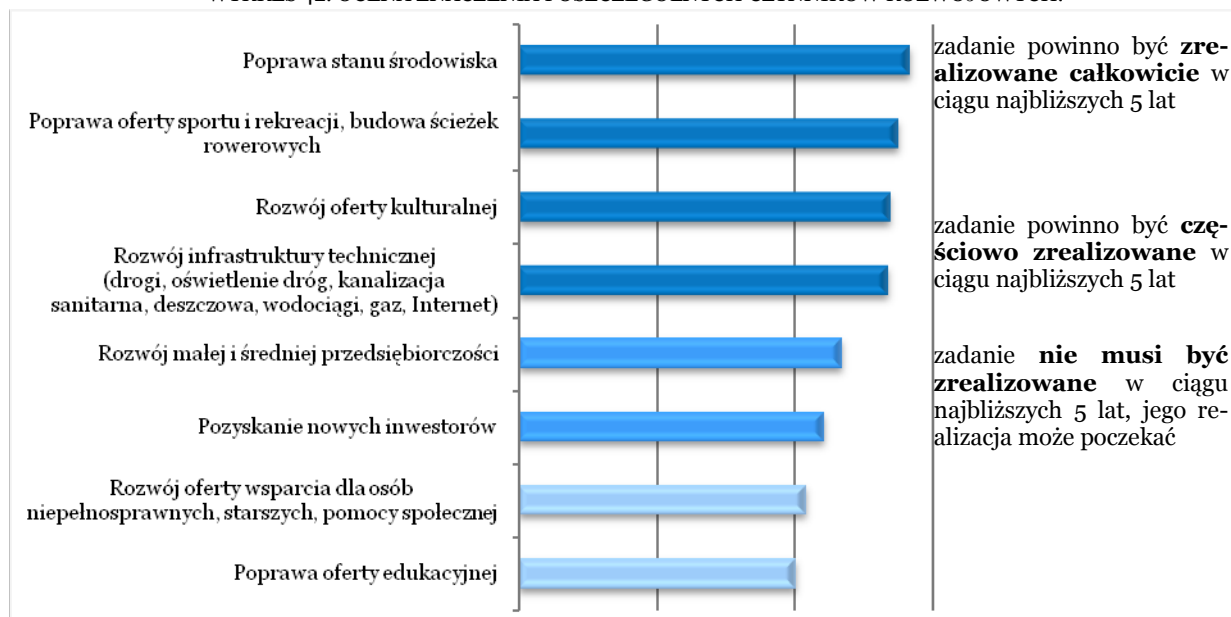
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Mieszkańcy Lubonia najlepiej oceniają komunikację publiczną, ofertę edukacji oraz handlu i usług. Dobrze wypowiadają się także o zaspokojeniu swoich potrzeb w zakresie opieki zdrowotnej oraz dostępu do placówek przedszkolnych. W zakresie opieki nad najmłodszymi dziećmi, wielu ankietowanych, szczególnie poniżej 39 roku życia, wskazywało na brak publicznych żłobków oraz niewystarczającą liczbę miejsc w przedszkolach publicznych. Większość badanych (ponad połowa) nie korzysta z pomocy społecznej oraz opieki nad ludźmi starszymi, liczba osób raczej zadowolonych i raczej niezadowolonych z tej oferty rozłożyła się równomiernie (po około 22%).

Najsłabiej oceniona została oferta sportu i rekreacji oraz kulturalna. Prawie 80% ankietowanych nie jest zadowolonych z obecnie dostępnej oferty w tym zakresie. Biorąc pod uwagę wiek uczestników badania najbardziej niezadowolone z oferty sportu i rekreacji oraz kulturalnej są osoby w wieku 40-59 lat (około 83%), natomiast 23% ankietowanych w wieku 18-29 lat stwierdziło, że obecnie dostępna oferta jest dla nich zadowalająca.

Następne pytanie miało charakter diagnostyczno-rozwojowy. Respondenci zostali poproszeni o uporządkowanie czynników rozwojowych miasta w kolejności od tych, które mają największe znaczenie (powinny być całkowicie zrealizowane w ciągu najbliższych 5 lat) do tych, które mają najmniejsze znaczenie (ich realizacja może poczekać).

WYKRES 42. OCENA ZNACZENIA POSZCZEGÓLNYCH CZYNNIKÓW ROZWOJOWYCH.

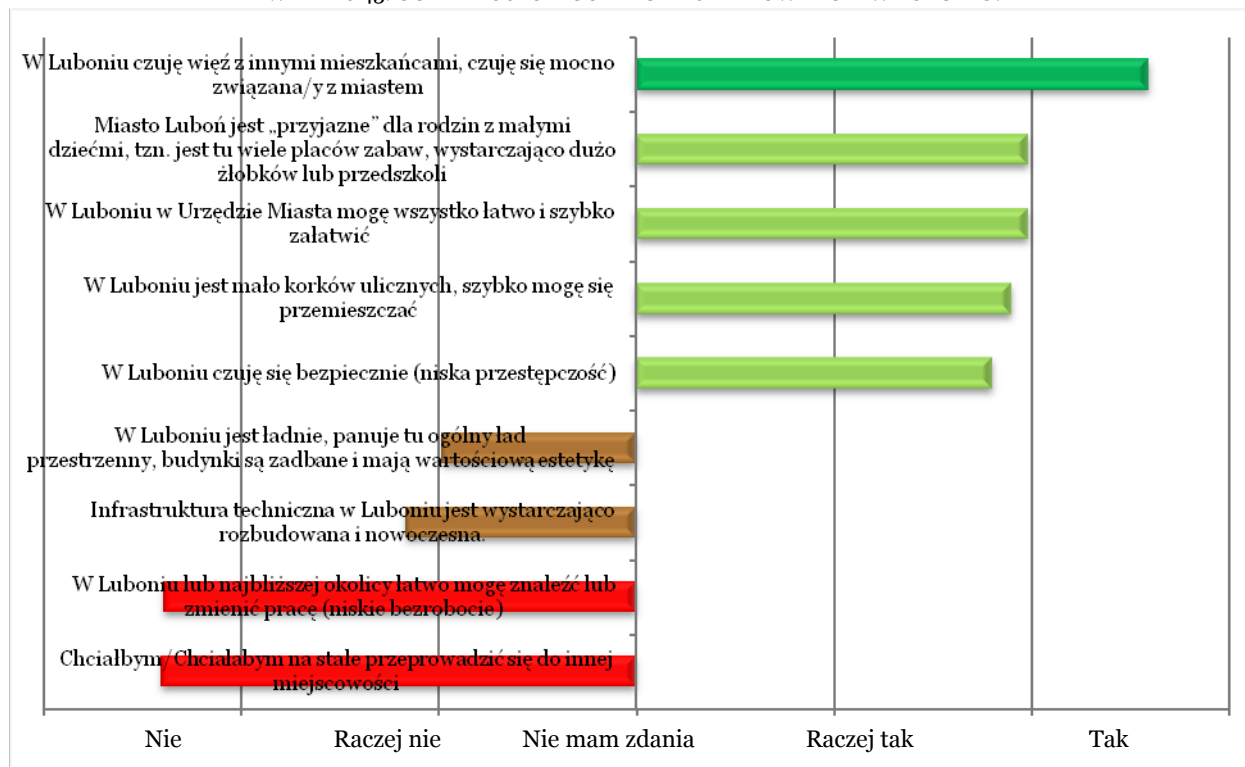

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Zdaniem respondentów w ciągu najbliższych 5 lat powinny zostać całkowicie zrealizowane zadania mające na celu poprawę stanu środowiska, poprawę oferty sportu i rekreacji, budowa ścieżek rowerowych, rozwój oferty kulturalnej oraz rozwój infrastruktury technicznej. Oferta edukacyjna jest obecnie na zadowalającym poziomie i inwestycje w tym zakresie nie są pilnie potrzebne. Na realizację poczekać może również rozwój oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych, starszych, pomocy społecznej. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości oraz pozyskiwanie nowych inwestorów są zdaniem respondentów ważne dla rozwoju miasta i powinny być choć częściowo zrealizowane w ciągu najbliższych 5 lat.

Kolejne pytanie ankiety dotyczyło oceny jakości życia mieszkańców. Respondenci oceniali kilka tez związanych z poszczególnymi aspektami życia.

WYKRES 43. OCENA POSZCZEGÓLNYCH ASPEKTÓW ŻYCIA W LUBONIU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Wyniki ankiety w zakresie tego pytania są bardzo pozytywne, ponieważ większość (około 86%) mieszkańców zadeklarowała, że nie chce przeprowadzić się na stałe do innej miejscowości, a 93% badanych stwierdziło, że czuje więź z innymi mieszkańcami, czują się mocno związani z miastem. Jeśli chodzi o korelację opinii mieszkańców z okresem zamieszkania w mieście, wśród osób mieszkających poniżej 10 lat w Luboniu mniej ankietowanych (o 11 punktów procentowych) zadeklarowało więź z miastem i innymi mieszkańcami niż ankietowani mieszkający w Luboniu powyżej 10 lat.

Osoby (9%), które zadeklarowały, że chciałyby na stałe przeprowadzić się do innej miejscowości jako główne powody zmiany miejsca zamieszkania podawały: budowę własnego domu na terenach wiejskich, gdzie jest więcej zieleni, mieszkanie bliżej miejsca pracy, przeprowadzkę do Poznania, gdzie jest więcej możliwości spędzania czasu wolnego.

Dobre opinie ankietowani mają o udogodnieniach w mieście dla rodzin z małymi dziećmi, czyli dostępności placów zabaw, żłobków, przedszkoli. Respondenci są raczej zadowoleni z pracy Urzędu Miasta oraz stosunkowo dobrych możliwości przemieszczania się po mieście. Większość mieszkańców czuje się w Luboniu bezpiecznie, jednak dużo osób wskazywało na zbyt małą liczbę patroli Policji i Straży Miejskiej.

Słabo ocenione zostały zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna. Zdaniem ankietowanych w mieście jest niska jakość zagospodarowania przestrzennego, brakuje wyraźnego strefowania funkcji. Na obszarze miasta występuje różnorodna zabudowa, wiele budynków jest zaniedbanych i nieestetycznych. Brakuje wyraźnie wykształconego centrum miasta. Niska ocena infrastruktury technicznej wynika przede wszystkim ze złego stanu dróg w mieście.

Pomimo niskiego bezrobocia około 87% ankietowanych uważa, że w Luboniu lub najbliższej okolicy nie można łatwo znaleźć lub zmienić pracy. Analizując korelację odpowiedzi respondentów z ich wykształceniem można stwierdzić, że prawie wszystkie osoby z wykształceniem średnim, policealnym, zasadniczym zawodowym lub niższym są zdania, że w Luboniu lub najbliższej okolicy jest trudno znaleźć lub zmienić pracę. Natomiast w przypadku uczestników badania posiadających wykształcenie wyższe taką opinię wyraziło 68% osób.

Mieszkańcy Lubonia zostali zapytani o przyszłość miasta, jego wygląd i charakter za 10 lat. Najczęściej pojawiające się odpowiedzi dotyczyły większej ilości terenów zieleni, zagospodarowanych terenów rekreacji i wypoczynku oraz rozwoju oferty spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży. Luboń w 2022 roku powinien być kolorowy i zachęcający do odwiedzin. Zdaniem ankietowanych konieczny jest rozwój atrakcyjnej oferty kulturalnej i sportowej, np. poprzez różnego rodzaju imprezy sportowe, koncerty, imprezy plenerowe, taneczne, spotkania dla młodzieży.

Mieszkańcy wskazywali także na poprawę stanu bezpieczeństwa w mieście, zwiększenie liczby patroli Policji i Straży Miejskiej, monitoring miasta. Ważnym aspektem w rozwoju miasta są także inwestycje w drogi, modernizacja i budowa utwardzonych nawierzchni, chodników, ścieżek pieszo-rowerowych.

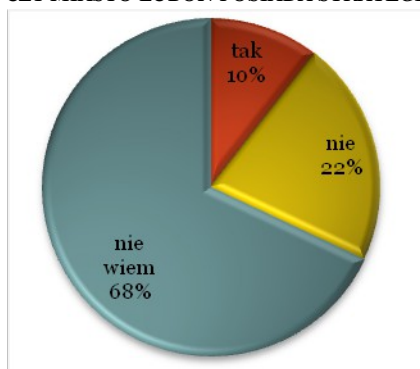
Luboń w 2022 roku powinien być ładnym miastem, dobrze zagospodarowanym, estetycznym, zadbanym i czystym.

Mieszkańcy chcą żeby miasto było bogatsze, zapewniało wszystkim dostęp do mediów, infrastruktury technicznej i sieciowej, publicznej oświaty na wysokim poziomie.

Zdaniem respondentów miasto powinno być nowoczesne, otwarte na firmy międzynarodowe, które inwestują w Luboniu i tworzą nowe miejsca pracy.

W ostatnim pytaniu mieszkańcy Lubonia mieli określić czy Luboń posiada strategię rozwoju.

WYKRES 44. CZY MIASTO LUBOŃ POSIADA STRATEGIĘ ROZWOJU?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Większość ankietowanych nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie. Zaledwie 10% mieszkańców wie, że Luboń posiada strategię rozwoju.

4. 1.4. WNIOSKI

- Nowych mieszkańców przyciąga do Lubonia głównie atrakcyjna oferta mieszkaniowa;
- Większość mieszkańców zauważa rozwój miasta;
- Znajomość organizacji pozarządowych w Luboniu jest niska;
- Respondenci bardzo nisko oceniali rozwój w ostatnich latach oferty kulturalnej oraz miejsc do wypoczynku i rekreacji, największe niezadowolenie z obecnej z oferty sportu i rekreacji oraz kulturalnej zgłaszały osoby w wieku 40-59 lat;
- Istotnym problemem dla większości mieszkańców jest wysoki poziom hałasu;
- Ankietowani pozytywnie oceniają poprawę jakości komunikacji publicznej, jakości edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego;
- Ważną kwestią, podnoszoną szczególnie przez respondentów poniżej 39 roku życia (młodych rodziców) jest brak publicznych żłobków oraz niewystarczająca liczba miejsc w przedszkolach publicznych;

- Jako najpilniejsze zadania do realizacji badani wskazali: poprawę stanu środowiska, poprawę oferty sportu i rekreacji, budowę ścieżek rowerowych, rozwój oferty kulturalnej oraz rozwój infrastruktury technicznej;
- Większość ankietowanych (około 86%), bez względu na okres zamieszkania w Luboniu zadeklarowało, że nie chce przeprowadzić się na stałe do innej miejscowości;
- Większość mieszkańców czuje się w Luboniu bezpiecznie, jednak dużo osób wskazywało na zbyt małą liczbę patroli Policji i Straży Miejskiej;
- Respondenci nisko ocenili zagospodarowanie przestrzenne i infrastrukturę techniczną – największym problemem jest zły stan techniczny dróg;
- Bardzo ważną kwestią jest rynek pracy, pomimo niskiego poziomu bezrobocia w Luboniu większość ankietowanych uważa, że w mieście lub najbliższej okolicy jest trudno znaleźć lub zmienić pracę;
- Zdaniem respondentów w Luboniu powinno powstać więcej terenów zieleni, zagospodarowanych terenów rekreacji i wypoczynku, konieczny jest także rozwój oferty spędzania czasu wolnego, w szczególności dla młodzieży;
- Większość ankietowanych nie wie czy Luboń posiada strategię rozwoju.

4.2. LUBOŃ W OPINII PRZEDSIĘBIORCÓW

4. 2.1. PROCES I METODA PRZEPROWADZENIA ANKIETYZACJI

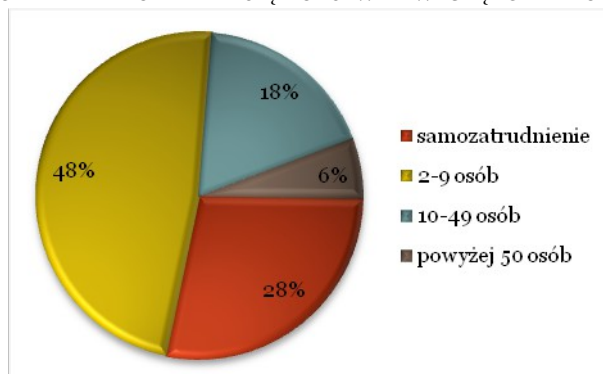
Badania wśród przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie Lubonia zostały przeprowadzone metodą CATI (Computer Assisted Telephone Interview). Jest to technika stosowana przy realizacji badań ilościowych, polegająca na przeprowadzaniu wywiadów telefonicznych z respondentami z wykorzystaniem komputera.

Celem tych badań było pozyskanie informacji od przedsiębiorców na temat oceny warunków prowadzenia działalności w Luboniu i oczekiwań w zakresie ich poprawy.

4. 2.2. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY BADAWCZEJ

Badanie zostało przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 50 przedsiębiorstw, które zlokalizowane są w Luboniu. Próba została dobrana w sposób losowo-kwotowy ze względu na: rodzaj działalności, branżę oraz wielkość przedsiębiorstwa.

WYKRES 45. STRUKTURA BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTW ZE WZGLĘDU NA LICZBĘ ZATRUDNIONYCH.

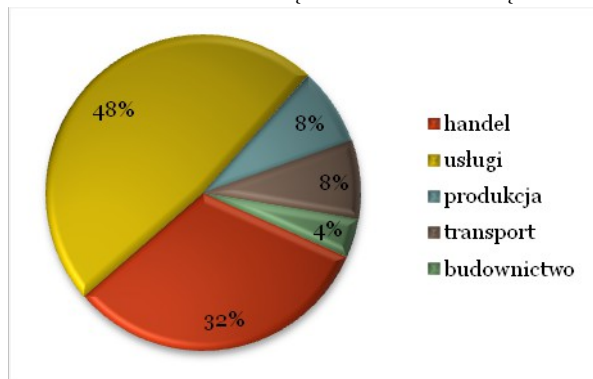
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Próba przedsiębiorstw w badaniu ilościowym zawierała przedsiębiorstwa o różnej wielkości, głównie mikro i małe. Przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 9 osób stanowiły 76% wszystkich badanych przedsię-

biorstw. Przewaga w próbie mikroprzedsiębiorstw wynika z ogólnej tendencji panującej w kraju, a także w Luboniu, gdzie przedsiębiorstwa zatrudniające poniżej 9 osób stanowią 96% wszystkich podmiotów gospodarczych w mieście.

Badane firmy reprezentowały różne branże występujące wśród lubońskich przedsiębiorstw. Większość stanowiły firmy usługowe oraz przedsiębiorstwa zajmujące się handlem.

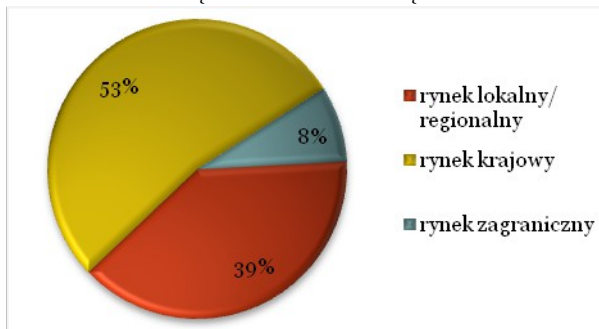
WYKRES 46. STRUKTURA BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTW ZE WZGLĘDU RODZAJ DZIAŁALNOŚCI.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zakres terytorialny swojej działalności ponad połowa przedsiębiorców określiła jako rynek krajowy, w próbie badawczej znalazły się także przedsiębiorstwa działające na rynku zagranicznym.

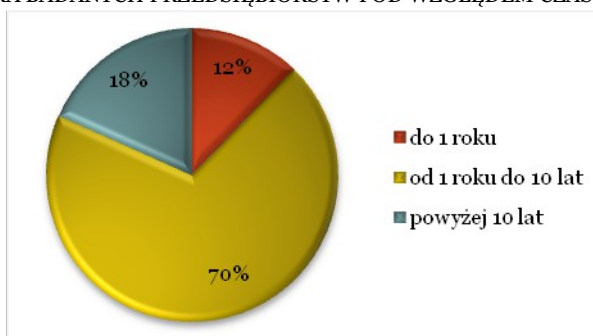
WYKRES 47. STRUKTURA BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTW ZE WZGLĘDU NA TERYTORIALNY ZAKRES DZIAŁALNOŚCI.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Ponadto badane przedsiębiorstwa były zróżnicowane pod względem czasu działania na rynku, bowiem w próbie badawczej znalazły się zarówno przedsiębiorstwa prowadzące działalność poniżej 1 roku, jak również przedsiębiorstwa funkcjonujące ponad 10 lat na rynku.

WYKRES 48. STRUKTURA BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTW POD WZGLĘDEM CZASU DZIAŁANIA NA RYNKU.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Badane przedsiębiorstwa jedno osobowe działają w zakresie handlu i usług, głównie na rynku lokalnym i regionalnym. Są to firmy prowadzące działalność krócej niż 10 lat.

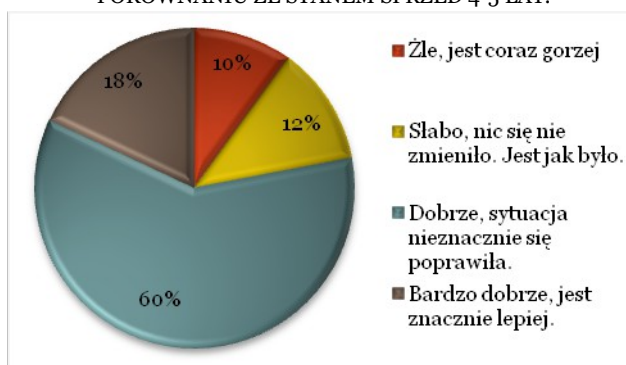
Przedsiębiorstwa zatrudniające od 2 do 9 pracowników również działają głównie w zakresie handlu i usług, ponad połowa z nich obsługuje rynek krajowy. Większość z nich (3/4) prowadzi działalność od 1-10 lat, a pozostałe powyżej 10 lat.

Wśród badanych przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 10 osób, żadna firma nie zajmuje się handlem. Przedsiębiorstwa te prowadzą działalność skierowaną głównie na rynek krajowy, tylko jedno wskazało rynek zagraniczny.

4. 2.3. ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD PRZEDSIĘBIORCÓW FUNKCJONUJĄCYCH NA TERENIE LUBONIA

Większość przedsiębiorców (78%) obecną sytuację Lubonia, jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, w porównaniu ze stanem sprzed 4-5 lat ocenia dobrze lub bardzo dobrze. 10% respondentów stwierdziło zdecydowane pogorszenie obecnej sytuacji w stosunku do stanu przed 2008 r. Pozostali ankietowani uznali że nic się nie zmieniło.

WYKRES 49. OCENA OBECNEJ SYTUACJI LUBONIA, JAKO MIEJSCA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, W PORÓWNIANIU ZE STANEM SPRZED 4-5 LAT.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie Lubonia oceniają stosunkowo dobrze wiele aspektów prowadzenia działalności na terenie miasta. Ocenie zostały poddane następujące kryteria:

- Wielkość dostępnej w Luboniu powierzchni pod działalność gospodarczą (w tym także liczba dostępnych terenów inwestycyjnych);
- Jakość dostępnej w Luboniu powierzchni pod działalność gospodarczą;
- Dostępność infrastruktury technicznej w Luboniu (m.in. kanalizacyjnej, sanitarnej, deszczowej, wodociągowej, energetycznej, gazowej);
- Układ komunikacyjny z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej;
- Jakość usług komunalnych (m.in. dostarczanie wody, odbiór nieczystości stałych i ciekłych, unieszkodliwianie odpadów);
- Aktywność samorządu w ułatwianiu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Lubonia;
- Dostępność do wykwalifikowanych pracowników (z Lubonia i sąsiednich gmin);
- Współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie Lubonia;
- Wysokość obciążeń pieniężnych zależnych od samorządu (m.in. podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych);
- Dostępność do informacji o firmach działających na terenie Lubonia;
- Dostępność w Luboniu miejsc na spotkania biznesowe;
- Jakość przestrzeni publicznej (parki, place, skwery, zieleń, mała architektura).

Skala oceny została rozpięta od -5 do 5, gdzie -5 oznacza, że ocena jest zdecydowanie negatywna, a np. -1 nieznacznie negatywna, +5 oznacza, że ocena jest zdecydowanie pozytywna, a np. +1 nieznacznie pozytywna. Zero oznacza, że ocena jest neutralna.

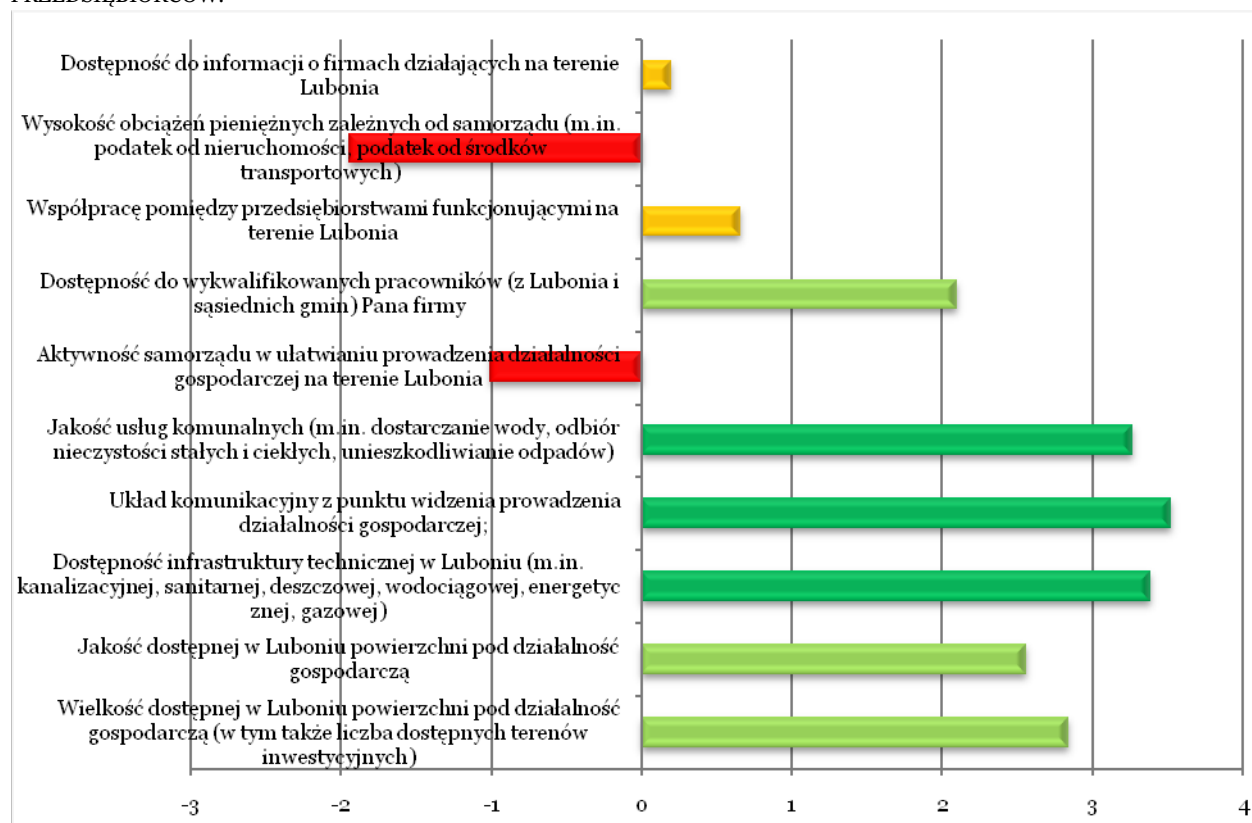
Zdecydowana większość kryteriów została oceniona pozytywnie. Ujemnie zostały ocenione dwa kryteria generalnie związane z funkcjonowaniem magistratu. Negatywną ocenę aktywności samorządu w ułatwianiu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie miasta wystawiła \square przedsiębiorców (oceny od -5 do -3). Neutralnie (ocena zero) i nieznacznie pozytywnie (ocena 1) to kryterium oceniło 46% ankietowanych. Żaden z respondentów nie przyznał temu kryterium pozytywnej oceny (4 i 5). Jeszcze gorzej została oceniona wysokość obciążeń pieniężnych zależnych od samorządu. 76% respondentów wystawiło temu kryterium ujemną ocenę (od -1 do -5).

Nisko ocenione (w większości jako neutralne) zostały następujące kryteria: dostępność do informacji o firmach działających na terenie Lubonia oraz współpraca pomiędzy przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie Lubonia.

Najlepiej oceniane warunki prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Lubonia to: układ komunikacyjny, dostępność infrastruktury technicznej i jakość usług komunalnych. Kryteria te prawie w ogóle nie otrzymały ujemnych ocen.

Wykres poniżej prezentuje szczegółowo poszczególne wyniki.

WYKRES 50. OCENA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI NA TERENIE MIASTA LUBOŃ PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Ocenę warunków prowadzenia działalności należy zestawzić z oceną ważności poszczególnych kryteriów. Pozwoli to na weryfikację, czy zdefiniowane słabe lub mocne strony należy brać i w jakim stopniu pod uwagę poprawiając sytuację w ramach strategii rozwoju. Przedsiębiorcy oceniali w skali 1 do 5 poszczególne kryteria, gdzie 1 oznacza „w ogóle nie jest to ważne”, a 5 „jest to bardzo ważne”.

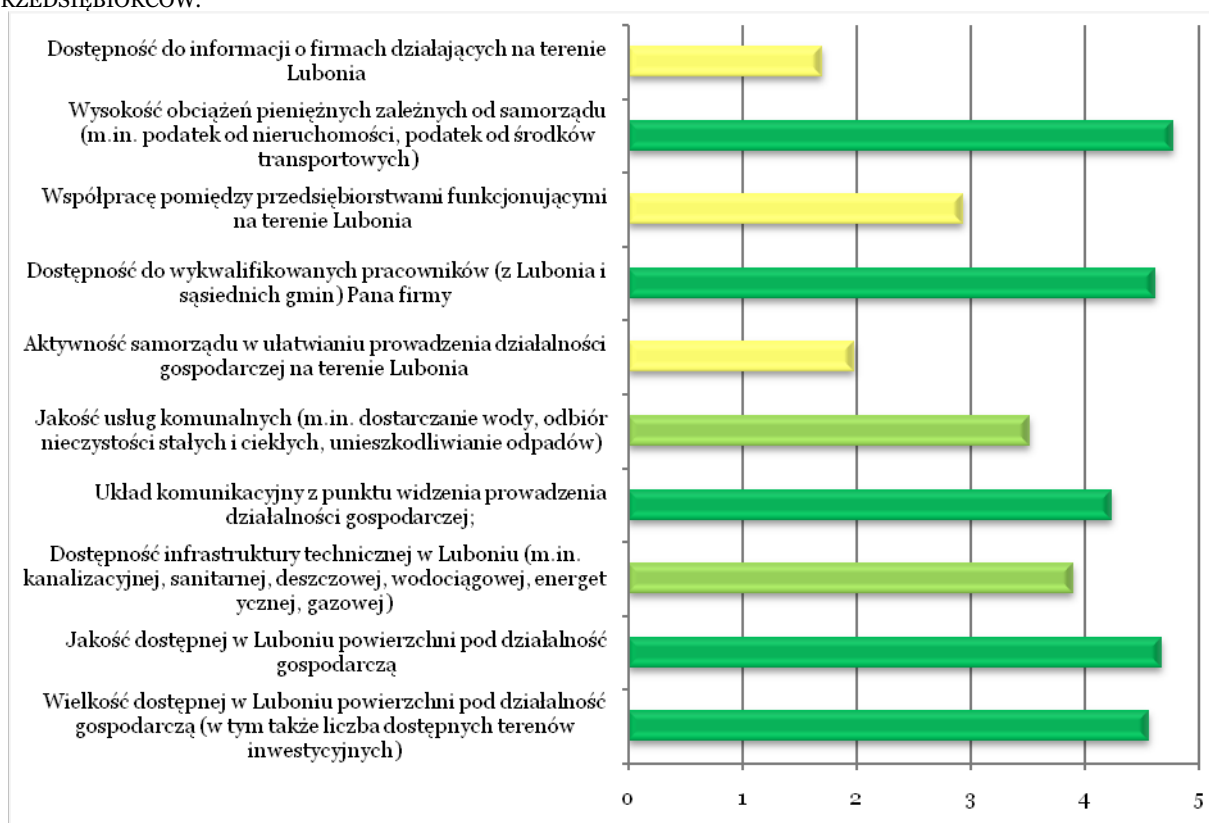
Najmniej ważne i plasujące się poniżej średniej dla wszystkich kryteriów w ocenie przedsiębiorców kryteria atrakcyjności miasta z punktu widzenia prowadzenia na jej terenie działalności gospodarczej to: dostępność

do informacji o firmach działających na terenie Lubonia (1,7), aktywność samorządu w ułatwianiu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Lubonia (2,0), współpraca pomiędzy przedsiębiorstwami (2,9).

Za najważniejsze kryteria oceny atrakcyjności miasta jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy funkcjonujący w Luboniu uważają: wysokość obciążeń pieniężnych zależnych od samorządu (4,8), jakość dostępnej w Luboniu powierzchni pod działalność gospodarczą (4,7), wielkość dostępnej w Luboniu powierzchni pod działalność gospodarczą (4,6), kwalifikacje i umiejętności mieszkańców Lubonia jako obecnych i potencjalnych pracowników (4,6) oraz układ komunikacyjny (4,2).

Wykres poniżej prezentuje szczegółowo uzyskane wyniki na temat ważności poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Lubonia.

WYKRES 51. OCENA WAGI WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI NA TERENIE MIASTA LUBOŃ PRZEZ PRZEDSIĘBIORCÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Przeprowadzając korelację pomiędzy wskazaną wagą poszczególnych kryteriów przez ich ocenę, możemy zdefiniować mocne i słabe strony Lubonia z punktu widzenia prowadzenia tu działalności gospodarczej. Do słabych stron z pewnością należy postrzegana przez przedsiębiorców wysokość obciążeń pieniężnych zależnych od samorządu. Kryterium to jest bardzo ważne według przedsiębiorców w ocenie warunków prowadzenia działalności, dlatego negatywna ocena tego warunku została dodatkowo spotęgowana. Władze miasta powinny zatem rozważyć weryfikację wysokości stawek podatkowych.

Do mocnych stron według przedsiębiorców natomiast zdecydowanie należą jakość usług komunalnych oraz układ komunikacyjny, a także dostępność infrastruktury technicznej w Luboniu. Stosunkowo dobrze oceniane są też kwalifikacje mieszkańców miasta jako obecnych i potencjalnych pracowników. Luboń, wykorzystując mocne strony do poprawy konkurencyjności jako miejsca inwestowania, powinien skupić się na dobrej promocji posiadanych atutów oraz dalszym inwestowaniu zwłaszcza w poprawę tych warunków, które są ważne dla przedsiębiorców.

W badaniach ankietowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania *Strategii* przedsiębiorcy prowadzący działalność na terenie Lubonia oceniali istotność realizacji przez Samorząd następujących zadań:

- Poprawa oferty edukacyjnej: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoła średnia;
- Poprawa stanu środowiska (powietrze, hałas, odpady, ścieki, wody opadowe, zieleń);
- Rozwój infrastruktury technicznej (drogi, oświetlenie dróg, kanalizacja sanitarna, deszczowa, wodociągi, gaz, Internet);
- Rozwój oferty kulturalnej w Luboniu;
- Poprawa oferty sportu i rekreacji (budowa ścieżek rowerowych, przystani na Warcie);
- Rozwój oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych, starszych, pomocy społecznej;
- Wspieranie rozwoju pożądaných branż na terenie miasta (rozwoju infrastruktury hotelowej i gastronomicznej);
- Poprawa systemu oznakowania i identyfikacji wizualnej Lubonia;
- Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy w Luboniu;
- Wyznaczenie terenów inwestycyjnych dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości, zapewnienie warunków dla rozwoju drobnego rzemiosła usytuowanego na terenie Lubonia;
- Tworzenie warunków dla rozwoju rynku usług dla mieszkańców Lubonia;
- Opracowanie programu promocji gospodarczej Lubonia.

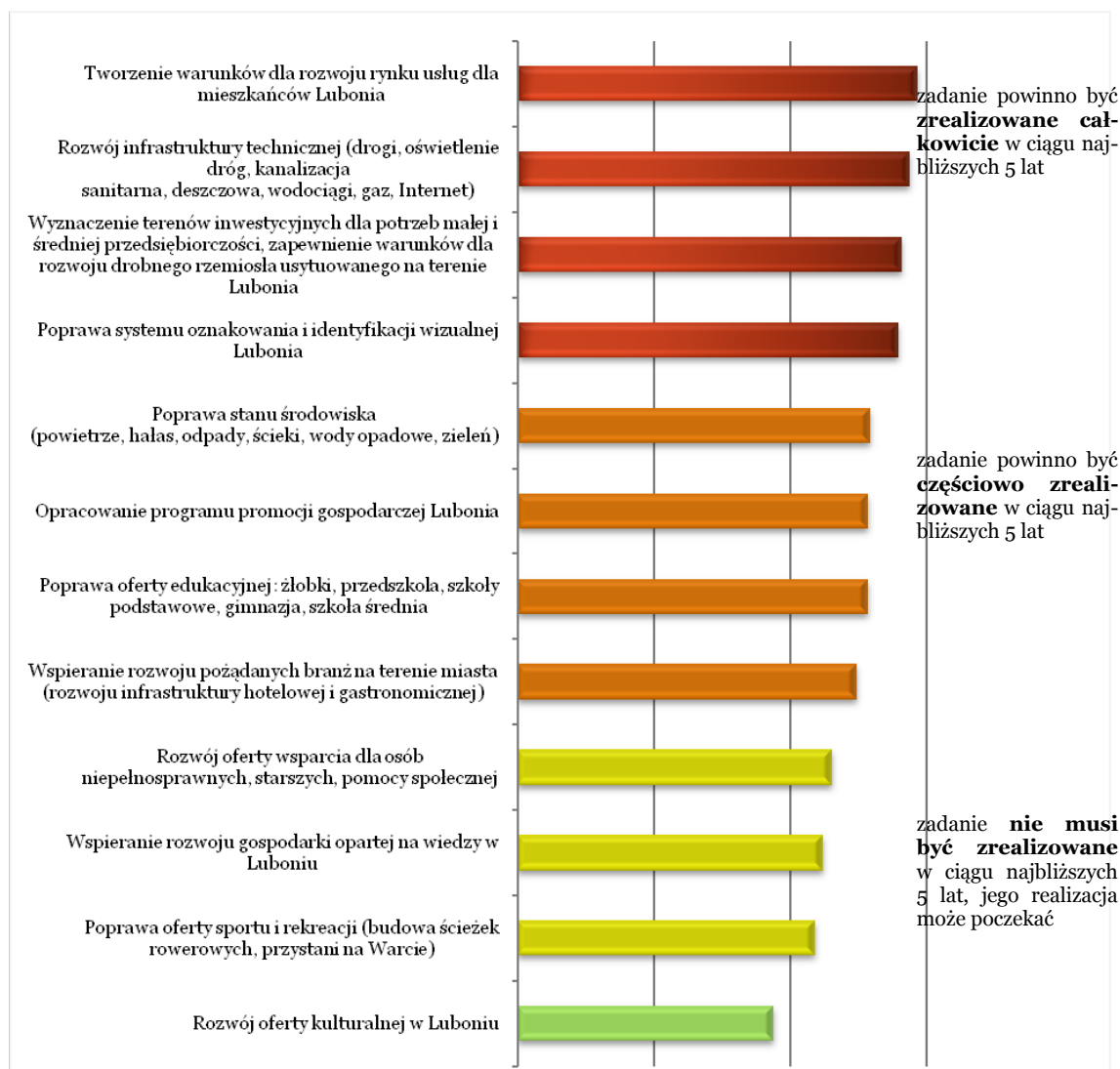
Respondenci wybierali z powyższej listy zadania, które powinny być zrealizowane w ciągu najbliższych 5 lat: całkowicie, częściowo lub mogą zostać niezrealizowane w podanym okresie – ich realizacja może poczekać.

Za najpilniejsze do realizacji (zadania powinny być zrealizowane całkowicie w ciągu najbliższych 5 lat) uznane zostały następujące zadania: rozwój infrastruktury technicznej, tworzenie warunków dla rozwoju rynku usług dla mieszkańców Lubonia, wyznaczenie terenów inwestycyjnych dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości oraz poprawa systemu oznakowania i identyfikacji wizualnej Lubonia.

Jako częściowo zrealizowane w ciągu najbliższych 5 lat mogą być: opracowanie programu promocji gospodarczej Lubonia, poprawa stanu środowiska, poprawa oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju pożądaných branż na terenie miasta.

Pozostałe zadania są z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej w Luboniu są na dostatecznym poziomie i ich realizacja może poczekać.

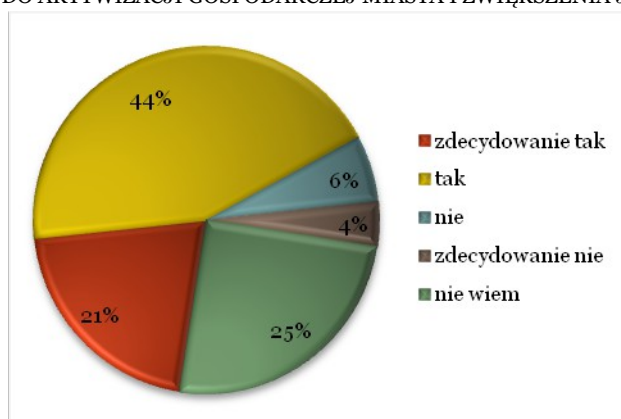
WYKRES 52. ZNACZENIE Z PUNKTU WIDZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ MOŻLIWYCH DO REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Na stan gospodarki w dużym stopniu wpływa działalność prywatnych i publicznych podmiotów otoczenia biznesu. W Luboniu wspieraniem przedsiębiorczości zajmuje się Park Przemysłowy LUVENA Sp. z o.o. Większość przedsiębiorców (65%) biorących udział w badaniu ankietowym uważa, że oferta lubońskiego parku przemysłowego przyczynia się do aktywizacji gospodarczej miasta i zwiększenia jego konkurencyjności.

WYKRES 53. CZY OFERTA PARKU PRZEMYSŁOWEGO LUVENA SP. Z O.O. JAKO INSTYTUCJI WSPIERANIA LOKALNEGO ROZWOJU PRZYSZYNI SIĘ DO AKTYWIZACJI GOSPODARZEJ MIASTA I ZWIĘKSZENIA JEGO KONKURENCYJNOŚCI?

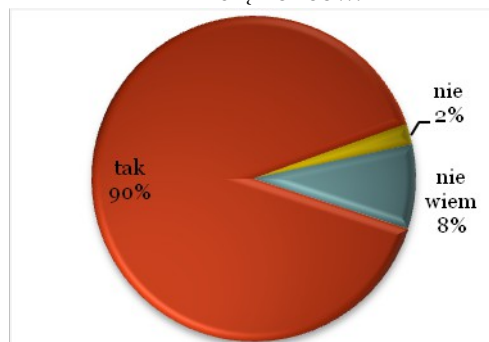

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Celem ostatniej części badania było określenie stopnia identyfikacji przedsiębiorców z miastem. Zadane pytania dotyczyły: określenia wpływu rozwoju miasta na rozwój przedsiębiorstw oraz określenia zakresu zainteresowań przedsiębiorców sprawami miasta.

Zdaniem większości przedsiębiorców rozwój miasta ma bezpośredni wpływ na rozwój firmy. Tak twierdzi 90% badanych. Przeciwnego zdania jest tylko 2% respondentów. Zdania na ten temat nie ma 8% przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu.

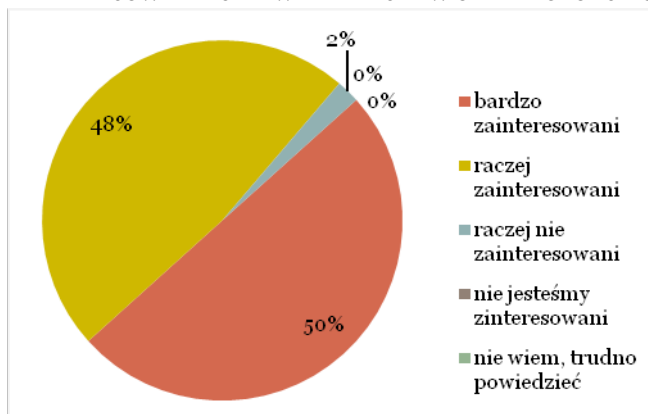
WYKRES 54. OCENA BEZPOŚREDNIEGO WPLYWU ROZWOJU MIASTA NA ROZWÓJ FIRM W OPINII LUBOŃSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zainteresowanie sprawami Lubonia deklarują prawie wszystkie firmy uczestniczące w badaniu.

WYKRES 55. STOPIEŃ ZAINTERESOWANIA SPRAWAMI MIASTA W OPINII LUBOŃSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

Zainteresowanie przedsiębiorców sprawami Lubonia ma charakter bierny i przejawia się głównie poprzez śledzenie prasy lokalnej (77% wskazań). Tylko 17% ankietowanych uczestniczy w spotkaniach z władzami Miasta. 6% spośród badanych przedsiębiorstw czyni starania, by bezpośrednio dotrzeć do ludzi odpowiedzialnych za sprawy Lubonia. Żadne z badanych przedsiębiorstw nie deklaruje aktywizacji najbliższego otoczenia⁶¹ do działań na rzecz miasta.

WYKRES 56. FORMY ZAINTERESOWANIA LUBOŃSKICH PRZEDSIĘBIORCÓW SPRAWAMI MIASTA.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

4. 2.4. WNIOSKI

- Większość badanych przedsiębiorców dobrze ocenia obecną sytuację Lubonia, jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, w porównaniu ze stanem sprzed 4-5 lat;
- Ankietowani negatywnie ocenili aktywność samorządu w ułatwianiu prowadzenia działalności gospodarczej na terenie miasta, wskazując zarazem, że jest to jedno z najmniej ważnych kryteriów z punktu widzenia prowadzenia działalności na terenie Lubonia;
- Negatywnie oceniona została także wysokość obciążeń pieniężnych zależnych od samorządu, jest to zarazem jedno z najważniejszych kryteriów oceny atrakcyjności miasta jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej;
- Najlepiej oceniane warunki prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Lubonia to: układ komunikacyjny, dostępność infrastruktury technicznej i jakość usług komunalnych, są to zarazem dość ważne kryteria oceny atrakcyjności miasta jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej;

⁶¹ Do najbliższego otoczenia przedsiębiorstw zaliczani są: lokalni dostawcy surowców i materiałów, podmioty pośredniczące w przepływie towarów, np. firmy transportowe, kurierzy, hurtownicy, a także miejscowi klienci, firmy konkurencyjne działające na rynku lokalnym, kooperanci, organizacje które mogą mieć bezpośredni wpływ na działalność przedsiębiorstwa.

- Przedsiębiorcy za najpilniejsze do realizacji z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej w Luboniu uznali następujące zadania: rozwój infrastruktury technicznej, tworzenie warunków dla rozwoju rynku usług dla mieszkańców Lubonia, wyznaczenie terenów inwestycyjnych dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości oraz poprawa systemu oznakowania i identyfikacji wizualnej Lubonia;
- Park Przemysłowy LUVENA Sp. z o.o. w opinii większości przedsiębiorców przyczynia się do aktywizacji gospodarczej miasta i zwiększenia jego konkurencyjności;
- Zdaniem większości przedsiębiorców rozwój miasta ma bezpośredni wpływ na rozwój firmy;
- Prawie wszyscy respondenci zadeklarowali zainteresowanie sprawami Lubonia, jednak zainteresowanie to ma w większości przypadków charakter bierny;

V. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA

5.1. ANALIZA SWOT

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie jego szans i zagrożeń rozwojowych. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S – Strengths (silne strony), wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego podmiotu,
- W – Weaknesses (słabości), wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego podmiotu,
- O- Opportunities (możliwości), wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu szansę korzystnej zmiany,
- T – Threats (zagrożenia), wszystko to co stwarza dla analizowanego podmiotu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

Poszczególne kategorie czynników strategicznych, posegregowane według opisanych powyżej kryteriów na cztery grupy, są zapisywane w czterodzielnej [macierzy](#) strategicznej, w której lewa połowa zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych, a prawa - dwie kategorie czynników negatywnych. Natomiast w piśmiennictwie istnieją co najmniej trzy wzajemnie wykluczające się ujęcia, czym różni się górna połowa macierzy od dolnej (a więc mocne strony od szans, a słabe strony od zagrożeń).

- mocne strony i słabe strony, to czynniki wewnętrzne, szanse i zagrożenia – to czynniki zewnętrzne,
- mocne strony i słabe strony to cechy stanu obecnego, a szanse i zagrożenia, to spodziewane zjawiska przyszłe,
- mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie mamy bezpośredniego wpływu sprawczego.

Analiza SWOT daje wartościowy rezultat analityczny przy zastosowaniu każdego z trzech wymienionych ujęć, pod warunkiem, że jest ono stosowane konsekwentnie i świadomie. Jednak najczęstszym błędem w praktyce stosowania techniki SWOT jest mieszanie trzech ujęć (np. zapisanie jakiejś przewagi w obszarze szans na podstawie tego, że jest ona czynnikiem zewnętrznym, a potem odczytywanie jej z macierzy SWOT, jako czynnika przyszłego (który dopiero pojawi się), lub - jako czynnika na który nie mamy wpływu spraw-

czego. Stąd postulat otwartego i jednoznacznego deklarowania kryteriów rozróżnienia wertykalnego na wstępie przeprowadzanej analizy.

Analiza SWOT jest powszechnie stosowana przy planowaniu rozwoju regionalnego i lokalnego, (np. przy sporządzaniu strategii [gminy](#), [powiatu](#) lub [województwa](#)), planowaniu przestrzennym i programowaniu urbanistycznym, (np. przy sporządzaniu przez gminę [Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego](#)). W niniejszym dokumencie przyjęto, iż silne i słabe strony są czynnikami wewnętrznymi, na które samorząd ma decydujący wpływ, natomiast szanse i zagrożenia stanowią czynniki zewnętrzne, w przeważającej mierze niezależne od samorządu.

Celem wykonanej podczas warsztatów analizy SWOT było ustalenie:

- Czy mocne strony pozwolą wykorzystać zauważone szanse?
- Czy mocne strony pozwolą zniwelować zauważone zagrożenie?
- Czy słabe strony ograniczą możliwość wykorzystania zidentyfikowanych szans?
- Czy słabe strony spotęgują ryzyko związane z wystąpieniem zagrożeń?

(analizę przeprowadzono również w odwrotnym kierunku, tzn. od zewnątrz do wewnątrz)

- Czy szanse wzmocnią silne strony?
- Czy szanse pozwolą zniwelować słabości?
- Czy zagrożenia zniwelują silne strony?
- Czy zagrożenia uwypuklą słabości?

Odpowiedzi na powyższe pytania pozwalają zbudować macierz modeli strategii rozwoju, a ich analiza wskazuje, który model najtrafniej odpowiada na potrzeby samorządu. Wyróżnić można generalnie cztery typy strategii: ofensywną, konkurencyjną, konserwatywną lub defensywną.

Strategia ofensywna cechuje jednostki, które stawiają przede wszystkim na wykorzystanie mocnych stron i nadarzających się szans. Za pomocą swoich atutów wykorzystują szanse rozwoju, a z kolei nadarżające się okazje przekładają na dalsze wzmocnienie atutów.

Strategia konkurencyjna cechuje jednostki, które nastawiają się na wykorzystywanie nadarżających się szans do eliminowania słabych stron i zamieniania ich w atuty.

Strategia konserwatywna cechuje jednostki, które planują maksymalnie wykorzystać mocne strony przy jednoczesnym zmniejszaniu znaczenia dla rozwoju nadchodzących zagrożeń.

Strategia defensywna cechuje jednostki, które bronią się przed kryzysem, eliminując słabe strony i przeciwstawiając się zagrożeniom.

Analiza SWOT została wypracowana podczas cyklu warsztatów strategicznych z udziałem Komitetu Społecznego, w którego skład weszli przedstawiciele Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych.

Zidentyfikowanym mocnym i słabym stronom gminy zostały przypisane wagi punktowe. Suma punktów to wynik pomnożenia przez liczbę 10 liczby wymienionych mocnych lub słabych stron (wyszczególniono 15 mocnych stron i 14 słabych stron, zatem suma punktów w kolumnie mocne strony wynosi 150, w kolumnie słabe strony 140). W kolumnie waga przedstawiono iloraz wag poszczególnych czynników rozwojowych (mocnych i słabych stron) do sumy punktów, tak aby wagi sumowały się do wartości 1. Im wyższa waga punktowa została przypisana mocnej lub słabej stronie, tym większe jest w ocenie Komitetu Społecznego znaczenie danego czynnika dla rozwoju gminy.

TABELA 8. ANALIZA SWOT- MOCNE I SŁABE STRONY.

Lp.	Mocne strony	Waga	Słabe strony	Waga
1.	korzystne położenie - bliskość Poznania (rynek pracy, korzystanie z zasobów metropolitalnych)	0,11	niskie dochody własne z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych w relacji do liczby mieszkańców	0,11

2.	zintegrowany system komunikacji z Poznaniem i dobry stan taboru przewoźnika miejskiego	0,10	zły stan techniczny dróg, niewystarczający dla aktualnych potrzeb standard i jakość ulic, duża liczba dróg nieutwardzonych	0,09
3.	dostępne tereny pod potrzebne funkcje, m.in. rozwój rekreacji i wypoczynku, inwestycje	0,09	niedostateczny poziom zintegrowania funkcji miejskich (dominująca funkcja mieszkaniowa przy relatywnie niskim udziale terenów pod działalność gospodarczą, duża gęstość zaludnienia, ograniczone możliwości finansowe samorządu)	0,09
4.	rozbudowana nowoczesna infrastruktura techniczna (infrastruktura sieciowa, internet szerokopasmowy)	0,08	niedostateczna liczba urządzonych otwartych terenów sportowo-rekreacyjnych w mieście oraz terenów urządzonej zieleni, brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych	0,08
5.	wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjalnych wynikający z dobrego przygotowania nauczycieli oraz dysponowania nowoczesną infrastrukturą edukacyjną i sportową	0,07	niedostatecznie rozwinięty obieg informacji dotyczący usług publicznych	0,08
6.	dobra struktura demograficzna (znaczący odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym, duży potencjał wykwalifikowanej siły roboczej)	0,07	wysokie koszty opieki nad dziećmi w niepublicznych żłobkach i przedszkolach	0,07
7.	bogate walory przyrodnicze Wielkopolskiego Parku Narodowego i dostęp do rzeki Warty	0,07	niezadawalający stan techniczny budynków oświaty, niedostateczne warunki lokalowe w szkołach podstawowych i gimnazjalnych utrudniające prowadzenie zajęć dodatkowych	0,07
8.	duża liczba przedsiębiorstw o różnicowanym profilu działalności	0,07	nieuregulowane funkcje terenów granic miasta	0,07
9.	bardzo dobry dostęp do międzynarodowego portu lotniczego „Ławica” w Poznaniu i węzła kolejowego Poznań-Wrocław; Poznań-Wolsztyn	0,06	brak lądowiska dla lotniczego pogotowia ratunkowego	0,07
10.	bogata oferta kulturalna (aktywna działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki)	0,06	brak ładunku przestrzennego, niskie walory estetyczne miasta	0,06
11.	dostępność powierzchni pod działalność usługową i magazynową w Parku Przemysłowym na terenie Zakładów Chemicznych w Luboniu	0,05	brak własności komunalnej terenów inwestycyjnych	0,06
12.	wysoki odsetek dzieci objętych edukacją przedszkolną	0,05	negatywne oddziaływania komunikacyjne (ruch tranzytowy, hałas, emisja zanieczyszczeń)	0,06
13.	niskie koszty utrzymania administracji samorządowej	0,05	brak promocyjnej, marketingowej wizytówki miasta	0,06
14.	funkcjonująca stacja pogotowia ratunkowego	0,05	brak monitoringu w miejscach strategicznych (np. przy szkołach)	0,04
15.	duża i zróżnicowana oferta usług dla ludności i handlu	0,04		
Suma		1,00	Suma	1,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych podczas spotkań warsztatowych.

MOCNE STRONY

Atutem Lubonia jest przede wszystkim **korzystne położenie** w bezpośrednim sąsiedztwie Poznania. Stolica województwa to wielofunkcyjny ośrodek regionu, w którym skupiają się funkcje metropolitalne (transportowa, nauki wyższej, kontrolno-decyzyjna, administracyjna, turystyczna, przemysłowa).

Zintegrowany system komunikacji autobusowej dziennej i nocnej z miastem Poznaniem i z ościennymi gminami ułatwia mieszkańcom dostęp do rynku pracy i zasobów metropolitalnych. W ostatnich dwóch latach miasto Luboń korzystając ze środków europejskich, jak również z budżetu miasta dokonało zakupu nowych autobusów. Dzięki sukcesywnej wymianie taboru i utrzymywaniu dobrego stanu pojazdów przewoźnika miejskiego poprawia się standard obsługi pasażerów.

Położenie miasta umożliwia bezpośredni dostęp do najważniejszych układów komunikacyjnych w województwie wielkopolskim - dwa węzły komunikacyjne z autostradą A2; droga wojewódzka E-430 Poznań-Mosina; E-5 Poznań-Wrocław. Od **lotniska Poznań-Ławica** dzieli miasto tylko 10 km, a dojazd do niego jest szybki i wygodny. Luboń ma także bardzo dobry dostęp do węzła kolejowego Poznań-Wrocław; Poznań-Wolsztyn.

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb jej wspólnoty w zakresie edukacji publicznej, a taką potrzebą jest m.in. organizacja **wychowania przedszkolnego** dla dzieci w wieku 3-6 lat. Ministerstwo Edukacji Narodowej podejmuje działania mające na celu zwiększenie wskaźnika upowszechnienia wychowania przedszkolnego w Polsce, tak by w niedalekiej przyszłości był on porównywalny do krajów Unii Europejskiej - oczekiwana w roku 2020 wartość tego wskaźnika powinna wynosić 90%. Według danych GUS odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (w wieku 3-6 lat) w 2011 r. wynosił w Luboniu prawie 81%, przy średniej dla powiatu poznańskiego 71% i dla województwa wielkopolskiego 74%.

Do mocnych stron Lubonia należy wystarczająca **efektywność infrastruktury edukacyjnej i sportowej**. Czytelna wizja szkół podstawowych i gimnazjalnych, wykwalifikowana kadra oświaty, dobre wyposażenie szkół przekładają się na wysoki poziom kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym.

W ostatnich latach samorząd poniósł znaczne nakłady na **rozwój infrastruktury sportowej**. Wybudowana nowoczesna hala widowiskowo-sportowa ma za zadanie pełnić funkcję obiektu umożliwiającego prowadzenie zajęć szkolnych i pozaszkolnych oraz organizację dużych imprez widowiskowych. Przy szkołach podstawowych i gimnazjach powstały boiska wielofunkcyjne oraz piłkarskie. Miejskie boiska sportowe powinny stanowić ogólnodostępne obiekty propagujące zdrowy, sportowy styl życia, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. Dopracowania wymaga organizacja dostępu do boisk, tak żeby każdy bez względu na wiek (seniorzy), płeć (kobiety i dziewczynki), czy sprawność fizyczną (niepełnosprawni) mógł bez problemu uczestniczyć w zajęciach przeznaczonych właśnie dla nich. Ważne jest żeby przyciągnąć zainteresowane całych rodzin miejskimi obiektami sportowymi.

Tereny wypoczynku i rekreacji są bardzo ważnym obszarem w środowisku miejskim, ponieważ tereny zieleni kształtują krajobraz miasta, służąc realizacji potrzeb rekreacyjnych i sportowych społeczeństwa, mają pośredni wpływ na stan zdrowia publicznego. W mieście są **dostępne tereny** (wskutek zmiany przeznaczenia w mpzp), na których mogą się rozwijać m.in. funkcje rekreacji i wypoczynku, a także inwestycje.

Na terenie Lubonia znajduje się rozległa, nowoczesna i ciągle rozbudowywana **sieć infrastruktury technicznej**. Miasto jest niemal w 100% wyposażone w sieć wodociągową. Dalszy rozwój systemu gospodarowania odpadami komunalnymi gwarantuje udział miasta w związku SELEKT. W 2010 r. Miasto Luboń otrzymało wyróżnienie podczas konferencji "Wielkopolska moc internetu" za wspieranie budowy społeczeństwa informacyjnego. Władze miasta wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i wymaganiom mieszkańców poparły działania mające na celu zwiększenie dostępu do usług telekomunikacyjnych świadczonych z wykorzystaniem technologii WiMAX Ponadto TP S.A. w 2012 r. przystąpiła do rozbudowy sieci telekomunikacyjnej. Celem inwestycji jest poprawa infrastruktury teleinformatycznej na terenie miasta i zapewnienie jak największej liczbie mieszkańców dostępu do szerokopasmowej sieci.

W Luboniu odbywa się **szereg wydarzeń kulturalnych**. Działalność kulturalno-oświatową prowadzi Biblioteka Miejska, w której powstały "Galeria na Regale" i "Galeria Dziecięca", odbywają się cykliczne imprezy dla młodych czytelników, spektakle dziecięce, teatrzyki, bale przebierańców, konkursy literackie, plastyczne i recytatorskie. Ośrodek Kultury proponuje stały program zajęć dla dzieci, młodzieży oraz doro-

szych, działalność podstawowa prowadzona jest m.in. w pracowniach: rytmicznej, plastycznej i modelarskiej.

Według rankingu pisma samorządu terytorialnego „Wspólnota” z 2011 r. Urząd Miasta Luboń w przeliczeniu na jednego mieszkańca przeznaczają **najmniej środków na administrację** w Wielkopolsce, a w rankingu ogólnopolskim zajmuje drugie miejsce. W porównaniu z ubiegłymi latami od 2006 roku Luboń pnie się w rankingu w górę utrzymując w ścisłej czołówce. W latach 2006-2011 były to kolejno miejsca 5, 2, 3, 4, 2. Jednak najniższe nakłady nie oznaczają najgorszej obsługi. Według ostatnich badań zadowolenia satysfakcji z obsługi w lubońskim magistracie mieszkańcy wypełnili ponad 430 ankiet, z których wynika, że 90 proc. badanych oceniło pozytywnie funkcjonowanie urzędu.

Park Przemysłowy Luvena dysponuje dwoma halami: halą magazynową oraz nowoczesną halą usługowo-magazynowo-biurową, umożliwiającą zapewnienie powierzchni dla przedsiębiorstw, które chcą wdrażać innowacje w procesach logistycznych oraz kompleksowe wsparcie doradcze towarzyszące rzeczywistej działalności odbiorców parku. Oferta Parku skierowana jest przede wszystkim do małych i średnich przedsiębiorstw handlowych oraz produkcyjnych z terenu województwa wielkopolskiego oraz leżących w jego najbliższym otoczeniu.

Do Lubonia w ciągu ostatnich dziesięciu lat przybyło ponad 5000 mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych. Świadczy o tym **zmiany w strukturze demograficznej mieszkańców Lubonia**, jak i będący na jednym z wyższych poziomów w Wielkopolsce przyrost naturalny. O dobrej strukturze demograficznej i wysokiej zdolności do pracy świadczy fakt, że mieszkańcy w wieku produkcyjnym stanowią około 65% całej ludności miasta.

Miasto położone jest **na lewym brzegu Warty**, od północy graniczy z Poznaniem, a południowym obrzeżem styka się z **Wielkopolskim Parkiem Narodowym**. Rzeką Warta jest obiektem przyrodniczym obejmującym zespół różnorodnych środowisk i ekosystemów. Tereny nad Wartą czekają na zagospodarowanie. Wielkopolski Park Narodowy jest obszarem najwyższej ochrony – co stwarza konieczność proekologicznych działań na każdej płaszczyźnie gospodarczej. Przez Park biegnie 5 szlaków turystycznych o łącznej długości 85 km: czerwony, niebieski, żółty, zielony i czarny. W celu lepszego poznania walorów przyrodniczych i kulturowych WPN, szlakami tymi wyznaczono kilka tras wycieczkowych. Park jest odwiedzany przez ponad milion turystów rocznie.

W Luboniu funkcjonuje **duża liczba przedsiębiorstw o zróżnicowanym profilu działalności**. Są to głównie małe i średnie przedsiębiorstwa.

Mieszkańcy Lubonia mogą korzystać ze stosunkowo dużej i zróżnicowanej **oferty usług i handlu**. W mieście funkcjonują m.in. markety, dyskonty oraz centra handlowe - Centrum Outlet FACTORY Luboń i Centrum Handlowe Pajo.

Do mocnych stron Lubonia należy lokalizacja **stacji pogotowia ratunkowego**, która zabezpiecza świadczenia lekarskie poza godzinami ordynacji praktyki NZOZ.

SŁABE STRONY

Istotnym problemem w Luboniu jest kwestia **stanu technicznego dróg**. Sieć drogową w zakresie ilości, standardu i jakości jest niewystarczająca dla aktualnych potrzeb, brakuje dostatecznej liczby wiaduktów nad autostradą, a istniejące wiadukty są zbyt wąskie. Zły stan dróg oraz tzw. „wąskie gardła”, obniżają atrakcyjność inwestycyjną poszczególnych obszarów i są jedną z głównych przyczyn ich marginalizacji.

Ponadto duża liczba dróg nieutwardzonych utrudnia zapewnienie dostatecznego komfortu ich użytkownikom i pogarsza atrakcyjność zamieszkania na osiedlach np. w rejonie Nowego Centrum Lubonia (ul. Jana Pawła II, ul. Wschodnia).

Zwiększony ruch pojazdów wywołany dojazdami do pracy powoduje zatłoczenie komunikacyjne oraz **negatywne oddziaływania komunikacyjne** na środowisko (zanieczyszczenia komunikacyjne). Przekraczający standardy klimat akustyczny spowodowany jest funkcjonowaniem lotniska w Krzesinach oraz dużym natężeniem ruchu przy niskiej jakości dróg.

Braki w walorach estetycznych miasta są spowodowane m.in. przez: istnienie napowietrznych zamiast skablowanych linii energetycznych, bezładnie stojące reklamy, nieestetyczne oplotowania nieruchomości, często zbyt niską jakość wielu nieruchomości oddawanych do użytku przez deweloperów. Polityka większości deweloperów zmierzająca do maksymalizacji wykorzystania terenu bez względu na skutki takiego postępowania powoduje złe wykorzystanie przestrzeni miasta i chaos przestrzenny.

Odczuwalny jest brak zarówno infrastruktury rekreacyjno-sportowej, jak i po prostu **zagospodarowanych miejsc zieleni** czy traktów spacerowych. Brakuje w dalszym ciągu, mimo starań Ośrodka Kultury i placówek oświatowych, zorganizowanych i bezpiecznych form zagospodarowania czasu w formie oferty codziennej, szczególnie dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Istniejące obiekty sportowe to głównie boiska przyszkolne oraz hala widowiskowo-sportowa. Brakuje otwartych terenów aktywnej rekreacji, niekomercyjnych obiektów sportowych, rozmieszczonych w różnych punktach miasta, np. lodowiska, siłowni zewnętrznych, stołów do ping ponga, szachów, mini golfa itp. Brak atrakcyjnych przestrzeni aktywnej rekreacji przyczynia się do zmniejszenia aktywności ruchowej dzieci i młodzieży, a także dorosłych i obniża jakość środowiska zamieszkania. W Luboniu coraz częściej organizowane są rajdy rowerowe i zawody kolarskie, jednak wciąż brakuje spójnego systemu ścieżek rowerowych, a zwłaszcza połączenia ścieżką rowerową Lubonia i Poznania.

Zwiększająca się liczba mieszkańców, w szczególności młodych, powoduje stale zwiększające się zapotrzebowanie na **miejsca w przedszkolach i żłobkach**, stąd narasta potrzeba podjęcia realizacji inwestycji w tym zakresie. Obecnie liczba miejsc oferowanych przez przedszkola publiczne jest zbyt mała, w mieście nie ma publicznego żłobka. Natomiast koszty opieki nad dziećmi w placówkach niepublicznych są wysokie.

Lubońskie szkoły wyposażone są w sale komputerowe, językowe, w sale gimnastyczne. W szkołach wydawane są posiłki dla uczniów. **Stan techniczny budynków oświaty** jest jednak niezadowolający. W szkołach podstawowych i gimnazjalnych istnieją problemy w zakresie zasobów lokalowych. Liczba sal lekcyjnych, w szczególności do prowadzenia zajęć dodatkowych i uzupełniających jest niewystarczająca.

Miasto nie posiada promocyjnej, **marketingowej wizytówki**, która jednoznacznie kojarzyłaby się z Luboniem. Dotychczas nie opracowano elementów identyfikacji wizualnej dla miasta Luboń w postaci logo i hasła.

Jednym z elementów wpływających na poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta jest **monitoring wizyjny**. Pierwsze kamery „podglądające” i rejestrujące zdarzenia przez 24 godziny na dobę zostały zainstalowane w roku 2008 na terenie lubońskich szkół podstawowych i gimnazjów. Od 2010 r. na Placu Edmunda Bojanowskiego działa „zaczątek” monitoringu miejskiego, którego bazę stanowią trzy kamery wizyjne. Pozostałe tereny miejskie nie są jeszcze objęte monitoringiem.

Luboń charakteryzuje bardzo duża gęstość zaludnienia, spowodowana przez **nadmierny rozwój funkcji mieszkalnej miasta**. Skupienie w granicach dzielnic tylko funkcji mieszkaniowej (bez terenów zieleni, rekreacyjnych i usług) powoduje, że mieszkańcom żyje się gorzej. Rozwój lokalny i poziom zaspokajania potrzeb mieszkańców zależy od możliwości finansowych miasta, które są ograniczone głównie ze względu na dominującą funkcję mieszkaniową.

Potencjalne tereny pod inwestycje są tylko w małej części własnością komunalną. Większość terenów należy do wielu właścicieli prywatnych, co znacznie utrudnia ich sprzedaż potencjalnym inwestorom.

Istotnym problemem Lubonia są **niskie dochody własne** z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych w relacji do liczby mieszkańców. Na zamieszkanie w Luboniu decyduje się wiele osób, bo mieszkania są tańsze niż w Poznaniu, a do stolicy Wielkopolski jest blisko, co powoduje, że Luboń traktowany jest często jako sypialnia Poznania. Duża część ludności napływającej do Lubonia w związku z rozwojem budownictwa wielorodzinnego nie melduje się w nowym miejscu zamieszkania, lub nie zmienia adresu pobytu ważnego dla rozliczeń w Urzędzie Skarbowym. Powoduje to utratę dochodów budżetowych, gdyż część podatków płaconych przez wszystkich takich podatników, zamiast do budżetu Lubonia trafia do innych gmin, w których do tej pory się te osoby rozliczały.

Funkcjonujący **obieg informacji** na temat oferowanych usług publicznych jest niedostatecznie rozwinięty. W konsekwencji informacje o dostępnych usługach publicznych nie docierają do wszystkich mieszkań-

ców. Brakuje konsolidacji wydarzeń miejskich w ramach tzw. „akcji zima w mieście”, na wzór organizowanych letnich zajęć dla dzieci i młodzieży szkolnej, które odbywają się w ramach "akcji lato w mieście".

W Luboniu nie ma lądowiska dla **Lotniczego Pogotowia Ratunkowego**. Śmigłowce mogą lądować w sąsiednich Wirach lub Komornikach.

TABELA 9. ANALIZA SWOT – SZANSE I ZAGROŻENIA.

Lp.	Szanse	Waga	Zagrożenia	Waga
1.	wzrastająca ranga aglomeracji poznańskiej	0,33	utrzymujące się trendy niekontrolowanej suburbanizacji	0,38
2.	planowane inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną	0,28	utrzymujące się niebezpieczeństwo powodzi	0,25
3.	dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji w latach 2014-2020	0,28	utrzymujący się ogólnoświatowy kryzys gospodarczy	0,20
4.	rozwijające się społeczeństwo informacyjne	0,13	rozwijające się choroby cywilizacyjne	0,18
	Suma	1,00	Suma	1,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zebranych podczas spotkań warsztatowych.

SZANSE

Szanse w przeprowadzonej analizie rozumiane są jako uwarunkowania i czynniki zewnętrzne, które rokuja pozytywny wpływ na rozwój Lubonia.

Aglomeracja poznańska obejmuje miasto Poznań oraz strefę podmiejską, w skład której wchodzi miasto i gminy powiatu poznańskiego, w tym Luboń. Rosnące znaczenie aglomeracji poznańskiej wśród pozostałych metropolii wpływa na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i rozwój kapitału ludzkiego. Luboń może rozwijać się w oparciu o korzyści aglomeracyjne: korzyści skali, lokalizacji i urbanizacji. Dotychczasowym znaczącym efektem udziału Lubonia w integracji samorządów w ramach aglomeracji poznańskiej było wprowadzenie zintegrowanej komunikacji autobusowej.

Realizowane i planowane **inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną** w okolicy Poznania stanowią szansę rozwoju Lubonia. Plany budowy zachodniej i wschodniej obwodnic Poznania, które poprzez autostradową obwodnicę miasta Poznania znakomicie poprawią skomunikowanie Lubonia z drogami krajowymi nr 5 i 11. Przebudowa poznańskiego węzła kolejowego oraz tras kolejowych prowadzących w kierunku Wrocławia i Wolsztyna będą także korzystne dla Lubonia.

Fundusze strukturalne w latach 2007-2013 pozwoliły na realizację w Luboniu wielu zadań inwestycyjnych. Możliwości finansowania i realizacji inwestycji z różnych programów unijnych w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 przyczynią się do dalszego rozwoju miasta.

W Europie i na świecie rozwija się **społeczeństwo informacyjne**. Przyjęta w 2008 r. *Strategia rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce do roku 2013* wskazuje, że „poprawa jakości życia w dużej mierze może opierać się na możliwościach wykorzystania technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w szczególności poprzez umożliwienie kontaktów społecznych na odległość i odmiejszczenie usług (e-usługi dostępne z dowolnego miejsca w kraju za pomocą kanałów elektronicznych)”. Zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych daje możliwość wprowadzenia nowych usług, rozwoju rynku telepracy, e-learningu itd. Miasto Luboń deklaruje udział w projekcie koordynowanym przez Wielkopolską Sieć Szerokopasmową pt. Budowa Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej. Na podstawie badań prowadzonych przez GUS wynika, że w Polsce wzrasta korzystanie z internetu oraz z usług świadczonych przez internet, bankowości itp.

ZAGROŻENIA

Zagrożenia rozumiane są jako wszelkie uwarunkowania i czynniki negatywnie wpływające na rozwój Lubonia.

Według KPZK 2030 „do roku 2030 będzie zapewne postępował proces koncentracji ludności i działalności gospodarczej na obszarach funkcjonalnych dużych miast”. Od wielu lat obserwuje się zwiększanie bezpośredniego oddziaływania Poznania na tereny przyległe, na których w coraz większym stopniu rozprzestrzenia się miejski styl życia, formy zabudowy, rośnie zakres dojazdów do pracy do centrów miast. Bliskość Poznania oraz atrakcyjna oferta mieszkaniowa przyczyniły się do żywiołowej urbanizacji w Luboniu i rosnącego chaosu przestrzennego. **Niekontrolowana suburbanizacja** może doprowadzić do degradacji środowiska przyrodniczego, uszczuplenia gruntów użytkowanych rolniczo i tzw. terenów otwartych, utraty atrakcyjności terenów rekreacyjnych oraz inwestycyjnych, czego skutkiem będzie pogorszenie wizerunku i atrakcyjności inwestycyjnej Lubonia.

W Luboniu występują obszary bezpośredniego **zagrożenia powodziowego**. Długotrwałe lokalne opady i wzrost poziomu wód w rzekach w 2010 roku były powodem ogłoszenia dla Lubonia alarmu przeciwpowodziowego.

Od kilku lat obserwowane jest spowolnienie gospodarcze w niektórych krajach Unii Europejskiej. **Kryzys gospodarczy** i finansowy spowodował recesję gospodarczą, pogorszenie sytuacji finansów publicznych. Od 2010 r., w ciągu roku trzy kraje: Grecja, Irlandia i Portugalia były zmuszone ubiegać się o pomoc finansową od instytucji międzynarodowych. Ponadto destabilizacja sytuacji gospodarczej dotknęła także Włochy. Według opracowania Ministerstwa Finansów „Finanse publiczne w Polsce w okresie kryzysu” zgodnie z prognozami KE, dług publiczny w UE i strefie euro w 2012 r. ma osiągnąć kolejne rekordowe poziomy, a w 2013 r. tendencja ta nie ulegnie odwróceniu. Niekorzystne tendencje w Europie Zachodniej negatywnie wpływają na gospodarkę i finanse publiczne w Polsce.

W ostatnich latach obserwowany jest wzrost zachorowań na tzw. **choroby cywilizacyjne**, takie jak: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, choroba wieńcowa czy otyłość. Choroby XXI wieku powodują wzrost kosztów społecznych, pogorszenie jakości życia oraz skrócenie jego długości. Do głównych bezpośrednich przyczyn występowania chorób XXI wieku należy zaliczyć zanieczyszczenie środowiska, nieprawidłowe żywienie, małą aktywność fizyczną oraz palenie papierosów.

5.1.1. KORELACJE

Pomiędzy pozycjami wyszczególnionymi w analizie SWOT zostało przeprowadzone badanie korelacji, polegające na ustaleniu, czy np. dana mocna strona może niwelować znaczenie danego zagrożenia; i odwrotnie: czy dane zagrożenie może osłabić mocną stronę. Odpowiedzi na powyższe pytania pozwalają zidentyfikować silne powiązania (obszary problemowe) w obrębie których można rozpocząć tworzenie rozwiązań (strategii cząstkowych).

	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SZANSE	STRATEGIA OFENSYWNA	STRATEGIA KONKURENCYJNA
ZAGROŻENIA	STRATEGIA KONSERWATYWNA	STRATEGIA DEFENSYWNA

Najsilniejsze zależności zostały oznaczone w przedstawionych niżej tabelach korelacji kolorem czerwonym. Im bardziej intensywny odcień czerwieni, tym silniejsze korelacje.

KORELACJE: MOCNE STRONY – ZAGROŻENIA, ZAGROŻENIA – MOCNE STRONY

	utrzymujące się trendy niekontrolowanej suburbanizacji	utrzymujące się niebezpieczeństwo powodzi	utrzymujący się ogólnosiwiatowy kryzys gospodarczy	rozwijające się choroby cywilizacyjne
korzystne położenie - bliskość Poznania (rynek pracy, korzystanie z zasobów metropolitalnych)	0,48		0,31	
zintegrowany system komunikacji z Poznaniem i dobry stan taboru przewoźnika miejskiego	0,95			
bardzo dobry dostęp do międzynarodowego portu lotniczego „Ławica” w Poznaniu i węzła kolejowego Poznań-Wrocław; Poznań-Wolsztyn		0,31		
wysoki odsetek dzieci objętych edukacją przedszkolną	0,42			
wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjalnych wynikający z dobrego przygotowania nauczycieli oraz dysponowania nowoczesną infrastrukturą edukacyjną i sportową				
dostępne tereny pod potrzebne funkcje, m.in. rozwój rekreacji i wypoczynku, inwestycje	0,46	0,34		
rozbudowana nowoczesna infrastruktura techniczna (infrastruktura sieciowa, internet szerokopasmowy)	0,46			
bogata oferta kulturalna (aktywna działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki)				
niskie koszty utrzymania administracji samorządowej	0,42		0,25	
dostępność powierzchni pod działalność usługową i magazynową w Parku Przemysłowym na terenie Zakładów Chemicznych w Luboniu				
dobra struktura demograficzna (znaczący odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym, duży potencjał wykwalifikowanej siły roboczej)	0,44			0,48
bogate walory przyrodnicze Wielkopolskiego Parku Narodowego i dostęp do rzeki Warty		0,32	0,27	
duża liczba przedsiębiorstw o zróżnicowanym profilu działalności			0,27	
duża i zróżnicowana oferta usług dla ludności i handlu	0,42		0,24	
funkcjonująca stacja pogotowia ratunkowego				0,22

Korelacje mocnych stron z zagrożeniami cechują się stosunkowo dużym wpływem na rozwój Lubonia. Łączna punktacja będąca wynikiem wszystkich iloczynów wag i zidentyfikowanych korelacji oznaczanych punktowo, wynosi 7,04. Biorąc pod uwagę wpływające wzajemnie na siebie czynniki rozwojowe związane z mocnymi stronami i zagrożeniami, należy przede wszystkim zadbać o prawidłowe rozmieszczenie poszczególnych funkcji obszarów miasta względem planów rozwoju komunikacji i transportu publicznego łączącego Luboń z Poznaniem. Należy dążyć do powstrzymania utrzymującej się niekontrolowanej suburbanizacji, ponieważ zjawisko to niweluje korzyści związane z położeniem w pobliżu Poznania, a także wpływa negatywnie na poziom dostępności do usług i walorów przyrodniczych, który obecnie jest stosunkowo wysoki. Struktura gospodarki Lubonia jest zdywersyfikowana, oznacza to, że kryzys nie będzie zbyt boleśnie oddziaływać na całe miasto, należy zatem dążyć do utrzymania wysokiego poziomu zróżnicowania struktury gospodarczej, uzupełniając ją przetwórstwem przemysłowym, co z kolei spowoduje możliwość rozwoju firm usługowych świadczących usługi dla przemysłu, a nie tylko dla ludności lub dla innych usług.

KORELACJE: MOCNE STRONY – SZANSE, SZANSE – MOCNE STRONY

	wzrastająca ranga aglomeracji poznańskiej	planowane inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną	dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji w latach 2014-2020	rozwijające się społeczeństwo informacyjne
korzystne położenie - bliskość Poznania (rynek pracy, korzystanie z zasobów metropolitalnych)	0,86	0,76		0,23
zintegrowany system komunikacji z Poznaniem i dobry stan taboru przewoźnika miejskiego	0,43	0,75	0,38	
bardzo dobry dostęp do międzynarodowego portu lotniczego „Ławica” w Poznaniu i węzła kolejowego Poznań-Wrocław; Poznań-Wolsztyn	0,77	0,67		
wysoki odsetek dzieci objętych edukacją przedszkolną				
wysoki poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjalnych wynikający z dobrego przygotowania nauczycieli oraz dysponowania nowoczesną infrastrukturą edukacyjną i sportową			0,35	0,40
dostępne tereny pod potrzebne funkcje, m.in. rozwój rekreacji i wypoczynku, inwestycje		0,36	0,72	
rozbudowana nowoczesna infrastruktura techniczna (infrastruktura sieciowa, internet szerokopasmowy)		0,36	0,36	0,41
bogata oferta kulturalna (aktywna działalność Ośrodka Kultury i Biblioteki)			0,34	
niskie koszty utrzymania administracji samorządowej				
dostępność powierzchni pod działalność usługową i magazynową w Parku Przemysłowym na terenie Zakładów Chemicznych w Luboniu		0,66	0,33	0,18
dobra struktura demograficzna (znaczący odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym, duży potencjał wykwalifikowanej siły roboczej)				
bogate walory przyrodnicze Wielkopolskiego Parku Narodowego i dostęp do rzeki Warty			0,34	
duża liczba przedsiębiorstw o zróżnicowanym profilu działalności		0,34	0,34	
duża i zróżnicowana oferta usług dla ludności i handlu				
funkcjonująca stacja pogotowia ratunkowego		0,32		

Korelacje mocnych stron i szans mają największy wpływ na rozwój miasta (wynik tych korelacji to 10,64). Oznacza to, że samorząd Lubonia powinien skupić się na wzmacnianiu mocnych stron, aby wykorzystać nadarzające się szanse i zwrotnie, skupić się na wykorzystaniu szans, aby wzmacniać mocne strony. Ranga gospodarcza aglomeracji poznańskiej będzie z pewnością wzrastać. Wokół dużych ośrodków miejskich będzie koncentrować się rozwój wspierany środkami publicznymi, także z funduszy strukturalnych. Inwestycje w komunikację i aglomeracyjny transport publiczny przysporzą wiele korzyści gminom podpoznańskim. Poznań to zarówno duży rynek konsumencki, ale także ośrodek usług wyższego rzędu, do których łatwy dostęp mogą mieć mieszkańcy Lubonia. Nie ulega wątpliwości, że samorząd Lubonia powinien skupiać uwagę i aktywność inwestycyjną na doskonaleniu relacji aglomeracyjnych z Poznaniem, ale także innymi okolicznymi gminami. Obecny system transportu publicznego i komunikacja z Poznaniem należy do mocnych stron Lubonia, jednak zgodnie z wynikami analizy TOWS/SWOT jest to sfera wskazana do dalszej interwencji. Bliskość dużego ośrodka miejskiego nie tylko jest ważna dla mieszkańców Lubonia, jest ona również istotna dla potencjalnych inwestorów, których miasto powinno przyciągać. Okres programowania Strategii Rozwoju Miasta Luboń pokrywa się z okresem programowania budżetu Unii Europejskiej. Polity-

ka Spójności UE w latach 2014-2020 nadal nakierowana jest na intensywne wsparcie regionów mniej rozwiniętych, do których należy Wielkopolska. Z funduszy strukturalnych skorzystać może także Luboń. Będą to środki znacznie uzupełniające środki własne przeznaczone na kluczowe inwestycje związane z rozwojem terenów inwestycyjnych oraz usprawnianiem usług i infrastruktury publicznej.

KORELACJE: SŁABE STRONY – ZAGROŻENIA, ZAGROŻENIA – SŁABE STRONY

	utrzymujące się trendy niekontrolowanej suburbanizacji	utrzymujące się niebezpieczeństwo powodzi	utrzymujący się ogólnosiwiatowy kryzys gospodarczy	rozwijające się choroby cywilizacyjne
zły stan techniczny dróg, niewystarczający dla aktualnych potrzeb standard i jakość ulic, duża liczba dróg nieutwardzonych	0,46	0,34		
negatywne oddziaływania komunikacyjne (ruch tranzytowy, hałas, emisja zanieczyszczeń)	0,86	0,31	0,26	
brak ład przestrzennego, niskie walory estetyczne miasta	0,44	0,31		
niedostateczna liczba otwartych terenów sportowo-rekreacyjnych w mieście oraz terenów urządzonej zieleni, brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych	0,45		0,28	
wysokie koszty opieki nad dziećmi w niepublicznych żłobkach i przedszkolach			0,27	
niezadawalający stan techniczny budynków oświaty, niedostateczne warunki lokalowe w szkołach podstawowych i gimnazjalnych utrudniające prowadzenie zajęć dodatkowych	0,45		0,27	
brak monitoringu w miejscach strategicznych (np. przy szkołach)	0,41			
brak promocyjnej, marketingowej wizytówki miasta				
brak własności komunalnej terenów inwestycyjnych			0,26	
niedostateczny poziom zintegrowania funkcji miejskich (dominująca funkcja mieszkaniowa przy relatywnie niskim udziale terenów pod działalność gospodarczą, duża gęstość zaludnienia, ograniczone możliwości finansowe samorządu)	0,46			
niedostatecznie rozwinięty obieg informacji dotyczący usług publicznych				
nieuregulowane funkcje terenów granic miasta				
brak lądowiska dla lotniczego pogotowia ratunkowego				0,25
niskie dochody własne z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych w relacji do liczby mieszkańców	0,48		0,31	

Brak kontroli nad procesami suburbanizacyjnymi, jak już wykazano, ma wpływ na niwelowanie mocnych stron miasta, ale także będzie powodować pogłębianie się problemów zidentyfikowanych jako słabe strony, które można sprowadzić do pojęcia obniżonego komfortu życia mieszkańców miasta. Wpływ niekontrolowanej suburbanizacji na potęgowanie słanych stron miasta jest kluczowy dla korelacji zewnętrznych i wewnętrznych negatywnych czynników rozwojowych, które łącznie w analizie TOWS/SWOT według przyjętej

metodyki oceniono na 6,87 punktów. Inne negatywne wewnętrzne i zewnętrzne czynniki, korelując, nie wpływają na rozwój miasta aż tak istotnie.

KORELACJE: SŁABE STRONY – SZANSE, SZANSE – SŁABE STRONY

	wzrastająca ranga aglomeracji poznańskiej	planowane inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną	dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji w latach 2014-2020	rozwijające się społeczeństwo informacyjne
zły stan techniczny dróg, niewystarczający dla aktualnych potrzeb standard i jakość ulic, duża liczba dróg nieutwardzonych		0,72	0,36	
negatywne oddziaływania komunikacyjne (ruch tranzytowy, hałas, emisja zanieczyszczeń)		0,66	0,33	0,18
brak ładu przestrzennego, niskie walory estetyczne miasta				
niedostateczna liczba otwartych terenów sportowo-rekreacyjnych w mieście oraz terenów urządzonej zieleni, brak rozwiniętej sieci ścieżek rowerowych		0,35	0,35	
wysokie koszty opieki nad dziećmi w niepublicznych żłobkach i przedszkolach		0,35	0,35	
niezadowalający stan techniczny budynków oświaty, niedostateczne warunki lokalowe w szkołach podstawowych i gimnazjalnych utrudniające prowadzenie zajęć dodatkowych		0,35	0,35	
brak monitoringu w miejscach strategicznych (np. przy szkołach)			0,31	
brak promocyjnej, marketingowej wizytówki miasta	0,38			
brak własności komunalnej terenów inwestycyjnych		0,34	0,34	
niedostateczny poziom zintegrowania funkcji miejskich (dominująca funkcja mieszkaniowa przy relatywnie niskim udziale terenów pod działalność gospodarczą, duża gęstość zaludnienia, ograniczone możliwości finansowe samorządu)				
niedostatecznie rozwinięty obieg informacji dotyczący usług publicznych				
nieuregulowane funkcje terenów granic miasta				
brak lądowiska dla lotniczego pogotowia ratunkowego				
niskie dochody własne z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych w relacji do liczby mieszkańców				

W najmniejszym stopniu na rozwój Lubonia będą miały wpływ korelacje występujące pomiędzy szansami i słabymi stronami (punktacja – 5,73). Rozwój infrastruktury komunikacyjnej oraz dostępność dodatkowych środków (z funduszy unijnych) pozwolą wyeliminować lub złagodzić skutki występowania niektórych sła-

bych stron. Należy jednak przede wszystkim skupić się na eliminowaniu słabych stron, ponieważ to one mogą powodować, że nie uda się wykorzystać nadarzających się szans rozwojowych.

5.1.2. PODSUMOWANIE

TABELA 10. ANALIZA TOWS/SWOT – WYNIKI KORELACJI.

Badane korelacje	Wyniki TOWS		Wyniki SWOT		Zestawienie zbiorcze	
	suma korelacji	suma iloczynów	suma korelacji	suma iloczynów	suma korelacji	suma iloczynów
szanse/słabe strony	26	4,35	8	1,37	34	5,73
zagrożenia/słabe strony	26	4,99	12	1,88	38	6,87
szanse/mocne strony	42	7,10	22	3,54	64	10,64
zagrożenia/mocne strony	30	5,44	10	1,60	40	7,04

Źródło: opracowanie własne.

Głównym problemem Lubonia są nieadekwatne wpływy do budżetu w stosunku do liczby mieszkańców. Ponadto miasto charakteryzuje bardzo wysoka gęstość zaludnienia, dominacja funkcji mieszkaniowej, mało terenów zieleni i rekreacji. Jednak sytuacja Lubonia na tle innych gmin aglomeracji poznańskiej jest dobra. W mieście jest niskie bezrobocie, duża liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 ludności, korzystna struktura demograficzna mieszkańców, bogaty rynek konsumencki, niewielki udział beneficjentów pomocy społecznej. Luboń posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę handlu i usług, z której korzystają także mieszkańcy sąsiednich gmin.

Analiza korelacji mocnych i słabych stron miasta z możliwymi szansami i zagrożeniami wykazała, że najważniejszą strategią dla Lubonia jest **strategia ofensywna**. Władze miasta Luboń powinny koncentrować się na wykorzystaniu mocnych stron i nadarzających się szans, za pomocą atutów miasta wykorzystywać szanse rozwoju, a z kolei nadarzające się okazje przekładać na dalsze wzmocnienie mocnych stron.

VI. STRUKTURA STRATEGII, MISJA, WIZJA, CELE, PROGRAMY I PROJEKTY STRATEGICZNE.

6.1. DEKLARACJI MISJI I WIZJI ROZWOJU

Istotnym elementem *Strategii* jest misja rozwoju, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju miasta w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

Na podstawie analizy silnych stron oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę wszystkie zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Lubonia oraz wnioski z warsztatów strategicznych, stwierdzono, że misja miasta sformułowana w 2008 roku będzie kontynuowana:

Misją miasta Lubonia jest dążenie do zrównowżenia rozwoju najistotniejszych jego funkcji – mieszkalnej, gospodarczej oraz związanej z kulturą i wypoczynkiem.

Misja powinna również służyć jako podstawowe założenie przy priorytetyzacji realizowanych zadań, zarówno tych przewidzianych w *Strategii*, jak i realizowanych na bieżąco. W związku z brakiem środków na realizację wszystkich zadań zawsze będzie należało wybrać te, które są ważniejsze dla społeczności.

Z powyższej deklaracji misji wynika, że głównym priorytetem samorządu gminy jest uregulowanie kwestii gospodarki przestrzennej miasta oraz wyrównanie zachwianych obecnie funkcji miasta, które powinny być

świadczony blisko mieszkańców w sposób zaplanowany i zrównoważony (z położeniem nacisku na zachowanie i lepsze wykorzystanie pozostałych do zagospodarowania obszarów przestrzeni miejskiej). Z uwagi na specyficzne położenie i charakter miasta można było stworzyć misję bardzo krótką, w której pojawiają się jednoznacznie określone elementy równoważenia rozwoju. Z punktu widzenia uczestników procesu opracowania tej misji był to jednak element najważniejszy, oddający precyzyjnie główny kierunek rozwoju miasta.

Wizja ma fundamentalne znaczenie dla każdej strategii rozwoju, ponieważ według literatury przedmiotu rozumiana jest jako cel nad celami i powinna poprzedzać wszelkie prace związane z opracowaniem strategii rozwoju.

Wizja powinna mieć wyraźnie określony horyzont czasowy. Jest rozumiana jako obraz gminy w przyszłości, stan docelowy. Jest to obraz również optymistyczny. Wizja sformułowana jest tak, by były w niej urzeczywistnione cele strategiczne planowane w dalszym etapie.

Wizję miasta oparto na trzech filarach:

- *Luboń – komfort wokół nas*
- *Gospodarka od nowa*
- *Od mieszkańca do obywatela*

W ciągu ostatnich kilkunastu lat komfort życia w Luboniu obniżył się. Duży napływ nowych mieszkańców spowodował m.in. wysoką gęstość zaludnienia i związany z tym zwiększony ruch samochodowy. Sytuację dodatkowo pogarsza ruch tranzytowy. Miasto równocześnie nie jest w stanie zapewnić w równym stopniu rozwoju usług publicznych, zaspokoić potrzeb mieszkańców w zakresie rekreacji i wypoczynku, czy infrastruktury technicznej i społecznej.

Luboń – komfort wokół nas to hasło ukierunkowane na mieszkańców, charakteryzujące potencjał miasta. Luboń nie chce funkcjonować w świadomości tylko jako teren zabudowany – „sypialnia Poznania”, hasło sugeruje wysoki poziom życia w Luboniu, który zostanie osiągnięty poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkalnej, gospodarczej oraz związanej z kulturą i wypoczynkiem.

W perspektywie następnych kilku lat w Luboniu poprawie ulega poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Drogi w mieście są w większości utwardzone i systematycznie remontowane, powstały nowe parkingi. Dzięki wycofaniu ruchu tranzytowego z miasta oraz budowie sygnalizacji świetlnej i progów zwalniających w miejscach newralgicznych nastąpiła poprawa bezpieczeństwa na drogach. Rozbudowywane ścieżki rowerowe i piesze tworzą w mieście ciągi komunikacyjne, umożliwiające bezpieczną komunikację.

Łatwy dojazd do Lubonia stanie się możliwy dzięki budowie dróg dwupasmowych oraz skrzyżowań bezkolizyjnych, także na przejazdach kolejowych. Przekwalifikowanie dróg gminnych w ciągu Żabikowska, Sobieskiego, Kręta do klasy dróg powiatowych pozwala na ich modernizację wspólnie ze Starostwem Powiatowym. W szybkim przemieszczaniu się w obrębie miasta pomaga sprawna komunikacja publiczna.

W mieście powstają atrakcyjne tereny spacerowe (parki, alejki spacerowe), zagospodarowane Wzgórze Papięskie jest chętnie odwiedzane przez mieszkańców. Popularnym miejscem wypoczynku i rekreacji są także zrewitalizowane tereny zielone nad rzeką Wartą i w sąsiedztwie Kocich Dołów. Dla mieszkańców i turystów powstało centrum sportów wodnych i rekreacji.

Dostęp do terenów Wielkopolskiego Parku Narodowego ułatwia wybudowana od ulicy 3 Maja wzdłuż Warty ścieżka rowerowa. Miasto rozwija ofertę turystyki aktywnej, poprzez systematyczną rozbudowę ścieżek rowerowych zintegrowanych ze ścieżkami poza Luboniem.

Stan bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta znacznie się poprawia, dzięki realizacji pełnego monitoringu miasta, systemu alarmowania i informowania ludności o zagrożeniach. Budowa kompleksowych zabezpieczeń przeciwpowodziowych pozwoli w przyszłości uniknąć konsekwencji ewentualnych powodzi. We współpracy z miastem Poznań uregulowane zostały koryta Strumienia Junikowskiego oraz ciek Bocianka.

Potrzeby edukacyjne są na bieżąco monitorowane i zaspokajane, m.in. dzięki rozbudowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Luboniu oraz poszerzeniu oferty szkół. W mieście tworzone są nowe publiczne żłobki i przedszkola. Zarówno szkoły, jak i przedszkola są systematycznie unowocześniane, dobrze wyposażone i przyjazne dla dzieci.

Stale doskonalone i rozwijane są usługi komunalne świadczone na rzecz miasta. Projektowane są nowe publiczne tereny zieleni, nasadzenia zieleni wysokiej, zieleń towarzysząca ulicom. Zrewitalizowany Plac Edmunda Bojanowskiego jest wizytówką miasta, miejscem reprezentacyjnym i atrakcyjnym dla mieszkańców oraz gości.

Coraz więcej mieszkańców Lubonia ma dostęp do usług publicznych przez internet szerokopasmowy. Instytucje publiczne w mieście wprowadzają nowe udogodnienia i usługi dostępne zdalnie, dzięki czemu liczba spraw załatwianych przez interesantów poprzez fizyczną obecność w tych placówkach stale ulega zmniejszeniu.

Osoby mające trudności związane z wychowaniem i opieką nad dziećmi mogą skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny. W mieście funkcjonują ośrodki wspierające osoby niepełnosprawne, wymagające rehabilitacji i zajęć terapeutycznych. Miasto stara się także zaspokajać potrzeby osób starszych, m.in. poprzez budowę domu spokojnej starości. Prężnie rozwija się służba zdrowia, natychmiastowa pomoc lekarska jest dostępna dla każdego przez całą dobę. Miasto posiada budynek umożliwiający zakwaterowanie osób poszkodowanych.

Przy wzrastającej liczbie mieszkańców dochody własne miasta pochodzące z podatków lokalnych są bardzo niskie. W mieście dominująca jest funkcja mieszkaniowa przy relatywnie niskim udziale terenów pod działalność gospodarczą, dużej gęstości zaludnienia oraz ograniczonych możliwościach finansowych samorządu.

Gospodarka od nowa

Począwszy od XIX wieku Luboń był miastem usług i przemysłu, lokalizacja fabryk w Luboniu spowodowała dynamiczny rozwój okolicznych osad. Obecnie taki charakter miasta jest przywracany, stopniowo następuje gospodarczy powrót do korzeni.

Istniejące wolne, jeszcze niezabudowane tereny w mieście są przeznaczane na aktywizację gospodarczą. Przekształcenie terenów o funkcji mieszkaniowej w tereny inwestycyjne pozwoli na zwiększenie wpływów do budżetu miasta oraz zrównoważenie funkcji miejskich.

Rewitalizacja terenów i obiektów poprzemysłowych pozwala odzyskać powierzchnie nieużytkowane, często w atrakcyjnej lokalizacji.

Wprowadzenie jednolitego systemu oznakowania i informacji miejskiej oraz opracowanie strategii promocji stanowią jasny przekaz dla odbiorców, przekazując obraz miasta jako otwartego na gości i inwestorów.

Samorząd aktywnie prowadzi działania mające na celu pozyskanie strategicznych inwestorów, którzy zapewnią miejsca pracy dla mieszkańców Lubonia.

Powołana Rada Gospodarcza przy Burmistrzu Miasta Luboń stanowić będzie forum uzgadniania polityki miasta w sprawach aktywizacji gospodarczej, zagospodarowania przestrzennego, promocji przedsiębiorczości. Rada Gospodarcza będzie uczestniczyć w tworzeniu podstaw do kooperatywnej z miastem aplikacji o środki europejskie w następnych perspektywach finansowych UE. Przyczyni się także do lobbingu na rzecz korzystnych dla miasta zmian w infrastrukturze drogowej wojewódzkiej i krajowej.

Faktycznie występujące przepływy osób i powiązania z Poznaniem warunkują zacieśnienie integracji funkcjonalnej ze stolicą województwa.

Należy pamiętać, że większość nowych mieszkańców jest silnie związana z Poznaniem przede wszystkim z powodu zatrudnienia oraz przyzwyczajenia do dostępnych w stolicy województwa usług.

Od mieszkańca do obywatela

W Luboniu wprowadzono kompleksowy plan działań ukierunkowany na integrację mieszkańców, wzbudzenie poczucia przynależności do wspólnoty, budowę tożsamości lokalnej.

Poczucie więzi wśród nowych i starych mieszkańców jest budowane poprzez organizację różnego rodzaju imprez integracyjnych o charakterze kulturalnym i sportowym. Odbywające się cyklicznie wydarzenia, uruchomione koła zainteresowań pozwalają mieszkańcom lepiej się poznać, a także rozwijać pasje i przyjaźnie. Ludzie spotykają się, razem spędzają czas wolny, uczestniczą wspólnie w różnych imprezach. Organizowane wydarzenia zostały tak pomyślane, żeby niejako przemycać treści dotyczące Lubonia, jego historii i specyfiki. Dzięki temu mieszkańcy mogą lepiej poznać miasto i poczuć z nim więź.

6.2. CELE STRATEGICZNE

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach, strukturą przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Programy strategiczne
3. Projekty realizacyjne
4. Zadania do wykonania

Każdy cel, program i projekt zostają w dokumencie *Strategii* dokładnie uzasadnione i scharakteryzowane.

Kolejnym po misji poziomem planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju gminy tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału *Strategii*, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju gminy, określonego w jego misji. Z kolei **programy strategiczne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia czy działania samorządu. **Projekty realizacyjne** to już konkretne przedsięwzięcia najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu *Strategii*. Każdy projekt opatrzone opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru i zaliczenia do dokumentu *Strategii* oraz czasami inne ważne dla jego realizacji informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano informacje o **zadaniach**, czyli czynnościach do wykonania w ramach każdego projektu. Opisy projektów zawierają również informacje o planowanych miarach ich wykonania. Tam gdzie to było możliwe wskazano jednostki odpowiedzialne za realizację projektów w przyszłości i daty realizacji poszczególnych zadań.

W rezultacie przeprowadzonych warsztatów strategicznych oraz analizy stanu miasta stwierdzono że, sformułowane w 2008 r. trzy strategiczne cele rozwoju miasta Lubonia pozostają aktualne i trafne, będą utrzymane w niezmiennym kształcie:

I. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

II. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA

III. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW

Bazując na zidentyfikowanych uwarunkowaniach rozwojowych miasta (a więc posiadanych atutach oraz najistotniejszych brakach i problemach), wymienione powyżej cele wytyczają główne kierunki rozwoju. Ich realizacja w wieloletniej perspektywie powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju miasta, określonego w jego misji. W przypadku Lubonia cele strategiczne bezpośrednio nawiązują do sformułowań zawartych w misji, co dodatkowo potwierdza logiczne powiązania wewnątrz *Strategii*.

Realizacja programów, prowadząca do osiągnięcia celów, szczególnie tych związanych z podniesieniem warunków życia mieszkańców w mieście, będzie prowadziła do osiągnięcia pożądanego statusu określonego w misji. Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko listą życzeń i dokumentem opisującym marzenia o przyszłości, ale od momentu zatwierdzenia

stanie się podstawą pracy personelu zarządzającego i kierującego usługami, dokumentem ustalającym hierarchię ważności zadań i projektów.

6.3. PROGRAMY, PROJEKTY I ZADANIA STRATEGICZNE

Strategia jako dokument kierunkowy pełni funkcję drogowskazu w realizacji przedsięwzięć gminy. Z tego względu podane w opisach projektów informacje (proponowane zadania, koszty realizacji czy jednostki wykonujące) są propozycjami realizacji celów strategicznych w dążeniu do wypełnienia misji. Projektów tych nie należy uważać za zamknięte, przeciwnie, wraz ze zmieniającymi się warunkami wewnętrznymi i zewnętrznymi należy rozważać możliwość aktualizowania i poszerzania *Strategii* i to na każdym poziomie planowania. Częsta aktualizacja *Strategii* umożliwi utrzymanie jej aktualności przez szereg nadchodzących lat.

Sama realizacja zaproponowanych projektów, a szczególnie tych związanych z podniesieniem warunków technicznych i organizacyjnych życia w mieście, ułatwi osiągnięcie przez gminę pożądanego statusu określonego w misji.

TABELA 11. UKŁAD CELÓW PROGRAMÓW I PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH.

1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	2. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA	3. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW
<p>1.1. Rozwiązania komunikacyjne</p> <p>1.1.1. Budowa i przebudowa głównych dróg na terenie miasta wraz ze zmianami systemu organizacji ruchu na najważniejszych ciągach komunikacyjnych miasta</p> <p>1.1.2. Budowa i przebudowa dróg lokalnych na terenie miasta wraz ze zmianami systemu organizacji ruchu lokalnego w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców</p> <p>1.1.3. Rozwój komunikacji publicznej w ramach aglomeracji poznańskiej</p> <p>1.2. Infrastruktura podziemna</p> <p>1.2.1. Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej miasta</p> <p>1.2.2. Rozwój systemu kanalizacji deszczowej miasta, w tym zwiększenie bezpieczeństwa na wypadek ulewnych deszczy i powodzi</p> <p>1.2.3. Uzupełnienie sieci wodociągowej</p> <p>1.3. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa</p> <p>1.3.1. Planowanie przestrzenne</p> <p>1.3.2. Kreowanie kształtu urbanistycznego i architektonicznego centrum Lubonia, zarządzanie przestrzenią publiczną</p> <p>1.3.3. Zagospodarowanie terenów zieleni i terenów rekreacyjnych w mieście, wykorzystanie rekreacyjne brzegu rzeki Warty i Starorzecza</p>	<p>2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy na terenie miasta</p> <p>2.1.1. Rozwój systemu oznakowania i identyfikacji wizualnej miasta</p> <p>2.1.2. Program promocji gospodarczej miasta</p> <p>2.1.3. Rewitalizacja szansą ożywienia gospodarczego terenów poprzemysłowych</p>	<p>3.1. Oświata, kultura, sport</p> <p>3.1.1. Zmiana ram organizacyjnych i rozwój infrastruktury sportowej</p> <p>3.1.2. Zmiana ram organizacyjnych i rozwój działalności kulturalnej</p> <p>3.1.3. Rozwój sieci, rozbudowa i budowa przedszkoli i szkół o uprawnieniach publicznych</p> <p>3.2. Bezpieczeństwo mieszkańców</p> <p>3.2.1. Organizacja systemu monitoringu wizyjnego na terenie miasta</p> <p>3.2.2. Doskonalenie metod pracy Straży Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej</p> <p>3.2.3. System zarządzania kryzysowego</p> <p>3.2.4. Monitoring klimatu akustycznego i stanu środowiska</p> <p>3.3. Usługi socjalne i komunalne</p> <p>3.3.1. Przyjazny urząd</p> <p>3.3.2. Rozszerzenie zakresu usług pomocy społecznej</p>

1.3.4. Gospodarka zasobami mieszkaniowymi

Źródło: opracowanie własne.

3.3.3. Rozszerzanie zakresu i poprawa jakości świadczonych na rzecz mieszkańców usług komunalnych

Wykaz wszystkich zadań zaplanowanych w ramach poszczególnych projektów został zamieszczony w załączniku 2.

VII. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

7.1. WPROWADZENIE

Strategia rozwoju jest dokumentem zawierającym podstawowe wytyczne dotyczące kierunków rozwoju miasta ujęte w cele strategiczne i planowane zadania. Zarządzanie realizacją strategii odbywa się na poziomie celów, następnie projektów strategicznych oraz zadań wchodzących w skład projektów strategicznych. Na każdym z tych poziomów ustalono układ instytucjonalny, podmioty zaangażowane w zarządzanie oraz funkcje i zasady pracy poszczególnych gremiów. Zarządzanie strategią rozwoju będzie przebiegać zgodnie ze schematem podzielonym na etapy planowania, realizacji, monitorowania i ewaluacji. Zatem proces zarządzania strategicznego można przedstawić na macierzy, której elementami są:

- poziomy realizacji strategii:
 - cele, programy, projekty, zadania;
- poziomy instytucjonalnego zarządzania:
 - Burmistrz Miasta – zarządza wdrażaniem, monitoringiem i ewaluacją Strategii
 - Zastępcy Burmistrza – zarządzają wdrażaniem, monitoringiem i ewaluacją Strategii z uwzględnieniem kompetencji i podziału zadań określonych Regulaminem Organizacyjnym dla Urzędu Miasta Luboń,
 - kierownicy poszczególnych wydziałów – zarządzają i realizują projekty strategiczne zgodnie ze specyfiką określoną Regulaminem Organizacyjnym dla Urzędu Miasta Luboń,
 - pracownicy Urzędu Miasta Luboń – wykonują zadania w ramach projektów strategicznych zgodnie z przypisanymi kompetencjami.
- etapy:
 - planowanie, realizacja, monitorowanie, ewaluacja.

Cele strategiczne będą realizowane poprzez projekty strategiczne. Natomiast projekty strategiczne definiuje się jako pakiet zadań, których realizacja zmierza do osiągnięcia określonego celu strategicznego. Wdrażanie strategii będzie zatem odbywać się operacyjnie poprzez zarządzanie projektami. Metodyka zarządzania projektami realizowanymi przez Urząd Miasta Luboń stała się zatem podstawą systemu zarządzania strategicznego w oparciu o zapisy Strategii rozwoju.

7.2. DEFINICJA PROJEKTU

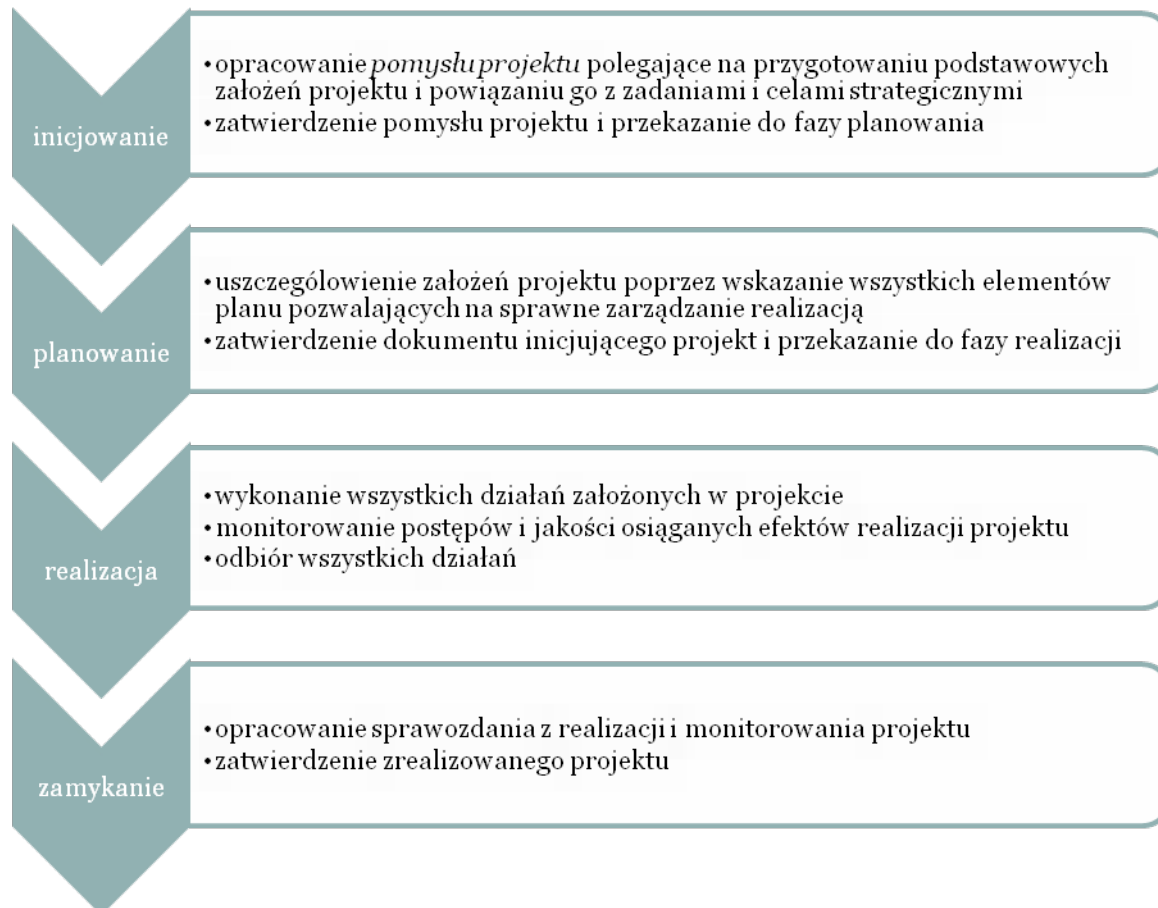
Projekt należy rozumieć jako ograniczony czasowo, tj. posiadający określony początek i koniec, zbiór zadań realizowanych w celu wytworzenia unikatowego produktu, usługi, rezultatu. Realizacja projektu jest mierzalna, tj. można stwierdzić na podstawie specyficznych wskaźników produktów projektu, że został on wykonany zgodnie z założeniami lub w jakim zakresie nie udało się go zrealizować.

W dokumencie Strategii Rozwoju w projektach strategicznych określono kluczowe zadania, za pomocą których będą realizowane poszczególne projekty strategiczne i w konsekwencji cele strategiczne. Są one opisa-

ne bardzo ogólnikowo i nie stanowią katalogu zamkniętego projektów, który wykonawczo będzie podlegał każdego roku zatwierdzeniu w zależności od przyjętych priorytetów.

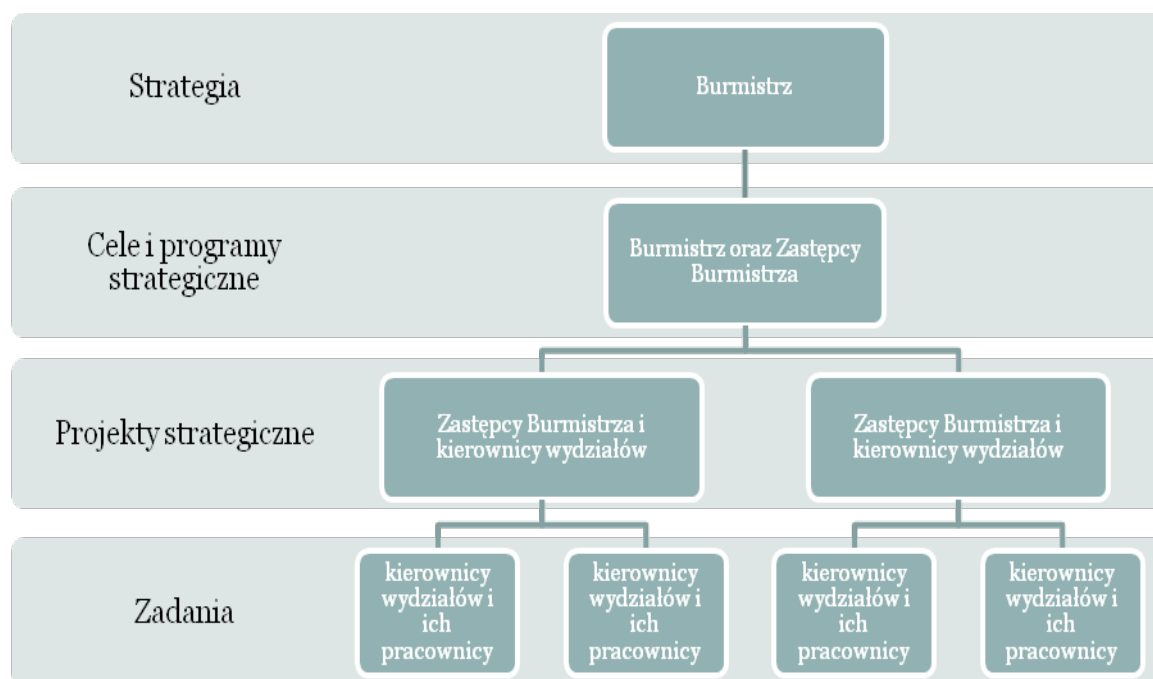
7.3. FAZY REALIZACJI PROJEKTU

Każdy projekt posiada fazy realizacji, na które składają się: inicjowanie, planowanie, realizacja, zamykanie.

7.4. POZIOMY ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO

Zarządzanie strategiczne będzie odbywać się na następujących poziomach:

7.5. INICJOWANIE ZADANIA

Inicjowanie zadania rozpoczyna się od przygotowania podstawowych założeń projektu i zadania. Każdy pracownik urzędu lub innych podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii może przygotować i przedstawić pomysł projektu/zadania. W zależności od wyników konsultacji przeprowadzonych na wyższych szczeblach zarządzania strategicznego projekty i zadania będą podlegać modyfikacjom.

Pomysł zadania powinien być zawsze odpowiedzią na zidentyfikowaną, niezaspokojoną potrzebę dostarczenia unikatowego produktu i osiągnięcia rezultatu. Celem opracowania *pomysłu zadania* jest zatwierdzenie jego podstawowych parametrów, na odpowiednich poziomach zarządzania. Przechodząc przez wszystkie poziomy zarządzania projektami, *pomysł zadania* będzie konsultowany i będzie weryfikowany pod względem:

- wykonalności prawnej, organizacyjnej, finansowej, środowiskowej, itp.;
- wpływu na realizację projektu strategicznego, do którego przypisano *pomysł zadania*;
- wpływu na realizację celów i obszarów strategicznych;
- wpływu na realizację Strategii Rozwoju.

Weryfikowanie wpływu na realizację celów, programów i projektów strategicznych oraz całej Strategii polega przede wszystkim na ocenie, czy zadanie będące w fazie pomysłu jest:

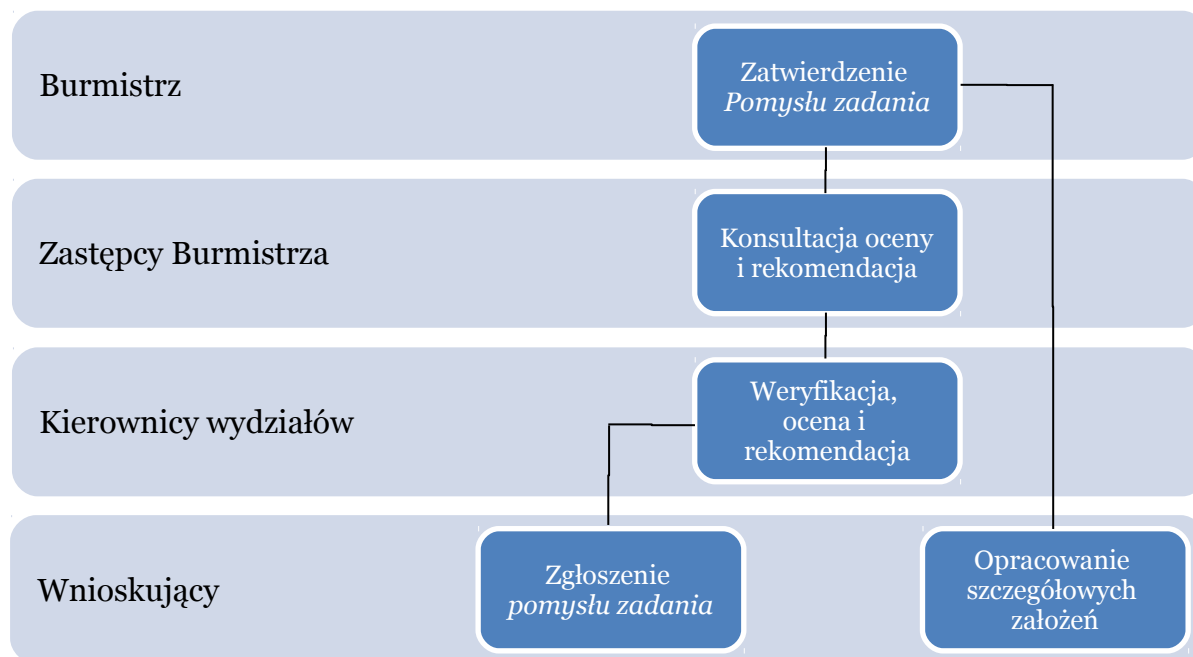
- adekwatne, tzn. trafnie dobrane, zgodne z założeniami strategicznymi;
- efektywne, tzn. nakłady finansowe i nakład pracy w realizację zadania pozostają w korzystnym stosunku do spodziewanych rezultatów i stopnia realizacji założeń strategicznych;
- społecznie akceptowalne i oczekiwane;
- wariantowo najkorzystniejsze, tzn. realizacja zadania będzie przebiegać według najkorzystniejszego wariantu technologicznego, prawnego i organizacyjnego, będzie skuteczna;
- perspektywiczne, tzn. wpływa nie tylko na rozwiązanie bieżących potrzeb, ale także będzie efektywny w przyszłości.

Przygotowanie *pomysłu zadania* będzie wymagało zestawienia następujących informacji:

- robocza nazwa zadania;
- cele zadania: powinny być tak sformułowane, aby można była zweryfikować adekwatność zadania;
- główne skwantyfikowane produkty zadania: powinny być opracowane, aby można była zweryfikować efektywność zadania;
- zakres zadania i propozycje rozwiązań prawnych, organizacyjnych i technologicznych: powinny być opracowane, aby można była zweryfikować, czy zadanie będzie wariantowo najkorzystniejsze i perspektywiczne;
- uczestnicy procesu realizacji zadania: zarówno struktury miejskie, jak i podmioty zewnętrzne, jeśli będzie wymagała tego specyfika zadania;
- szacunkowe koszty realizacji zadania: możliwie precyzyjnie wskazane, tak aby była możliwa ocena spodziewanej efektywności zadania oraz jego społecznej akceptowalności;
- źródła finansowania;
- wstępny harmonogram zadania: zawiera rok możliwego rozpoczęcia i zakończenia zadania oraz główne etapy realizacji, powinien pozwalać na ocenę, czy zadanie jest wariantowo najkorzystniejsze;
- propozycja zespołu zadaniowego: powinna zawierać wskazanie przynajmniej, jakie kwalifikacje i doświadczenie powinien posiadać kierownik oraz z jakiego wydziału lub wydziałów i jednostek organizacyjnych będzie wywodzić się zespół zarządzający operacyjnie zadaniem.

7.6. ZATWIERDZANIE POMYSŁU ZADANIA

Pomysł zadania, w zależności od tego, na którym szczeblu struktury zarządzania strategicznego powstał, podlega konsultacjom i zatwierdzeniu do realizacji przez kierowników wydziałów, zastępców Burmistrza i Burmistrza. Przeprowadzana jest weryfikacja założeń zadania pod kątem wykonalności prawnej, organizacyjnej, finansowej, środowiskowej, itp. Ocenie podlega również to, czy zadanie jest adekwatne, efektywne, społecznie akceptowalne i oczekiwane, wariantowo najkorzystniejsze, perspektywiczne. Ostatecznie Burmistrz po konsultacji ze Skarbnikiem rekomenduje dalsze prace nad zadaniem lub odrzuca zadanie.

7.7. PLANOWANIE ZADANIA

Wnioskodawca lub wskazany przez wnioskodawcę (po zatwierdzeniu przez Burmistrza) zespół planuje zadania. Proces polega generalnie na przyjęciu szczegółowych założeń realizacji zadania. Planowanie zadania w zasadzie będzie opierać się na *pomyśle zadania*, jednak po uszczegółowieniu założeń może się okazać, że warunki realizacji zadania zmieniają się, pojawiły się ograniczenia, z których nie zdawano sobie sprawy na etapie wstępnych założeń. Należy przyjąć, że przyjmowanie szczegółowych założeń zadania zawsze może wskazać rozbieżności pomiędzy wstępnymi założeniami, a szczegółowymi, dlatego zadanie będzie podlegało ponownej weryfikacji na poszczególnych poziomach zarządzania strategicznego.

Planowanie zadania przypisane jest wybranemu kierownikowi zadania oraz zespołowi zadaniowemu. Kierownik i zespół zazwyczaj będą wymieniani w *pomyśle zadania*. Zespół spotyka się i działa na etapie planowania pod kierownictwem kierownika zadania.

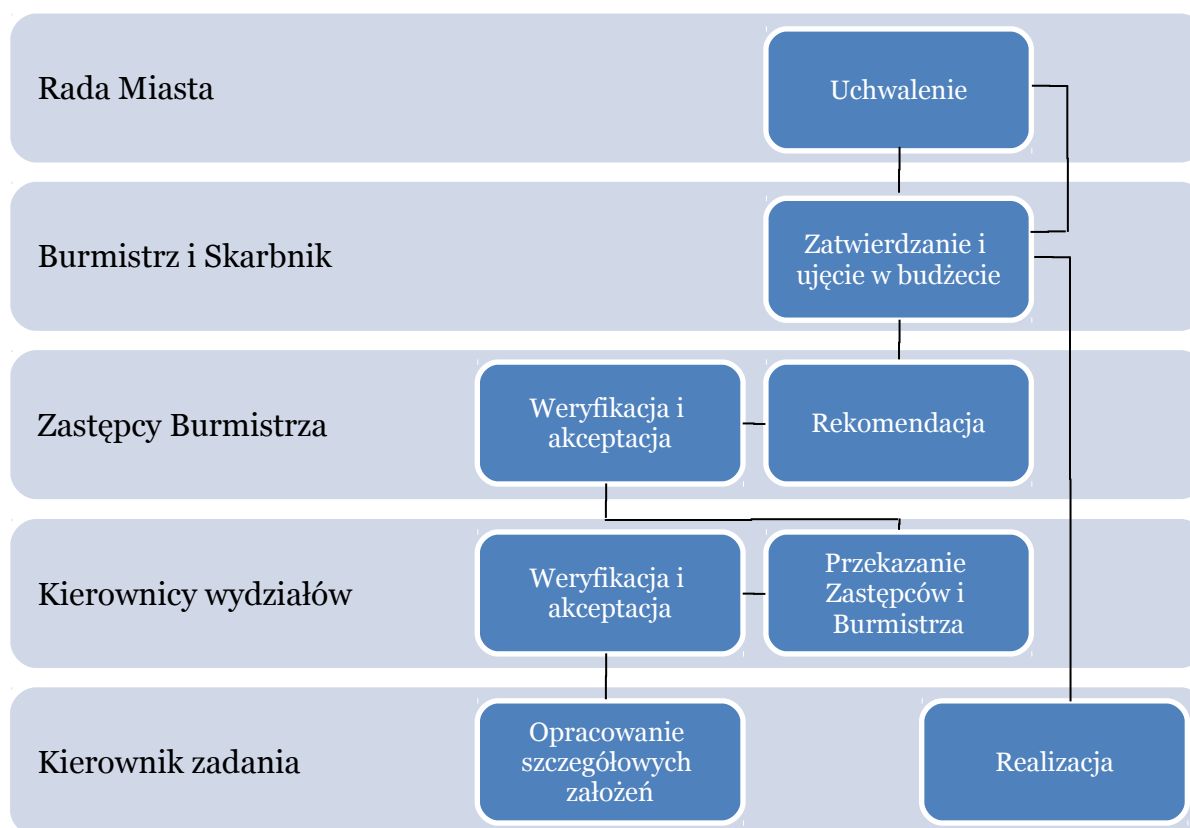
7.8. OPRACOWANIE SZCZEGÓŁOWYCH ZAŁOŻEŃ ZADANIA

Szczegółowe założenia zadania będą zawierać najważniejsze informacje na temat zadania. W stosunku do *pomysłu zadania* szczegółowe założenia zostaną rozszerzone o informacje, które rodzajowo występowały już w *pomyśle zadania* oraz nowe informacje. Do informacji tych należą:

- Nazwa zadania;
- Kierownik zadania i zespół zadaniowy: kierownik zadania oraz zespół zadaniowy będą wymienieni z imienia i nazwiska wraz ze wskazaniem komórek lub jednostek organizacyjnych, w których są zatrudnieni;
- Cele zadania: nie powinny ulegać zmianom w stosunku do *pomysłu zadania*;
- Główne skwantyfikowane produkty zadania: może zostać rozbudowana lista produktów, ale przede wszystkim powinny zostać ponownie skwantyfikowane, tak aby w jak najmniejszym stopniu wielkości wskaźników w trakcie realizacji zadania ulegały zmianie;
- Główne skwantyfikowane rezultaty zadania: skwantyfikowane rezultaty przedstawiają w wartościach liczbowych bezpośrednie efekty zrealizowanych produktów, np. rezultatem budowy jednego przedszkola może być 200 nowych miejsc w przedszkolach;
- Zakres zadania i propozycje rozwiązań prawnych, organizacyjnych i technologicznych: powinny zostać przewidziane m.in. proponowane rozwiązania przewidywanych trudności w realizacji zadania;
- Analiza kosztów i korzyści społecznych określających definitywnie, czy realizacja projektu jest korzystna z uwagi na zaspokojenie potrzeb mieszkańców i rozwój Miasta;
- Ryzyka zadania;
- Uczestnicy procesu realizacji zadania: zarówno struktury miejskie, jak i podmioty zewnętrzne, jeśli będzie wymagała tego specyfika zadania;
- Budżet zadania: wszystkie koszty zadania zostaną ujęte w czasie realizacji zadania z podziałem na lata oraz źródła finansowania;
- Harmonogram zadania: zadanie zostanie podzielone rzeczowo na etapy realizacji i przedstawione w ujęciu rocznym;
- Zespół zadaniowy: w punkcie będą wymienieni wszyscy uczestnicy realizacji zadania imiennie ze wskazaniem komórek, w których są zatrudnieni oraz zakresu obowiązków w zadaniu.

7.9. ZATWIERDZANIE SZCZEGÓŁOWYCH ZAŁOŻEŃ ZADANIA

Procedura akceptowania szczegółowych założeń zadania przebiega analogicznie, jak na etapie *pomysłu zadania*. Zweryfikowane i uszczegółowione założenia zadania muszą zostać ponownie zaakceptowane na poszczególnych poziomach zarządzania strategicznego, przy czym w większym stopniu zaangażowane zostaną służby finansowe ze Skarbnikiem na czele. Po opracowaniu szczegółowych założeń zadania, następuje ich weryfikacja. Weryfikacja polega głównie na sprawdzeniu, w jakim stopniu założenia zadania odbiegają od przyjętych w *pomyśle zadania*, a także ponownie weryfikowana jest wykonalność zadania. Zadaniem Burmistrza oraz jego zastępców jest ustalenie priorytetu realizacji zadania wobec innych zadań w ramach projektu strategicznego. W tym celu dokonywana jest ocena zadania według kryteriów analizowanych w ramach *pomysłu zadania*. Ocena ta będzie podstawą do sformułowania rekomendacji realizacji zadania. W ten sposób powstaje zrównoważony pakiet zadań w ramach projektu strategicznego. Ostatecznie Burmistrz daje rekomendację, ustalając priorytet realizacji zadania wobec innych zadań umiejscowionych we wszystkich projektach strategicznych, w tym także zadań spółek komunalnych. Zadania analizowane są poprzez projekty strategiczne, w których są umiejscowione. W trakcie konsultacji dotyczących priorytetów realizacji zadań mogą zostać zmienione założenia zadania. Zmianie może ulec harmonogram realizacji, zakres oraz budżet zadania. Na podstawie dokonywanych wyborów strategicznych konstruowane są plany inwestycyjne, które bezpośrednio zostaną przełożone na budżet miasta roczny oraz wieloletnie planowanie wydatków.

7.10. REALIZACJA ZADANIA

W ramach realizacji zadania znajduje się także system monitorowania. Po przekazaniu zadania do realizacji przez Burmistrza kierownikowi zadania rozpoczyna się etap realizacji, w skład którego mogą wchodzić następujące czynności:

- organizowanie pracy zespołu zadaniowego,

- zlecenie wykonania prac,
- monitorowanie realizacji i raportowanie postępów w zadaniu,
- zarządzanie zmianami,
- odbieranie poszczególnych produktów,
- zamykanie zadania.

Organizowanie pracy zespołu zadaniowego, zlecenie wykonania prac, zarządzanie zmianami oraz odbieranie poszczególnych produktów będzie odbywać się zgodnie z przyjętą praktyką w Urzędzie Miasta Luboń. Założenia dotyczące monitorowania realizacji i raportowania postępów w zadaniu oraz procedury zamykania projektu w ramach wdrażania strategii zostały przedstawione w kolejnych rozdziałach.

7.11. ORGANIZOWANIE PRACY ZESPOŁU ZADANIOWEGO

Kierownik zadania kompletuje zespół zadaniowy, który może się składać z pracowników urzędu oraz pracowników jednostek organizacyjnych. Z pewnością konieczność powołania zespołu interdyscyplinarnego będzie wynikała z zakresu realizowanego zadania. Kierownik zwołuje zespół i omawia wszystkie założenia zadania.

Kierownik zadania zleca wykonywanie działań poszczególnym członkom zespołu i odbiera wyniki ich prac. Kierownik organizuje cykliczne, w zależności od potrzeb, spotkania zespołu. Członkowie zespołu przekazują na bieżąco kierownikowi wszystkie informacje, które wymagają podjęcia działań przez kierownika, w tym: zlecenie wykonania prac na zewnątrz, monitorowanie i raportowanie postępów w zadaniu, odbieranie poszczególnych produktów. Sposób komunikacji zespołu ustala kierownik zadania.

7.12. ZLECENIE WYKONANIA PRAC NA ZEWNĄTRZ

Zleceniem prac na zewnątrz, tj. wykonawcom spoza struktur samorządowych oraz spółek komunalnych zajmuje się kierownik zadania. Ustala on wraz z zespołem zapotrzebowanie na zlecenia, koordynuje prace związane z wyborem wykonawców, uczestniczy w wyborze wykonawców, posiłkując się wiedzą i doświadczeniem członków zespołu i innych ekspertów. Bezpośredni nadzór nad działaniami wykonawców będą prowadzić członkowie zespołu, do których obowiązków należą zadania z zakresu będącego przedmiotem zlecenia. Członkowie zespołu uczestniczą również w odbiorze prac wykonawców zewnętrznych. Kierownikowi zadania przekazywane są według przyjętego sposobu komunikacji informacje na temat postępów prac zleconych oraz na temat ich odbioru.

7.13. MONITOROWANIE REALIZACJI I RAPORTOWANIE POSTĘPÓW W ZADANIU

Monitorowanie realizacji zadania dotyczy wszystkich tych elementów zadania, które zmieniają się w czasie pod względem wielkości, a zatem przede wszystkim osiąganych wskaźników produktu, ponoszonych wydatków, a także wykonania rzeczowego. Monitoring dotyczy również jakości realizowanych działań w ramach zadania. W tym zakresie informacje monitoringowe będą miały charakter opisowy.

Przystępując do monitorowania realizacji działań w ramach zadania, kierownik zadania dysponuje harmonogramem oraz bieżącymi informacjami o postępach prac. Członkowie zespołu zadaniowego wykonują przydzielone im działania i zgodnie z ustalonym sposobem komunikacji przedstawiają postęp prac kierownikowi zadania. Działania podzielone są w taki sposób pomiędzy członkami zespołu, aby wszystkie elementy zadania podlegały monitorowaniu, tj. kierownik rozdziela pomiędzy członków zespołu wszystkie produkty zadania oraz poszczególne etapy realizacji zadania. Informacja dotycząca wydatkowania środków pozyskiwana jest bezpośrednio od właściwego wydziału finansowego. Informacje przekazywane kierownikowi są przez niego agregowane.

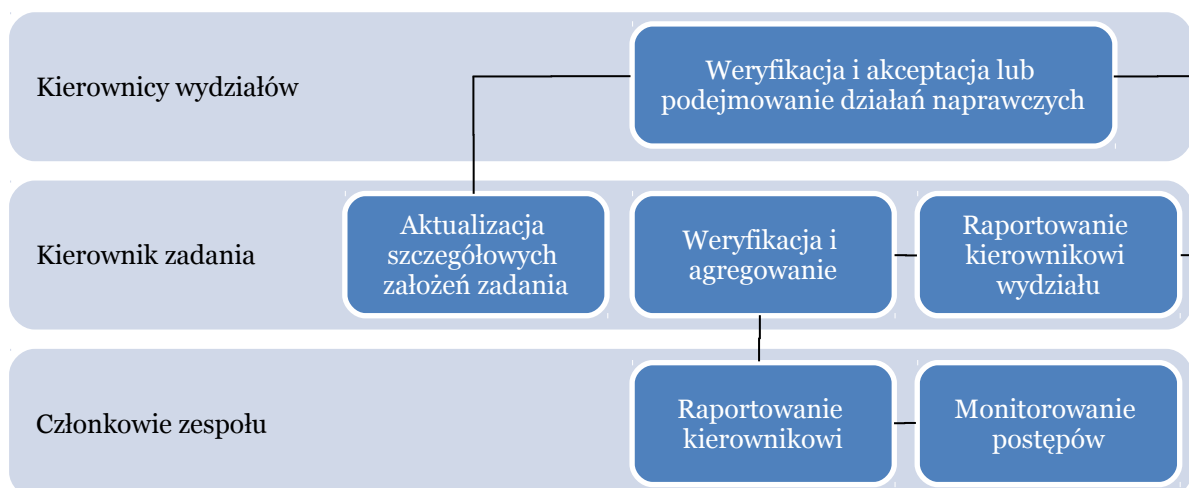
Kierownik zadania weryfikuje kompletność i poprawność informacji o postępach prac pozyskanych od członków zespołu:

- kompletność oznacza posiadanie informacji o postępach prac dla wszystkich zadań realizowanych w projekcie;
- poprawność oznacza przede wszystkim spójność z poprzednio raportowanymi postępami prac (zaawansowanie prac nie powinno się zmniejszać), ale również poprawność merytoryczną.

Kierownik zadania monitoruje realizację działań w zadaniu, ocenia stan zadania i wyciąga odpowiednie wnioski. Po wykonaniu oceny stanu realizacji zadania możliwe są następujące sytuacje:

- zadanie przebiega zgodnie z planem (lub występują niewielkie odchylenia mieszczące się w granicach tolerancji) – wówczas nie są wymagane żadne dodatkowe działania;
- kierownik zadania widzi potrzebę wprowadzenia działań korygujących lub zapobiegawczych w odniesieniu do zidentyfikowanego ryzyka lub problemu, co powoduje odpowiednią reakcję kierownika i realizację działań związanych z zarządzaniem zmianą;
- kierownik zadania stwierdził, że zakończyła się realizacja wszystkich etapów zadania i należy wykonać działania przewidziane dla zamykania zadania.

Monitorowanie realizacji zadania odbywa się również na poziomie kierownika wydziału, który ocenia dostarczone przez kierownika zadania informacje. Jeśli zadanie przebiega zgodnie z ogólnym harmonogramem, dodatkowe informacje nie są wymagane. Jeśli jednak dane wskazują na niezadowolający stan realizacji zadania, kierownik wydziału wyjaśnia zaistniałą sytuację i podejmuje działania naprawcze. Informacja zwrotna od kierownika wydziału wskazuje działania, które musi podjąć kierownik zadania. W każdym przypadku kierownik zadania aktualizuje szczegółowe założenia projektu.

7.14. ZARZĄDZANIE ZMIANAMI

Zmiany w zadaniu mogą pojawić się na każdym etapie jego realizacji i mogą dotyczyć różnego rodzaju zdarzeń. Przyczyny występowania zmian to przede wszystkim: błędne założenia, problemy oraz pojawienie się nieprzewidzianego ryzyka. Zarządzanie zmianami odnosi się do wszystkich wymienionych przyczyn.

Założenia zadania weryfikowane są przede wszystkim na etapie pomysłu oraz szczegółowego planowania zadań. Weryfikacja założeń może nastąpić także podczas realizacji zadania, ponieważ kierownik zadania lub członkowie zespołu pozyskali nową wiedzę na temat warunków realizacji jakiegoś przedsięwzięcia. Weryfikacja założeń może także być wtórnym działaniem wobec dokonanych zmian w zadaniu wynikających np. z wystąpienia wcześniej niezidentyfikowanego ryzyka. Generalnie wszystkie zmiany, których przyczyną były błędne założenia, zmierzające do korekty założeń są przeprowadzane przez kierownika zadania. Skorygowane założenia są przedstawiane Przewodniczącemu projektu strategicznego, a ten decyduje, czy zmiany wymagają dalszego procedowania na wyższych poziomach strategicznych.

Problemy występujące w zadaniu mogą być konsekwencją zaniedbań lub wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń, a także mogą wynikać z faktu niezwyfikowania błędnych założeń. Bezpośrednio za zarządzanie problemami odpowiada kierownik zadania.

W trakcie planowania zadania kierownik dokonuje identyfikacji i analizy potencjalnych ryzyk oraz wstępnie planuje sposób reakcji na ryzyko. W trakcie realizacji zadania mogą pojawiać się nowe ryzyka, jak i może zmieniać się ocena istniejących ryzyk.

Częstotliwość przeglądu ryzyka w zadaniu będzie dostosowana do czasu trwania i charakteru zadania.

W każdym momencie trwania zadania:

- każdy członek zespołu zadaniowego może i powinien zgłosić (jeżeli zidentyfikuje) nowe ryzyko,
- kierownik zadania (lub członek zespołu zadaniowego wskazany przez kierownika zadania) wykonuje ocenę i analizuje ryzyko oraz planuje sposób reakcji (działania zapobiegawcze), przy czym ocena ryzyka dotyczy zarówno aspektu prawdopodobieństwa wystąpienia (małe, średnie, wysokie), jak i wpływu na zadanie (mały, średni, duży).

7.15. ODBIERANIE POSZCZEGÓLNYCH PRODUKTÓW

Odbiór poszczególnych produktów zadania będzie dokonywany przez kierownika zadania oraz członka zespołu odpowiedzialnego za określony produkt.

7.16. ZAMYKANIE ZADANIA

Po zrealizowaniu wszystkich zaplanowanych działań kierownik zadania weryfikuje, czy wymagana dokumentacja zadania jest kompletna. Po zebraniu/zaktualizowaniu dokumentacji zadania kierownik zadania przygotowuje *informacje z wykonania zadania*.

Zakres *informacji z realizacji zadania* może obejmować przede wszystkim:

- informację o wskaźnikach produktu zadania;
- osiągnięcie celów zadania – czy została zaspokojona potrzeba zadaniowa, która leżała u podstaw realizacji zadania;
- realizacja zakresu zadania – czy wszystkie planowane do realizacji działania zostały wykonane oraz czy wszystkie produkty zadania zostały dostarczone;
- harmonogram zadania – terminowość realizowanych działań w ramach zadania i doświadczenia projektowe, które są istotne, aby terminowość realizacji podobnych zadań wzrastała;
- budżet zadania – na ile poniesione w zadaniu koszty związane z realizacją zadania są zbliżone z kosztami planowanymi;
- jakość produktów – (opisowo) poziom jakości dostarczonych produktów.

Informacje te będą przydatne dla prowadzenia monitoringu i ewaluacji strategii, a także będą służyły Burmistrzowi do informowania opinii publicznej o zrealizowanych przedsięwzięciach.

VIII. MONITORING I EWALUACJA

8.1. DEFINICJA MONITORINGU

Definicja monitoringu strategii, która będzie stosowana na potrzeby niniejszego opracowania to działania polegające na gromadzeniu i przetwarzaniu na potrzeby zarządzania strategicznego informacji w zakresie rzeczowo-finansowego wykonania zadań w ramach projektów strategicznych i celów oraz osiągnięcia wskaźników rezultatu założonych zadań strategicznych.

8.2. POZIOMY MONITORINGU

Monitoring strategii będzie prowadzony na poziomie:

- pojedynczego zadania oraz pakietu zadań zgromadzonych w ramach projektów strategicznych,
- wskaźników produktu oraz wskaźników rezultatu.

Produkt to materialny i mierzalny efekt podejmowanych działań w ramach zadania, np. droga, sieć kanalizacyjna, budynek, szkolenie, kampania społeczna. Wskaźniki produktu to wielkości, którymi można zmierzyć osiągnięty efekt, np. długość, liczba sztuk, powierzchnia.

Rezultaty to bezpośrednie materialne i niematerialne efekty powstania produktu, np. oszczędność czasu przejazdu, nowe przyłącza kanalizacyjne, udostępnienie budynku, osoby korzystające ze szkoleń. Wskaźniki rezultatu to wielkości, którymi można mierzyć osiągnięty efekt, np. zł/rok, liczba sztuk, liczba osób, itp.

8.3. PROCEDURY MONITORINGU STRATEGII

Procedury monitorowania pojedynczego zadania oraz projektu strategicznego na poziomie wskaźników rezultatu nakładają na zespoły je realizujące obowiązek zebrania i zestawienia wszystkich danych dotyczących osiągniętych wielkości. W ramach *uszczegółowienia założeń realizacji zadania* kierownik planuje osiągnięcie określonych wskaźników rezultatu. Poddawane są ocenie pod względem możliwości osiągnięcia zakładanych wielkości oraz pod względem możliwości weryfikacji osiągniętych wielkości. Rezultaty ze względu na to, że są bezpośrednim efektem powstałych produktów powstającym dopiero po zrealizowaniu zadania, można mierzyć w większości przypadków w okresie trzech lat. Taka perspektywa czasowa pozwala na pełną weryfikację osiągniętych rezultatów i wyeliminowanie przekłamań związanych np. z tym, że w pierwszym roku po wybudowaniu nowego obiektu kultury odwiedza go więcej osób niż średnio podczas dalszej eksploatacji. Dane do pomiaru wskaźników rezultatu będą dostarczać zarządcy danej infrastruktury. W przypadku zadań tzw. miękkich, np. szkoleń, wydarzeń promocyjnych, itp. wskaźniki rezultatów są mierzone jeszcze przed ostatecznym zakończeniem projektu. Wszystkie informacje podlegające monitorin- gowi będą weryfikowane przez kierowników zadań, a następnie kierowników wydziałów i już w postaci zagregowanej zastępców Burmistrza. Zagregowane dane będą tworzyły bazę wskaźników rezultatów, które będą następnie wykorzystywane na potrzeby ewaluacji strategii. Upubliczniane będą w ramach raportu ewaluacyjnego. Procedury zatwierdzania raportu ewaluacyjnego zostały opisane w punkcie dotyczącym ewaluacji strategii.

Okresowo będą poddawane monitorowaniu wskaźniki produktu na poziomie projektu strategicznego. Dane z monitoringu wskaźników produktu dla projektów strategicznych będą służyły na każdym poziomie zarządzania strategicznego do oceny postępów wdrażania zadań strategicznych. Identyczne wskaźniki produktów będą agregowane, jednak agregacji będzie towarzyszyć zastrzeżenie, że jest ona dokonana wyłącz-

nie do celów poglądowych. Wskaźniki produktu dla każdego zadania odnoszą się do specyficznych efektów podejmowanych działań. Prócz danych o osiągniętych wskaźnikach produktu zbierane będą także informacje na temat wykonania rzeczowego i finansowego zadań w ramach poszczególnych projektów strategicznych.

8.4. DEFINICJA EWALUACJI

Definicja ewaluacji strategii, która będzie stosowana na potrzeby niniejszego dokumentu to ocena realizacji Strategii rozwoju pod względem skuteczności, efektywności, użyteczności i trwałości zaplanowanych i wdrażanych działań zgodnych z zapisanymi celami strategicznymi.

Ocena będzie dokonywana za pomocą badań uwzględniających źródła wtórne i źródła pierwotne. Spośród trzech rodzajów ewaluacji wyróżnionych na podstawie okresu podejmowanych działań, które poddawane są ocenie, ewaluacja niniejszej strategii będzie ewaluacją ex-post. Wyróżnia się następujące rodzaje ewaluacji:

- ex-ante (przed): ma na celu poprawę procesu planowania, a więc ma poprawić trafność podejmowanych decyzji odnośnie wyboru projektów do realizacji, ich efektywność i skuteczność;
- on-going (w trakcie): ma na celu poprawę procedur wdrażania, poprawę jakości i potencjału instytucji realizujących strategię rozwoju, może przyczynić się do integracji interesariuszy strategii, wypracowania wspólnego stanowiska oraz sprawniejszego przygotowywania realizacji kolejnych projektów;
- ex-post (po): pokazuje, co się udało osiągnąć, jakim kosztem, a także, co się nie udało, z jakich powodów i kto za to odpowiada, w ramach ewaluacji ex-post zbadać można, jaki wpływ realizacja strategii miała na mieszkańców.

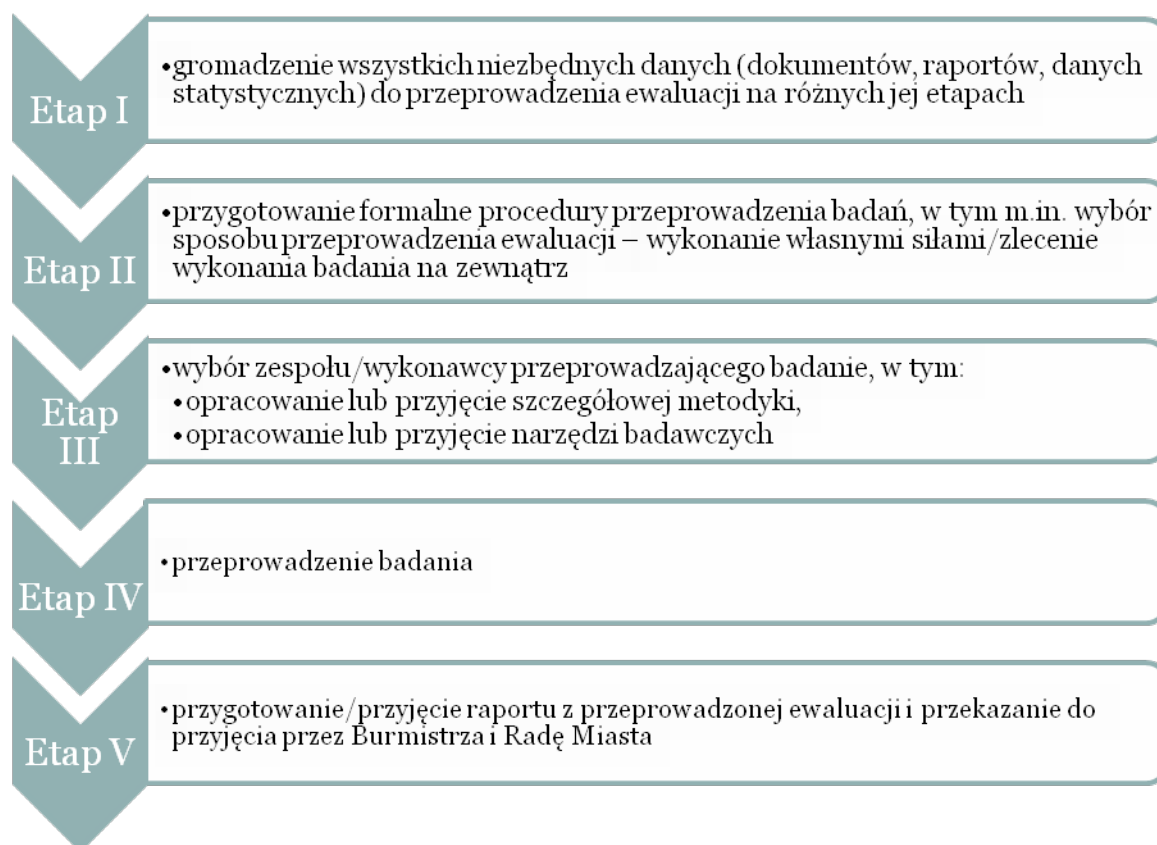
8.5. CZĘSTOTLIWOŚĆ EWALUACJI

Ewaluacja będzie przeprowadzana co trzy lata, przy czym:

- pierwsze badanie zostanie przeprowadzone w 2016 roku i będzie dotyczyć okresu 2012–2014,
- drugie badanie zostanie przeprowadzone w 2018 roku i będzie dotyczyć okresu 2013–2017.

8.6. ETAPY EWALUACJI

Przeprowadzenie ewaluacji będzie koordynowane przez jednego z zastępców Burmistrza. Wyznaczy on zespół, do którego zadań będzie należało:

Etap I

Na potrzeby przeprowadzenia ewaluacji zgromadzone zostaną wszystkie materiały zawierające dane i informacje ze źródeł wtórnych. Należą do nich przede wszystkim:

- wyniki monitoringu wskaźników produktów osiągniętych w wyniku realizacji zadań w ramach projektów strategicznych,
- opracowania własne o charakterze diagnozy stanu, np. wykonane na potrzeby innych programów operacyjnych lub raportów,
- dane statystyczne, których dysponentem są jednostki administracji samorządowej,
- programy operacyjne do strategii rozwoju,
- sprawozdania z realizacji budżetów,
- sprawozdania z realizacji programów operacyjnych (np. program rewitalizacji, program ochrony środowiska, itp.),
- inne dokumenty będące w posiadaniu urzędu zawierające dane mogące obrazować realizację strategii oraz stan rozwoju miasta.

Szczegółowa metodyka przeprowadzenia ewaluacji strategii rozwoju będzie opracowana przez wykonawcę ewaluacji, jednak zakłada się, że będzie ona zawierać badania desk research w oparciu o zgromadzone dane.

Etap II

Burmistrz zdecyduje, czy zespół osób zaangażowanych ze strony Urzędu Miasta samodzielnie przeprowadzi ewaluację strategii rozwoju, czy też badania ewaluacyjne będą zlecone podmiotowi zewnętrznemu.

Jeśli ewaluacja będzie przeprowadzona samodzielnie należy przewidzieć na działanie to środki zabezpieczające wykonanie m.in. badań ankietowych i innych zgodnie z przyjętą metodyką.

Jeśli ewaluacja będzie zlecona podmiotowi zewnętrznemu, zostanie on wybrany w procedurze konkursowej, a przedmiot zamówienia lub zlecenia będzie sporządzony na podstawie niniejszych zapisów. Kryterium wyboru wykonawcy badania ewaluacyjnego powinno również być jakościowe. Podlegać powinna mu przedstawiona wstępna metodologia przeprowadzenia ewaluacji, w tym pytania badawcze oraz techniki badawcze zmierzające do jak najlepszej triangulacji przynajmniej w zakresie:

- metod i technik badawczych,
- źródeł informacji,
- typów danych technik analitycznych.

Etap III

Jeśli ewaluacja będzie przeprowadzana samodzielnie, po dokonaniu wyboru zespołu odpowiedzialnego za wykonanie badań, zostanie opracowana szczegółowa metodyka ewaluacji. Metodykę będzie opiniował Burmistrz. Następnie zgodnie z zapisami przyjętej metodyki zostaną rozdysponowane zadania pośród członków zespołu odpowiedzialnego za przeprowadzenie ewaluacji. Zespół przygotuje narzędzia badawcze, do których należeć będą przede wszystkim formularze badań społecznych, scenariusze wywiadów pogłębionych lub wywiadów zogniskowanych, itp.

Jeśli wykonawcą badania ewaluacyjnego będzie podmiot zewnętrzny, przygotuje on szczegółową metodykę na podstawie materiałów zebranych przez Urząd Miasta w ramach etapu I oraz ogólnej metodyki przygotowanej w ramach oferty. Wykonawca przygotuje także i przedstawi zestaw narzędzi badawczych. Metodyka i narzędzia badawcze będą ocenione przez Burmistrza lub jego zastępców.

Etap IV

Jeśli badanie ewaluacyjne będzie realizowane własnymi zasobami ludzkimi, nastąpi ich realizacja zgodnie z przyjętą metodyką. Wykonawca zewnętrzny przeprowadzi wszystkie badania samodzielnie, a raport z ewaluacji zostanie przedstawiony Burmistrzowi, który dokona jego odbioru.

Etap V

Zakres raportu ewaluacyjnego będzie przedstawiać się następująco:

- Metodyka badania ewaluacyjnego:
 - Zastosowane techniki badawcze,
 - Pytania badawcze,
 - Objasnienia sposobu interpretacji,
- Wymiar przedmiotowy ewaluacji: podjęte działania związane z zarządzaniem strategicznym oraz realizowane projekty objęte badaniem ewaluacyjnym,
- Wymiar czasowy ewaluacji: okres, w jakim były podejmowane działania związane z zarządzaniem strategicznym oraz realizowane projekty objęte badaniem ewaluacyjnym,
- Wymiar terytorialny ewaluacji: obszar, w którym powstają produkty i rezultaty projektów oraz obszar oddziaływania realizowanych zadań i projektów strategicznych,

- Wyniki przeprowadzonych badań:
 - Diagnoza stanu,
 - Badania desk-research,
 - Badania społeczne,
- Wnioski z przeprowadzonych badań,
- Podsumowanie i rekomendacje.

Raport będzie podlegał weryfikacji na wszystkich poziomach zarządzania strategicznego.

8.7. PYTANIA BADAWCZE

Pytania badawcze, na jakie powinna odpowiadać ewaluacja przedstawia się w zbiorach według kryteriów ewaluacji, do których należą:

- **Trafność:** Stopień, w jakim zaplanowane cele oraz projekty strategiczne i zadania odpowiadają potrzebom mieszkańców, czy realizowane projekty przyczynią się do rozwiązania zidentyfikowanych problemów oraz czy są zgodne z obraną strategią rozwoju, w przypadku strategii ofensywnej, realizowane zadania i projekty strategiczne powinny wpływać na wykorzystanie nadarzających się okazji i wzmacniania atutów? Kryterium weryfikowane jest w ramach ewaluacji ex-ante i on-going, zatem nie będzie brane pod uwagę.
- **Skuteczność:** W jakim stopniu realizowane projekty strategiczne i zadania przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych celów Strategii i rozwoju miasta?
- **Efektywność:** Jaki jest stosunek zasobów realizowanych projektów strategicznych i zadań oraz nakładów na nie do osiągniętych produktów i rezultatów?
- **Użyteczność:** Czy osiągnięte produkty i rezultaty realizowanych zadań będą użyteczne, funkcjonalne dla mieszkańców, czy mieszkańcy będą z nich korzystać oraz czy pojawiły się pozytywne lub negatywne efekty uboczne?
- **Trwałość:** czy na poziomie użyteczności realizowanych zadań pozostaną trwale zmiany i czy zmiany te będą użyteczne przez długi czas?

Szczegółowe pytania badawcze, które będą objęte badaniem ewaluacyjnym przedstawiają się następująco:

Skuteczność	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu zostały zrealizowane projekty strategiczne i zadania? • W jakim stopniu zrealizowane projekty strategiczne i zadania przyczyniły się do osiągnięcia wizji rozwoju i celów strategicznych? • Jaki wpływ na osiągnięcie wizji i celów strategicznych miały czynniki zewnętrzne? • Czy wybrane do realizacji zadania okazały się skuteczne? • W jakim stopniu system zarządzania strategicznego okazał się skuteczny we wdrażaniu strategii rozwoju
Efektywność	<ul style="list-style-type: none"> • Czy osiągnięte efekty realizacji strategii można było osiągnąć w inny sposób? • Czy osiągnięte efekty realizacji strategii można było osiągnąć mniejszym nakładem finansowym i przy wykorzystaniu mniejszych zasobów osobowych?
Użyteczność	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu zrealizowane zadania spełniły oczekiwania mieszkańców, szczególnie do grup, do których były kierowane? • W jakim stopniu zidentyfikowane problemy rozwoju miasta zostały rozwiązane? • W jakim stopniu realizacja strategii przyczynia się do wykorzystania szans, minimalizowania zagrożeń, wzmocnienia mocnych stron, osłabiania słabych stron? • W jakim stopniu realizacja strategii przyczynia się do rozwoju Lubonia oraz regionu? (efekty uboczne pozytywne) • W jakim stopniu realizacja strategii przyczynia się do obniżenia konkurencyjności sąsiednich obszarów (efekty uboczne negatywne)
Trwałość	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu osiągnięte efekty realizacji strategii będą trwałe, długofalowe? • W jakim stopniu osiągnięta użyteczność efektów realizacji strategii będzie trwała i dla jakich grup odbiorców?

8.8. PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ W PRZYPADKU NEGATYWNYCH WNIOSKÓW Z PRZEPROWADZONEJ EWALUACJI

Jeśli wnioski z przeprowadzonej ewaluacji strategii będą negatywne w całości lub w części, Burmistrz będzie rekomendował podjęcie odpowiednich środków zaradczych. Przede wszystkim zleci przeprowadzenie analizy, które z negatywnych wniosków podjętych w ramach ewaluacji mogą dotyczyć także innych projektów strategicznych i zadań oraz działań zaradczych. Ewaluacja ex-post obejmuje projekty i działania wykonane, a zatem niekoniecznie negatywne wnioski z ewaluacji będą się przekładać na projekty podejmowane w przyszłości.

Wykonana analiza będzie zawierała następujące elementy:

- wykonanie ewaluacji ex-ante zaplanowanych zadań,
- analiza przyczyn i zakresu błędów popełnianych w ramach wdrażania strategii,

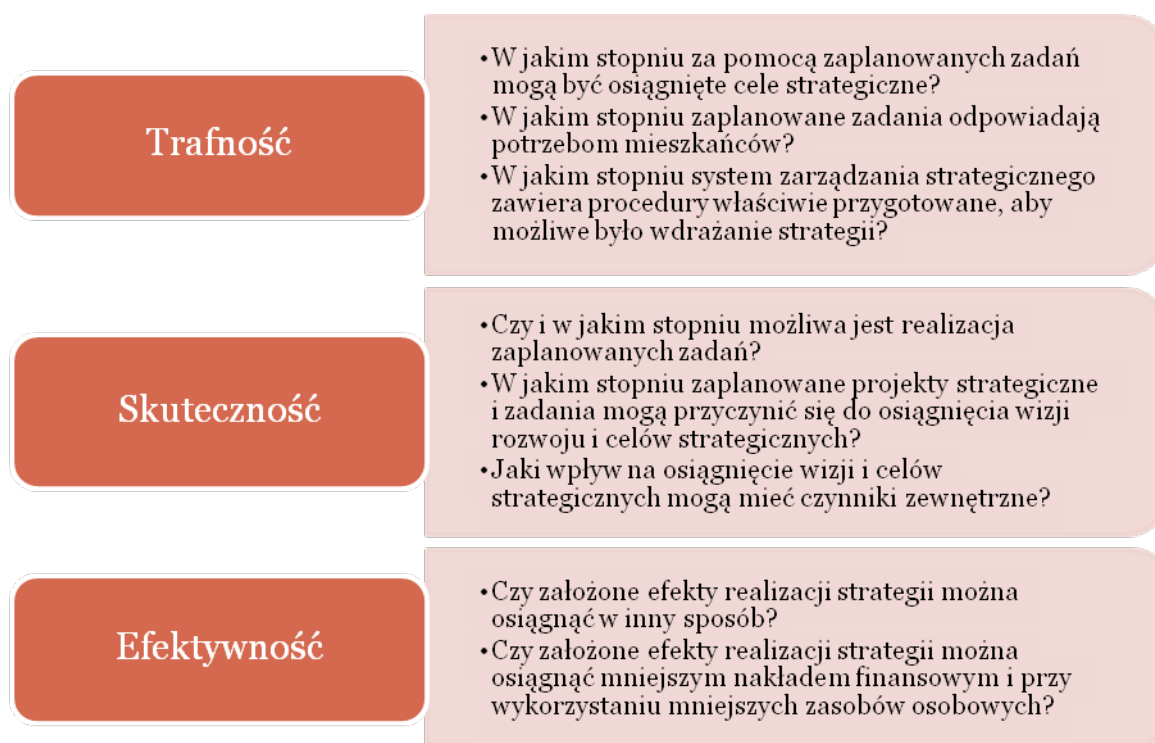
- analiza możliwości wyeliminowania działań objętych negatywnymi wnioskami.

Ewaluacja ex-ante będzie dotyczyć projektów strategicznych i zadań, które będą realizowane w przyszłości i nie podlegały ocenie w ramach zwykłej ewaluacji ex-post. Schemat postępowania i zarządzania ewaluacją będzie identyczny, jak w przypadku zwykłej ewaluacji ex-post wykonywanej cyklicznie co trzy lata.

Zakres pytań badawczych, jakie zostaną postawione w ramach nadzwyczajnej ewaluacji ex-ante, będzie skupiony na weryfikacji kryteriów:

- trafności,
- skuteczności,
- efektywności.

Szczegółowe pytania badawcze w ramach weryfikacji kryteriów skuteczności i efektywności będą sformułowane podobnie, jak w przypadku cyklicznej ewaluacji ex-post. Różnica będzie polegać na tym, że badaniu będą poddane działania przyszłe, a zatem odpowiedzi na pytania ewaluacyjne będą rozstrzygać o potencjalnych skutkach podejmowanych działań. Podstawowy zestaw pytań badawczych należy sformułować następująco:

Analiza przyczyn i zakresu błędów popełnianych w ramach wdrażania strategii będzie wykonana w oparciu o wnioski zwykłej ewaluacji ex-post oraz na podstawie wykonanej dodatkowej analizy wewnętrznych procedur zarządzania strategicznego, zidentyfikowania słabych punktów przepływu informacji, podejmowania decyzji, planowania projektów do realizacji. Wnioski z przeprowadzonej analizy zostaną podsumowane rekomendacjami oraz analizą możliwości wyeliminowania działań objętych negatywnymi wnioskami.

Wykonane przez analizy zostaną przedstawione Burmistrzowi, który wraz z zastępcami i kierownikami wydziałów przygotuje pakiet działań naprawczych, tj. usprawniających funkcjonujące procedury zarządzania strategicznego. W ramach działań naprawczych zostanie dokonana rewizja zatwierdzonych do realizacji i zaplanowanych projektów w ramach zadań strategicznych. Na poszczególnych poziomach zarządzania strategicznego zgodnie z przyjętym systemem wdrażania strategii zostanie ponownie przeprowadzona ocena projektów. W przypadku negatywnego zweryfikowania któregoś z projektów, Burmistrz będzie rekomendował usunięcie projektu z budżetu. Zmiany w projektach oraz wprowadzenie nowych projektów będą procedowane zgodnie z przyjętym systemem wdrażania strategii.

ZAŁĄCZNIK NR 1

MONITORING WYKONANIA ZADAŃ STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LUBOŃ NA LATA 2008-2017 (aktualizacja opracowania)

Redakcja i opracowanie strategii: Lider Projekt Sp. z o.o.

Poznań 2013

www.LiderProjekt.pl

SPIS TREŚCI

I. Rozwój infrastruktury technicznej.....	4
II. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA.....	10
III. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW.....	11

I. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.1. ROZWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

1.1.1 BUDOWA I MODERNIZACJA GŁÓWNYCH DRÓG NA TERENIE MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Przebudowa ulicy Żabikowskiej i części ulicy Jana III Sobieskiego z połączeniem do ulicy Dworcowej	x	x				rezygnacja z realizacji zadania – do czasu pojawienia się nowych możliwości finansowania jako drogi o znaczeniu ponadlokalnym
Budowa ulicy Poznańskiej, dalej budowa ulicy Polnej i Krętej wraz z budową drugiej nitki w tunelu na ulicy Krętej pod torami kolejowymi		x	x	x		zadanie częściowo wykonane – bez drugiej nitki tunelu, do której będzie trzeba powrócić w momencie budowy wiaduktu w ciągu drogi 430
Przebudowa ciągu ulic Traugutta, Cmentarnej i ul. 11 listopada		x	x	x		zadanie częściowo wykonane – w najbliższym czasie zapadnie decyzja, czy dalsza realizacja będzie obejmowała całość zaplanowanych robót wraz z rondem, czy też z jego pominięciem
Budowa ulic: Wschodniej i Jana Pawła II		x				w roku bieżącym realizacja projektu, w przyszłym rozpoczęcie budowy ulicy Jana Pawła II
Budowa ulicy Dworcowej na odcinku od ulicy Ogrodowej do ulicy Krętej						zadania nie wykonano – realizacja będzie możliwa po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej przez Aquanet S.A.
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Przebudowa skrzyżowania Poniatowskiego – Kościuszki – Unijna	x					zadanie wykonane
Budowa dróg i chodników ul. Krótka, odcinek Konarzewskiego – Broniewskiego, odcinek chodnika w ul. Polnej	x	x				zadanie wykonane
Budowa nawierzchni w ulicach Matejki – Konopnickiej	x					zadanie wykonane
Budowa ulic lokalnych i dojazdowych wraz z pracami projektowymi w tym: Westerplatte, Dąbrowskiego, Ziemniaczana, Ks. Nogali, Słoneczna, chodniki wg harmonogramu rzeczowego			x	x		wykonano ul. Ks. Nogali, ul. Ziemniaczana w trakcie realizacji, ul. Westerplatte – końcowa faza projektu, częściowo wykonano ul. Dąbrowskiego, pozostałe prace projektowe w toku
Modernizacja ulic istniejących i usuwanie barier architektonicznych wykonanie remontu chodnika na ul. Poniatowskiego			x			częściowo wykonane – chodnik zrealizowano, bariery architektoniczne częściowo usunięto w roku 2012, pozostałe zostaną usunięte w roku 2014

1.1.2 ORGANIZACJA RUCHU NA NAJWAŻNIEJSZYCH CIĄGACH KOMUNIKACYJNYCH MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie nowej hierarchii ważności dróg do realizacji nawierzchni utwardzonych						zadanie odłożone w czasie przez Radę Miasta, obecnie realizowane są zapisy hierarchii opracowanej w kadencji 2002-2006
Opracowanie koncepcji rozwoju ruchu drogowego na terenie miasta w perspektywie wieloletniej						zadanie częściowo wykonane, opracowano koncepcję docelowego w wieloletniej perspektywie, układu drogowego, aktualnie weryfikacji wymaga połączenie ulicy Unijnej poprzez wiadukt nad autostradą z tzw. Nowym Kotowem

Wykonanie nowego projektu organizacji ruchu bazującego na pomiarach jego natężenia			x			zadanie wykonane – projekt zatwierdzony, na bieżąco uzgadniane są potrzebne korekty
Lobbing na rzecz przekwalifikowania statusu niektórych ulic na terenie miasta na drogi powiatowe (przede wszystkim ciągu ulic Żabikowska – Sobieskiego)				x	x	zadania nie wykonano – brak akceptacji ze strony Starostwa Powiatowego, aktualnie realizowana jest dokumentacja, która ma być pomocna w dalszych staraniach o uznanie wspomnianego ciągu ulic za ponadlokalny
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Prace projektowe związane z infrastrukturą drogową	x			x		zadanie częściowo wykonane - realizacja w toku, np. ulica Paderewskiego

1.1.3 MODYFIKACJA SYSTEMU ORGANIZACJI RUCHU LOKALNEGO W CELU DOSTOSOWANIA DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW, BUDOWA I MODERNIZACJA DRÓG LOKALNYCH NA TERENIE MIASTA, ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI MIEJSC PARKINGOWYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie koncepcji ruchu drogowego na terenie miasta w perspektywie wieloletniej						nie wykonano, brak środków
Remonty i budowa odcinków dróg obsługujących ruch lokalny (modernizacja ulic istniejących)			x	x	x	realizacja na bieżąco miarę posiadanych środków
Budowa chodników i tras rowerowych oraz bieżące remonty istniejących				x		zadanie częściowo wykonane- realizacja w toku (ul. Polna) pozostałe zaplanowane do realizacji kilkanaście chodników nie jest realizowanych z powodu braku środków braku środków
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Ulice lokalne i dojazdowe wraz z pracami projektowymi		x				zadanie w realizacji
Uzupełnienie oświetlenia ulicznego		x	x	x		zadanie niewykonane, zakończone prace projektowe, realizacja dopiero w roku 2012-2014

1.1.4 POPRAWA STANU TABORU KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ, ORGANIZACJA NOWYCH LINII KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Kształtowanie cen biletów umożliwiających powszechne korzystanie z komunikacji zbiorowej				x		zadanie wykonane w roku 2009 – uchwała Rady Miasta o obniżce cen biletów, aktualnie ceny biletów ustalane są przez Radę Miasta Poznania przy czym bilet aglomeracyjny jest tańszy aniżeli wcześniej dwa bilety różnych przewoźników
Stworzenia układu sieci komunikacyjnej wiążącej wszystkie rejon Lubonia z Poznaniem z jak najkrótszym czasem dojazdu do przystanku				x		zadanie wykonane – integracja komunikacji miejskiej z Poznaniem
Powiązania punktów przesiadkowych z komunikacją poznańską (dobre skomunikowanie)				x		zadanie wykonane – integracja komunikacji miejskiej z Poznaniem
W przypadku rozwoju kolei miejskiej przechodzącej przez Luboń, zapewnienie wewnętrznych rozwiązań łączących rejon Lubonia z tą formą komunikacji						zadanie będzie miało rację bytu po wdrożeniu systemu PEKA uwzględniającego zintegrowany system biletów autobusowo-kolejowych w ramach aglomeracji
Lokalizacja parkingów typu „park & ride” na styku z komunikacją						

poznańską						
Zapewnienie dostatecznej częstotliwości kursowania środków komunikacji				x		zadanie wykonane – integracja komunikacji miejskiej z Poznaniem
Systematyczna wymiana taboru na nowszy, w lepszym stanie technicznym				x	x	zakupiono 6 nowych autobusów, na bieżąco najstarsze pojazdy są wymieniane na nowsze
Zapewnienie odpowiedniego standardu środków komunikacji oraz jakości świadczonych usług				x	x	wymiana autobusów na nowe lub nowsze zapewnia wyższy standard środków komunikacji, zaś jakość świadczonych usług gwarantuje system kontroli jakości prowadzony przez ZTM
Dążenie do stworzenia międzygminnego systemu komunikacji autobusowej funkcjonującego w oparciu o wspólny bilet				x		zadanie wykonane – integracja komunikacji miejskiej z Poznaniem, Luboń uchwałę o przystąpieniu do związku podjął w roku 2010, w trakcie realizacji utworzenie komunikacyjnego związku komunalnego – dopracowywana jest nowa wersja statutu
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Wniesienie wkładu pieniężnego do spółki PT Translub na dofinansowanie zakupu autobusu	x					zadanie wykonane

1.2. INFRASTRUKTURA PODZIEMNA

1.2.1 UZUPEŁNIENIE SIECI WODOCIĄGOWEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Dokończenie budowy sieci wodociągowej				x	x	zadanie wykonane w zasadniczej części, pozostało co najmniej kilkanaście niewielkich odcinków, które wymagają zaprojektowania i pobudowania, najpierw należy je zinventaryzować by ustalić kolejność inwestowania, zrealizowano wodociąg na ulicy bocznej do ul. Andersena
Likwidacja nieczynnych ujęć wody						zadania nie wykonano, nieczynne ujęcia są własnością osób fizycznych i prawnych i możliwości oddziaływania gminy są tutaj nader ograniczone

1.2.2 ROZWÓJ SYSTEMU KANALIZACJI DESZCZOWEJ MIASTA, W TYM ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA NA WYPADEK ULEWNYCH DESZCZY I POWODZI

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi w zlewni Bocianki						zadania nie wykonano - brak środków, zmiana hierarchii ważności – problem Centrum Lubonia aktualnie najważniejszy
Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi w zlewni potoku Junikowskiego z Kotówką i Żabinką			x		x	zadania nie wykonano – powstała koncepcja regulacji dla całego miasta
Budowa kanalizacji deszczowej w ciągach ulic, na których prowadzone są inne inwestycje			x	x	x	ul. Kręta - Polna-Poznańska, Ziemniaczana

Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopami ,w tym budowa odwodnień w rejonie ul. Paderewskiego oraz częściowa odbudowa systemu drenarskiego w rejonie ul. Fabrycznej				x	x	zadanie wykonane częściowo – ul. Paderewskiego w realizacji
Odbudowa systemu drenarskiego w ulicy Fabrycznej					x	zadanie na ukończeniu

1.2.3. ROZWÓJ SYSTEMU KANALIZACJI SANITARNEJ MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni ul. Fabrycznej wraz z odcinkiem kolektora w ul. Dworcowej	x	x	x			zadanie wykonane
Budowa kanalizacji sanitarnej w zlewni ul. Ogrodowej		x	x	x		zadanie wykonane (realizacja ul. 1 maja planowana na rok 2013)
Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach projektu realizowanego ze środków Funduszu Spójności						rozpoczęcie realizacji w roku bieżącym po rozstrzygnięciu przez Aquanet S.A. przetargu, czas realizacji 21 miesięcy od podpisania umowy
Opracowanie koncepcji i realizacja sieci wod-kan w rejonie ulicy Romana Maya i ulicy Chemików						zadania nie wykonano, brak środków
Opracowanie koncepcji gospodarki wodno-ściekowej na obszarze za autostradą						zadania nie wykonano, brak środków
Projekt i budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie miasta położonym za autostradą						zadania nie wykonano, brak środków
Uzupełnienie niewielkich odcinków kanałów sanitarnych na obszarach objętych już systemem kanalizacyjnym						przystąpienie do systematycznej realizacji będzie możliwe po dokonaniu pełnej inwentaryzacji brakujących odcinków, na razie wykonano w ul. Andersena i Chudzickiego
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Budowa kanalizacji sanitarnej	x					zadanie w trakcie realizacji
Zwrot części opłat za przyłącza kanalizacyjne	x	x	x	x	x	zadanie w trakcie realizacji
Przebudowa przepompowni przy ul. Źródlanej	x	x				zadanie w trakcie realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Polnej				x	x	zadanie w trakcie realizacji
Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. bocznej od ul. Długiej				x		zadanie w trakcie realizacji
Prace projektowe sieciowe				x		zadanie w trakcie realizacji

1.2.4. ROZBUDOWA I MODERNIZACJA SIECI ENERGETYCZNEJ I GAZOWEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Rozbudowa sieci energetycznej						Sytuacja dobra, nie ma konieczności realizacji zadania (patrz Uchwała nr XXXII/189/2009 Rady Miasta Luboń z dnia 25 czerwca 2009r. w sprawie: <i>Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Luboń</i>)
Rozbudowa sieci gazowej średniego ciśnienia						
Budowa punktów oświetlenia ulicznego						
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Wymiana pieców gazowych w budynku komunalnym – ul. Niepodległości 31	x					zadanie wykonane

Audyt energetyczny i projekty budowlane związane z termomodernizacją budynków		x	x			zadanie wykonano
---	--	---	---	--	--	------------------

1.2.5. ROZWÓJ TELEKOMUNIKACJI, SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH I POWSZECHNEGO DOSTĘPU DO INTERNETU, ŚWIATŁOWODY

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie koncepcji informatyzacji miasta Lubonia i instytucji publicznych						poza decyzją UM Luboń
Budowa infrastruktury bezprzewodowego dostępu do Internetu na terenie miasta						poza decyzją UM Luboń
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Budowa sieci internetowej w mieście						poza decyzją UM Luboń

1.3. GOSPODARKA PRZESTRZENNA I MIESZKANIOWA

1.3.1. OBJĘCIE TERENU CAŁEGO MIASTA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie planów miejscowych			x	x		Zadanie zrealizowano w około 85%, w tym opracowano plany miejscowe dla terenów inwestycyjnych dla rejonu ul. Poznańskiej i ul. Wirowskiej. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego planowana jest na I kwartał 2013 r.
Opracowanie programu rewitalizacji miasta				x	x	zadanie w toku realizacji do końca 2012 roku

1.3.2. REGULACJA CIEKÓW WODNYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Regulacja Strumienia Junikowskiego						poza kompetencjami UM Luboń
Regulacja Bocianki						zadania nie wykonano, ale co roku cieki są czyszczone
Regulacja Żabinki						zadania nie wykonano, ale co roku cieki są czyszczone

1.3.3. GOSPODARKA MIESZKANIAMI KOMUNALNYMI

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Budowa mieszkań socjalnych	x					zadanie wykonano
Budowa mieszkań komunalnych	x					zadanie wykonano
Kapitałny remont dachu na budynku komunalnym ul. Źródłana 3	x	x	x	x	x	zadanie wykonano
Remonty i konserwacja	x	x	x	x	x	zadanie wykonano

1.3.4. KREOWANIE KSZTAŁTU URBANISTYCZNEGO I ARCHITEKTONICZNEGO CENTRUM LUBONIA, ROZWÓJ FUNKCJI USŁUGOWYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie planu miejscowego zagospodarowania centrum miasta		x				zadanie wykonane
Połączenie okolicznych dzielnic poprzez teren centrum za pomocą ulic i ciągów pieszych, będących kontynuacją i uzupełnieniem istniejących						zadania nie wykonano
Wprowadzenie jak największej ilości terenów zielonych, tworzących czytelny układ urbanistyczny w formie pasów zieleni, parków, terenów sportowych, plant, który służyć będzie całemu miastu						zadania nie wykonano
Kreacja nowego centrum miasta poprzez konsekwentną realizację przez poszczególnych inwestorów publicznych i prywatnych koncepcji urbanistycznych zaplanowanych dla tego obszaru					x	zadanie w trakcie realizacji
Przebudowa Urzędu Miasta					x	termomodernizacja budynku i przebudowa wejścia głównego i technicznego
Problematyka reklam						stopniowe ograniczanie reklam w oparciu o zapisy planów
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Gospodarka gruntami i nieruchomościami - wykupy gruntów	x	x	x	x	x	zadanie w bieżącej realizacji

1.3.5. TWORZENIE TERENÓW ZIELONYCH I TERENÓW REKREACYJNYCH W MIEŚCIE, WYKORZYSTANIE REKREACYJNE BRZEGU RZEKI WARTY I STARORZECZA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Zagospodarowanie rekreacyjno turystyczne obszarów na brzegu Warty					x	zadanie w trakcie realizacji (zarejestrowano Stowarzyszenie Sportów Wodnych SOWA)
Udział w tworzeniu turystycznej trasy wodnej wraz z innymi gminami położonymi wzdłuż Warty				x	x	planowana przystań, ziemiański szlak rowerowo-wodny, wspólnie z Poznaniem i innymi gminami Luboń będzie aplikować o pieniądze na nadwarciański ciąg pieszo - rowerowy
Zintegrowanie utworzonych terenów zielonych z systemem promocji miasta						zadania nie wykonano
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Utrzymanie zieleni miejskiej - zagospodarowanie terenu w rejonie zbiornika „Kocie Doły”	x	x	x	x		zadania nie wykonano – brak planu, częściowa realizacja ścieżki
Budowa placów zabaw		x	x	x		zadanie wykonane + projekt na 2012r.
Zakupy inwestycyjne na istniejące palce zabaw	x	x	x	x		zadanie wykonane
Budowa parku sportowo-rekreacyjnego w mieście Luboń						zadania nie wykonano – projektowane, w roku bieżącym planowana realizacja skateparku
Budowa ogrodzenia placu zabaw przy ul. Bukowej			x			zadanie wykonane

1.3.6. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW BĘDĄCYCH WŁASNOŚCIĄ MIASTA ORAZ WYKONANIE AUDYTÓW ENERGETYCZNYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Wykonanie termomodernizacji budynków objętych projektem (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej)		x	x	x	x	zadanie w trakcie realizacji, zakończenie przewidywane w roku 2013

II. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA

2.1. WSPIERANIE ROZWOJU POŻĄDANYCH BRANŻ NA TERENIE MIASTA

2.1.1. WSPIERANIE ROZWOJU INFRASTRUKTURY HOTELOWEJ I GASTRONOMICZNEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Prowadzenie działań wspierających rozwój branży				x		zadanie wykonane – współpraca z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną
Promocja terenów przeznaczonych pod inwestycje hotelowe						zadanie nie wykonane, realizacja możliwa we współpracy z właścicielami gruntów
Wyznaczanie terenów pod inwestycje hotelowe i gastronomiczne			x			zadanie wykonano - mpzp

2.1.2. SYSTEM OZNAKOWANIA I IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Oznakowanie obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta		x	x			zadanie wykonane
Jednolita, wyraźna numeracja posesji						zadania nie wykonano (tylko budynki komunalne)
System drogowskazów kierunkowych		x	x			zadanie wykonane
Stworzenie jednolitej identyfikacji wizualnej dla wszystkich publikacji i mediów drukowanych				x		zadanie wykonane

2.1.3 WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARKI, OPARTEJ NA WIEDZY

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Realizacja projektów kierowanych do przedsiębiorstw i rynku pracy						zadania nie wykonano
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Współpraca z organizacjami pozarządowymi				x		zadanie wykonane

2.2. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO I TWORZENIE MIEJSC PRACY NA TERENIE MIASTA

2.2.1. WYZNACZENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH DLA POTRZEB MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU DROBNEGO RZEMIOSŁA USYTUOWANEGO NA TERENIE MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Utworzenie planów miejscowych dla terenów inwestycyjnych			x			zadanie częściowo wykonane – opracowano mpzp Wirowska. Prowadzona nowelizacja mpzp pozwoli na wyznaczenie większej ilości terenów inwestycyjnych
Promocja nowopowstającego Parku Technologicznego ZCH Luboń				x		zadanie wykonane – współpraca z Biurem Promocji Miasta Poznania i Urzędem Marszałkowskim
Promocja miasta jako miejsca sprzyjającego organizacji biur dla firm funkcjonujących w oparciu o metody telepracy						zadania nie wykonano
Promocja dostępnych lokalizacji inwestycji					x	zadanie w trakcie realizacji

2.2.2 TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU RYNKU USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW CAŁEJ AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocze 2012	Uwagi, komentarz
Prowadzenie działań wspierających powstawanie nowych ponadlokalnych inwestycji na terenie miasta				x	x	zadanie w trakcie realizacji – m.in. przeprawa przez Wartę, droga wschód-zachód – w ramach prac Stowarzyszenia Metropolia, prac nad planem POM itd.
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Administracja publiczna – zakup centrali telefonicznej			x			zadanie wykonane
Administracja publiczna – zakup samochodu				x		zadanie wykonane

2.2.3 PROGRAM PROMOCJI GOSPODARCZEJ MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półroczcie 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie strategii promocji						zadanie nie wykonane, brak środków w budżecie miasta
Opracowanie logo gminy oraz systemu jednolitej identyfikacji wizualnej						zadanie nie wykonane, brak środków w budżecie miasta
Prowadzenie akcji promocyjnych						zadanie wykonane
Wykorzystanie internetu do promocji miasta						zadanie wykonane
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Promocja jednostek samorządu terytorialnego – zakup oprogramowania	x					zadanie wykonane
Urząd gminy – zakup samochodu	x					zadanie wykonane

III. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW

3.1. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

3.1.1. BUDOWA HALI WIDOWISKOWO-SPORTOWEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półro- cze 2012	Uwagi, komentarz
Dokończenie budowy hali widowiskowo-sportowej	x	x				zadanie wykonane
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Budowa łącznika pomiędzy halą widowiskowo-sportową a Gimnazjum nr 2						zadanie niewykonane – jest pozwolenie na budowę

3.1.2 BUDOWA BOISK PRZYSZKOLNYCH ORAZ BOISK OGÓLNODOSTĘPNYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półro- cze 2012	Uwagi, komentarz
Budowa boisk wielofunkcyjnych oraz piłkarskich przy szkołach podstawowych i gimnazjach (prace projektowe oraz budowa boisk sportowych z zapleczem przy SzP4 w ramach programu ORLIK, prace projektowe i wykonawcze boiska przy SzP2, zakup ciągnika na boisko przy ul. Rzecznej, budowa boiska sportowego przy SzP3)	x	x	x	x		zadanie wykonane

3.1.3. ROZWIĄZANIE PROBLEMÓW LOKALOWYCH OŚRODKA KULTURY I BIBLIOTEKI

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półro- cze 2012	Uwagi, komentarz
Budowa nowego budynku ośrodka kultury						zadanie w planach
Sala Historii Miasta swoje miejsce znajdzie w nowej placówce Biblioteki						zadanie w planach

3.1.4. ROZWÓJ SIECI, ROZBUDOWA I BUDOWA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ O UPRAWNIENIACH PUBLICZNYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocz 2012	Uwagi, komentarz
Wspieranie inicjatyw tworzenia prywatnych i publicznych przedszkoli oraz szkół na terenie miasta		x	x			zadanie wykonane
Rozbudowa i budowa szkół prowadzonych przez samorząd (Projekt i rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 1 i sali gimnastycznej)						zadania nie wykonano - opracowano koncepcję i odstąpiono od realizacji ze względu na brak środków
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Szkoły podstawowe – zakupy inwestycyjne		x	x	x	x	zadanie wykonane
Przedszkola – zakup wyposażenia placu zabaw		x				zadanie wykonane
Stołówki szkolne i przedszkolne – zakup zmywarko-wyparzarki				x		zadanie wykonane

3.1.5. WSPIERANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I KLUBÓW SPORTOWYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półro-	Uwagi, komentarz

					cze 2012	
Organizacyjne i prawne wspieranie działań organizacji społecznych (umożliwienie korzystania z nieodpłatnego dostępu do pomieszczeń na prowadzenie działalności oraz porad prawnych)			x	x	x	zadanie wykonane
Przygotowanie systemu dofinansowania w postaci grantów na realizację określonych zadań	x	x	x	x	x	zadanie wykonane
Pomoc w pozyskiwaniu funduszy na działalność społeczną i organizację imprez różnego typu			x	x	x	zadanie wykonane
Wspólna organizacja różnego rodzaju wydarzeń służących integracji grup sąsiedzkich zawodowych, hobbystycznych itp. przez Urząd Miejski i działające organizacje pozarządowe	x	x	x	x	x	zadanie wykonane
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Utworzenie Uniwersytetu III wieku	x					zadanie wykonane

3.1.6. ROZWÓJ TRAS ROWEROWYCH I PROMOCJA CIEKAWYCH MIEJSC

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocie 2012	Uwagi, komentarz
Wyznaczanie nowych tras rowerowych		x	x			zadanie częściowo wykonane- w planach dalsza rozbudowa sieci ścieżek rowerowych
Budowa infrastruktury dla rowerzystów			x			zadanie częściowo wykonane -Kocie Doły
Oznakowanie i zagospodarowanie istniejących ciekawych obiektów turystycznych na terenie miasta	x	x	x	x		zadanie w trakcie realizacji

3.2. BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW

3.2.1. ORGANIZACJA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO NA TERENIE MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocie 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie koncepcji monitoringu wizyjnego		x	x		x	zadanie wykonane
Instalacja systemu		x	x			zadanie wykonane
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Wykonanie monitoringu na pl. E. Bojanowskiego		x				zadanie wykonane

3.2.2. ROZWÓJ STRAŻY MIEJSKIEJ I OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półrocie 2012	Uwagi, komentarz
Przyjąć program poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego						zadania nie wykonano
Realizować działania z niego wynikające						zadania nie wykonano
Zmiana godzin pracy Straży Miejskiej tak by objęte dyżurami były w całości wszystkie weekendy (problem wyłapywania bezdomnych zwierząt – ochrona)						zadania nie wykonano, do realizacji po 2013 r.
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						

Zakup fotoradaru dla Straży Miejskiej		x				zadanie wykonane
Zmiana warunków lokalowych				x		zadanie wykonane
Wzmocnienie potencjału kadrowego		x	x			zadanie wykonane

3.2.3. Utworzenie systemu zarządzania kryzysowego, monitoring klimatu akustycznego

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półroczcie 2012	Uwagi, komentarz
Opracowanie koncepcji Miejskiego Ośrodka Reagowania	x	x	x	x	x	zadanie wykonane. Potrzeba opracowania i aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego, w którym należy ująć problematykę dzikich zwierząt w mieście
Utworzenie Miejskiego Ośrodka Reagowania	x					zadanie wykonane. Potrzeba utworzenia Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Luboń
Doposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej jako elementu systemu zarządzania kryzysowego			x	x		zadanie wykonane

3.3. USŁUGI SOCJALNE I KOMUNALNE

3.3.1. ORGANIZACJA NOCLEGOWNI DLA BEZDOMNYCH NA TERENIE MIASTA

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półroczcie 2012	Uwagi, komentarz
Organizacja noclegowni						zadania nie wykonano

3.3.2. LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półroczcie 2012	Uwagi, komentarz
Identyfikacja barier komunikacyjnych dla osób niepełnosprawnych	x	x		x	x	zadanie w trakcie realizacji
Budowa małej architektury i przebudowa miejsc utrudniających przemieszczanie się						zadania nie wykonano
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						
Likwidacja barier architektonicznych Pl. E. Bojanowskiego		x				zadanie częściowo wykonane

3.3.3. ROZSZERZENIE ZAKRESU USŁUG POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półroczcie 2012	Uwagi, komentarz
Wsparcie prowadzenia Warsztatów Terapii Zajęciowej	x	x	x	x	x	zadanie wykonane
Organizacja usług dla osób w podeszłym wieku (np. Dom Seniora)						zadanie w planie (realizacja przez osobę fizyczną)
Organizacja wolontariatu dla pomocy osobom starszym na terenie miasta				x	x	zadanie w trakcie realizacji
Lobbing w zakresie utworzenia Domu Pomocy Społecznej	x	x	x	x	x	brak akceptacji Starostwa Powiatowego mimo lobbingu
Zadania dodatkowe – realizowane poza strategią						

Świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – zakup komputera		x	x	x	x	zadanie wykonane
---	--	---	---	---	---	------------------

3.3.4. ROZSZERZANIE ZAKRESU I POPRAWA JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH NA RZECZ MIESZKAŃCÓW USŁUG KOMUNALNYCH

Zadania	2008	2009	2010	2011	I półro- cze 2012	uwagi, komentarz dlaczego zadanie nie zostało wykonane
Identyfikacja barier w funkcjonowaniu spółek komunalnych						zadania nie wykonano
Reorganizacja spółek Translub oraz KOM-LUB, dostosowanie do funkcjonowania w nowych uwarunkowaniach	x	x	x	x	x	zadanie wykonano

x – oznaczenie wykonania zadań według sprawozdań z realizacji budżetu oraz na podstawie informacji z Urzędu Miasta Luboń.

ZAŁĄCZNIK NR 2

WYKAZ ZADAŃ ZAPLANOWANYCH W RAMACH PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LUBOŃ NA LATA 2008-2017 (aktualizacja opracowania)

Spis treści

1.1. Rozwiązania komunikacyjne.....	3
1.1.1. Budowa i przebudowa głównych dróg na terenie miasta wraz ze zmianami systemu organizacji ruchu na najważniejszych ciągach komunikacyjnych miasta.....	3
1.1.2. Budowa i przebudowa dróg lokalnych na terenie miasta wraz ze zmianami systemu organizacji ruchu lokalnego w celu dostosowania do potrzeb mieszkańców.....	4
1.1.3. Rozwój komunikacji publicznej w ramach aglomeracji poznańskiej.....	5
1.2. Infrastruktura podziemna.....	5
1.2.1. Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej miasta.....	5
1.2.2. Rozwój systemu kanalizacji deszczowej miasta, w tym zwiększenie bezpieczeństwa na wypadek ulewnych deszczy i powodzi.....	6
1.2.3. Uzupełnienie sieci wodociągowej.....	6
1.3. Gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa.....	7
1.3.1. Planowanie przestrzenne.....	7
1.3.2. Kreowanie kształtu urbanistycznego i architektonicznego centrum Lubonia, zarządzanie przestrzenią publiczną.....	7
1.3.3. Zagospodarowanie terenów zieleni i terenów rekreacyjnych w mieście, wykorzystanie rekreacyjne brzegu rzeki Warty i Starorzecza.....	8
1.3.4. Gospodarka zasobami mieszkaniowymi.....	9
2.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy na terenie miasta.....	9
2.1.1. Rozwój systemu oznakowania i identyfikacji wizualnej miasta.....	9
2.1.2. Program promocji gospodarczej miasta.....	10
2.1.3. Rewitalizacja szansą ożywienia gospodarczego terenów przemysłowych.....	10
3.1. Oświata, kultura, sport.....	10
3.1.1. Zmiana ram organizacyjnych i rozwój infrastruktury sportowej.....	10
3.1.2. Zmiana ram organizacyjnych i rozwój działalności kulturalnej.....	11
3.1.3. Rozwój sieci, rozbudowa i budowa przedszkoli i szkół o uprawnieniach publicznych.....	11
3.2. Bezpieczeństwo mieszkańców.....	12
3.2.1. Organizacja systemu monitoringu wizyjnego na terenie miasta.....	12
3.2.2. Doskonalenie metod pracy Straży Miejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej.....	12
3.2.3. System zarządzania kryzysowego.....	12
3.2.4. Monitoring klimatu akustycznego i stanu środowiska.....	12
3.3. Usługi socjalne i komunalne.....	13
3.3.1. Przyjazny urząd.....	13
3.3.2. Rozszerzenie zakresu usług pomocy społecznej.....	13
3.3.3. Rozszerzanie zakresu i poprawa jakości świadczonych na rzecz mieszkańców usług komunalnych.....	14

NAZWA	JEDNOSTKA ODPOWIEDZIALNA	OPIS
1. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		
1.1. ROZWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE		
1.1.1. BUDOWA I PRZEBUDOWA GŁÓWNYCH DRÓG NA TERENIE MIASTA WRAZ ZE ZMIANAMI SYSTEMU ORGANIZACJI RUCHU NA NAJWAŻNIEJSZYCH CIĄGACH KOMUNIKACYJNYCH MIASTA		
Kontynuacja przebudowy ciągu ulic Traugutta, Cmentarnej i 11 Listopada (rondo ul. 11 Listopada i Traugutta, parking przy ul. Cmentarnej, dokończenie realizacji chodników)	Wydział Inwestycji UM Luboń	Rozważane są warianty, czy dalsza realizacja będzie obejmowała całość zaplanowanych robót wraz z rondem, czy też z jego pominięciem. Podjęcie realizacji zadania zależy od decyzji o zawarciu lub nie ugody sądowej z wykonawcą. Według aktualnych danych z przetargu szacowany koszt inwestycji to około 1,7 mln zł
Budowa ulic: Wschodniej i Jana Pawła II	Wydział Inwestycji UM Luboń	Budowa realizowana będzie w kilku etapach poczynając od ulicy Jana Pawła II od strony ul. Konarzewskiego finansowana w części za pieniądze pochodzące z darowizn deweloperów.
Budowa ulicy Dworcowej na odcinku od ulicy Ogrodowej do ul. Krętej (alternatywnie wersja skrócona - budowa do ul. Podgórznej)	Wydział Inwestycji UM Luboń	Realizacja będzie możliwa po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej przez Aquanet S.A. Ul. Dworcowa stanowić będzie ważny element umożliwiający rozprowadzenie ruchu pojazdów zmierzających przez Luboń do zachodniej części Poznania i dlatego jej realizacja winna być skorelowana z przebudową drogi 430 przez Zarząd Dróg Wojewódzkich i budową trasy południowej łączącej drogę krajową nr 5 z drogą wojewódzką nr 430 i dalej za Wartą drogą powiatową nr 2460;
Kontynuacja projektu trasy południowej wraz z przebudową ulicy Żabikowskiej do połączenia z ul. Opolską w Poznaniu (problem drugiej nitki wiaduktu nad autostradą)	Wydział Inwestycji UM Luboń	Możliwość kontynuacji zadania uzależniona jest od wpisania trasy południowej na listę inwestycji o znaczeniu wojewódzkim lub powiatowym, należałoby dążyć do tego by dwupoziomowe skrzyżowanie z ul. Armii Poznań było realizowane jednocześnie z przebudową tej ulicy przez Zarząd Dróg Wojewódzkich we współpracy z miastem Luboń.
Inne prace projektowe związane z infrastrukturą drogową (przebudowa tunelu w ciągu ulicy Krętej przed jej połączeniem z drogą wojewódzką nr 430)	Wydział Inwestycji UM Luboń	Inwestycja powinna być realizowana jednocześnie z przebudową drogi 430 przez Zarząd Dróg Wojewódzkich z funduszy strukturalnych, ZDW, powiatu i budżetu miasta
Lobbing na rzecz przekwalifikowania statusu niektórych ulic na terenie miasta na drogi powiatowe (przede wszystkim ciągu ulic Żabikowska – Sobieskiego- Kręta) oraz wpisanie planowanej trasy południowej do planu	Wydział Planowania , Rozwoju i Ochrony Środowiska UM	Aktualnie opracowywana jest dokumentacja, która ma być pomocna w dalszych staraniach o uznanie wspomnianego ciągu ulic za ponadlokalny.

zagospodarowania województwa jako drogi wojewódzkiej lub powiatowej	Luboń wspierany przez Burmistrza	
Budowa dróg dla rowerów na głównych ciągach komunikacyjnych oraz ulicach obsługujących największe skupiska mieszkańców oraz zmiana organizacji ruchu na niektórych ulicach na ulice jednokierunkowe z wyznaczeniem tras rowerowych.	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie to realizowane jest na głównych ciągach komunikacyjnych jednocześnie z ich budową lub przebudową, przy czym nie pozostanie ono bez wpływu na organizację ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych.
Lobbing na rzecz budowy linii tramwajowej na odcinku z Lubonia do Poznania	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń wspierany przez Burmistrza	W związku z pomysłem władz Poznania na budowę linii tramwajowej w stronę Klina Dębieckiego oraz inicjatywy Rady Os. Świerczewo dotyczącej wytyczenia linii tramwaju po zachodniej stronie torów kolejowych znaczenia nabiera propozycja przedłużenia linii tramwajowej w ciągu ul. Opolskiej/Żabikowskiej do Lubonia (Kozi Rynek)
1.1.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG LOKALNYCH NA TERENIE MIASTA WRAZ ZE ZMIANAMI SYSTEMU ORGANIZACJI RUCHU LOKALNEGO W CELU DOSTOSOWANIA DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW		
Realizacja projektów drogowych dróg lokalnych	Wydział Inwestycji UM Luboń	Remonty i budowa odcinków dróg obsługujących ruch lokalny (modernizacja ulic istniejących) były realizowane na bieżąco w miarę posiadanych środków. Projekty powinny być realizowane z pewnym wyprzedzeniem i w nieco większej ilości aniżeli to wynika z możliwości realizacyjnych, bowiem posiadanie projektu wraz z pozwoleniem na budowę warunkuje zazwyczaj możliwość uzyskania dofinansowania.
Regulacja stanów prawnych nieruchomości koniecznych do prowadzenia inwestycji drogowych	Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń	Przejmowanie na własność miasta nieruchomości drogowych na mocy przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami lub w oparciu o przepisy ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji drogowych
Budowa chodników i tras rowerowych na wcześniej wytypowanych ulicach lokalnych zgodnie z posiadanymi projektami i pozwoleniami na budowę oraz bieżące remonty istniejących ciągów pieszych i rowerowych. Zmiana organizacji ruchu na niektórych ulicach na ulice jednokierunkowe z wyznaczeniem tras rowerowych.	Wydział Inwestycji UM Luboń	Dotychczas częściowo wykonano roboty w ul. Polnej. Pozostałe zaplanowane do realizacji chodniki w ilości kilkunastu nie były wykonane z powodu braku środków poza tym, że wykonano budowę infrastruktury dla rowerzystów w rejonie Kocie Doły.
Parkingi dla rowerów w miejscach przesiadkowych	Wydział Inwestycji UM Luboń	Dotyczy to pętli autobusowych oraz stacji kolejowej
Włączenie Lubonia do systemu rowerów miejskich ZTM Poznań	Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń	Lokalizacja w Luboniu stacji rowerowej należącej do systemu Poznańskiego Roweru Miejskiego (PRM).
Przebudowa nawierzchni na utwardzone na ulicach	Wydział Inwestycji	Zadanie realizowane będzie według aktualnie obowiązującej hierarchii

istniejących oraz usuwanie barier architektonicznych (w tym podjazdy zamiast krawężników, sygnalizacja dźwiękowa).	UM Luboń	budowy nawierzchni utwardzonych do czasu opracowania nowej kolejności w toku prac komisji komunalnej.
Uzupełnienie oświetlenia ulicznego	Wydział Inwestycji UM Luboń	Dotychczas zakończono prace projektowe, realizacja jest przewidziana na lata 2013-2017 zgodnie z aktualnie posiadanymi projektami i pozwoleniami na budowę wraz projektem na oświetlenie ulic Wschodniej i Jana Pawła II.
1.1.3. ROZWÓJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ W RAMACH AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ		
Dalsza systematyczna wymiana taboru na nowszy	Translub	W miarę dostępności środków finansowych na bieżąco najstarsze autobusy będą wymieniane na nowsze.
Dalsza poprawa jakości usług w zakresie komunikacji (ilość kursów, nowe linie, punktualność, kontakt z klientem)	Translub, Zarząd Transportu Miejskiego	Wymiana autobusów na nowe lub nowsze zapewnia wyższy standard środków komunikacji, zaś jakość świadczonych usług gwarantuje system kontroli jakości prowadzony przez ZTM.
Lobbing na rzecz integracji komunikacji publicznej z koleją oraz lokalizacji przystanku kolejowego w Lasku (rejon ul. Podgórznej)	Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń	Dotychczas nie zrealizowano zadania zapisanego pod nazwą „w przypadku rozwoju kolei miejskiej przechodzącej przez Luboń, zapewnienie wewnętrznych rozwiązań łączących rejon Lubonia z tą formą komunikacji”. Zadanie to będzie miało rację bytu po wdrożeniu PEKA uwzględniającej zintegrowany system biletów autobusowo – kolejowych w ramach aglomeracji.
Realizacja parkingów buforowych w miejscach przesiadkowych	Wydział Inwestycji, Wydział Spraw Komunalnych, Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Zadanie będzie realizowane sukcesywnie przez WI po zapewnieniu przygotowania planistycznego przez WPRiOŚ oraz uregulowaniu spraw własnościowych przez WSK, także z uwzględnieniem terenów zamkniętych kolejowych.
Udział w powstaniu i budowie związku komunikacji podmiejskiej	Burmistrz	Kontynuacja zadania zapisanego pn. „dążenie do stworzenia międzygminnego systemu komunikacji autobusowej funkcjonującego w oparciu o wspólny bilet”.
1.2. INFRASTRUKTURA PODZIEMNA		
1.2.1. ROZWÓJ SYSTEMU KANALIZACJI SANITARNEJ MIASTA		
Budowa kanalizacji sanitarnej w ramach projektu realizowanego ze środków Funduszu Spójności – obręb Lasek	Aquanet S.A.	Rozpoczęcie realizacji zadania w 2012 roku po rozstrzygnięciu przez Aquanet S.A. przetargu, czas realizacji 21 miesięcy od podpisania umowy.
Opracowanie koncepcji, projektu i realizacja sieci	Wydział Inwestycji	Zadanie będzie realizowane

kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Romana Maya i ulicy Chemików	UM Luboń	
Opracowanie koncepcji, projekt i budowa kanalizacji sanitarnej na obszarze za autostradą	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie będzie realizowane
Inwentaryzacja i uzupełnienie brakujących odcinków w rejonach istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej	Wydział Inwestycji UM Luboń	Stwierdzono, że przystąpienie do systematycznej realizacji będzie możliwe po dokonaniu pełnej inwentaryzacji brakujących odcinków. Dotychczas zadanie wykonano w ul. Andersena i Chudzickiego, zlewnia ul. Fabrycznej i ul. Ogrodowej. Konieczność uregulowania własności istniejących sieci.
Opracowanie koncepcji gospodarki wodno-ściekowej na terenie po WPPZ	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie może być realizowane we współpracy z inwestorami i pozostałymi właścicielami nieruchomości przeznaczonych na działalność gospodarczą funkcjonującymi na tym terenie oraz przy ich udziale finansowym
Likwidacja zlewni ścieków	Biuro Majątku Komunalnego UM Luboń	Likwidacja zlewni ścieków będzie możliwa po zagospodarowaniu przy pomocy kanalizacji sanitarnej 90% ścieków powstających na obszarze Lubonia.
1.2.2. ROZWÓJ SYSTEMU KANALIZACJI DESZCZOWEJ MIASTA, W TYM ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA NA WYPADEK ULEWNYCH DESZCZY I POWODZI		
Uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi w zlewniach Strumienia Junikowskiego (z Kotówką i Żabinką) oraz cieką Bocianka wraz z systemem małej retencji	Wydział Inwestycji UM Luboń	Powstała koncepcja regulacji dla całego miasta musi zostać zaktualizowana.
Budowa kanalizacji deszczowej w ciągach ulic, na których prowadzone są inne inwestycje	Wydział Inwestycji UM Luboń	Kontynuacja zadania
Uzupełnienie systemu separatorów z osadnikami / uzupełnienie systemu oczyszczania ścieków pochodzenia drogowego z dróg	Wydział Inwestycji UM Luboń	Konieczność możliwie szybkiej realizacji zadania wynika z obowiązków ustawowych oraz faktu płacenia podwyższonych opłat za korzystanie ze środowiska.
Przebudowa całego cieką Żabinki, w tym od ul. Kościuszki do ul. Przejazd, budowa zbiornika retencyjnego	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie do realizacji etapowej we współpracy z Poznańskim Związkiem Spółek Wodnych
Dokończenie przebudowy Strumienia Junikowskiego	Zarząd Dróg Miejskich we współpracy z Wielkopolskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych	Ze względu na problemy własnościowe nieruchomości zadanie realizowane będzie jako odtworzenie Strumienia Junikowskiego na odcinku od ul. Armii Poznań do ul. 3 Maja do właściwych parametrów przepustowości z wykorzystaniem pełnych możliwości retencyjnych Stawu Nowakowskiego
1.2.3. UZUPEŁNIENIE SIECI WODOCIĄGOWEJ		
Inwentaryzacja brakujących odcinków oraz dokończenie budowy sieci wodociągowej	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie wykonano w zasadniczej części - tereny zabudowy, pozostało kilkanaście niewielkich odcinków, które wymagają zinventaryzowania,

		zaprojektowania i wybudowania, finansowanie z budżetu miasta.
1.3. GOSPODARKA PRZESTRZENNA I MIESZKANIOWA		
1.3.1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE		
Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Zadanie jest obecnie na ukończeniu. Przegląd i ewentualna zmiana studium obligatoryjnie raz w ciągu kadencji
Uzupełnienie oraz aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dla terenów inwestycyjnych.	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Przeprowadzona nowelizacja mpzp pozwoli na stworzenie większej ilości terenów przeznaczonych pod inwestycje dla potrzeb małej i średniej przedsiębiorczości, zapewnienie warunków dla rozwoju drobnego rzemiosła usytuowanego na terenie miasta. Po aktualizacji mpzp rejon ul. Poznańskiej i mpzp rejon ul. Wirowskiej, inwestycje tam lokalizowane będą realizowane w miarę potrzeb przy finansowym wsparciu inwestorów i budżetu miasta.
Powołanie pracowni urbanistycznej w ramach struktur UM Luboń	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Konieczność powołania pracowni wynika ze stosunkowo niskiej jakości planów realizowanych przez firmy zewnętrzne i niedotrzymywaniu przez nie terminów. Przewiduje się, że koszty opracowywania planów w nowej formule będą na tym samym poziomie jak dotąd.
Współpraca w zakresie planowania przestrzennego w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań i CBM	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Aktualnie konieczny jest udział WPRiOŚ w pracach nad standaryzacją prac planistycznych w ramach metropolii.
1.3.2. KREOWANIE KSZTAŁTU URBANISTYCZNEGO I ARCHITEKTONICZNEGO CENTRUM LUBONIA, ZARZĄDZANIE PRZESTRZENIĄ PUBLICZNĄ		
Budowa Urzędu Miasta	Wydział Inwestycji UM Luboń	Plan budowy nowego UM jest planem przyszłościowym i najwcześniejszy termin jego realizacji przewidziany jest po roku 2020.
Aktualizacja i realizacja polityki przestrzennej zapisanej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczących reklam i małej architektury.	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska , Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń	W przypadku tego zadania ważna jest rola plastyka miejskiego. Kontynuacja stopniowego ograniczania reklam w oparciu o zapisy planów.
Powołanie funkcji inspektora nadzoru odbioru robót związanych z utrzymaniem zieleni	Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń	Funkcja jest konieczna ze względu na potrzebę podniesienia jakości realizacji i utrzymania terenów zieleni (około 12 tys. zł/rok)
Koncepcje zagospodarowania terenów publicznych	Wydział Spraw	Funkcja jest konieczna ze względu na potrzebę podniesienia jakości

obejmujące projekty zieleni miejskiej	Komunalnych UM Luboń	projektowania zieleni miejskiej (około 20 tys. zł/rok)
Powołanie funkcji plastyka miejskiego	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Konieczne ze względu na potrzebę jego współpracy podczas opracowywania mpzp jak i uzgadniania projektów reklam oraz innych elementów decydujących o jakości przestrzeni publicznej w mieście (około 12 tys. zł/rok)
1.3.3. ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW ZIELENI I TERENÓW REKREACYJNYCH W MIEŚCIE, WYKORZYSTANIE REKREACYJNE BRZEGU RZEKI WARTY I STARORZECZA		
Wprowadzenie jak największej ilości terenów zielonych, tworzących czytelny układ urbanistyczny w formie pasów zieleni, parków, terenów sportowych, plant, które służyć będą całemu miastu	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska, Wydział Spraw Komunalnych, Wydział Inwestycji UM Luboń	Silnie zurbanizowana przestrzeń miejska Lubonia wymaga wprowadzenia jak największej ilości zieleni. Ubytki zieleni miejskiej związane z przeprowadzanymi w mieście inwestycjami są rekompensowane w formie nasadzeń zastępczych. W ciągach komunikacyjnych przewidziana jest zieleń wysoka.
Kontynuacja utrzymania zieleni miejskiej - zagospodarowanie terenu w rejonie zbiornika „Kocie Doły”, dokończenie ciągów pieszo-rowerowych wokół Kocich Dołów	Wydział Inwestycji UM Luboń	Realizacja będzie możliwa po uchwaleniu mpzp „Kocie Doły”. W latach 2014-2020 planowane jest dokończenie budowy ciągów pieszo-rowerowych. Szacowany koszt inwestycji to 500 tys. zł.
Zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne brzegu rzeki Warty: turystyczna trasa wodna (przystań), nadwarciański ciąg pieszo-rowerowy.	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń oraz wnioskuje o fundusze zewnętrzne	Dotychczas zarejestrowano Lubońskie Stowarzyszenie Sportów Wodnych SOWA. Stowarzyszenie we współpracy z Miastem ma zagospodarować przystań wodną i tereny przyległe. Należy przewidzieć zagospodarowanie terenów, które przekazać ma miastu właściciel kopalni piasku. Miasto Luboń weźmie udział w tworzeniu turystycznej trasy wodnej wraz z innymi gminami położonymi wzdłuż Warty - planowana przystań. Wspólnie z Poznaniem i innymi gminami Luboń zamierza aplikować o środki finansowe na nadwarciański ciąg pieszo-rowerowy. Szacowany koszt inwestycji to 2,5 mln zł.
Zagospodarowanie turystyczne lasu Nadleśnictwa Babki	Wydział Spraw Komunalnych, Wydział Inwestycji UM Luboń, Nadleśnictwo Babki	Zadanie polegać ma na wytyczeniu i utwardzeniu naturalnym materiałem ścieżek, oznakowaniu, postawieniu ławek i koszy na śmieci. Szacowany koszt inwestycji to 150 tys. zł.
Kontynuacja prac projektowych i realizacja parku sportowo-rekreacyjnego w mieście Luboń. Koncepcja, projekt i zagospodarowanie Wzgórza Papieskiego	Wydział Inwestycji UM Luboń	Na Wzgórzu Papieskim powstała siłownia zewnętrzna. Planowana jest realizacja skateparku. Park sportowo-rekreacyjny wraz ze Wzgierzem mają tworzyć spójną całość.
Zagospodarowanie, zgodnie z planami miejscowymi	Wydział Inwestycji	Konieczne w perspektywie 10-15 lat w związku z przewidywanym

ciągów pieszych wzdłuż Bocianki	UM Luboń	zainwestowaniem na obszarach sąsiadujących z ciekim Bocianka
1.3.4. GOSPODARKA ZASOBAMI MIESZKANIOWYMI		
Działania w kierunku przekształceń budynków komunalnych na socjalne	Biuro Majątku Komunalnego UM Luboń	Zadanie polega na stopniowej eliminacji budynków komunalnych ze względu na konieczność dopłaty do zamieszkania osób nie spełniających kryteriów przyznawania mieszkań.
Budowa budynku socjalnego	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie w znacznej części uzależnione jest od tego jakie nieruchomości dotąd użytkowane jako budynki komunalne będą mogły być sprzedane po to by zrefinansować budowę.
Zmiana systemu zarządzania mieszkaniami komunalnymi i socjalnymi	Biuro Majątku Komunalnego UM Luboń	Zadanie w trybie warunkowym, realizacja nie jest przesądzona. Kryterium będzie zmniejszenie kosztów zarządzania ze względu na jego skalę, wiązać się to będzie ze zwiększeniem kosztów utrzymania i zachowania budynków.
Wykonanie termomodernizacji budynków objętych projektem (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej)	Wydział Inwestycji UM Luboń	W realizacji w latach 2011-2015. Termomodernizacji będą poddane jeszcze budynki SP1 i SP2.
2. WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA		
2.1. WSPIERANIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TWORZENIA MIEJSC PRACY NA TERENIE MIASTA		
2.1.1. ROZWÓJ SYSTEMU OZNAKOWANIA I IDENTYFIKACJI WIZUALNEJ MIASTA		
Rozwój systemu oznakowania i informacji miejskiej	Wydział Spraw Komunalnych, Promocja Miasta UM Luboń	Planowane jest stworzenie zintegrowanego systemu oznakowania miejskiego w skład którego wejdą m. in.: drogowskazy, tablice informacyjne, informacje o patronach ulic, informacje o miejscach związanych z historią miasta, tablice na granicach na wszystkich wjazdach do miasta.
Promocja rozwoju e-biznesu	Promocja Miasta UM Luboń	Zadanie będzie realizowane przy współpracy z podmiotami, które otrzymały dofinansowanie na prowadzenie działań promujących e-biznes w Polsce oraz we współpracy ze Starostwem Powiatowym i Urzędem Marszałkowskim. Celem jest stworzenie warunków do osiągnięcia strategicznych celów dla przedsiębiorczości wskazanych w dokumentach Wielkopolska 2020, Strategia Rozwoju Kraju do 2030 roku i wizja Zrównoważonego Rozwoju Przedsiębiorczości w Polsce do 2050 roku.
Prowadzenie działań wspierających powstawanie ponadlokalnych inwestycji na terenie miasta		Zadanie warunkowane aktywnością władz województwa wielkopolskiego w zakresie realizacji celów strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolska 2020. W ramach działań lokalnych podjęcie czynności mających na celu zintegrowanie środowiska właścicieli ziemskich miasta

		Luboń, aktywne określenie punktów zbieżności z władzami sąsiednich gmin i podjęcie lobbingu na rzecz wspólnych subregionalnych inwestycji komunikacyjnych.
2.1.2. PROGRAM PROMOCJI GOSPODARCZEJ MIASTA		
Opracowanie strategii promocji	Promocja Miasta UM Luboń	Opracowanie strategii promocji po 2013r. Zaplanowano zabiegi promocyjne prowadzone wspólnie z właścicielami nieruchomości.
Opracowanie logo/symbolu/wizytówki gminy oraz systemu jednolitej identyfikacji wizualnej	Promocja Miasta UM Luboń	Przeprowadzono konkurs na opracowanie logo/wizytówki, jednak bez ostatecznego rozstrzygnięcia komisji konkursowej.
Utworzenie w strukturze Urzędu Miasta Biura Wspierania Przedsiębiorczości	Biuro Wspierania Przedsiębiorczości	Biuro Wspierania Przedsiębiorczości ma stanowić punkt informacyjny o funduszach europejskich, miejsce prowadzenia ewidencji działalności gospodarczej, porad dla chcących założyć działalność gospodarczą. Podjęcie działań wspierających funkcjonujący w mieście park technologiczny oraz podjęcie działań zmierzających do założenia centrum transferu technologii lub inkubatora przedsiębiorczości. Opracowanie we współpracy z Radą Miasta systemu zachęt inwestycyjnych. Opracowanie zintegrowanego systemu promocji terenów inwestycyjnych w mieście. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu utrzymania niskiego wskaźnika bezrobocia w mieście w aglomeracji poznańskiej.
Powołanie Rady Gospodarczej Miasta Luboń		Rada stanowić będzie forum uzgadniania polityki miasta w sprawach aktywizacji gospodarczej, zagospodarowania przestrzennego, promocji przedsiębiorczości, tworzenia podstaw do kooperatywnej z miastem aplikacji o środki europejskie w następnych perspektywach finansowych UE, lobbingu na rzecz korzystnych dla miasta zmian w infrastrukturze drogowej wojewódzkiej i krajowej.
2.1.3. REWITALIZACJA SZANSĄ OŻYWIENIA GOSPODARCZEGO TERENÓW PRZEMYSŁOWYCH		
Uchwalenie programu rewitalizacji		Do końca 2012 roku oraz opracowanie na tej podstawie kluczowych projektów na które zostaną złożone wnioski kredytowe w ramach inicjatywy wspólnotowych np. JESSICA
3. ROZWÓJ USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW		
3.1. OŚWIATA, KULTURA, SPORT		
3.1.1. ZMIANA RAM ORGANIZACYJNYCH I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ		
Rozszerzenie oferty LOSiR, w tym organizacja imprez wielodniowych, także w sezonie wakacyjnym	Luboński Ośrodek Sportu i Rekreacji	Poprzez utworzenie miejsc noclegowych w przyległym do Ośrodka Sportu i Rekreacji młodzieżowym schronisku młodzieżowym możliwa będzie organizacja imprez wielodniowych, których celem będzie integracja mieszkańców. Realizacja
Organizacja schroniska młodzieżowego	Luboński Ośrodek	

	Sportu i Rekreacji, Gimnazjum nr 2	po 2015r.
Budowa boiska przy SP1	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie jest niezbędne do wykonania w celu umożliwienia prawidłowego funkcjonowania Szkoły Podstawowej nr 1.
Budowa placów zabaw	Wydział Inwestycji, Wydział Oświaty, Zdrowia i Kultury UM Luboń	Realizowane sukcesywnie każdego roku. Kontynuacja zadania będzie polegała na uzupełnieniu sieci placów zabaw.
Przebudowa stadionu przy ul. Rzecznej	Wydział Inwestycji, Wydział Oświaty, Zdrowia i Kultury UM Luboń	Sukcesywna przebudowa stadionu przy ul. Rzecznej po uregulowaniu stanu własnościowego. Realizacja w latach 2013-2018.
3.1.2. ZMIANA RAM ORGANIZACYJNYCH I ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ		
Połączenie funkcji ośrodka kultury i biblioteki w centrum kultury wraz z przekazaniem kompetencji UM Luboń w zakresie organizacji imprez	Centrum Kultury, Wydział Oświaty, Zdrowia i Kultury UM Luboń	Połączenie tych dwóch jednostek, jak również skomasowanie środków finansowych spowoduje efektywniejsze oraz bardziej racjonalne wydatkowanie funduszy. W efekcie będzie możliwa organizacja różnego rodzaju imprez o charakterze kulturalnym, sprzyjających budowie poczucia więzi wśród nowych i starych mieszkańców. Realizacja po 2015 roku.
Budowa nowego budynku centrum kultury	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie planowane do realizacji po 2020 roku. W nowym obiekcie będą organizowane różnego rodzaju imprezy i wydarzenia, które pozwolą mieszkańcom rozwijać pasje, a także lepiej się poznać.
Rozwój funkcji kultury w ramach aglomeracyjnego partnerstwa z innymi gminami	Promocja	Zadanie przewiduje podjęcie próby wpisania niektórych wydarzeń kulturalnych do grupy produktów turystycznych powiatu poznańskiego. Organizowane wydarzenia kulturalne mają przemycać treści dotyczące Lubonia, jego historii i specyfiki, przyczyniając się w ten sposób do budowy tożsamości lokalnej.
Rewitalizacja Domu Włodarza	Wydział Inwestycji UM Luboń i KOM- LUB sp. z o.o.	Zadanie przewiduje odbudowę ważnego z punktu widzenia historii miasta „domu włodarza”, w dawnym folwarku hr. Augusta Cieszkowskiego. Budynek zostanie zagospodarowany zgodnie z zapisami mpzp Stary Luboń na usługi kultury oraz siedzibę Urzędu Stanu Cywilnego.
3.1.3. ROZWÓJ SIECI, ROZBUDOWA I BUDOWA PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ O UPRAWNIENIACH PUBLICZNYCH		
Zmiana systemu funkcjonowania oświaty w mieście. Opracowanie strategii edukacji wraz z kosztorysem.	Wydział Oświaty, Zdrowia i Kultury UM Luboń	Zadanie przewiduje utrzymanie systemu oświaty na wysokim poziomie, gdzie oferta edukacyjna wynika z podstawy programowej, a jednocześnie odpowiada potrzebom uczniów i rynku pracy.
Przebudowa i remonty budynków	Wydział Inwestycji	Zadanie to dotyczy dachów na szkole podstawowej nr 1 i 2

	UM Luboń	
Budowa nowej szkoły	Wydział Inwestycji UM Luboń	Istnieje konieczność zakupienia na ten cel gruntu zapisanego w mpzp Luboń Centrum jako teren przeznaczony pod usługi oświaty.
3.2. BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW		
3.2.1. ORGANIZACJA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO NA TERENIE MIASTA		
Budowa i rozwój monitoringu miejskiego	Straż Miejska	Należy opracować szczegółową koncepcję, która wskaże konkretne obszary i miejsca gdzie niezbędne jest zlokalizowanie kamer należących do systemu monitoringu miejskiego.
3.2.2. DOSKONALENIE METOD PRACY STRAŻY MIEJSKIEJ I OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ		
Zmiana systemu organizacji pracy Straży Miejskiej	Straż Miejska	Podjęcie działań celem utworzenia spójnego systemu współpracy między służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo mieszkańców m. in. uruchomienie telefonu alarmowego. Realizacja po 2013r.
Uruchomienie telefonu alarmowego	Straż Miejska	
Utrzymywanie Ochotniczej Straży Pożarnej		
3.2.3. SYSTEM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO		
aktualizacja Planu Zarządzania Kryzysowego,	Stanowisko ds. Obrony Cywilnej	Coroczna aktualizacja zgodnie z wytycznymi Wojewody Wielkopolskiego
Zakup systemu ostrzegania ludności o zagrożeniach i informowanie o aktualnej sytuacji	Stanowisko ds. Obrony Cywilnej	Zadanie wynika z przepisów o informowaniu i ostrzeganiu ludności. Konieczność unowocześnienia systemu pozwoli na jego szerokie zastosowanie.
Lokalizacja Łądowiska Pogotowia Ratunkowego	Stanowisko ds. Obrony Cywilnej	Realizacja zadania Burmistrza polegającego na zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom.
Utworzenie lokalnego systemu łączności pomiędzy służbami ratowniczymi a Centrum Zarządzania Kryzysowego Burmistrza Lubonia	Stanowisko ds. Obrony Cywilnej	Zadanie obejmuje rozszerzenie systemu łączności radiowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego o zakup sprzętu dla Straży Miejskiej. Konieczność wystąpienia do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego o udostępnienie częstotliwości radiowej.
3.2.4. MONITORING KLIMATU AKUSTYCZNEGO I STANU ŚRODOWISKA		
Lobbing na rzecz ograniczania hałasu, którego źródłami są koleje, autostrada, F-16, drogi	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Lobbing na rzecz ochrony klimatu akustycznego przy okazji realizacji takich inwestycji jak np. przebudowa linii kolejowej, autostrady do 3 pasów. Ponadto lobbing na rzecz lokalizacji punktów pomiarowych hałasu w sugerowanych miejscach newralgicznych. Ograniczanie hałasu poprzez modernizację dróg.
Monitoring zamkniętego składowiska (wzgórze Papieskie)	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM	Montaż piezometrów w celu kontroli wód podziemnych.

	Luboń	
Współpraca z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w zakresie kontroli przestrzegania pozwoleń korzystania ze środowiska	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń	Zadanie to obejmuje podjęcie próby podpisania z WIOŚ porozumienia w zakresie kontroli przestrzegania pozwoleń korzystania ze środowiska.
Monitoring stanu środowiska we współpracy z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń.	Lobbing na rzecz monitoringu środowiska w miejscach newralgicznych
Lobbing na rzecz rekultywacji zbiornika Kocie Doły	Wydział Planowania, Rozwoju i Ochrony Środowiska UM Luboń, RZGW	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi (RZGW)
3.3. USŁUGI SOCJALNE I KOMUNALNE		
3.3.1. PRZYJAZNY URZĄD		
Identyfikacja i przebudowa barier architektonicznych utrudniających przemieszczanie się osobom niepełnosprawnym w budynkach użyteczności publicznej	Wydział Inwestycji UM Luboń	Zadanie realizowane łącznie z prowadzeniem innych inwestycji, jako odrębne zadanie w wyjątkowych wypadkach.
Poprawa jakości obsługi mieszkańców przez administrację publiczną	Wydział Organizacyjny, Promocja Miasta UM Luboń	Rozwijanie i propagowanie możliwości załatwiania spraw przez internet, zmiana organizacji pracy Urzędu Miasta. Rozszerzenie platformy informacyjnej Urzędu o zagadnienia związane z edukacją ekologiczną. Współpraca ze specjalistą ds. energii.
3.3.2. ROZSZERZENIE ZAKRESU USŁUG POMOCY SPOŁECZNEJ		
Zapewnienie miejsc w schroniskach dla bezdomnych poprzez umowy z podmiotami prowadzącymi tego typu placówki	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Bieżąca realizacja wskazanych zadań, których celem jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu także przez indywidualne prace polegające na wspieraniu osób potrzebujących pomocy zgodnie z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w miarę posiadanych środków.
Tworzenie i realizacja indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Realizacja projektu systemowego „Razem damy radę”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Utworzenie Klubu Pracy, a w nim bazy danych o lokalnym rynku pracy, grupy wsparcia dla osób bezrobotnych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	

Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Utworzenie Klubu dla Młodzieży	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Utworzenie Akademii Familijnej realizującej wykłady, zajęcia, warsztaty dla rodziców i dzieci	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
Realizacja innych zadań przewidzianych w gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
3.3.3. ROZSZERZANIE ZAKRESU I POPRAWA JAKOŚCI ŚWIADCZONYCH NA RZECZ MIESZKAŃCÓW USŁUG KOMUNALNYCH		
Wdrożenie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	związek SELEKT	Obowiązek wynikający z nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości porządku w gminie. Realizacja rozpocznie się od 01.07.2013r. Szacowany koszt to około 150-200tys. zł (składka członkowska oraz wynagrodzenie osób wykonujących zadania Związku).
Opracowanie nowego rozwiązania wylapywania bezdomnych zwierząt (KOM-LUB we współpracy z weterynarzem)	Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń, Komlub, Straż Miejska	Realizacja na podstawie ustawy o ochronie zwierząt. Wykonanie zadania utrudnia problem podpisania umowy z weterynarzem, brak chętnych. Szacowany koszt inwestycji to około 20 tys. zł/rok
Opracowanie zmian organizacyjnych związanych z eksploatacją punktu zlewnego ścieków oraz jego doposażenie	Biuro Majątku Komunalnego UM Luboń, Aquanet	Pomoc Aquanet w doposażeniu, decyzja dotycząca zmian organizacyjnych.
Udział w budowie schroniska dla zwierząt	Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń we współpracy z innymi gminami udziałowcami spółki	Realizacja inwestycji będzie możliwa dzięki powołaniu spółki międzygminnej.
Opracowanie procedur na wypadek zdarzeń losowych z udziałem zwierząt – jeden telefon alarmowy	Stanowisko ds. Obrony Cywilnej, Wydział Spraw Komunalnych UM Luboń, Komlub, Straż Miejska, Ochotnicza Straż Pożarna	Wykonanie zadania w ramach tzw. zarządzania kryzysowego, podobnie jak w innych jst. Szacowany koszt inwestycji to 50 tys. zł

ZAŁĄCZNIK NR 3

ZESTAWIENIE WYKONANYCH INWESTYCJI STRATEGIA ROZWOJU MIASTA LUBOŃ NA LATA 2008-2017 (aktualizacja opracowania)

I. ROK 2012

Lp.	Inwestycja	długość w m
1	kanalizacja sanitarna ul. Andersena	207,80
2	wodociąg ul. Andersena	55,1
3	drenaż ul. Fabryczna	70,0
4	kanalizacja sanitarna ul. Boczna od ul. Chudzickiego	65,1
5	obwodnica miejska: - ul. Kręta - ul. Poznańska - ul. Polna 1	805,28 916,52 465,71
6	remont ul. Nogali	106,50
7	remont ul. Ziemniaczanej	241,24
8	kanalizacja deszczowa ul. Polna- Poznańska- Kręta	3 141,17

II. ROK 2011

Lp.	Inwestycja	długość w m
1	drenaż ul. Fabryczna i Konarzewskiego	387,35
2	kanalizacja sanitarna w zlewni ul. Ogrodowej: - od ul. Dworcowej do ul. Akacjowej - ul. Akacjowa + fragment ul. Sobieskiego i ul. Panka - ul. Czajcza + ul. Skośna - ul. Poznańska + ul. Górna - ul. Poznańska + ul. Mokra - ul. Poznańska - ul. bez nazwy - ul. boczna od ul. Panka - ul. Poznańska - ul. Grzybowa - ul. Łączna + ul. Sobieskiego - ul. Sobieskiego - ul. Malinowa - ul. Parkowa - ul. Juranda + ul. Sobieskiego - ul. Kasztanowa - ul. Kasztanowa + ul. Kalinowa - ul. Kalinowa - ul. bez nazwy	1 062,30 1 017,10 213,50 210,8 248,70 65,0 89,10 96,0 64,90 424,80 808,00 230,0 557,7 545,9 588,90 86,80 229,20 85,50 202,4
3	kanalizacja sanitarna ul. Boczna od ul. Długiej	75,0
4	kanalizacja sanitarna w ul. Polnej	545,0
5	remont nawierzchni ul. Dąbrowskiego	619,77
		powierzchnia w m ²
6	ścieżka Kocie Doły	1 247,0
7	chodnik ul. Poniatowskiego	487,0

III. ROK 2010

Lp.	Inwestycja	długość w m
1	kanalizacja sanitarna w zlewni ul. Fabrycznej	1 586,05
2	kanalizacja deszczowa w zlewni ul. Fabrycznej	1 300,5

IV. ROK 2009

Lp.	Inwestycja	długość w m
1	wodociąg ul. Sowa	304,0
2	wodociąg ul. Wczasowa	332,5

Uzasadnienie

do UCHWAŁY NR XXXI/190/2013 RADY MIASTA LUBOŃ z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017”

Przyjęta uchwałą Rady Miasta Luboń nr Nr XXIV/132/2008 z dnia 15 października 2008 r. Strategia Rozwoju Miasta Luboń na lata 2008-2017 w związku ze zmianą polityki przestrzennej oraz sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta straciła na aktualności. Wobec powyższego po ewaluacji, przy udziale Komitetu Społecznego opracowano aktualizację dokumentu, który został poddany konsultacjom społecznym poprzez zamieszczenie na stronach internetowych www.bip.lubon.pl oraz www.lubon.pl.